DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Hilyetu'l-Muttakin

TAKVALILARIN ZİYNETİ

İslam Ahlakı ve Sünneti Üzerine Seçkin Hadisler

ALLAME MUHAMMED BÂKIR MECLİSİ

Çeviri
Zehra Akbal

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HİLYETU'L-MUTTAKİN

Rabbani Âlim Merhum Allame Muhammed Bakır Meclisi

İslam Ahlakı ve Sünneti Üzerine Önemli Hadisler

Çeviri: Zehra Akbal

Tashih: Türkcan Akbal

Kutlu Yayınevi

İstanbul - 2021

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KUTLU YAYINEVİ

göksel sözcükleriñ yayıncısı

T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
yayıncı belgesi: 50661

bétik: 833

Çeviri: **Zehra AKBAL**
Tashih: **Türkcan AKBAL**
Dizer: **Aliye ŞABAHAT**
Kapak tasarımcısı: **Azranur AKBAL**

1. baskı: Haziran, 2021 – İstanbul

ISBN: 978-625-7665-55-1

© Zehra AKBAL - Türkcan AKBAL
Tüm içerik yazarının sorumluluğundadır. Yayınevi yalnızca basım, dağıtım ve satış işlemlerinden yükümlüdür.

KUTLU YAYINEVİ – göksel sözcükleriñ yayıncısı
Kartaltepe Mah. Atakan Sokağı No: 3/A
Sefaköy, Küçükçekmece – İstanbul
Çağrı: 0850 241 76 34istek@kutluyayinevi.com

Akoğul Basımevi: 46841
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. Güven iş Merkezi No: 83/2B - 378
Zeytinburnu/İSTANBUL

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

بسم الله الرحمن الرحيم

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ondört Masum Aleyhisselam'dan nakledilen
bu Hadis kitabını;
Merhum babam Meşhedi Esedullah Özgündüz'e ve
Değerli annem Meşhedi Leylan Özgündüz'e
(Allah uzun ömür versin) hediye ediyorum.
Kendi anne babanınız ve benim anne
babamın hayrı için selevat...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....17

HADİS HAKKINDA.....19

Rabbani Âlim, Merhum Allame Muhammed Bakır Meclisi'nin Hayatı Ve Eserleri Hakkında.....23

BİRİNCİ BÖLÜM ELBİSE VE AYAKKABI GİYMENİN ADABI .25

Birinci Kısım: Güzellik ve Süslenmenin Önemi.....26

İkinci Kısım: Giyilmesi Haram Olan Giysiler.....28

Üçüncü Kısım: Yünlü, Keten ve Pamuklu Giysiler Giymek...29

Dördüncü Kısım: Giysilerde Müstehap ve Mekruh Olan Renkler.....30

Beşinci Kısım: Bazı Giysileri Giymenin Adabı.....31

Altıncı Kısım: Kadınlara ve Kâfirlere Mahsus Olan Giysileri Giymek.....32

Yedinci Kısım: Sarık Takmak Konusunda.....33

Sekizinci Kısım: İç Çamaşırı Giymenin Adabı.....35

Dokuzuncu Kısım: Yeni Giysi Giymenin Adabı.....36

Onuncu Kısım: Elbise Giyinip Çıkarmakla İlgili Diğer Konular 39

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantelyyg

On Birinci Kısım: Ayakkabı ve Terlik Giymenin Adabı.....40

İKİNCİ BÖLÜM 44

KADIN VE ERKEKLERDE TAKI, SAÇBOYAMAK, AYNAYA BAKMAK VE SÜRME SÜRMEK GİBİ KONULARIN ADABI.....44

Birinci Kısım: Yüzük Takmanın Önemi 45

İkinci Kısım: Diğer Yüzükler ve Akik Yüzüğün Önemi Hakkında 46

Üçüncü Kısım: Yakut, Zümrüt ve Firuze Taşlı Yüzükler.....48

Dördüncü Kısım: Sürme Çekmenin Adabı.....48

Beşinci Kısım: Aynaya Bakmak ve Saç Boyamanın (Kına Yakmanın)Önemi Hakkında 50

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YEMEK VE İÇMEK HAKKINDA 54

Birinci Kısım: Kullanılması Sakıncalı Olan Kaplar 55

İkinci Kısım: Lezzetli Yemekler Yemek ve Bu Konuda Aşırı Gitmek 55

Üçüncü Kısım: Yemek Yemenin Adabı ve Vakitleri 58

Dördüncü Kısım: Yemek Yeme Konusunda Diğer Öneriler ..60

Beşinci Kısım: Yemek Yenildiğinde Okunacak Dualar 63

Altıncı Kısım: Yemekten Sonra Dikkat Edilmesi Gerekenler70

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yedinci Kısım: Ekmek, Et, Süt ve Bunun Gibi Bazı Yiyeceklerin Faydaları Hakkında 71

Sekizinci Kısım: Meyve, Sebze ve Diğer Yiyeceklerin Faydaları 73

Dokuzuncu Kısım: Müminleri Yemeğe Davet Etmek 75

Onuncu Kısım: Kürdan Kullanmanın Önemi 78

On Birinci Kısım: Suyun Önemi ve Çeşitleri 79

On İkinci Kısım: Su İçmenin Adabı 80

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM EVLİLİĞİN FAZİLETİ, KADIN VE ÇOCUKLARA KARŞI OLAN DAVRANIŞ BİÇİMİ 84

Birinci Kısım: Evliliğin Fazileti ve Ruhbaniyetin (Evlenmemenin) Yasaklanması 85

İkinci Kısım: Kadınların Kısımları ve Onların Beğenilen ve Beğenilmeyen Özellikleri 86

Üçüncü Kısım: Nikâh Adabı Konusunda 87

Dördüncü Kısım: Zifaf ve Cinselliğin Adabı 90

Beşinci Kısım: Zifaf Gecesi Okunacak Dua ve Namazının Adabı 95

Altıncı Kısım: Kadın ve Kocanın Birbiri Üzerindeki Hakları ve Onların Ahkâmı 100

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantelyyg

Yedinci Kısım: Çocuk Talebinde Bulunmak İçin Dualar ve Onun Önemi 102

Sekizinci Kısım: Hamilelik Döneminin ve Doğduğu Günün Ahkâmı ve Çocuğa İsim Belirlemek 109

Dokuzuncu Kısım: Akika (Kurban) ve Saç Kesmenin Adabı 115

Onuncu Kısım: Sünnet Etmek ve Kulak Delmek..... 120

On Birinci Kısım: Süt Vermek ve Çocuk Yetiştirmek 121

On İkinci Kısım: Anne ve Babanın Çocuk Üzerindeki Hakları ve Onlara Saygı Göstermek 127

BEŞİNCİ BÖLÜM 131

MİSVAK KULLANMAK, SAÇ TARAMAK, TRAŞ OLMAK VE TIRNAK KESMEK 131

Birinci Kısım: Misvak Kullanmanın Önemi 132

İkinci Kısım: Saç Tıraş Etmenin Önemi 135

Üçüncü Kısım: Saç Uzatmak Konusunda..... 135

Dördüncü Kısım: Bıyık Kesmek ve Sakal Uzatmak 136

Beşinci Kısım: Sakal Uzatmak Konusunda 137

Altıncı Kısım: Beyaz Saçın Fazileti ve Onu Koparmak..... 138

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yedinci Kısım: Burundaki Kılları Koparmak ve Sakal ile Oynamak..... 139

Sekizinci Kısım: Tırnak Kesmenin Önemi 139

Dokuzuncu Kısım: Tırnak Kesmenin Uygun Olan Vakitleri 140

Onuncu Kısım: Gömülmesi Gereken Şeyler 141

On Birinci Kısım: Saç ve Sakalı Taramanın Önemi 141

On ikinci Kısım: Saç Taramanın Vakitleri ve Bununla İlgili Diğer Meseleler 142

ALTINCI BÖLÜM HOŞ KOKU SÜRMEK, ÇİÇEK KOKLAMAK 144

Birinci Kısım: Güzel Kokuların Yeryüzünde Oluşmasının Sebebi Hakkında 145

İkinci Kısım: Güzel Kokunun Önemi 145

Üçüncü Kısım: Güzel Kokuyu Reddetmenin Keraheti..... 147

Dördüncü Kısım: Misk, Amber, Safran ve Yağ..... 148

Beşinci Kısım: Gülsuyu, Kırmızı Gül ve Diğer Güller 148

YEDİNCİ BÖLÜM HAMAMA GİTMEK (BANYO YAPMAK) VE BAZI GUSÜLLER HAKKINDA..... 150

Birinci Kısım: Banyo Yapmanın Önemi 151

İkinci Kısım: Hamam da Dikkat Edilecek Hususlar 151

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantel.org

Üçüncü Kısım: Hamamda Uygun Olmayan Şeyler ve Yıkanmanın Önemi 153

Dördüncü Kısım: Banyo Yapmakla İlgili Diğer Meseleler .. 154

Beşinci Kısım: Gusüller Hakkında ve Cuma Guslü 155

SEKİZİNCİ BÖLÜM 161

UYUMAK, UYANMAK VE HELÂYA GİTMENİN ADABI 161

Birinci Kısım: Uyuma Vakitleri Konusunda 162

İkinci Kısım: Uykudan Önce Abdest Almak 163

Üçüncü Kısım: Uyumak İçin Uygun Mekânlar ve Uykudan Önce Dikkat Edilmesi Gerekenler 165

Dördüncü Kısım: Uyumanın Adabı 166

Beşinci Kısım: Uyumadan Önce Okunacak Dualar ve Onların Faydaları 167

Altıncı Kısım: Uyurken Korkmaya karşı, Kötü Rüya Görmek ve Cenabet olmak Konusunda 176

Yedinci Kısım: Uykusuzluğa Karşı ve Gece Uyanmak için Dualar 180

Sekizinci Kısım: Güzel Rüya Görmek İçin Namaz ve Dualar 183

Onuncu Kısım: Uyanmakla İlgili ve Fazla Uykunun Kınanması 191

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

On Birinci Kısım: Helâya Gitmenin Adabı 193

On İkinci Kısım: Helâya Gitmekle ilgili Yasaklanmış Mekânlar ve Diğer Konular 197

DOKUZUNCU BÖLÜM HACAMAT ETMEK, BAZI İLAÇLAR, TEDAVİ YOLLARI VE BUNLARLA İLGİLİ DUALAR 199

Birinci Kısım: Hastalığın Sevabı, Ona Sabretmek ve Müminlerin Daha Fazla Müptela Oluşu 200

İkinci Kısım: Hacamatın Fazileti 203

Üçüncü Kısım: Masum İmamlardan (a.s) Nakledilen Tedavi Yolları ve Tabipler Hakkında 208

Dördüncü Kısım: Ateşli Hastalıkların Tedavisi 211

Beşinci Kısım: Hastalık ile ilgili Diğer Dualar 220

Altıncı Kısım: Baş ve Şakak Ağrısı, Nezle, Sara Hastalığı ve Cinlerin Musallat Olması İle İlgili Dualar 224

Yedinci Kısım: Baş, Boğaz Ağrısı ve Diğer Hastalıkların Tedavisi 229

Sekizinci Kısım: Yara, Selül ve Cilt Hastalıklarının Tedavisi 241

Dokuzuncu Kısım: İç Hastalıklar, Mide Ağrıları ve Öksürüğün Tedavisi 246

Onuncu Kısım: Eklem Ağrıları, Felç, Basur, Mesane ve Diğer Hastalıkların Tedavisi 254

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

On Birinci Kısım: Sihri Bozmak, Zehirli Hayvanlar ve Diğer Belalar Hakkındaki Muskalar 260

On İkinci Kısım: İmam Hüseyin'in (a.s) Türbetinin (Mezar Toprağının) Faydaları ve Bazı Devaların Özellikleri 276

Bazı Yiyeceklerin Faydaları 282

ONUNCU BÖLÜM İNSANLARA KARŞI DAVRANIŞ BİÇİMİ VE ONLARIN HAKLARI 283

Birinci Kısım: Köle, Cariye ve Akrabaların Hakları 284

İkinci Kısım: Komşuluk, Yetimler, Aşiret ve Kabile Hakkı Konusunda 287

Üçüncü Kısım: Sadakat ve Kardeşlik Hakkı 289

Dördüncü Kısım: Müminlerin Birbirleri Üzerindeki Hakları ve Halkla İyi Geçinmek 291

Beşinci Kısım: Müminlerin Dileklerini Yerine Getirmek, Onlara Yardımcı Olmak ve Onları Mutlu Etmek 293

Altıncı Kısım: Müminleri ve Onların Hastalarını Ziyaret Etmek 296

Yedinci Kısım: Müminleri Doyurmak, Su Vermek, Giydirmek, Diğer Yardımlar ve Mazluma Yardım Etmek. 298

Sekizinci Kısım: Fakirlerin, Güçsüzlerin, Mazlumların, Yaşlıların ve Arkadaşların Hakkı ve Onlara Karşı Davranış Biçimi 300

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dokuzuncu Kısım: Müminlerin Yokluğunda Onların Hakkına Riayet Etmek..... 304

Onuncu Kısım: Zalimlere Karşı Davranış Biçimi 307

On Birinci Kısım: Takiyye 310

On İkinci Kısım: Ölülerin Yaşayanlar Üzerindeki Hakları 310

ON BİRİNCİ BÖLÜM TOPLANTI, SELAMLAŞMAK, TOKALAŞMAK, GÖRÜŞMEK, HAPŞIRMAK, OTURUP-KALKMAK VE SOHBET ETMEK GİBİ DURUMLARIN ADABI..... 321

Birinci Kısım: Selamın Fazileti ve Adabı..... 322

İkinci Kısım: Tokalaşmak ve Görüşmek..... 324

Üçüncü Kısım: Toplumda Oturmanın Adabı..... 325

Dördüncü Kısım: Eve Gelen Kimseyi Ev Sahibinin Karşılama Adabı..... 327

Beşinci Kısım: Arkadaşlık, Sohbet Edilmesi Uygun Olan Kimseler ve Gidilmesi Uygun Olan Toplantılar..... 328

Altıncı Kısım: Hapşırmak, Geğirmek ve Tükürmek Konusunda 331

Yedinci Kısım: Şaka Yapmak, Gülmek, Sohbet Etmek ve Toplantı Sırrını Saklamak..... 335

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyeg

Sekizinci Kısım: Toplantılarla İlgili Diğer Konuların Adabı ve Toplantıdakilerin Birbirleri Üzerindeki Hakları 336

Dokuzuncu Kısım: Toplulukta Allah'ı Zikretmenin Fazileti 338

Onuncu Kısım: Toplantılarda Hz. Resul'ü (s.a.a) ve İmamları (a.s) Anmak, Onların İlmi Hakkında Sohbet Etmek ve Onların Hadislerini, Faziletlerini Anmak 339

On Birinci Kısım: Kardeşlerle Meşveret Etmek ve Onun Adabı 340

On İkinci Kısım: Mektup Yazmanın Adabı 341

ON İKİNCİ BÖLÜM EVE GİRMENİN VE DIŞARI ÇIKMANIN ADABI 343

Birinci Kısım: Evin Geniş Olması 344

İkinci Kısım: Ev Yapımında Gösterişin Yanlış Oluşu ve Evi Çok Yüksek Yapmak 345

Üçüncü Kısım: Desen Yapmak, Resim Çizmek, Gölgesi Olan ve Ruh Sahibi Şeylerin Heykelini Yapmak 347

Dördüncü Kısım: Ev Halıları Hakkında 348

Beşinci Kısım: Evde İbadet Etmenin Adabı 349

Altıncı Kısım: Özellikle Güvercin ve Horoz Gibi Evde Beslenilen Hayvanlar 350

Yedinci Kısım: Evde Köpek Beslemenin Yasaklanması 353

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sekizinci Kısım: Işıklandırma ve Ev Satın Almanın Adabı 355

Dokuzuncu Kısım: Ev Adabı Hakkındaki Diğer Açıklamalar 355

Onuncu Kısım: Eve Girmenin ve Çıkmanın Adabı..... 356

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÜRÜMEK, PAZARA GİTMEK, TİCARET VE ZİRAAT ADABI HAKKINDA 361

Birinci Kısım: Yaya Olarak Yürümenin Adabı 361

İkinci Kısım: Ticaret Etmenin Fazileti ve Helal Talebinde Bulunmak..... 362

Üçüncü Kısım: Ticaret Etmenin Adabı..... 365

Dördüncü Kısım: Tarımcılık ve Ağaç Dikmenin Fazileti 371

Beşinci Kısım: Tarımcılık ve Ağaç Dikmenin Adabı..... 372

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM YOLCULUĞUN ADABI 375

Birinci Kısım: İyi ve Kötü Olan Yolculuklar ve Yolculuk İçin İyi ve Kötü Olan Günler..... 376

İkinci Kısım: Sadaka ve Dua ile Yolculuktaki Uğursuzlukları Defetmek..... 377

Üçüncü Kısım: Dışarı Çıkma Vaktindeki Gusül, Namaz ve Duanın Adabı 381

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyeg

Dördüncü Kısım: ..... Dışarı Çıkmakla İlgili Diğer Konular ve Yolculukta Bulundurulması Gereken Şeyler 389

Beşinci Kısım: Yolculuk İçin Azık Götürmek ve Onu Sarf Etmenin Adabı 393

Altıncı Kısım: Yolculukta Kendisiyle Arkadaş Götürmek ve Onlara Karşı Davranış Biçimi 394

Yedinci Kısım: Yürümek ve Konaklamak Hakkında 395

Sekizinci Kısım: Yolda ve Evde Okunması Gereken Dualar396

Dokuzuncu Kısım: Deniz Yolculuğunun Adabı ve Köprüden Geçmek 404

Onuncu kısım: Yolcu Karşılamanın ve Onun Dönüş Adabı 406

DEĞİŞİK KONULARDA BAZI HADİSLER 409

 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ÖN SÖZ

Bilindiği üzere insanın İslami yaşayış tarzını benimseyip, bunu günlük yaşamda uygulayabilmesi için asli ilimleri öğrenmesi gereklidir. Akait, ahkâm, kuran, mantık, felsefe ve daha saymakla bitmeyecek olan asli ilimler gibi ahlak ilmi de en önemli ve asıl olan ilimlerden biridir. Hemen-hemen her Müslüman'ın evinde bulunması gereken fıkıh ilmihali gibi ahlaki bir ilmihal'de bulunmalı ve istifade edilmelidir.

Ahlak ve sünnet açısından faydası olacağını düşündüğümüzden Merhum Allame Meclisi'nin kaleme aldığı ve birçok önemli hadise sahip olan bu eseri, siz değerli okuyucularımızın hizmetine sunmayı vazife bildik. Zira birçok defa, insanların bazı ahlaki meselelere riayet etmemesinden dolayı telafisi mümkün olmayan sorunlar ortaya çıkmakta, buda Allah'ın nimetlerinin kesilmesine yol açmakta veya insanın elinde bulunan nimetin alınmasına sebep olmaktadır. Nitekim İslam dini, ahlak dinidir ve din ise, sadece namaz ve oruçtan ibaret değildir.

Allah-u Teâlâ'nın dünyayı ve insanları yaratarak, tam anlamıyla kul olma yöntemlerini nebilerle, resullerle, Kuran ve Ehlibeyt (a.s) ile biz insanların hidayeti için göndermesi ve bu yöntemlerin en doğru şekilde uygulanabilmesi için, bunları en güvenilir kaynaktan, sahih bir şekilde elde etmek gerekir.

O halde insanların imamet makamı ile direkt irtibatı olmadığından, Allah'ın emir ve hidayet yolu yöntemlerini, elimizde bulunan Kuran ve hadis yoluyla elde edebiliriz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

Kur'an-ı Kerimin açıkça mana kullanılmamış ayetlerini ve hatta tamamını, ancak tefsir ile anlayabiliriz. Kur'an'ı en doğru şekilde tefsir edip açıklayabilecek olan da on dört masumdan (a.s) başkaları değildir. Bu doğrultuda olan hadisler Kuran'ın dışında ve ona aykırı olamaz.[1] Ancak şu var ki, Masum'dan (a.s) bize nakledilmiş olan binlerce hadisten acaba kaçta kaçı güvenilir kaynaklardan nakledilmiştir? Bu sorunu çözmek için Şia mektebinin en önemli ilimlerinden olan hadis tanıma ilmi ortaya çıkmış ve hadisleri mutevatir, sahih, Hasan, Muvassak ve zayıf gibi guruplara ayırmıştır.

Kısaca özetleyecek olursak Şia mektebi, nakledilen her hadise körü körüne inanmamakta ve bunun sıhhatini araştırmaktadır. Tabi bu, bütün hadisleri bizzat herkesin araştırmasını veya şüphe içerisinde kalmasını gerektirmez. Zira Şialık sürekli müçtehitlik ve rehberlik yolunun açık olması ve sürekli bir baş tarafından yönetilmesi sayesinde sahih olmayan bir ameli yapmamış ve yanılgıya düşmemiştir.

Yine belirtmek gerekir ki, her hadisin zahirine bakarak hüküm vermek doğru olmayacaktır.

Yinede bizim temennimiz normal halk tarafından anlaşılması zor olan hadislerin, hadis ilmine vakıf olan kimselerden yardım alınarak istifade edilmesidir.

Mütercim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HADİS HAKKINDA

Hadis, ister Peygamber'den (s.a.a) ve isterse diğer masumlardan (a.s) olsun, vahyi ilahiden akan bir çeşmedir ki, insanların hidayeti için masumun dilinden veya amelinden coşup Müslüman'ın kalbine akmaktadır.

Hadis de Kur'an gibi insanı, rezilliklerden ve hayvani hallerden, saadetin doruğuna ilahi ve manevi bir hayata ulaştırır.

Böyle değerli bir nimetten en iyi bir şekilde yararlanabilmek için, öncelikle hadisleri senet ve metin açısından tanımak gerekir.

Senet; yani hadisi rivayet eden ravilerin, o hadisi Masum'a (a.s) ulaştırana kadar oluşturduğu kuşak veya zincir demektir. Daha sade bir terimle açıklayacak olursak, Masum'dan (a.s) günümüze kadar bu hadislerin metnini kimlerin ulaştırdığıdır.

Metin ise, muhaddislerin diliyle sonuncu ravinin Masum'dan (a.s) naklettiği kelam ve ibarettir. Bu da ister Masum'un (a.s) sözü ve lafzı anlatımı olsun, ister O'nun bir fiili (yapmış olduğu bir hareket) ve O'nun ikrarı (Önünde yapılan bir işe sessiz kalarak onu onaylaması) olsun fark etmez.

Bir takım kanunların yardımıyla hadisin bölümlerini yani senedini ve metnini tanıma ilmine "hadis ilmi" denir.

Hadis ilmi ise, üç asıl guruba ayrılır:

1 Ricalu'l-Hadis (ravilerin hal ve durumlarının araştırılması)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramilyetu

2 Fıkhu'l-Hadis (Masum'un (a.s) şerh ve metninin araştırılması)

3 Dirayetu'l-Hadis (hadisin senedi ve metninin hal ve durumu, hadisin tahammül keyfiyeti ve onun adabının araştırılması)

Hadis ise iki kısma ayrılır:

1 Hadis-i Kutsi; yani Peygamber (s.a.a) veya Masumların (a.s) mucize kastı olmaksızın ve tahaddisiz (rekabet ve üstünlük iddiası olmadan) anlattıkları, Allah-u Teâlâ'nın kelamıdır ve Kuranın ayetlerinden de değildir. Hadis-i Kutsi için rabbani ve ilahi kelimeleri de tabir olarak kullanılmıştır.

2 Kutsi olmayan hadis; yani Masum'un (a.s) sözünü, fiilini veya takririni anlatan bir kelamdır.

Kutsi olan hadisin, kutsi olmayan hadis ile bir takım farkları vardır. Bunun en önemlisi ise şudur: Hadis-i kutsi'nin lafzı ve manası Allah-u Teâlâ'ya aittir ve lafzı Peygamber'in (s.a.a) seçimine bağlı değildir. Ancak kutsi olmayan hadislerin lafzı ve anlatımı Masum (a.s)'dan'dır. Gerçi bazıları hadis-i kutsi'nin lafzı peygamberdendir veya peygamberden olabilir görüşüne sahiptirler. Ayrıca hadis-i kutsi Allah'ın kelamı olduğu halde, Kur'an-ı Kerim'den farklıdır ve aralarında bir takım farklılıklar da vardır ki, uzun olacağından dolayı bunları zikretmekten kaçınıyoruz.

Eğer bir hadisi nakleden ravilerin sayısı, Masum'a (a.s) ulaşana kadar olan her kuşakta, Masum'a (a.s) yalan isnat etmeyecek kadar olursa, yani bunların Masum'a (a.s) yalan isnat etmede hemfikir olmaları normalde mümkün olmayacak şekilde olursa, böyle hadislere "mütevatir hadis" veya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"mütevatir haber" denilir.

Mutevatir olmayan hadislere "hadis-i vahit" veya "haber-i vahit" denilir. Vahit hadis eğer bir takım nişane veya karine ile birlikte ise hüccet ve muteberdir. Ama karinesi veya nişanesi olmayan vahit haber, hüccet değildir.

Mütekaddimun "Selef" (6. asra kadar olan muhaddislerin) görüşüne göre, ravilerin hal ve durumu açısından vahit haber (hadis) sahih ve sahih olmayan olarak iki kısma ayrılır.

Müteahhirun "Halef" (6. asırdan sonraki muhaddislerin) görüşüne göre, vahit haber, dört kısımdır:

1 **Sahih:** Senedi Masum'a (a.s) muttasıl olan hadistir ve ravileri her kuşakta İmami (kendi zamanındaki ve ondan önceki İmam'ı (a.s) kabul eden) ve adil olmalıdır. Bu müteahhirlerin görüşüdür. Mütekaddimlerin görüşüne göre, sıhhat karinelerine sahip ve hücciyeti olan rivayetleri o kinayelerin yardımı ile o hadisin metninin itimat edilip edilemeyeceği belirlemektedir. Bu şekilde olan hücciyet karinelerine sahip hadislere sahih ve hücciyet karinelerine sahip olmayan hadislere "zayıf hadis" tabiri kullanılmıştır.

2 **Hasan:** Senedi Masum'a (a.s) muttasıl olan ve ravilerin her kuşakta İmami ve methedilmiş, ancak onların her birinin adaleti konusunda açık bir lafız veya hüküm bulunmayan kimselerin naklettiği hadislere söylenir.Şehid-i Evvel, Şehid-i Sani ve bunlar gibi bazıları hasan hadisten sonra ve muvassak hadisten önce "güçlü hadis" denilen diğer bir hadis gurubu olduğuna inanmaktadırlar. Bütün ravilerin İmami olduğu, ancak Hasan hadis ravilerinde olduğu gibi onların hepsinin hakkında methin söz konusu olmadığı kimselerin naklettiği hadislere "güçlü hadis" denilmektedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

Güçlü deyimi tanınmamış muhaddisler tarafından fıkhı terimlerde zayıf hadisin zıt anlamlısı olarak kullanılmaktadır. Yine bazen güçlü hadis kelimesinin yerine "muteber" kelimesini de kullanmaktadırlar. Yani, onlara göre zayıf olmayan hadise "güçlü hadis" veya "muteber hadis" denilir.

3 Eğer bir hadisin ravilerinin bir kaçı veya tamamı İmami olmaz ama Şia ricalinin (hadis ilmini bilen Şiilerin) yanında siğa (doğru konuşan ve güvenilir) olduğu kanıtlanmışsa, böyle hadislere "Muvassak hadis" denilir ve bu hadislere itimat edilebilir.

4 Eğer bir hadis sahih, Hasan ve Muvassak hadislerin özelliklerine sahip değilse, böyle hadislere "zayıf hadis" denilir. Bu hadislerin ravileri yalancılık, fazla hata, ravinin gafil oluşu ve ravinin fasık oluşu gibi bir takım kötü sıfatlara sahip olmalarıyla suçlanabilirler böyle bir hadis de ittisale sahip değildir; yani, Masum'a (a.s) direkt olarak bağlı olmadığı gibi, nakleden kuşaklarda da kopukluk olması mümkündür.

Hadis hakkında her şeyi anlatmak için uzun-uzun kitaplar yazmak gerekir. Biz faydalı olacağını düşündüğümüzden dolayı sadece bu kısa açıklamaları sunmakla yetinmek zorunda kaldık.

Kaynak: Dersname-i Dirayetü'l-Hadis

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rabbani Âlim, Merhum Allame Muhammed Bakır Meclisi'nin Hayatı Ve Eserleri Hakkında

Muhammed Bakır b. Muhammed Taki b. Maksud Ali Meclisi, Allame Meclisi olarak tanınan Meclisiyi Sani (2. Meclisi) 1037 hicri yılında İsfahan şehrinde dünyaya gelmiştir. Allame Meclisi'nin ailesi ve soyu Şia'nın son asırda en fazla iftihar ettiği ailelerdendir. Bu aileden yaklaşık olarak yüz tane seçkin âlim çıkmıştır. Allame'nin babası Muhammed Taki Meclisi (1. Meclisi) keramet sahibi, manevi makam sahibi ve büyük ruha sahip bir zat idi. O muhaddis ve büyük bir fakih idi. Aynı zamanda birçok kitap telif etmiştir.

Allame Meclisi en fazla babasından feyizlenmiş, ondan yararlanmış ve etkilenmiştir. Allame Meclisi, tefsir, hadis, fıkıh, usul, tarih, rical ve dirayet ilimleriyle asrın önde gelenlerinden biriydi. Zira Biharu'l-Envar'a bir göz atmak bunu oldukça iyi bir şekilde ortaya koymaya yeterli olacaktır. Bu ilimlerin yanı sıra akli ilimlerde felsefe, mantık, matematik, edebiyat, lügat, coğrafya, tıp, astroloji ve batı ilimleri ondan eşsiz ve mükemmel bir şahsiyet meydana getirmiştir.

Allame'nin Kur'an ve hadis hakkındaki beyanları ve açıklamaları oldukça isabetli ve dakiktir. Dolayısıyla hata bulmak bir hayli zordur. Allame, ilim ve bilgi dalındaki üstünlüğünün yanı sıra, maneviyat ve kemalat konusunda tam bir rabbani âlimdi. Seyyid Nimetullah Cezayir'i kendilerinin öğrencileri idi ve onun hakkında şöyle söylemiştir: "Allame, hiçbir zaman Allah'ı anmaktan gafil değildi ve bütün amellerini Allah'a yaklaşmak kastıyla yapıyordu."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyetu

O bütün kararlılığıyla kendisini Masumların (a.s) rivayetlerini neşretmeğe adamıştı. O yetmiş üç yıllık ömrü süresinde yüz tane Arapça ve Farsça kitap yazmıştır. Bunlardan biri 110 ciltlik Biharu'l-Envar'dır. Yine bir diğeri 26 ciltlik Mir'atu'l-Ukul'dur. Ayrıca yaklaşık 40 tane kitap ona nispet verilmiştir.

O yaşamı süresince, kendisini her açıdan Şia mektebine adayıp, bulunduğu camianın hidayeti için çalışan, halkı meyhanelerden ve uygun olmayan toplantılardan çıkarıp mescide yönelten, yüzlerce eseriyle halen de günümüzde Şia mektebine ışık tutan büyük bir şahsiyetti. Yetmiş üç yıllık nuraniyetten sonra, Ramazan ayının 27'si, 1110 hicri kameri yılında İsfahan şehrinde bu fani âleme veda ederek cihanı, mübarek vücudunun feyzinden mahrum bırakmıştır.

Merhum Allame, ölmeden önce bir takım faaliyetleri sürdürmekte idi. Ancak bunları sonuçlandırmağa muvaffak olamadı. Örneğin Biharu'l-Envar'ın tamamlamak, Mustedreku'l- Bihar'ı yazmak gibi. Her ne kadar ondan sonra öğrencileri ve yolunu sürdürenler birçok değerli hizmette bulunmuşlarsa da yinede seçkin bir âlimin yerini hiçbir şey ve hiç kimse dolduramaz. Vesselamu Aleykum...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİRİNCİ BÖLÜM

ELBİSE VE AYAKKABI GİYMENİN ADABI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Birinci Kısım:
Güzellik ve Süslenmenin Önemi

Birçok güvenilir hadiste belirtildiği gibi süslenmek, temiz ve güzel elbise giymek eğer helal yoldan olur ve kişinin durumuna uygun olursa sünnettir ve Allah'ın hoşnut olmasına sebep olur. Ancak helal yoldan olmazsa, her ne olursa onunla yetinilmeli ve elbiseleri çoğaltıp, ilahi ibadete bir engel haline getirilmemelidir.

Eğer Hak Teâlâ onun rızkını çoğaltırsa, yesin, giysin, kullansın ve mümin kardeşlerine infakta bulunsun. Eğer rızkı az ise, kanaat etsin ve kendisini harama ve şüpheye bulaştırmasın.

İmam Cafer Sadık (a.s) güvenilir bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her ne zaman Allah (c.c) bir nimeti kuluna bağışlar ve o nimetin nişanelerini onda görürse, Allah onu Allah'ın dostu olarak adlandırır ve o Allah'ın nimetlerini hatırlayanlardan olacaktır. Eğer nişaneler onda görülmezse onu Allahın düşmanı olarak adlandırır ve o Allahın nimetini yalanlayanlardan olacaktır. Ancak nimet nişaneleri onda görülmezse Allah'u Teâlâ onu Allah'ın düşmanı olarak adlandırır ve o Allah'ın nimetlerini yalanlayanlardan olacaktır."*

Emirü'l-Müminin İmam Ali'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"İnsan, bir yabancı için nasıl süsleniyor ve ona karşı güzel görünmeye çalışıyorsa, mümin kardeşleri içinde aynı şekilde süslenmeli ve güzel görünmelidir."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Emirü'l-Müminin İmam Ali (a.s) Abdullah oğlu Abbas'ı Nehrevan'daki hariciler ile konuşmaya gönderdiği zaman, o en güzel elbiselerini giydi, en güzel kokuları sürdü ve en iyi ata binerek onların yanına gitti. Onlar: "Sen halkın en iyilerindensin, neden kibirlenenler gibi giyindin ve onların bindiği ata bindin?" dediler. O şu ayeti okudu:

قُلْ من حَرَّمَ زِينَةَ اللَّه الَّتى أَخْرَجَ لِعِبَاده وَالطَّيِّبَات من الرِّزْقِ

"Gul men herreme ziynetellahilleti ehrece li-ibadihi vettayyibati minerrizgi."

"Deki (Ya Muhammed!) kim haram etti ziyneti ki, Allah kulları için çıkarmıştır ve değerli iyi rızıkları." (A'râf Suresi / 32)

Sonra Hazret (a.s) şöyle buyurdu: *"Güzel elbiseler giy ve süslen. Allah iyidir ve iyileri sever; ancak helal yoldan olmalıdır."*

Sahih bir hadiste şöyle naklediliyor: Tasavvufun önde gelen şahsiyetlerinden "Sufyan Suri" Mescid-i Haram'a geldi ve İmam Cafer Sadık'ın (a.s) pahalı elbiseler giydiğini ve orada oturduğunu gördü. Sonra şöyle dedi: "Vallahi gideceğim ve onu bu elbisesinden dolayı kınayacağım!" Sonra yaklaştı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resulünün oğlu! Vallahi Peygamber (s.a.a) böyle elbiseler giymedi ve babalarının hiç biri de böyle elbiseler giymediler."

Hazret şöyle buyurdu: *"Hazreti Resul (s.a.a) halkın fakir olduğu bir zamanda yaşıyordular bugün ise, halkın rızkı çoktur."* ***"Allah'ın nimetlerini kullanmağa iyiler daha layıktır"*** bu ayeti okuduktan sonra şöyle buyurdular: *"Allah'ın bağışladığı şeyleri kullanmada bizler halkın içinde en layık olanlarız. Ey Suri, gördü-*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyetg

ğün şu elbiseyi insanlar için giydim." Sonra elbisesini yukarı kaldırdı altından kalın ve sert bir elbise giymişlerdi ve şöyle buyurdular: *"Bu sert elbiseyi kendim için giydim ve bu iyi elbiseyi de halk için giydim."* Sonra Süfyan'ın elbisesinin alt tarafını kaldırdı ve onun elbisesinin altındaki yumuşak elbise ortaya çıktı. Sonra buyurdular: *"İçten giydiğin bu elbise kendi nefsinin lezzeti içindir ve üstten giydiğin bu kaba ve sert elbise ise, insanları aldatmak içindir."*

İkinci Kısım:
Giyilmesi Haram Olan Giysiler

Erkeklerin, saf ipek ve altın dokumalı elbise giymeleri haramdır. Mendil, kese ve tek başına avret yerini örtmeye yetmeyen şeylerin de ipek olmaması ihtiyata daha uygundur.

Hz. Resul (s.a.a) sahih bir hadiste Hz. Ali'ye (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ya Ali! Altın yüzük takma ki, o senin cennetteki ziynetindir ve ipek elbise giyme ki, o senin cennetteki giysindir.*

Diğer bir hadisinde: *"İpek giyme ki, Hak Teâlâ kıyamette bundan dolayı derini ateşle yakar"* diye buyurmuştur.

İmam Sadık'tan (a.s) şöyle sordular: "Acaba erkekler ailelerini altın ile ziynetlendirebilirler mi?" İmam (a.s): *"Evet, oğullarınız dışında kadın ve cariyelerinizi altın ile ziynetlendirebilirsiniz"* diye buyurdular.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Üçüncü Kısım:
Yünlü, Keten ve Pamuklu Giysiler Giymek

En iyi giysiler, pamuk dokumalı giysilerdir. Ondan sonra da keten giysileridir. Yünlü giysileri sürekli olarak giymek ve kendisine kıyafet olarak seçmek mekruhtur. Ancak bazen kanaat için veya soğuktan korunmak için fena değildir.

Hz. Ali'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Pamuklu giysiler giyin ki, o Allah'ın Resulünün (s.a.a) ve biz Ehlibeyt'in (a.s) giysilerindendir. Hazreti Resul (s.a.a) bir sebep olmadıkça tüylü ve yün giysi giymezdi.*

Ebu Zer el-Gıfârî'den nakledilen bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuşlardır: *"Dünyanın sonu yaklaştığında bir gurup insan ortaya çıkacaktır. Yazın ve kışın yünlü elbise giyecekler ve bu sebepten dolayı diğerlerinden üstün ve faziletli olacaklarını zannedecekler, O cemaate yeryüzü ve gökyüzü melekleri lanet edeceklerdir."*

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Keten giysi peygamberlerin giysilerindendir."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

Dördüncü Kısım:
Giysilerde Müstehap ve Mekruh Olan Renkler

Giysilerde en iyi renkler beyazdır; ondan sonra sarı, sonra yeşil, sonra açık tonlu kırmızı, mor ve mercimek rengidir. Koyu kırmızı renkli giysiler özellikle namazda mekruhtur. Siyah renkli giysileri giymek her halükarda şiddetli kerahete sahiptir. Ancak siyah renkli sarık aba ve ayakkabı istisna edilmiştir. Sarık ve abanın siyah olmaması daha iyidir.

Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Beyaz giysi giyin ki, o renklerin içinde en iyi ve en temiz olanıdır. Ölülerinizi de beyaz kefenle sarınız."*

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yeni damat olan kimsenin dışında koyu kırmızı giysi giymek mekruhtur."*

Yine İmam Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ramazan ayının sonuncu günü Cebrail (a.s) Hz. Resul'ün (s.a.a) yanına geldi. O ikindi namazından sonra arşa çıkınca Hz. Resul (s.a.a) Hz. Fatıma'yı (s.a) çağırdı ve ondan Hz. Ali'yi de (a.s) çağırmasını istedi. Onlar gelince Hz. Ali'yi (a.s) sağ yanına oturtarak, onun elinden tutup kendi dizinin üzerine koydu ve Hz. Fatıma'yı da (s.a) sol yanında oturtarak onun da elinden tutup kendi dizinin üzerine koydu ve şöyle buyurdu: "Cebrail'in bana getirdiği haberi size söylememi ister misiniz?" Onlarda "Evet, ya Resulullah (s.a.a) dediler. Hazret buyurdular ki: "Cebrail şöyle dedi: "Ben kıyamette arşın sağ tarafında bulunacağım ve Hak Teâlâ bana kırmızı gül renginde ve diğeri yeşil olan iki elbise giydirecek ve sen ya Ali arşın sağ tarafında olacaksın. Sana da iki tane aynı elbiseden giydirecekler."* Sonra ravi arz etti: " Halk böyle kırmızı rengi mekruh bili-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yorlar." Hazret buyurdu ki: *"Allah, Hz. İsa (a.s)'mı gökyüzüne götürdüğünde böyle olan iki elbiseyi ona giydirdi."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Ayakkabı, sarık ve aba dışında siyah renkli giysiler giymek mekruhtur."*

Beşinci Kısım:
Bazı Giysileri Giymenin Adabı

Çok uzun giysileri giymek, kol kısmını uzun bırakmak ve elbiseyi kibirlenerek yerde sürümek yerilmiş ve mekruhtur.

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ peygamberine şöyle buyurdu:* ***"Ve siyabeke fe-tehhir"*** lafzı tercümesi yani, *"Kendi elbiselerini temizle"* demektir. İmam (a.s): *"O hazretin elbiseleri temiz idi. Lakin ilahi maksat: "Elbiseni kısalt ki, bir şeye bulaşmasındır"* diye buyurdu.

Diğer bir rivayete göre: *"Kaldır, yere sürünmesin"* olarak algılanmıştır.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Ali (a.s) gömlek giydiği zaman kolunu çeker ve el parmaklarının başından fazla kalan kısmı keserdi. Hz. Resul (s.a.a) Ebuzer'e şöyle buyurdu: *"Herkim kibirlenerek elbisesini yerde sürürse, Hak Teâlâ kıyamet günü ona rahmet gözüyle bakmaz ve adamın zorluğu (en fazla) dizden aşağı kadardır, ayak bileğine kadarda caizdir, fazlası ateştedir.*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

Altıncı Kısım:
Kadınlara ve Kâfirlere Mahsus Olan Giysileri Giymek

Kadınlara özel giysilerin erkekler, erkeklere özel giysilerin de kadınlar tarafından giyilmesi haramdır. Aynı şekilde kâfirlere mahsus elbiselerin giyilmesi de haramdır.

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: kadınların, kendilerini erkeklere benzetmesi caiz değildir; zira Allah'ın Resulü (s.a.v) kendilerini kadınlara benzeten erkeklere ve kendilerini erkeklere benzeten kadınlara lanet etmiştir.

Hazreti İmam Cafer Sadık (a.s)'dan nakledildiğine göre: *"Allah (c.c) peygamberlerinden birine şöyle vahiy etti:* ***"Müminlere söyle, benim düşmanlarımın giysilerinden giymesinler; benim düşmanlarımın yiyeceklerinden yemesinler ve onların davranış tarzlarını kendilerine davranış tarzı edinmesinler. Zira (aksi takdirde) onlar da onlar gibi benim düşmanlarımdan olacaklardır."***

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yedinci Kısım:
Sarık Takmak Konusunda

Başa sarık sarmak sünnettir. Sarık ile Tehtu'l-Henek (sarığın bir ucunu namaz esnasında boynundan aşağı doğru sarkıtmak) sünnettir. Sarığın bir tarafını ön kısımdan diğer tarafını arka kısımdan uzun bırakmak Medineli seyitlerin tarzıdır ve sünnettir. Şeyh Şehit (r.a) söylediğine göre sarığı ayakta sarmak sünnettir.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sarık Arapların tacıdır. Sarığı ortadan kaldırırlarsa, Allah onların izzetlerini ortadan kaldırır."*

İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Resul (s.a.a) başına sarık taktı ve bir ucunu ön kısımdan ve diğer ucunu da arka kısımdan uzun bıraktı. Sonra Hz. Cebrail de öyle yaptılar."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: "Hz. Resul (s.a.a) kendi mübarek elleriyle Hz.Ali'nin (a.s) başına sarık sardı.Sarığının bir ucunu arka kısımdan, diğer ucunu daarkadan dört parmak kısa olacak şekilde ön tarafına bıraktı ve *"yürü"* diye buyurdu. O dayürüdü ve *"gel"* diye çağırınca geldi. Hz. Resul (s.a.a) buyurdu: *"Vallahi meleklerin taçları da böyledir."*

Fıkh-ı Razavi'de şöyle nakledilmiştir: Ne zaman başına sarık takarsan bu duayı oku:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahmet.org

بِسمِ اللَّه اللَّهُمَّ ارفَعْ ذكْرِی وَ أعْلِ شَأْنِی وَ أعزَّنِی بِعِزَّتک وَ أكْرِمْنِی بِكَرَمِک بَيْنَ يَدَيْک و بين خَلْقک اللَّهُمَّ تَوِّجْنی بِتَاجِ الْكَرَامَة وَ الْعزِّ وَ الْقَبُولِ

"Bismillahi Allahumme irfe zikri ve e'li şe'ni ve eizzeni bi-izzetike ve ekrimni bi-keremike beyne yedeyke ve beyne helgike Allahumme tevvicni bitaci'l-kerameti ve'l-izzi ve'l-gabuli."

Yine Mekarimu'l-Ahlak'taki necat kitabından nakledilen şu duayı okuyun ve sarığı ayakta bağlayın diye nakledilmiştir;

اللَّهُمَ سَوِّمْنی بِسيمَاء الْإِيمَانِ وَ تَوِّجْنی بِتَاجِ الْكَرَامَة و قَلِّدْنی حَبْلَ الْإِسْلَامِ وَ لَا تَخْلَعْ رِبْقَةَ الْإِسْلَامِ منْ عُنُقی.

"Allahumme sevvimni bi-simai'l-imani ve tevvicni bi-taci'l-kerameti ve gallidni heble'l-İslami ve la tehle ribgate'l-İslami min unugi."

Hz. Resul'ün (s.a.a) birkaç çeşit sarığı vardı ve bunları başına takardı. "Burtulle" denilen (Üst kısmı uzun olan Fötr) şapkaları giymek Yahudilere mahsustur ve âlimler bunun mekruh olduğunu söylemişlerdir.

Bazı hadislerden anlaşıldığına göre şapkanın alt kısmını kırmak ve çevirmek mekruhtur.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sekizinci Kısım:
İç Çamaşırı Giymenin Adabı

Hz. Ebu Abdullah'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ Hz. İbrahim'e: **"Yeryüzü bana senin avretini görmekten dolayı şikâyet ediyor. Yeryüzü ve avretinin arasında bir örtü oluştur"** diye vahiy etti. Sonra Hz. İbrahim (a.s) dizine kadar olan iç çamaşırı yaptı ve giydi."*

Cami Bezenti'den rivayet edildiğine göre her kim iç çamaşırını ayakta giyerse, üç gün dileği yerine gelmez.

Fıkh-ı Razavi'de şöyle beyan edilmiştir: *İç çamaşırını ayakta giyme oturarak giy ki, helak, solgun, gamlı ve üzüntülü olmaya neden olur ve giydiğin zaman şu duayı oku:*

بِسمِ اللَّه اللَّهُمَّ استُرْ عَوْرَتِی وَ لَا تَهْتِكْنی فی عرصَات الْقيَامَة وَ أعفَّ فَرْجِی وَ لَا تَخْلَعْ عَنِّی زِينَةَ الْإِيمَان .

"Bismillahi Allahumme ustur avreti ve la tehtikni fi eresati'l-giyameti ve eiffe ferci ve la tehle enni ziynete'l-imani."

Mekarimu'l-Ahlak'taki necat kitabından nakledilen şu dua da okunmalıdır:

اللَّهُمَّ استُرْ عَوْرَتِی و آمن رَوْعَتی و أعفَّ فَرْجِی وَ لَا تجْعَلْ للشَّيْطَانِ فی ذَلکَ نَصيباً وَ لَا لَهُ إِلَی ذَلک وُصُولًا فَيَضَعُ لی الْمَكَايِد و يُهَيِّجُنی لارْتِكَابِ محَارِمِک.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramalyetu.org

"Allahumme ustur avreti ve amin rev'ati ve eiffe ferci ve la tec'el lişşeytani fi zalike nesiben ve la lehu ila zalike vusulen feyezau liye'l-mekayide ve yuheyyicuni li'rtikabi meharimike."

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) nakledildiğine göre: *"Peygamberler, gömleği (uzun Arap elbisesini) iç çamaşırından önce giyerlerdi."*

Diğer bir hadiste iç çamaşırın kıbleye doğru veya bir insana doğru ya da ayakta giyilmemesi gerektiği belirtilmiştir.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İç çamaşırını ayakta giymek hüzünlenmeğe sebep olur."*

Dokuzuncu Kısım:
Yeni Giysi Giymenin Adabı

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Bir kimse yeni bir elbise giydiğinde şu duayı okusun:*

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ ثَوْب يمنٍ و تُقًى و بَرَكَة اللَّهُمَّ ارزُقْنى فيه حُسْن عبَادتک و عَمَلًا بِطَاعتک و أَدَاء شُكْرِ نعْمَتک الْحَمْدُ للَّه الَّذى كَسَانى مَا أُوَارِى بِهِ عورتِى وَ أَتَجَمَّلُ بِهِ فِى النَّاسِ.

"Allahummec'elhu sevbe yumni ve tugen ve bereketin Allahummerzugni fihi husne ibadetike ve amelen bi-taetike ve edae şükri nimetike Elhemdulillahillezi kesani ma evari bihi avreti ve eteccemelu bihi fi'n-nasi."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) muteber bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Resul (s.a.a) bu duayı yeni elbise giydiğimde okumam için öğretiyordu:*

الْحَمْدُ للَّه الَّذى كَسَانى من اللِّبَاسِ مَا أَتَجَمَّلُ بِهِ فى النَّاسِ، اللَّهُمَّ اجعَلْهَا ثيَاب بَرَكَةٍ أَسْعى فيهَا لمَرْضَاتک و أَعْمُرُ فيهَا مسَاجِدَک.

"Elhemdulillahillezi kesani minel-libasi ma etecemmelu bihi fi'n-nasi Allahumme c'elha siyabe bereketin es'a fiha li-merzatike ve e'muru fiha mesacideke."

Sonra "Ya Ali, kim bu duayı okurda elbiseyi giyerse, bağışlanır"diye buyurdular.

İmam Musa b. Cafer'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Yeni elbise giyen bir kimsenin elini ona sürmesi ve şunu söylemesi yerinde olur:*

الْحَمْدُ للَّه الَّذى كَسَانى مَا أُوَارِى بِهِ عورتِى وَ أَتَجَمَّلُ بِهِ فى النَّاسِ وَ أَتَزَيَّنُ بِهِ بَيْنَهُمْ.

"Elhemdu lillahillezi kesani ma uvari bihi avreti ve etecemmelu bihi fi'n-nasi ve etezeyyenu bihi beynehum."

Hz. Ebu Abdullah'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim yeni bir kaba su bırakır ve ona otuz iki defa Kadir Suresi'ni okur ve o sudan yeni olan giysiye dökerse, giydikçe o elbiseden bir iplik dahi kalıncaya kadar sürekli olarak rızık bolluğunda olur."*

Yine O Hazretten diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahley.org

*"Yeni bir elbise giydiğinde **"La ilahe illallah Muhammmedun Resulullah"** söyle ki, afetlerden korunabilesin ve çok sevindiğin şeyi fazla düşünme ki, onu darmadağın eder ve birisiyle bir işin olursa, onun arkasından sövme ki, onun kalbine tesir eder."*

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allahu Teâlâ bir kimseye yeni bir elbise nasip ettiğinde, (elbiseyi) giydiği zaman abdest almalı, iki rekât namaz kılmalıdır. Her rekâtta hamd (Fatiha) suresini, Ayete'l-Kürsi'yi, kulhuvallahu (İhlâs Suresi'ni) ve Kadir Suresi'ni okusun. Sonra onun avret yerini örttüğü ve halk arasında onu süslediği için Allah'a şükretsin ve şunu çok söylesin:*

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ الاّ بِالله الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

"La havle ve la kuvvete illa billahi'l-aliyyil azim."

Eğer böyle yaparsa, o elbise içinde Allah'a karşı günah işlemez ve o elbisedeki her ipliğin sayısı kadar melek, Allah'ı paklıkla anar, onun için istiğfar eder ve ona merhamet eder."

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yeni bir elbise biçerse, bir kaba su bıraksın ve sonra otuz altı defa İnna enzelnay'ı (Kadir Suresi)'ni okusun, **"tenezzelü'l-melaike"** ayetine geldiği zaman suyun bir miktarını yavaşça elbiseye sıçratsın. Sonra iki rekât namaz kılsın ve dua ederek şunu okusun:*

الْحَمْدُ للَّه الَّذى رَزَقَنِى مِمَّا أَتَجَمَّلُ بِهِ فِى النَّاسِ و أُوَارِى بِهِ عَوْرَتِى و أُصَلِّى فيه لربِّى

"Elhemdu lillahillezi rezegeni mimma etecemmelu bihi fi'n-nasi ve uvari bihi avrati ve uselli fihi li-rabbi."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ve Allah'a şükretsin. O elbise eskiyinceye kadar sürekli nimet bolluğu içinde olacaktır."

Onuncu Kısım:
Elbise Giyinip Çıkarmakla İlgili Diğer Konular

Hz. Resul (s.a.a) gece ve gündüz çıplak olmayı yasaklamıştır.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman bir erkek soyunursa, şeytan ona doğru bakar ve onu günaha sürüklemek için tamah eder. Bir erkek için toplulukta oturduğu zaman kendi elbisesini bacaklarının üzerinden uzaklaştırması uygun değildir ve elbiseyi üzerinizden çıkardığınızda* ***"Bismillah"*** *söyleyin ki, cinler giymesin. Eğer bunu söylemezseniz, cinler o elbiseyi sabaha kadar giyerler."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Fatıma'nın (a.s) başörtüsü dirseklerine yetişecek kadar uzundu ve bütün kadınlar da öyle yapmalıdırlar."*

İshak b. Ammar, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Bir müminin on tane gömleği olabilir mi? Hazret: *"Evet"* dedi. Adam: "Yirmi gömleği ?" diye sordu. İmam: *"Evet, bu israf değildir. İsraf ziynet için saklanması gereken kıyafeti, diğer zamanlarda giyilmesi gereken elbisenin yerine giymendir"* diye buyurdular.

Diğer bir rivayette İmam Musa Kazım'dan (a.s) "bir kimse on tane gömleğe sahip olursa, israf mıdır?" diye sordular. Hazret: *"Hayır, aksine bu elbiselerin korunması için daha iyidir. İsraf, dikkat edilmesi gereken giysileri, kirli yerlerde giymendir"* diye buyurdu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Elbiseyi kısaltmak elbisenin rahatlığıdır ve daha çok dayanır. Temiz elbise giymekse, düşmanı mağlup eder.*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Giyecekleri yıkamak gam ve üzüntüyü yok eder ve namazın kabul olmasına sebep olur."*

Hz. Resul (s.a.v) şöyle buyurmuştur: *"Her kim elbise giyerse temiz olmalıdır."*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Kendi elbiseme o kadar yama yaptım ki, onu yamayan kimseden utandım."

On Birinci Kısım:
Ayakkabı ve Terlik Giymenin Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) ilk terlik giyen kişi, Hazreti İbrahim (a.s) idi diye buyurmuştur.

Muteber hadislerde siyah terlik giymenin gözleri zayıflattığı, insanı zikir etme konusunda tembelleştirdiği üzüntülü ve gamlı olmasına yol açtığı belirtilmiştir. Sarı renkli terlik giyilmesinin ise, gözlere ışık vereceği, zikir etmeği kolaylaştıracağı, üzüntüyü yok edeceği vurgulanmış ve peygamberlerin sarı terlik giydikleri belirtilmiştir.

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim sarı renkli neleyn (terlik) giyerse, onu giydiği müddetçe mutlu ve neşeli olur. Zira Hak Teâlâ İsrail oğullarının (keseceği) ineğin özellikleri ile ilgili olarak şöyle buyuruyor:* ***Sarı, çok sarı ki, bakanları mutlu eder.***"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sudeyri Sarraf diye birinden şöyle nakledilmiştir: "İmam Cafer Sadık'ın (a.s) yanına gittim ve ayağımda beyaz terlik vardı. İmam (a.s) şöyle buyurdu: *"Acaba bu terliği bilinçli olarak mı giydin?"* Ardından şöyle devam etti: *"Herkim pazara gider ve beyaz bir terlik alırsa, onu eskitmeden hiç beklemediği bir yerden bir mal eline geçer."* Ravi diyor ki: "Sudeyri, bana "O terliği henüz eskitmemiştim, elime hiç beklemediğim bir yerden yüz eşref (para birimi) geçti" diye söyledi.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Muze (çizme) giymek göz nurunu çoğaltır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Neleyn (Terlik) giyerken önce sağ ayağını giy. Çıkarırken ise, önce sol ayağını çıkar."* Ardından şöyle buyurdular: *"Herkim ayağının birine ayakkabı giyer ve diğerine giymeden dolaşırsa, şeytan ona musallat olur ve deli olur."*

Abdurrahman b. Kesir şöyle naklediyor: "İmam Cafer Sadık'la (a.s) bir yolda gidiyorduk. O hazretin neleyninin (terliğinin) bağı koptu. Ben, kendi kolumdan diğer bir bağcık çıkararak terliği tamir ettim. O hazret elini benim omzumun üzerine koymuştu. Sonra şöyle buyurdu: *"Herkim bir müminin ayakkabısını tamir etmek için alırsa, kıyamet günü kabirden çıktığında, Hak Teâlâ onu cennetin kapısını çalıncaya kadar yumuşak tüylü bir deveye bindirir.*

Peygamber Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, herkim bunları yaparsa, deli olmasından korkulur: Mezarların arasına dışkısını yapmak, tek ayağına çizme giyip dolaşmak ve evde yalnız olarak uyumak."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *Devamlı olarak çizme giymek cüzzam'dan korur."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahnema.org

Fıkhu'r-Rıza'da nakledildiğine göre: Ayakkabı veya çizme giymek istediğinde önce sağ ayağını giy ve şöyle söyle:

بِسمِ اللَّه و الْحَمْدُ للَّه اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ وَطِّئْ قَدَمَى فِى الدُّنْيَا و الْآخرَةِ وَ ثَبِّتْهُمَا عَلَى الْإِيمَانِ وَ لَا تُزِلَّهُمَا يَوْمَ زَلْزَلَة الْأَقْدَامِ اللَّهُمَّ و قنى من جمِيعِ الْآفَات وَ الْعَاهَات وَ الْأَذَى .

"Bismillahi ve billahi ve'l-hemdulillahi Allahumme salli ela Muhammedin ve âli Muhammedin Allahumme vet'ti gademeye fi'd-dünya ve'l-ahireti ve sebbithuma ale'l-imani ve la tuzillehuma yevme zelzeleti'l-egdami Allahumme ve gini min cemii'l-afati ve'l-ahati ve'l- eza."

Çıkarmak istediğinde ise şöyle söyle: اللَّهُمَّ فَرِّج عَنِّى كُلَّ هَمٍّ و غَمٍّ وَ لَا تَنْزِعْ عَنِّى حُلَّةَ الْإِيمَان

"Allahumme ferric enni kulle ğammin ve hemmin vela ten'ziannihullete'l-iman."

Mekarimu'l-Ahlak'ta necat kitabından şöyle nakledil-miştir: Çizme ve terliği oturarak giy ve giydiğin zaman şöyle söyle:

بِسمِ اللَّه اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ و وَطِّئْ قَدَمَى فى الدُّنْيَا و الْآخرَةِ وَ ثَبِّتْهُمَا عَلَى الصِّرَاط يَوْمَ تَزِلُّ فيه الْأَقْدَام .

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bismillahi Allahumme salli ala Muhammedin ve âli Muham-medin ve vettiy gademeye fi'd-dünya ve'l-ahireti ve sebbithuma ela's-sırati yevme tezillu fihi'l-egdami."

Çıkardığın zaman ayakta çıkar ve şöyle söyle:

بِسمِ اللَّه الْحَمْدُ للَّه الَّذى رَزَقَنى مَا أُوَقِّى بِهِ قَدَمَى من الْأَذَى اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُمَا عَلَى صرَاطک وَ لَا تُزِلَّهُمَا عن صرَاطک السَّوِى.

"Bismillahi elhemdulillahillezi rezegeni ma uveggi bihi gademeye mine'l-eza. Allahumme sebbithuma ela sıratike ve la tuzillehuma en sıratike's-seviyyi."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyetg

İKİNCİ BÖLÜM

KADIN VE ERKEKLERDE TAKI, SAÇ BOYAMAK, AYNAYA BAKMAK ve SÜRME SÜRMEK GİBİ KONULARIN ADABI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Birinci Kısım:
Yüzük Takmanın Önemi

Kadın ve erkeklerin sağ ellerine yüzük takmaları önemle tavsiye edilmiştir. Bazı hadislerde sol ele yüzük takılmasına izin verilmiştir. Ancak manevi bir resim veya (Kuran, dua ve bunun gibi) manevi bir değere sahip bir taşı varsa, helâya gittiği zaman çıkarılmalıdır.

İmam Ali'nin (a.s) naklettiğine göre Hz. Resulullah (s.a.a) yüzüğünü sağ eline takardı.

İmam Musa Kazım'dan (a.s) Hz. Ali'nin (a.s) neden yüzüğünü sağ eline taktığını sordular. Hazret şöyle buyurdu: *"Zira O hazret, Ashab-ı Yemin'in önderidir. Kıyamette onların namelerini (amel defterlerini) sağ ellerine verecekler. Hz. Resul da (s.a.a) yüzüğü sağ eline takardı. Bu bizim Şialarımız için bir nişanedir. Onları bu nişane ve beş vakit namazı faziletli vaktinde kılmaya dikkat etmeleri, zekât vermeleri, kendi mallarını mümin kardeşleriyle paylaşmaları, iyiliği emrederek kötülükten sakındırmaları ile tanımaktadırlar."*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kimin sol elinde yüzüğü varsa ve onun üzerinde Allah'ın adı yazılıysa, taharet alacağı zaman çıkarsın ve diğer eline taksın.*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre Resulullah (s.a.a) şahadet parmağına ve orta parmağına yüzük takmaktan sakındırmıştır. Diğer bir rivayette, yüzüğü parmak ucuna takmanın Lut Kavmi'nin amellerinden olduğu beyan edilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rahley.org

İkinci Kısım:
Diğer Yüzükler ve Akik Yüzüğün Önemi Hakkında

Birçok muteber hadiste nakledildiğine göre Allah Resulü (s.a.a), İmam Ali'ye (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ya Ali! Eline altın yüzük takma ki, o senin ahiretteki ziynetindir."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Gümüşten başka yüzük elinize takmayın. Şüphesiz, Allahın Resul'ü (s.a.a) "Demir yüzük bulunan el pak değildir" buyurmuşlardır."*

Diğer bir hadiste buyurmuştur: *"Demir yüzük bulunan eli, Allah pak etmesin (veya etmeyecektir).*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul'ün (s.a.a) yüzüğü gümüştendi ve taşı yoktu. Ona* ***"Muhammed Resulullah"*** *diye işlenmişti."*

Nakledildiğine göre İmam Ali (a.s) dört tane yüzük takardı. Yakut yüzüğü, şerafet ve ziynet için; Firuze yüzüğü, zafer kazanmak ve yardım için; Hadid-i Sini yüzüğü, kuvvet için; Akik yüzüğü de hırz olarak düşmanlardan ve belalardan korunmak için.

İmam Ali b. Musa Rıza'dan (a.s) nakledildiğine göre: *"Akik, fakirliği ve dervişliği (derbeder olmayı) ortadan kaldırır ve akiği ele takmak nifakı yok eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Akik yüzük takın ki, mübarektir ve herkim akik yüzüğe sahip olursa, onun sonunun hayır ve iyiliğe yakın olması ümit edilir."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *Her kimin elinde akik yüzük bulunursa onun dileği yerine gelir."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle rivayet edilmiştir: *"Akik yüzük, yolculukta emniyete sebep olur."*

O hazretten diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *Herkim akik kaşı bulunan bir yüzük alırsa perişan olmaz ve elbette işlerinin sonu iyi olur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre kadı, bir suçtan dolayı bir şahsın (çağırıp cezalandırmak için) peşinden birini yolladı. İmam Cafer Sadık (a.s): *"O adama akik yüzük ulaştırın"* diye buyurdu. Öyle yaptılar, o adama hiçbir zarar gelmedi.

Bir hadiste nakledildiğine göre bir şahıs Hz. Resul'ün (s.a.a) yanına gelerek: "Yolculukta hırsız yolumu keserek mallarımı çaldı diye şikâyette bulundu. Hazret: *"Niçin elinde akik yüzük bulundurmamıştın? ki o insanı her kötülükten korur"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste İmam Hüseyin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Musa (a.s) Tur dağında Allah-u Teâlâ ile münacat (dua) ettikten sonra yeryüzüne baktı ve Hak Teâlâ onun yüzünün nuruyla akiği yarattı ve sonra şöyle buyurdu:* ***Kendi mukaddes zatıma yemin ettim ki, akik yüzük bulunan ele, eğer Ali b. Ebi Talib'in vilayetini kabul etmişse, cehennem ateşi ile azap etmeyeceğim."***

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Elinde akik yüzük bulunan bir kimsenin namazı, akik yüzük bulunmadan kılınan cemaat namazından kırk mertebe daha üstündür."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramelyetg

Üçüncü Kısım:
Yakut, Zümrüt ve Firuze Taşlı Yüzükler

İmam Cafer Sadık (a.s)şöyle buyurmuştur: *Her kim eline firuze yüzük takarsa eli fakir olmaz (elini kimseye açmaz).*

Ali b. Himyeri şöyle anlatmıştır: "Cafer b. Muhammed'in (a.s) kızını istedim (evlendim). Onu çok seviyordum ama onun çocuğu olmuyordu. İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna gittim ve bu konuyu ona arz ettim. İmam (a.s) gülümsedi ve şöyle buyurdu: *"Firuze taşı olan bir yüzük al ve ona şu ayeti işle:*

وَزَكَرِيَّا اذْ نَادى رَبَّهُ ربِّ لَا تَذَرْنى فَرْداً وَاَنْت خَيْرُ الْوَارِثين

"Ve Zekeriyya iz nada rabbehu Rabbi la tezerni ferden ve ente heyru'l-varisin."

Ve hani Zekeriyya da Rabbine nida etmiş ve Rabbim demişti, beni yalnız bırakma ve sensin mirasçıların en hayırlısı. (Enbiyâ Sûresi / 89)

Dördüncü Kısım:
Sürme Çekmenin Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Sürme çekmek, geceleri göze fayda verir ve gündüzleri ise ziynettir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: "*Gözlere taş sürmesi çekmek ağzın güzel kokmasını sağlar ve kirpikleri sağlamlaştırır."*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Taş sürmesi gözleri parlatır, kirpikleri çoğaltır ve gözün sulanmasını engeller."*

Uyumadan önce sürme çekmek gözün sulanmasını engeller. Sahih bir hadiste nakledildiğine göre Peygamber Efendimiz (s.a.a) uyumadan önce dört mil sağ gözüne ve üç mil sol gözüne sürme çekerdi.

İmam Cafer Sadık (a.s) bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Dört şey vardır ki, yüzü nurlandırır: güzel yüze bakmak, akarsuya bakmak, yeşilliğe bakmak ve uyumadan önce sürme çekmek."*

İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim Allah'a ve kıyamet gününe iman ediyorsa, sürme çekmelidir."*

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) uyumadan önce her gözüne üç mil (sürme) çekerlerdi.

Diğer bir rivayette belirtildiğine göre üç mil (sürme çubuğu) sağ gözüne ve iki mil de sol gözüne çekiyordu.

Fıkhu'r-Rıza'da beyan edildiğine göre: *"Sürme çekmek istediğinde mili sağ eline al ve sürmeliğe sür ve* ***"Bismillah"*** *söyle ve mili gözüne çektiğinde şunu söyle:*

اللَّهُمَ نَوِّرْ بَصرِی و اجْعَلْ فیه نوراً أَبْصُرْ بِهِ حَقَّک و اهْدنی إِلَی طَرِیقِ الْحق

وَ أَرْشدْنی إِلَی سبِیلِ الرَّشَاد اللَّهُمَّ نَوِّرْ عَلَیَّ دُنْیَای وَ آخرتِی .

"Allahumme nevvir besari vec'el fihi nuren ebsur bihi heggeke vehdini ila tarigi'l-heğği ve erşidni ila sebili'r-reşadi, Allahumme nevvir eleyye dünyaye ve ahireti."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ramalyurt.org

Mekarimu'l-Ahlak'ta rivayet edildiğine göre, sürme çektiğinde şu duayı oku:

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِحقِّ مُحَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ و اجْعَلِ النُّور فی بصرِی و الْبَصیرَةَ فی دینی و الْیَقین فی قَلْبِی و الْإِخْلَاص فی عَمَلی و السَّلَامَةَ فی نَفْسی وَ السَّعَةَ فی رِزْقِی وَ الشُّکْرَ لَکَ أَبَداً مَا أَبْقَیْتَنی.

"Allahumme inni es'eluke bi-heggi Muhammedin ve âli Muhammedin, ve'c-elin-nure fi besari ve'l-besirete fi dini ve'l-yegine fi gelbi ve'l-ihlase fi ameli ve's-selamete fi nefsi ves'seate fi rızgi ve'ş-şükre leke ebeden ma ebgayteni."

Beşinci Kısım: Aynaya Bakmak ve Saç Boyamanın (Kına Yakmanın)Önemi Hakkında

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Allah'ın Resulü (s.a.a) buyurmuştur: Âlemlerin Rabbi, aynaya fazla bakıp Allah'ın onu güzel yarattığı ve ayıplı yaratmadığı için Allah'a fazla hamt eden bir genç için cenneti vacip eder."*

Bazı rivayetlerde belirtildiğine göre; Hz. Resul (s.a.a) aynaya bakıyor, saçını ve sakalını tarıyor, ashabı ve hanımları için bakımlı oluyor ve şöyle buyuruyordu: *"Allah, mümin kardeşinin yanına giderken süslenip bakımlı olan kulunu beğenir ve sever."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Aynaya baktığında şu söylenmelidir:*

اَلْحَمْدُ لِلّه الّذی خَلَقَنی فَأَحْسن خَلْقی و صَوَّرَنِی فَأَحْسن صورَتِی و زَان منّی مَا شَان من غَیْرِی وَ أَکْرَمَنی بِالْإِسْلَامِ.

"Elhemdu lillahillezi helegani, fe ehsene helgi ve savverani fe ehsene sureti ve zane minni ma şane min ğayri ve ekremeni bi'l-İslami."

Fıkhu'r-Rıza ve diğer kaynaklarda zikredildiğine göre: Aynaya bakmak istediğinde aynayı sol eline al ve ***"Bismillah"*** söyle, sonra ona baktığında sağ elini başının ön kısmına koy ve yüzüne çek ve sakalını sağ elinle tut aynaya bak sonra şunu söyle:

اَلْحَمْدُ لِلَّه اَلَّذی خَلَقَنی بشراً سویّاً و زَیَّنَنی وَ لَمْ یَشنِّی و فَضَّلَنی عَلَی کَثیرٍ من خَلْقه و منَّ عَلَیَّ بِالْإِسْلَامِ و رضیَهُ لی دینا .

"Elhemdu lillahillezi helegani beşeren seviyyen ve zeyyeneni ve lem yeşinni ve fezzaleni ela kesirin min helgihi ve menne eleyye bi'l-İslami ve reziyehu liy dinen.

Sonra aynayı elinden bırak ve şunu oku:

اللَّهُمَ لَا تُغَیِّرْ مَا بِنَا منْ أَنْعُمک و اجْعَلْنَا لأَنْعُمک من الشَّاکِرِین و لآلَائک من الذَّاکِرِین.

"Allahumme la tuğayyir ma bina min en'umike vec'elna li en'umike mineşşakirine ve li alaike minez-zakirin."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre: Aynayı sol eline aldığında kendi yüzünü aynada görünce şunu oku:

اَلْحَمْدُ لِلَّه الَّذی أَحْسن وَ أَكْمَلَ خَلْقی و حسن خُلُقی و خَلَقَنی خَلْقاً سوِیّاً و لَمْ یجْعَلْنی جَبَّاراً شَقیًّا اَلْحَمْدُ لِلَّه الَّذی زَیَّن منَی مَا أُشَانُ من غَیْرِی اَللَّهُمَّ كَمَا أَحْسَنْت خَلْقی فَصَلِّ عَلَی محَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ و حسن خُلُقی و تَمِّمْ نعْمَتَک عَلَی و زَیِّنِّی فی عُیُونِ خَلْقک و جَمِّلْنی فی عُیُونِ برِیَّتِک و ارْزُقْنی اَلْقَبُولَ وَ اَلْمَهَابَةَ وَ اَلرَّأْفَةَ وَ اَلرَّحْمَةَ یَا أَرْحَمَ اَلرَّاحمین.

"Elhemdu lillahillezi ehsene ve ekmele helgi ve hessene hulugi ve helegeni helgen seviyyen ve lem yec'elni cebbaren şegiyyen, elhemdu lillahillezi zeyyene minni ma eşanu min ğeyri, Allahumme kema ehsente helgi fesalli ela Muhammedin ve âli Muhammedin ve hessin hulugi ve temmim nimeteke eleyye ve zeyyinni fi uyuni helgike ve cemmilni fi uyuni beriyyetike verzugni'l- gabule ve'l-mehabete ve'r-refete ve'r-rehmete ya erhemerrahimin."

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: Hz. Resul (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) şöyle buyurdu: *"Ya Ali aynaya baktığında şunu oku:*

اَللّهُمَّ كَما حسنت خَلقی فَحسن خُلقی ورِزقی .

"Allahumme kema hessente helgi fe-hessin hulgi ve rızgi."

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Dört şey vardır ki, peygamberlerin sünnetlerindendir: Güzel koku sürmek, kadınlarla (mahrem olan eşi ile) birlikte olmak, misvak kullanmak ve kına yakmak."*Diğer bir hadiste şöyle buyuruyor: *"Kendi beyaz saçınızı boyayın ve Yahudilere benzemeyin."*

Hasan b. Cehm şöyle söylemiştir: "İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna gittim ve O Hazretin sakalını siyah renge boyamış olduğunu gördüm. Sonra buyurdular: *"Hizab etmekte büyük sevap vardır ve bakımlı olmak, kadınların iffetlerinin artmasına sebep olur. Bir gurup kadın kocalarının kendilerini onlar için süslenmeyişlerinden dolayı iffetlerini bir kenara bırakmışlardır."* O şahıs: "Bizim duyduğumuza göre kına, beyaz saçı çoğaltır" dedi. İmam (a.s): *"Beyaz saç kendi kendine çoğalır kınasız (olsa dahi)."*

Bir gurup insan İmam Hüseyin'in (a.s) huzuruna geldiler ve O'nun (saç veya sakalını) siyah renge boyamış olduğunu görerek bu konuda o Hazretten soru sordular. İmam (a.s), elini sakalının üzerine koyarak şöyle buyurdular: *"Hz. Resul (s.a.a) bir savaşta onların kâfirlere galip olmaları için Müslümanlara; (saç ve sakallarını) siyaha boyamalarını emretti.*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kına yakmak kötü kokuları yok eder, saygınlığı çoğaltır, ağzı hoş kokulu yapar ve (doğacak) çocuğu güzel yüzlü yapar.*İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hangi kadının hayız'ı (aybaşı âdeti) kesilirse, kına yaksın ki, hayız'ı geri dönsün."*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEMEK VE İÇMEK HAKKINDA

Birinci Kısım:
Kullanılması Sakıncalı Olan Kaplar

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim dünyada altın ve gümüş kapta su içerse, ahirette cennetin altın ve gümüş kaplarından mahrum olacaktır.*

İmam Musa b. Cafer (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Altın ve gümüş kaplar, ahirete yakini olmayan (inanmayan) bir gurubun malıdır."*

İkinci Kısım:
Lezzetli Yemekler Yemek ve Bu Konuda Aşırı Gitmek

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) birçok defa halka ekmek, nefis muhallebiler ve lezzetli helvalar yedirir ve şöyle buyururlardı: *"Allah ne zaman bize bolluk verirse, biz de eli açık oluyoruz ve ne zaman bize kıtlık verirse, biz de kısıyoruz."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, Hak Teâlâ kıyamet gününde mümini bunlarla hesaba çekmez: Yediği yemek, giydiği elbise ve onun yardımcısı olan ve onun fercini haramdan koruyan saliha kadın."*

Ebu Halit Kabili şöyle diyor: "İmam Muhammed Bakır'ın (a.s) huzuruna gittim. Hazret kuşluk yemeği (kahvaltı) istediler ve ben O hazretle birlikte yedim. Hiçbir zaman ondan daha iyi ve daha temiz bir yemek yememiştim. Sonra *"Bizim yemeğimizi nasıl buldun?"* diye sordu. "Sana feda olayım, hiç-

bir zaman böylesine iyi bir yemek yememiştim" dedim. Lakin Kuran'da yazılı olan şu ayet aklıma geldi:

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عنِ النَّعيمِ .

"Summe le-tus'elunne yevmeizin eninneim."

Yani; *"Elbette kıyamet günü sorgulanacaksınız ilahi nimetten (dolayı)."(Tekâsür Sûresi / 8)*

Hazret buyurdu: ***"neim"****den maksat Teşeyyü mezhebi ve Ehli Beyt'in (a.s) vilayetidir ki, kıyamet günü sizden sorulacaktır."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ mümini, dünyada ona helal ettiği yiyecek ve içecekten sorgulamayacak kadar kerimdir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah üç şeye sahip olanı sevmez: Gece kalkmadan uyumak, gülünecek bir şey olmadığında gülmek ve tokken bir şey yemek."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Ebu Cehife Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna geldi, tok olduğundan dolayı geğirmekteydi. Hazret buyurdu: *"Geğirmeği bırak. Herkim bu dünyada daha tok olursa kıyamette daha aç olacaktır."* Sonra Ebu Cehife dünyadan göçünceye kadar tokken yemek yemedi. (veya doyuncaya kadar yemedi.)

Yine diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Allah dopdolu bir karından nefret ettiği kadar hiçbir şeyden nefret etmez."*

İmam Ali'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. İsa (a.s) bir şehre ulaştı. Orada bir erkek ve bir kadın bağırıp çağırıyor ve birbirleriyle kavga ediyorlardı. Hz. İsa (a.s) bunun sebebini sordu. Adam: Bu benim karımdır ve salihadır. Bir ayıbı yoktur ama ben onu sevmiyorum ve ondan ayrılmayı istiyorum dedi. Hazret: Bütün bunlara rağmen bu kerahetin (boşanma gibi kötü bir isteğin) sebebini söyle nedir? dedi, Adam; yaşlanmadığı halde yüzü çirkin ve sevimsiz oldu. Hz. İsa (a.s) o kadına "Saygınlığını tekrar kazanmak ve yenilenmek ister misin?" diye sordu. Kadın "Evet" dedi. Hazret "yiyeceğin yemeği tokken yeme. Zira fazla yemek midede yakılmağa başladığında insanın yüzünün suyunu döker dedi. O kadın öyle yaptı, saygınlığını kazandı ve kocasının sevgisine sahip oldu."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Eğer insanlar yemek yemede normal davranırlarsa bedenleri her zaman sağlam olur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Beş özellik vardır ki, bunlar baras ve alaca hastalığına sebep olur:*

Cuma ve Çarşamba günleri nura çekmek (vücudun tüylerini dökmek için nura denilen maddeyi kullanmak), güneşte ısınmış su ile abdest veya gusül almak, cenabetliyken bir şey yemek, kadın hayızlı iken cima etmek ve tokken bir şey yemek."

Üçüncü Kısım:
Yemek Yemenin Adabı ve Vakitleri

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre, Şehab'ın erkek kardeşinin oğlu, İmam Cafer Sadık'a (a.s) mide yanması, ağrılar ve şişkinlikten şikâyet etti. İmam (a.s): *"Sabah ve akşam yemeği ye ve bu ikisinin arasında bir şey yeme. Zira Âlemlerin Rabbi, cennet ehlinin yemeğinin özellikleri konusunda şöyle buyuruyor:*

وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وعشيًا .

"Ve Lehum rızguhum fiha bukreten ve eşşiya."

Yani; ehli behişt için hazırdır onların rızıkları cennette sabah ve akşam. (Meryem Suresi / 62)

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Peygamberlerin gün sonundaki yemek yemeleri, yatsı namazından sonradır. Öyleyse onu terk etmeyin. Onu terk etmek bedenin zarar görmesine neden olur."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Vücutta "işa" adında bir damar vardır. Her kim akşam bir şey yemiyorsa, o damar sabaha kadar ona beddua eder ve şöyle söyler: Beni nasıl aç bıraktıysan Allah da seni aç bıraksın; beni nasıl susuz bıraktıysan Allah da seni susuz bıraksın. Şu halde eğer bir lokma ekmek veya biraz suyla bile olsa mutlaka akşam yemeğini terk etmeyin."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin kahvaltı yapmadan evden dışarı çıkması doğru değildir. Kahvaltı onun izzetinin çoğalmasına sebep olur."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her ne zaman bir dileğin gerçekleşmesi için evden çıkarsan, bir parça ekmeği tuzla birlikte ye, izzetinin çoğalmasına sebep olur ve dileğin daha çabuk gerçekleşir."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *" Sıcak yemeğin bereketi yoktur ve şeytan ondan faydalanır."*

Hz. Resul (s.a.a) yenilecek ve içilecek şeyleri üflemekten sakındırmıştır.

Yine Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sizden biri ne zaman yemek yiyecek olursa, kendi tarafından yemelidir.*

İmam Cafer Sadık (a.s) yemek yedikleri zaman köleler gibi diz üstü oturur ve elini yere koyardı. Üç parmağı ile yemek yerdi ve şöyle buyururdu: *"Hz. Resul de (s.a.a) böyle yemek yiyordu, kibirlenen ve kötü insanlar gibi değil ki(onlar) bir şeyi iki parmakları ile yiyordular.*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse ne zaman yemek yer ve parmaklarını yalayarak emerse, Âlemlerin Rabbi şöyle buyurur:* ***"Allah sana bereket versin"***.

Hazreti Cafer Sadık (a.s) yemek yediğinde ellerine bulaşmış olan yemeği elbezi ile silmekten sakınır ve yemeğin hürmeti için elinde bulunan yemeği emerdi veya yanında küçük çocuk varsa ona verir ve emdirirdi.

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yemeğin ona zarar vermesini istemiyorsa, iyice acıkmadan ve midesi tamamen temizlenmeden bir şey yemesin. Yemeğe başlamak istediği zaman da:*

بِسمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحيمِ

"Bismillahirrahmanirrahim" *söylesin. Yemeği iyice çiğnesin ve henüz o yemeği yemek isteği varken yemekten el çeksin".*

Muteber bir hadiste İmam Ali b. Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kemiği temizlemeyin (üzerinde hiç et kalmayacak kadar yemeyin). Zira onlarda cinler için fayda vardır (cinler kemiklerle beslenir). Eğer temizlerseniz cinler sizin evinizden ondan daha iyi bir şeyi götürürler."*

Dördüncü Kısım:
Yemek Yeme Konusunda Diğer Öneriler

İmam Musa Kazım'ın (a.s) naklettiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) üç kişiye lanet etmiştir: Azığını tek başına yiyene, yolculuğa yalnız çıkana ve evde tek başına uyuyan kimseye.

Yine O Hazret buyurmuştur: *"Eğer bir yemekte dört şey toplanırsa, o yemek tamamdır: helal yoldan olursa, birçok kimsenin eli o yemeğe uzanırsa, başlarken Allah'ın adı söylenirse ve sonunda Allah'a hamt edilirse."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre, yemek sofrası İmam Rıza'nın (a.s) huzurunda hazır olduğunda Hazret bir kâse istiyordu ve hangi yemekler daha lezzetli ise her ye-

mekten bir miktar alıyordular ve o kâseye bırakıyordular ve miskinlere, dervişlere vermelerini istiyordular.

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) buyurmuştur: *"Şarap içilen bir sofraya oturan kimse melundur."*

Fıkhu'r-Rıza'da zikredildiğine göre şöyle söylenmiştir: *"Sen gittikten sonra şarap içilen sofrada yemek yeme".* Birçok hadiste belirtildiğine göre, cünüplü iken bir şey yemek fakirliğe ve yoksulluğa sebep olur.

Birçok hadiste belirtildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) mecbur olmadıkça ve sağ elinde herhangi bir kusur olmadıkça, sol eliyle yemeği ve içmeği yasaklamıştır.

İmam Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre:*"Hz. Resul (s.a.a) dünyadan gidinceye kadar hiçbir zaman sağ veya sol tarafına yaslanarak bir şey yememiştir. Rabbinin karşısında gösterdiği tevazu ve alçak gönüllüğünden dolayı köleler gibi oturur ve köleler gibi yemek yerdi".*

Muteber bir hadiste İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yemeğe oturacağınız zaman köleler gibi diz üstü oturun, bir ayağınızı diğer ayağınızın üzerine koymayın ve bağdaş kurup oturmayın ki, bu oturuşu ve (böyle) oturanı Allah sevmez."* Hadisin zahirinde, bağdaş kurmaktan kasıt, kibirli insanlar gibi bacak-bacak üzerine atmaktır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İnsan sağ eli ile alabilecekken sol eli ile bir şeyi yemesi, içmesi veya alması mekruhtur."*

Yine O Hazret muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur:

"Mecbur olmadıkça yürürken bir şey yeme."

Emirü'l-Müminin (a.s) ve İmamlar (a.s)'dan birçok mutebber hadiste şöyle zikredilmiştir: *"herkim evinin hayrının çoğalmasını isterse yemekten önce ellerini yıkasın."* Ve buyurdular: *"Yemekten önce ve sonra el yıkamak fakirliği yok eder, rızkı çoğaltır, kirleri elbiseden uzak tutar, göze nur verir ve ağrıları bedenden uzaklaştırır."*

Merazim'den şöyle nakledilmiştir: "İmam Musa Kazım'ı (a.s) gördüm ve yemekten önce ellerini yıkıyordu, elini mendille kurulamıyordu. Ancak, yemekten sonra yıkıyordu, elini mendille kuruluyordu.

Mufazzal b. Ömer'den nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık'a (a.s) göz ağrısından şikâyet etti. Hazret şöyle buyurdu: *"Yemekten sonra el yıkadığında ellerini kaşlarının üzerine sür ve üç defa şunu söyle:*

اَلحمدُللّه المُحسنِ المُجملِ المُنعمِ المُفضلِ

"Elhamdulillahi'l-Muhsini'l-Mucmili'l-Mun'imi'l-Mufzili."

Mufazzal diyor: "Bunu yaptım ve hiçbir zaman göz ağrısı görmedim."

İmam Rıza'dan (a.s) nakledildiğine göre: *"Hz. Resul (s.a.a) yemekten sonra ellerini yıkadığında ağzına su alır ve gargara ederlerdi."*

Hz. Resul (s.a.a) İmam Ali'ye (a.s) şöyle buyurdular: *"Ya Ali! Yemeğin evvelinde ve sonunda tuz ye. Her kim yemeği tuzla başlatır ve(tuzla) bitirirse, Hak Teâlâ yetmiş çeşit belayı ondan*

uzaklaştırır ki, onların en basiti cüzzam'dır.

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sofra başında oturmayı uzatın. Zira bu öyle bir saattir ki, sizin ömrünüzden hesap edilmez."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yemek yediğinizde terlik ve ayakkabılarınızı çıkarın ki, iyi bir sünnettir ve ayaklarınız daha fazla rahat eder."*

Semaet b. Mehran'dan nakledilen muvassak bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Namaz vakti olduğunda yemek de aynı zamanda hazır olursa, hangisine önce başlamalıyız? İmam (a.s): *"Eğer namaz vaktinin başlangıcı ise, önce yemeği yiyin ve eğer vaktin bir kısmı geçmişse ve yemek yiyene kadar faziletli vaktin geçmesinden korkulursa, önce namazı kılın."*

Beşinci Kısım:
Yemek Yenildiğinde Okunacak Dualar

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Sofra hazırlandığında dört bin melek onun etrafını sarar. Eğer bir kul* ***"Bismillah"*** *söylerse, melekler: "Allah size ve yemeğinize bereket göndersin" diye söylerler ve şeytana; dışarı çık ey fasık sana bunlardan bir nasip yoktur, diye söylerler. Eğer yemek bittikten sonra* ***"Elhamdülillah"*** *söylerlerse, melekler: "Bunlar öyle bir cemaattir ki, Allah onlara nimet verdi ve onlarda rablerinin şükrünü yerine getirdiler" diye söylerler. Eğer yemeğe başlarken* ***"Bismillah"*** *söylemezlerse, melekler şeytanı çağırır ve gel ey fasık! bunlarla yemek ye derler ve sofrayı toplarda ilahi hamdı yerine getirmezlerse, melekler: "Bunlar öyle bir guruptur ki, Allah onlara nimet verdi ve onlar*

rablerini unuttular" diye söylerler."

Muteber bir hadiste Hz. Ebi Abdullah'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Sofra kurulduğunda* ***"Bismillah"*** *söyle.*

Yemeğe başladığında:

اَلحمدُللّه المُحسنِ المُجملِ المُنعمِ المُفضلِ

"Bismillahi ela evvelihi ve ahirihi" *ve sofrayı kaldırdıklarında* ***"Elhamdülillah"*** *söyle.*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkim yemeğe başlarken Allah'ın adını söyler ve sonunda Allah'a hamt ederse, hiçbir zaman o yemekten dolayı sorgulanmayacaktır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) nakledilen hasan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir Müslüman ne zaman yemek-yemek isterse ve lokmayı aldığında şöyle söylerse:*

بِسمِ اللّه و الْحَمْدُ للّه ربِّ الْعَالَمين

"Bismillahi ve'l-hamdulillahi Rabbi'l-Âlemin" *o lokma henüz ağzına ulaşmadan Hak Teâlâ onun günahlarını bağışlar."*

Diğer bir hadiste belirtildiğine göre, Hz. Resul'ün (s.a.a) huzurunda sofra kurduklarında şu duayı okurdu:

سُبْحَانَک اللَّهُمَّ مَا أَحْسن مَا تَبْتَلينَا سبحَانَک مَا أَكْثَرَ مَا تُعْطينَا سبحَانَک مَا أَكْثَرَ مَا تُعَافينَا اللَّهُمَّ أَوْسِع عَلَيْنَا و عَلَى فقَرَاء الْمُؤْمنين و الْمُؤْمنَات و الْمُسْلمين وَ الْمُسْلمَات.

"Subhaneke Allahumme ma ehsene ma tebtelina. Subhaneke ma eksere ma tu'tina. Subhaneke ma eksere ma tuafina. Allahumme evsi eleyna ve ela fugerai'l-müminine ve'l- müminati ve'l-müslimine ve'l-müslimati."

Diğer bir muteber hadiste nakledildiğine göre İmam Zeynel Abidin'in (a.s) huzuruna sofra getirdiklerinde şu duayı okurdu:

اللَّهُمَّ هَذَا من مَنِّک و فَضْلک و عَطَایَاک فَبَارِکْ لَنَا فیه و سَوِّغْنَاهُ و ارْزُقْنَا خَلَفاً إِذَا أَکَلْنَاهُ و رُبَّ مُحْتَاجٍ إِلَیْه رُزِقْت و أَحْسَنْت اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا لَک من الشَّاکِرِین

"Allahumme haza min mennike ve fezlike ve etayake febarik lena fihi ve sevviğnahu verzuğna helegen iza ekelnahu ve rubbe muhtacin ileyhi ruzigte ve ehsente. Allahumme ic'elna mine'ş-şakirin."

Ve sofrayı kaldırdıklarında şu duayı okurlardı:

الْحَمْدُ للَّه الَّذی حَمَلَنَا فی الْبَرِ و الْبَحْرِ و رَزَقَنَا من الطَّیِّبَات و فَضَّلَنَا عَلَی کَثیرٍ من خَلْقه أَوْ ممَّنْ خَلَقَ تَفْضیلا .

"Elhamdulillahillezi hemelena fi'l-berri ve'l-behri ve rezegena minettayyibati ve fezzalena ela kesirin min helgihi mimmen helege tefzila.

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yemekte Allah'ın adını getirin ve bittiğinde şunu okuyun:*

اَلحمدُللّه الّذی یُطعم وَلایُطعَم .

"Elhamdulillahillezi yut'imu ve la yut'em."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre sofrayı kaldırdıklarında Hz. Resul (s.a.a) şu duayı okuyordu:

اللّهُمَّ أکْثَرْت وَ أطَبْت فَبَارِکْهُ وَ أشْبَعْت وَ أرْوَیْتَ فَهَنِّئْهُ الْحَمْدُ للّه الّذی یُطْعم و لا یُطْعَم .

"Allahumme ekserte ve etebte fe-barikhu ve eşbe'te ve erveyte. fe-henni'hu elhamdulillahillezi yut'imu ve la yut'em."

İmam Cafer Sadık (a.s)'dan nakledilen hasan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Babam yemekten sonra şu duayı okurdu:*

الْحَمْدُ للّه الّذی أشْبَعَنَا فی جَائعین وَ أرْوَانَا فی ظَمْآنین وَ کَسَانَا فِی عَارِین وَ آوَانَا فی ضَاحین و حَمَلَنَا فی رَاجِلین وَ آمَنَنَا فی خَائفین وَ أخْدَمَنَا فی عَانین .

"Elhamdulillahillezi eşbeana fi caiine ve ervana fi zem'anine ve ve kesena fi arine ve avana fi zahine ve hemelena fi raciline ve amenena fi haifine ve ehdemena fi anine."

Zurare'den şöyle nakledilmiştir: "İmam Cafer Sadık'la (a.s) birlikte yemek yedim. Birçok defa şunu söylüyordu:

اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی جَعَلَنی أشْتَهیه

"Elhamdulillahillezi ceeleni eştehihi."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre, bir gün Hz. Emirü'l- Müminin (a.s) şöyle buyuruyordu: *"Bir kimse* ***"Bismillah"*** *diyerek yemeğe başlarsa, o yemeğin onu rahatsız etmeyeceğine kefil olurum."* O sırada İbn-i Keva adında biri: "Ya Emirü'l- Müminin! Ben dün akşam ***"Bismillah"*** dedim, yemek yedim ve rahatsız oldum" dedi. Hazret: galiba*" sen birkaç çeşit yemek yemişsin ve bazılarına* ***"Bismillah"*** *demiş bazılarına dememişsin"* diye cevap verdi.

Bir şahıs İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Yemeklerden rahatsız oluyorum" diye şikâyette bulundu. İmam (a.s): *"****Bismillah*** *söylemiyor musun?"* diye sordu. Adam: "Söylüyorum yinede rahatsız oluyorum" dedi. İmam (a.s) ne zaman konuşursan tekrar *"Bismillah diyor musun?"*dedi. Adam, hayır dedi. İmam (a.s) *"Bu sebepten dolayı rahatsız oluyorsun. Konuşman bittiği zaman tekrar yemeğe devem etmek istersen* ***"Bismillah"*** *söyle"* dedi.

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"(Sofrada) ne zaman birkaç tabak olursa, her bir tabak için bir* ***"Bismillah"*** *söyle."* Ravi: "Eğer unutursam ne yapayım?" diye sordu. İmam (a.s):

بِسمِ الله علی اوله وآخره .

"Bismillahi ela evvelihi ve ahirihi" *söyle"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre yine O Hazret yemekten sonra şu duayı okudu:

اَللّهُمَّ هذا منْک و بِمحَمَّدٍ رسولِک اللّهُمَّ لَک الْحَمْدُ صَلِ عَلَى مُحَمَّدٍ وآل مُحَمَّدٍ

"Allahumme haza minke ve bi-Muhammedin Resulike (sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem). Allahumme leke'l-hemdu salli ela Muhammedin ve âli Muhammedin."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yemek yediğinizde Allah'ı anın ve fazla konuşmayın ki, o yemek Allah'ın nimeti ve rızkıdır. Onu tüketirken Allah'a şükretmek, O'nu anmak ve O'na hamt etmek size vaciptir."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre İmam Ali b. Hüseyin (a.s) yemekten sonra şu duayı okudular:

الْحَمْدُ للّه الَّذى أطْعَمَنَا و سَقَانَا وَ كَفَانَا وَ آيَدَنَا وَ آوَانَا وَ أنْعَمَ عَلَيْنَا وَ أفْضَل

الْحَمْدُ للّه الَّذى يُطْعم و لا يُطْعَم.

"Elhamdulilahillezi et'emena ve segana ve kefana ve eyyedena ve avana ve en'eme eleyna ve efzale. Elhamdulillahillezi yut'imu ve la yut'em."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Melekler, Hz. İbrahim'in (a.s) yanına geldik-*

lerinde onun için dana çevirme getirdiler. Hz. İbrahim: "Yiyiniz" dedi. "Bu nimetin kıymetinin ne olduğunu söyleyene kadar yemeyeceğiz" dediler. Hz. İbrahim (a.s) şöyle buyurdu: "Yemeğe başlayacağınızda ***"Bismillah"*** *ve bittiğinde ise* ***"Elhamdülillah"*** *söyleyin dedi. Hz. Cebrail (a.s) diğer üç meleğe doğru döndü "Hak Teâlâ'nın böyle bir kulunu kendisine* ***"Halil"*** *yapması gerekli veya uygundur" dedi.*

Yine muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Şükrederek bir yemek yiyen, sessiz olan oruçludan daha iyidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin**den** (a.s) nakledilen muteber bir hadiste belirtildiğine göre Hazret şöyle buyurmuştur: *"Herkim bu kelimeleri söylerse, hiçbir yemeğin onu rahatsız etmeyeceğine ben kefilim:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِاسمک خَيْرِ الْأَسْمَاء ملْءَ الْأَرْضِ و السَّمَاء الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذی لَا يضُرُّ مَعَهُ دَاءٌ

"Allahumme inni es-eluke bismike heyri'l-esmai mil'el-arzi ve's-semai'r-rahmani'r-rehimillezi la yezurru me'ehu daun.

Bir şahıs O Hazrete mide rahatsızlığından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Yemeği bitirdiğinde elini karnına sür ve şunu söyle"* diye buyurdu:

اللَّهُمَّ هَنِّئْنيه اللَّهُمَّ سَوِّغنيه اللَّهُمَّ مَرِّئْنيه .

"Allahumme henni'nihi. Allahumme sevviğnihi. Allahumme mer'ri'nihi."

Yine sahih bir hadiste O Hazret şöyle buyurmuştur: *"Sofra hazırlandığında orada bulunanlardan biri* ***"Bismillah"*** *söylerse, diğerleri söylemeyebilir."*

Altıncı Kısım:
Yemekten Sonra Dikkat Edilmesi Gerekenler

Muteber bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman bir şey yiyecek olursan, sırt üstü uzan ve sağ ayağını sol ayağının üzerine bırak."*

Muteber bir hadiste İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sofradan yere düşen kırıntıları yiyiniz. Allah'ın emriyle o şifa talebinde bulunan kimse için her derde devadır."*

Muaviye b. Veheb şöyle diyor: "İmam Ali'nin (a.s) huzurunda yemek yedik. Sofrayı kaldırıp toplamağa başladıklarında İmam (a.s) sofradan yere düşmüş şeyleri alıp yiyordu ve şöyle buyurdular: *"Bunları yemek fakirliği ve dervişliği yok eder ve evlatları çoğaltır."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Herkim bir parça ekmek bulur ve alır yerse, (bu) onun için bir iyilik olur ve herkim pis ve necis bir yerden bir parça ekmek bulur, onu yıkarsa ve kaldırırsa, onun için yetmiş iyilik olur"*

Sahih bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Herkim evde bir yemek yiyecek olursa ve o yemekten yere bir şey dökülürse, onu alsın, eğer çölde olursa, kuşlar ve hayvanlar için bıraksın."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin yarım kalan yiyeceği yetmiş derde devadır."*

Yine O Hazret diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Ben yemekten sonra parmaklarımı o kadar fazla yalıyorum ki, hizmetçim bunun hırstan olduğunu sanıyor ki öyle değil.*

Şüphesiz ki Hak Teâlâ, Sersar Nehri etrafındaki halka bolluca nimet vermişti. Öyle ki, buğdayla beyaz ekmek pişiriyordular ve onunla istinca ediyorlar, çocukların altlarını siliyorlardı. Öyle ki o ekmeklerden büyük bir dağ toplanmıştı. Bir gün salih bir adam oradan geçti, kadının biri çocuğun altının pisliğini temizliyordu. Adam: "Allah'tan korkun ve Allah'ın nimetini kendinizden uzaklaştırmayın" dedi. Kadın: "Bizi açlıkla mı korkutuyorsun? Bizim bu nehrimiz aktıkça, biz açlıktan korkmayız" dedi. Sonra Hak Teâlâ onlara gazap etti. Göklerin yağmurunu ve yeryüzünün bitkilerini onlardan aldı. Öyle oldu ki, o ekmeklere muhtaç oldular ve o altlarını silip attıkları ekmekleri terazi ile (tartarak) kendi aralarında bölüştürüyordular."

Yedinci Kısım:
Ekmek, Et, Süt ve Bunun Gibi Bazı Yiyeceklerin Faydaları Hakkında

Sahih bildirilere göre İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ekmeği kâsenin altına bırakmayınız."*

Yine O Hazret diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Ekmeğe değer verin."* "Ekmeğe değer vermek nedir?"diye sordular. İmam (a.s): *"Ekmek hazır olduğunda yiyin ve başka şeylerin beklentisi içinde olmayın"* buyurdu.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Vahşi hayvanlar gibi ekmeği koklamayın. Ekmek mübarektir ve siz ekmekle (onun verdiği güçle) namaz kılıyor, oruç tutuyor ve kendi rabbinizin evine hacca gidiyorsunuz."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İshal olan kimseye ve yine aynı şekilde verem hastası için pirinç iyi gelir ve bedenlerindeki ağrıları çeker."*

Yine O Hazret diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul'ün (s.a.a) dünyadan göçünceye kadar sürekli olarak yediği yiyecek arpa ekmeği idi."*

Hasan bir hadiste, İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Et yemek insanın bedenindeki etlerin (kasların) çoğalmasını sağlar ve bir kimse kırk gün et yemezse, kötü ahlaklı olur. Her kim huysuz olursa, kulağına ezan okuyun."* Ve buyurdu: *"Her kim kırk gün geçer ve et yemezse, Allah'a tevekkül etsin ve borç alsın yesin ki, borcu ödenecektir."*

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ben-i İsrail (İsrail oğulları) aralarında oldukça yayılan alaca hastalığından dolayı şikâyette bulundular. Hak Teâlâ Hz. Musa'ya (a.s):* ***"Onlara inek eti ve pancarı birlikte yemelerini emret"****diye vahyetti.*

Hz. Resul (s.a.a) çiğ et yemeği yasaklamış ve şöyle buyurmuştur: *"Bu vahşi hayvanların yemek şeklidir. Ateş veya güneş onu değiştirmedikçe (pişirmedikçe) yememek gerekir."*

Bir şahıs İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna gelerek çocuklarının az oluşundan dolayı şikâyette bulundu. İmam (a.s): *"Tövbe et ve yumurtayı soğan ile ye"* diye buyurdu.

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Siyah bir koyunun sütü, on tane kırmızı koyunun sütünden daha iyidir ve kırmızı bir ineğin sütü ise, on tane siyah ineğin sütünden daha iyidir."*

Bir şahıs İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Süt içtim ve rahatsız oldum" diye arz etti. İmam (a.s): *"Süt rahatsız etmez. Ancak sen sütle birlikte başka bir şey yemişsin ve ondan rahatsız olmuşsun"* diye buyurdu.

Hz. Musa (a.s) şöyle buyurmuştur: *" Her kimin bel suyu (menisi) değişirse, yani çocuğu olmazsa, ballı süt içsin."*

Sekizinci Kısım:
Meyve, Sebze ve Diğer Yiyeceklerin Faydaları

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Pirinç iyi bir yiyecektir. Bağırsakları rahatlatır basuru keser."*

Başka bir rivayette: *"Biz hastalarımızı pirinç ile tedavi ediyoruz"* şeklinde belirtilmiştir.

Bir şahıs, İmam Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek karın ağrısından şikâyet etti. İmam (a.s): *"Pirinci yıka ve gölgede kurut, biraz kavur ve sonra yavaşça döv, her sabah bir avuç ye"* diye tavsiyede bulundu.

Birçok muteber hadiste belirtildiğine göre mercimek yemek, kalbi yumuşatır ve gözyaşının akmasına sebep olur.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul'ün (s.a.a) yanına birkaç çeşit yemek getirdiklerinde, eğer onların içinde hurma bulunursa, önce hurmayı yemeye başlardı.

Birkaç hadiste belirtildiğine göre cevizi peynirle birlikte yemek devadır ve her birini ayrı- ayrı yemek ise, derttir.

Yine muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Meyvenin kabuğunu soymak mekruhtur."*

Diğer bir hadisinde: *"Her meyvenin üzerinde bir çeşit zehir vardır. Öyleyse sizin için getirdiklerinde su ile yıkayın, sonra yiyin."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre bir gün İmam Rıza (a.s) hizmetçilerin, yarısı yenilmiş meyveyi attıklarını gördü ve şöyle buyurdu: *"Suphanallah! Eğer siz gani olmuşsanız diğerleri gani olmamıştır ve muhtaç olan bir kimseye yediriniz."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Nuh (a.s) gemiden indiği zaman ölülerin kemiklerini görmesinden dolayı onda büyük bir üzüntü oluştu. Sonra Hak Teâlâ:* ***"Siyah üzüm ye ki, üzüntün yok olsun"*** *diye vahyetti.*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Aç karnına yirmi bir tane kırmızı meviz (büyük çekirdekli kuru üzüm) yemek ölüm dışında bütün hastalıkları yok eder.*

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Meyve, yüz yirmi kısımdır ve hepsinden iyi olan, nardır. Nar yiyiniz ki, açı tok yapar ve tokun yediğini eritir. Ve Hz. Resul'ün (s.a.a) yanında hiçbir meyve nardan daha değerli değildi ve yediğinde kimsenin onunla ortak olmasını istemezdi."*

Muteber hadislerde belirtildiğine göre her narda cennetten bir tane vardır. Kâfir yediğinde bir melek gelir ve onun

yememesi için o taneyi alır. Bu sebepten dolayı narı yalnız yemek müstehaptır.

Yine muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Elma mideyi cilalar (tazeler)."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayva yemek zayıf kalbi güçlendirir, mideyi temizler, kalbi çalıştırır korkak erkeğin cesaretli olmasını sağlar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayva, rengi düzeltir ve çocuğu güzel yapar."*

İmam Rıza (a.s)senedi hasan olan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"İncir, ağzın kötü kokularını yok eder, kemikleri sağlamlaştırır ve saçı çoğaltır. O varken diğer devaya gerek yoktur ve cennet meyvelerine en çok benzeyendir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Armut yiyin ki, Allah'ın emriyle kalbi canlandırır ve iç ağrıları sakinleştirir."*

Dokuzuncu Kısım:
Müminleri Yemeğe Davet Etmek

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kardeşin senin evine geldiğinde ona yemek teklifinde bulun. Eğer kabul etmezse, içecek bir şey teklif et ve yine kabul etmezse, elini yüzünü su ile yıkamayı veya güzel koku sürmeği teklif et."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hazırda bulunan şeyi kendi mümin kardeşi için getirmeye layık bulmayan kimse helak olmuştur ve yine mümin kardeşinin getirdiği şeyi küçüm-*

seyen kimse helak olmuştur."

Senedi hasan olan bir hadiste Hişam'dan şöyle nakledilmiştir: "İbn-i Ebi Yefur ile birlikte İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gittik. İmam (a.s) kahvaltı getirmelerini istedi. Hişam: "Ben az bir şey yiyeceğim" dedi. İmam (a.s): *"Yoksa mümin bir kimsenin, mümin kardeşine olan sevgisinin onun yemeğinden ne kadar yerse o kadar olduğunu bilmiyor musun?"* Yani onu ne kadar fazla seviyorsa, yemeğini de o kadar çok yer diye buyurdu.

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Himmet sahibi ve eli açık kimse insanların yemeğinden yer ki, halkta onun yemeğinden yesin. Cimri, onun yemeğinden yemesinler diye insanların yemeğinden yemez."*

İbn-i Ebi Yefur'dan şöyle nakledilmiştir: "İmam Cafer Sadık'ın (a.s) evinde bir işi yapmak için kalkan bir misafir gördüm. İmam (a.s) onu engelledi ve kendisi kalktı o işi yerine getirdi. Ve şöyle buyurdu: *"Hz. Resul (s.a.a) misafirin hizmet etmesini yasaklamıştır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir şahıs, bir kimsenin evine gittiği zaman ev sahibi nereye oturmasını isterse, oraya otursun ki ev sahibi kendi evinin gizli bölgelerini daha iyi bilir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sekiz kısım insan vardır ki eğer onlara zillet ve rüsvalık ulaşırsa, kendilerinden başkasını kınamasınlar:*

1- Davet edilmediği bir sofraya oturan kimse,

2- Ev sahibine hükmeden kimse,

3-Kendi düşmanlarından hayır talep eden kimse,

4- Cimri ve eli sıkı kimselerden bağışta bulunmasını ve büyüklük göstermesini isteyen kimse,

5- İki kişinin arasındaki sırra onlardan izinsiz ortak olan kimse,

6- Hüküm sahiplerinin ve padişahların karşısında kendisini küçülten kimse.

7- Kendi şanına layık olmayan toplantılarda oturan kimse,

8- Onu dinlemeyen kimseyle konuşan kimse.

İmam Muhammed Bakır (a.s)şöyle buyurmuştur: Allah için onunla arkadaşlık ettiğim bir mümin kardeşi doyurmam, bence on tane miskini doyurmamdan daha iyidir. Sonra şöyle buyurdu; *"Hz. Resul (s.a.a) misafirlerle yemek yediğinde herkesten önce başlıyor ve herkesten sonra yemeği bırakıyordular."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir cemaate su veren kimsenin kendisi, herkesten sonra su içmelidir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kardeşin senin evine geldiğinde "Bugün bir şey yedin mi?" diye sorma. Hazırda olan neyin varsa onun yanına getir. Çok bağışlayan ve mert, neyi varsa hazırlayan kimsedir."*

Birçok muteber hadiste belirtildiği üzere, herkim Allah'a

ve kıyamet gününe iman etmişse, kendi misafirine değer vermelidir.

Yine muteber hadislerde "Ne zaman misafir gelirse kendi rızkıyla gelir yemek yediğinde Allah ev sahibini bağışlar" ve diğer bir rivayette "dışarı gittiğinde senin ve ailenin günahlarını da dışarı çıkarır" diye nakledilmiştir.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her mümin bir misafirin sesini duyar ve buna sevinirse, günahları bağışlanır hatta yeryüzü ve gökyüzünün arasını doldursa dahi."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Misafir girmeyen her eve melekler de girmez."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir müminin diğer bir mümin için vacip hakkı, eğer onu yemeğe davet ederse, kabul etmesidir."*

Onuncu Kısım:
Kürdan Kullanmanın Önemi

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Cebrail (a.s) Hz. Resul (s.a.a) için misvak, kürdan ve hacamat'ı getirdi ve buyurdu: Kürdan, diş köklerini düzeltir ve rızkı çoğaltır."*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) bize kürdan kullandıktan sonra ağzımızı üç kez su ile çalkalamadıkça su içmememizi emrediyordu."*

On Birinci Kısım:
Suyun Önemi ve Çeşitleri

Muteber hadislerde nakledildiğine göre, dünya ve ahirette en iyi içecek sudur.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zemzem suyu her derde şifadır."* Diğer bir hadisinde: *"Hangi dilek için içilirse, o dilek gerçekleşir"* diye buyurmuştur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yağmur suyu içiniz. Şüphesiz (yağmur suyu) bedeni temizler, hastalık ve ağrıları bedenden uzaklaştırır."*

Müsadif adında biri şöyle rivayet etmiştir: "Bizim dostlarımızdan biri Mekke'de hastalanmış ve neredeyse ölecek duruma gelmişti. Onun durumunu İmam Cafer Sadık'a (a.s) arz ettim. İmam (a.s) buyurdu: *"Eğer ben sizin yerinizde olsaydım, ona Kâbe'nin yağmur suyu borusundan akan sudan içirirdim."* Biz elde etmeğe çalıştık ama hiç kimsenin yanında bulamadık. Ansızın bir bulut yükseldi, şimşek çaktı, gök gürledi ve yağmur yağdı. Bir su kabı aldım. Kâbe'nin oluğundan akan su ile doldurdum ve hastanın yanına getirdim. O sudan içti ve o saatte şifa buldu.

İmam Zeynel Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir melek her gece gelir ve cennet miskinden üç damla Fırat nehrine damlatır. Âlemin doğusunda ve batısında olan hiçbir nehrin bereketi Fırat nehrinden daha fazla değildir."*

Birçok hadiste nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) dağlarda bulunan ve kükürt kokan sıcak sulardan şifa talep etmeği menetmiştir ve şöyle buyurmuştur: *"Onların sıcaklığı cehennem sıcaklığındandır."*

İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuşlardır: *"Bizim velayet ve dostluğumuzu bütün sulara arz ettiler. Kabul eden her su, tatlı ve iyi oldu; kabul etmeyen her su da acı ve tuzlu oldu."*

İbn-i Ebi Ye'fur'dan nakledildiğine göre, İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna gitti, O, Hazreti su içmekten sakındırdı. İmam (a.s) buyurdu: *"Su içmek kötü değildir. Midedeki yiyecekleri hazmettirir ve gazabı yatıştırır, aklı çoğaltır ve safrayı azaltır."*

On İkinci Kısım:
Su İçmenin Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kul, su içtiğinde İmam Hüseyin'i (a.s) ve O'nun Ehli Beyt'ini anar ve O Hazreti öldürenlere lanet ederse, Hak Teâlâ onun için yüz bin tane iyilik yazar ve yüz bin günahını siler. Onun mertebesini yüz bin kat yükseltir, yüz bin köle azat etmiş gibi olur ve Hak Teâlâ kıyamet günü onu sevinçli ve mutmain olarak diriltir (Su içerken) bu şekilde söylenirse daha iyidir:*

صَلَواتُ اللهِ عَلَى الحُسينِ وَاَهلِ بيتِهِ وَاَصحابِهِ وَلَعنَةُ اللهِ عَلَى قَتَلَةِ الحُسينِ وَاَعدائِه

"Salavatullahi ela'l-Hüseyn ve Ehli Beytihi ve ashabihi ve le'netullahi ela gateleti'l- Hüseyn ve e'daihi."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) su içtiklerinde şu duayı okurlardı:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه اَلَّذی سَقَانَا عَذْباً زُلَالًا و لَمْ یسْقنَا ملْحاً أُجَاجاً و لَمْ یُؤَاخذْنَا بِذُنُوبِنَا.

"Ehamdulillahillezi segana ezben zulalen ve lem yesgina milhen ucacen ve lem yuahizna bi-zunubina."

Yine O Hazret'ten şöyle nakledilmiştir: *"Ne zaman bir kimse su içmeden önce* ***"Bismillah"*** *söyler ve biraz içer sonra* ***"Elhamdulillah"*** *söyler ve yine* ***"Bismillah"*** *diyerek bir miktar daha içerse ve sonra da* ***"Elhamdulillah" ve*** *yine* ***Bismillah*** *söyleyip içerse içtikten sonrada* ***Elhamdulillah*** *söylerse ve tekrar Bismillah diyerek içer sonrada Elhemdulillah derse, o su onun karnında olduğu müddetçe Allah'ın tesbihini eder ve sevabı onun olur."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *Ne zaman gece su içmek istersen su kabını al ve hareket ettir sonra şunu söyle:*

یَا مَاءُ مَاءُ زَمْزَمَ و مَاءُ فُرَاتٍ یُقْرِءَانکَ السَّلَام.

"Ya Maul Mau zemzeme ve mau furatin yugrianike's-Selam."

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *Her kim gece su içerse üç defa şunu okusun:*

عَلَیکَ السَّلامِ من ماء زمزمٍ وماء الفُرات

"Aleyke's-selam min mai zemzemin ve mai'l-furati"*gece su içmek ona zarar vermesin."*

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Su içtiğinizde şu duayı okuyun:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه اَلَّذی سَقَانی فَاَرْوَانی وَ اَعْطَانی فَاَرْضَانی و عَافَانی وَ کَفَانی اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنی مِمَّنْ تَسْقیه فی اَلْمَعَاد من حَوْضِ مُحَمَّدٍ ص و تُسْعِدُهُ بِمُرَافَقَته بِرَحْمَتِکَ یَا أَرْحَمَ الرَّاحمین.

"Elhamdulillahillezi segani fe-ervani ve e'tani fe-erzani ve a'fani ve kefani. Allahumme'c'elni mimmen tesgihi fi'l-meadi min hevzi Muhammedin *(sallallahu aleyhi ve alihi vesellem)* ***ve tus'iduhu bi-murafegetihi bi-rahmetike ya erhame'r-Rahimine."***

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çok fazla su içme ki, her ağrıyı sana doğru çeker. Ağrıya dayanabilecek gücün oldukça ilaç kullanma."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Yemeğin üstünden fazla su içmenin zararı yoktur ama bu durumun dışında fazla su içme ve buyurdu; eğer bir kimse iki avuç miktarında yemek yer ve ondan sonra su içmezse midesinin neden tok olmadığına şaşarım. Alimlerin yaygın görüşüne göre ayakta su içmek mekruhtur, ve üç nefeste içmek sünnettir.*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayakta su içmeyin ki çaresi olmayan bir ağrıya sebep olur ve ancak Allah afiyet verirse,(iyileşir)."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayakta su içme, hiç bir mezarın etrafında dönme ve suyun içinde ayakta idrar yapma. Herkim bunları yapar ve ona bir bela ulaşırsa, kendisinden başkasını suçlamasın."*

İbn-i Babaveyh (r.a): "Bu hadislerde gece su içmek kastedilmiştir" demiştir.

Senedi sahih olan bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Suyu üç nefeste içmek bir nefeste içmekten daha iyidir."*

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir; sana su veren kimse senin kölen ise suyu üç nefeste iç eğer hür ise suyu bir nefeste iç.

İmam Cafer Sadık (a.s)dan nakledildiğine göre, Hazreti Resulullah (s.a.a) Şam kadehinde su içmeyi seviyordular ve buyuruyordular; sizin en temiz kaplarınızdır. Ve o hazret için Şamdan kadehler hediye getiriyordular.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Muhammed Bakır (a.s) sofali (pişmiş topraktan yapılan) çömlekte su içerlerdi.

Muteber bir rivayette nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) ağızlarını suya dayayıp içmekte olan bir gurupla karşılaştılar ve şöyle buyurdular: *"Ellerinizle içiniz ki sizin en iyi kaplarınızdır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Su içmenin adabı şudur ki başlarken* ***"Bismillah"*** *söyle ve bitirdikten sonra* ***"Elhamdulillah"*** *söyle ve çömleğin (su kabının) kulpuna yakın yerden, kabın kırık yerinden veya çatlağı varsa,(oradan) içme ki bu iki yer şeytanın yeridir."*

Hz. Resul (s.a.a) suyu ağızla üflemeği yasaklamıştır.

İmam Cafer Sadık (a.s) sol elle su içmeği nehyetmiş ve şöyle buyurmuştur: *"Suyu emercesine ve azar-azar için ve ağzınızı doldurmayın; bu ciğerlerin ağrımasına sebep olur."*

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EVLİLİĞİN FAZİLETİ, KADIN VE ÇOCUKLARA KARŞI OLAN DAVRANIŞ BİÇİMİ

Birinci Kısım:
Evliliğin Fazileti ve Ruhbaniyetin (Evlenmemenin) Yasaklanması

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Dünya ve dünyadaki şeylere sahip olmaktan ve bir gece bile hanımım yanımda olmadan uyumaktan hoşlanmıyorum."* Sonra şöyle buyurdu: *"Evin reisinin (evli birinin) kıldığı iki rekât namaz bekâr birinin bütün gece namaz kılmasından ve gündüzleri oruç tutmasından daha üstündür."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna bir kadın geldi ve "Kocam bana yaklaşmıyor" diye şikâyette bulundu. Hazret: *"Güzel bir koku sür ki sana yaklaşsın"* diye buyurdu. Kadın: "Kullanmadığım hoş koku kalmadı, yine de benden uzak duruyor" dedi. Hazret: *"Eğer sana yaklaşmasının ne kadar sevap olduğunu bilseydi, senin yanına gelmekten kaçınmazdı"* diye buyurdu. Sonra şöyle devam etti: *"Sana doğru yöneldiğinde iki melek onu kuşatır ve Allah yolunda cihat etmek için kılıcını çekmiş kimsenin sevabına sahip olur. Eğer seninle cima ederse, onun günahları ağacın yaprakları dökülür gibi dökülür ve gusül ettiğinde ise, günahlardan arınır."*

İkinci Kısım:
Kadınların Kısımları ve Onların Beğenilen ve Beğenilmeyen Özellikleri

İmam Cafer Sadık (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Herkim bir kadını güzellik veya maldan dolayı isterse, her ikisinden de mahrum olur. Eğer onu dindarlığından veya hayırlı oluşundan dolayı isterse, Hak Teâlâ onun mal ve güzelliğini verir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bakire kızları isteyin ki onların ağızları daha güzel kokulu, rahimleri daha kuru, göğüsleri daha fazla sütlü ve daha fazla doğurgandırlar. Sanki bilmez misiniz ki, ben kıyamet günü sizin çokluğunuzla övünürüm, hatta tamamlanmadan karından düşmüş olsa dahi. O gelip cennetin kapısında gazaplı bir şekilde durur. Sonra Allah Teâlâ ona cennete gir diye buyurur. O: "Annem ve babam benden önce girmedikçe ben de girmem" diye söyler. Hak Teâlâ bir meleğe:* ***"Onun anne ve babasını getir ve cennete dâhil et"*** *diye emreder ve sonra bebeğe:* ***"Sana olan rahmetimin çokluğundan dolayı onları cennete götürdüm"*** *diye hitap eder."*

Hazreti İmam Rıza a.s buyurmuştur; beyaz bir kadına sahip olmak o adamın saadetindendir.

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sizin en iyi kadınlarınız, çok çocuk doğuran, kocasının dostu olan, iffet sahibi olan, kendi akrabalarının yanında aziz ve kocasının yanında zelil olan, kocası için süslenen, güler yüzlü olan, başkalarından hayâ eden ve iffet gösteren, kocasının her dediğini dinleyen, emrettiği şeye itaat eden kocası onunla yalnız kaldığında ondan istediği şeye diretmeyen ama kocasını cima etmek zorunda bırak-*

mak için asılmayan kadındır.

Ardından şöyle buyurdu: sizin en kötü kadınlarınız; *kendi kavminde rezil olan ve kocasına musallat olan, çocuk doğurmayan, kindar olan, kötü işlerden uzak durmayan, kocasının arkasından süslenen ve kendisini başkalarına gösteren (sunan), kocası geldiğinde örtünen, sözünü dinlemeyen ve itaat etmeyen, kocası ile baş başa kaldığında ürkek deve gibi direten, kocasının arzuladığı şeyi kabul etmeyen ve onun hatasını affetmeyen kadındır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kadının iyi oluşu mehriyesinin az oluşu ve kolay doğurmasıdır. Uğursuz oluşu ise, mehriyesinin ağır ve doğurmasının çok zor olmasıdır."*

Hz. Resul (s.a.a) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Âlemlerin Rabbi:* ***"Dünya ve ahiret iyiliklerini bir Müslüman için bir araya getirmek istediğimde, ona (Allah'tan) korkan kırık bir kalp, zikir eden bir dil, belalara sabreden bir beden, ona her bakışında mutlu olacağı mümine, kocasının yokluğunda onun hakkını gözeten ve onun malını zayi etmeyen bir kadın veririm"*** *diye buyurmaktadır."*

Üçüncü Kısım:
Nikâh Adabı Konusunda

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse ne zaman elçiliğe gitmek isterse, iki rekât namaz kılsın, Allah'a hamt etsin ve şu duayı okusun:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أُرِیدُ أَنْ أَتَزَوَّجَ فَقَدِّرْ لی من النِّسَاء أَعَفَّهُنَّ فَرْجاً وَ أَحْفَظَهُنَّ لی فی نَفْسهَا و فی مَالی و أَوْسَعَهُنَّ رِزْقاً و أَعْظَمَهُنَّ بَرَکَةً و قَدِّرْ لی وَلَداً طَیِّباً تَجْعَلُهُ خَلَفاً صَالحاً فی حَیَاتی وَ بَعْدَ مَمَاتی.

"Allahumme inni uridu en etezevvece fe-gaddir liy minennisai e-e'ffehunne fercen ve ehfezehunne liy fi-nefsiha ve fi-mali ve ev-seahunne rızgen ve e'zemehunne bereketen ve gadir liy veleden tayyiben tec'eluhu helefen salihen fi heyati ve be'de memati."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre evliliğin gece olması sünnettir.

Muvassak bir hadiste nakledildiğine göre İmam Muhammed Bakır'a (a.s) "Günün ortasında ve havanın sıcak olduğu bir saatte bir şahıs bir kadını istedi (evlendi)" diye bir haber ulaştı. İmam (a.s): *"Onların arasında uyum ve sevgi oluşacağını zannetmiyorum"* dedi. Sonra onlar en kısa zamanda birbirlerinden ayrıldılar.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Şevval ayında akit etmek iyidir.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cuma günü nikâh ve elçiliğe gitme günüdür. Ve bil ki, nikâha müminleri davet etmek, misafir ağırlamak ve nikâhtan önce hutbe okumak sünnettir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Düğünde yemek vermek peygamberlerin sünnetidir."*

Yine O Hazret diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Düğün yemeği birinci gün lazım, ikinci gün iyi ve üçüncü gün ise, riya ve gösteriştir."*

Nakledildiğine göre İmam Muhammed Taki (a.s) Me'mun'un kızını akit ettiğinde şu hutbeyi okudular:

الْحَمْدُ للَّه إِقْرَاراً بِنِعْمَته وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِخْلَاصاً لوحْدَانِيَّته و صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّد بريَّته و الْأَصْفيَاء من عتْرَته أَمَّا بَعْدُ فَقَدْ كَان منْ فَضْلِ اللَّه عَلَى الْأَنَامِ أَنْ أَغْنَاهُمْ بِالْحَلَالِ عنِ الْحَرَامِ فَقَالَ سبحَانَهُ وَ أَنْكحُوا الْأَيامى منْكُمْ و الصَّالحين من عبادكُمْ و إِمائكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَراء يُغْنِهِمُ اللَّهُ منْ فَضْله و اللَّهُ واسِعٌ عَليمٌ

"Elhamdulillahi igraren bi-ni'metihi ve la ilahe illallahu ihlasen li-vehdaniyyetihi ve sallallahu e'laMuhammedin seyyidi beriyyetihi ve'l-esfiyai min itretihi emma be'du fegad kane min fezlillahi a'le'l-enami en eğnahum bi'l-helali eni'l-herami fegale subhanehu ve enkihu'l-eyama minkum ve's-salihine min i'badikum ve imaikum in yekûnu fugerae yuğnihumullahu min fezlihi vallahu vasiun a'lim."

Dördüncü Kısım:
Zifaf ve Cinselliğin Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir erkek çarşamba gecesi hanımıyla cima etmemelidir."*

Yine O Hazret diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Ayın başında, ortasında ve sonunda cima etme ki, çocuğun düşmesine sebep olur ve eğer çocuk olursa, deli veya sara hastası olabilir. Görmez misin sara nöbetine yakalanmış bir kimseyi; genellikle ayın başında veya sonunda olur.*

(Bu hadislerdeki ay, Arap ayıdır. Araplarda günün gecesi gün başlamadan önce geçen gece sayılır. Mesela Çarşamba gecesi denildiğinde, miladi takvime göre Salı günü akşam ezanından sonra başlayan vakit kastedilmektedir.)

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim karısıyla adetli iken cima eder ve sonra çocuğu olursa, cüzzam ve alaca hastalığına yakalanırsa, kendisinden başkasını suçlamasın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zina zade ve annesi adetli iken ona hamile kalmış kimsenin dışında bize düşman olan yoktur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Cima ettiğiniz zaman konuşmayın ki, çocuk olursa, dilsiz olmasından korkulur ve o esnada kadının avret yerine bakmayın ki, çocuk olursa, kör olmasından korkulur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Canımın onun kudreti kapsamında olduğu O Allah'ın hakkı için, eğer bir kimse karısıyla cima eder ve o evde bir şahıs uyanık olur da onları görür seslerini*

veya nefeslerini duyarsa, onlardan doğacak çocuk kurtuluşa erenlerden olmaz ve zinakâr olur."

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordular: "Bir erkek çırılçıplak olarak cima edebilir mi?" İmam (a.s) *"Hayır"* cevabını verdi ve şöyle buyurdu: *"Kıbleye doğru veya arkası kıbleye doğru gelecek bir şekilde cima etmesin ve gemide cima etmesin."*

Hz. Resul (s.a.a) muhtelim olan (kendisinden uykuda veya diğer zamanlarda meni gelen kimse) kimsenin gusül etmeden önce cima etmesini yasaklamış ve şöyle buyurmuştur: *"Eğer cima eder, çocuk olur ve deli olursa, kendisinden başkasını suçlamasın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Güneş doğduğu ve sarı olduğu vakit ve yine aynı şekilde güneş batarken ve sarı olduğunda cünüp olmak mekruhtur."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ramazan ayının ilk gecesi cima etmek müstehaptır."*

Ebu Said-i Hudri'den şöyle nakledilmiştir: "Hz. Risalet-i Penah (s.a.a) Hz. Emirü'l-Mümini'ne şöyle vasiyet etti: *"Gelin senin evine geldiğinde oturması için ayakkabılarını çıkar ve ayaklarını yıka. O suyu evin köşe bucağına serpiştir. Eğer böyle yaparsan, Allah sana yetmiş bin çeşit rahmet gönderir ki, gelinin başına iner. Öyle ki, o bereket evin her köşesine ulaşır ve gelin o evde olduğu müddetçe deli olmaktan, yara ve alaca hastalığından korunmuş olur. Gelini yedi gün süt, sirke, kişniş otu (maydanoza benzeyen bir ot) ve ekşi elma yemekten alıkoy."* Sonra Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) *"Ya Resulallah! Hangi sebepten dolayı onu bunlardan engelleyeyim?"* dedi. Hazret buyurdular:*"Zira bunları yemekten dolayı rahim soğuk ve kısır olur ve çocuk doğurmaz.*

Evin bir köşesine düşmüş hasır bile çocuk doğuramayan kadından daha iyidir."

Ya Ali! Hanımınla ayın evvelinde ve ortasında cima etme ki delilik, cüzzam ve zihinsel özürlülük o kadın ve çocuğunda oluşabilir.

Ya Ali pişinden (öğlen namazından) sonra cima etme ki eğer çocuk olursa ehvel (her şeyi çift gören) olacaktır..

"Ya Ali! Diğer bir kadının şehveti ve arzusu ile kendi kadınınla cima etme ki, eğer çocuk olursa, hain veya deli olur."

Ya Ali cünüplü her kimse kendi karısıyla firaşta (halı veya yatakta) yatmışken kuran okumasın ki gökyüzünden bir ateşin o ikisine nazil olup onları yakmasından korkarım.

"Ya Ali! Sen kendine ait bir bez ve hanımında kendisine ait bir bez bulundurmadıkça cima etme. Her ikiniz aynı bezle kurulanmayın ki, sizin aranızda düşmanlık oluşur ve sonunda ayrılığa kadar çeker."

"Ya Ali! Hanımınla ayakta cima etme ki, o eşeklerin işidir ve eğer çocuk olursa, eşekler gibi yatağına idrar yapar."

"Ya Ali! Fıtır bayramının gecesinde cima etme. Eğer çocuk olursa, ondan çok fazla şer ortaya çıkar."

"Ya Ali! Kurban bayramının gecesinde cima etme. Eğer çocuk olursa, elinde dört veya altıparmak bulunur."

"Ya Ali! Meyvesi bulunan ağacın altında cima etme. Eğer çocuk olursa, cellât, insanları öldüren veya zulmün elebaşı ve reisi olur."

"Ya Ali! Bir perde asmadıkça güneş altında cima etme. Eğer çocuk olursa, ölünceye kadar her zaman kötü halde ve perişanlık içerisinde olur."

"Ya Ali! Ezan ve ikamet arasında cima etme. Eğer çocuk olursa, kan dökmekten korkmaz."

"Ya Ali! Hanımın hamile olduğunda abdestsiz olarak onunla cima etme. Eğer böyle yaparsan doğacak çocuk katı yürekli ve cimri olur."

"Ya Ali! Şaban ayının ortasında cima etme. Eğer çocuk olursa, uğursuz olur ve yüzünde siyah bir leke olur."

"Ya Ali! Şaban ayının son gecesi cima etme. Eğer çocuk olursa, eşar ve zalimlerin yardımcısı olur. Birçok kimsenin helaki onun eliyle olur."

"Ya Ali! Evin üstünde cima etme. Eğer çocuk olursa, münafık, riyakâr ve bidat sahibi olur."

"Ya Ali! Yolculuğa çıkarsan, çıkacağın gece cima etme. Eğer çocuk olursa, malını haksız yere harcar ve israf edenler şeytanların kardeşleridir. Eğer üç gün sürecek olan bir yolculuğa çıkarsan, (çıkmadan önce) cima etme. Eğer çocuk olursa, zalimlerin yaveri olur."

"Ya Ali! Pazartesi gecesi cima et. Eğer çocuk olursa, Kur'an hafızı ve Allah'ın kısmetine razı olur

"Ya Ali! Eğer Salı gecesi cima edersen ve çocuk olursa, İslam saadetinden sonra, rızıklanır ve ağzı hoş kokulu, kalbi merhametli, eli cömert ve dili gıybet ve iftiradan pak olur."

"Ya Ali! Eğer Perşembe gecesi cima edersen ve çocuk olursa, şeriat hâkimlerinden bir hâkim veya âlimlerden bir âlim olur. Eğer Perşembe günü güneş gökyüzünün ortasında iken hanımınla cima edersen ve çocuk olursa, yaşlanıncaya kadar şeytan ona yaklaşmaz ve Allah ona dünyada ve dinde selametlik nasip eder."

"Ya Ali! Eğer Cuma gecesi cima edersen ve çocuk olursa, hatip ve konuşmacı olur. Eğer Cuma günü ikindiden sonra cima edersen ve çocuk olursa, bilginlerden olur. Eğer Cuma gecesi yatsı namazından sonra cima edersen, o çocuğun seçkin kullardan olması ümidi vardır"

"Ya Ali! Gecenin ilk saatlerinde cima etme ki eğer çocuk olursa, sihirbaz olmayacağına ve dünyayı ahirete tercih etmeyeceğine dair bir güvencen yoktur."

"Ya Ali! Benim Cebrail'den (a.s) öğrendiğim gibi bu vasiyeti benden öğren."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman sizi düğüne davet etseler, geç gidiniz. Zira size dünyayı hatırlatır. Sizi cenaze merasimine çağırdıklarında ise, çabuk gidin. Çünkü size ahireti hatırlatır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse eşiyle birlikte olmak istediğinde acele etmesin ki, kadınlarla (ilgili) bir takım işler vardır. Bir kimse ne zaman bir kadın görür ve ondan hoşlanırsa, gitsin kendi hanımıyla cima etsin. Bunda olan şey onda da vardır ve kalbinde şeytana yol vermesin. Eğer eşi yoksa iki rekât namaz kılsın, Allah'a fazlasıyla hamt etsin, Hz. Muhammed'e (s.a.a) ve O'nun soyuna salâvat getirsin. Sonra Allah'ın fazlından eş talebinde bulunsun. Elbette onu haramdan ihtiyaçsız edecek olanı nasip edecektir."*

Resulullah (s.a.a) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kadın ve erkek cima ettiklerinde, iki merkep gibi çıplak olmasınlar. Eğer böyle yaparlarsa, melekler onlardan uzaklaşır."*

Muteber bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Sabahın başlangıcıyla güneşin doğuşuna kadar, güneşin batmağa başladığı andan itibaren, güneşin tamamen batışına ve batıdaki kızıllığın yok oluşuna kadar, güneş tutulması olduğu günde, ay tutulması olduğu gece, kara, kırmızı ve sarı rüzgârların estiği gece veya gündüz cima etmek mekruhtur. Vallahi (biri) bu vakitlerde cima ederse ve onun çocuğu olursa, onda sevdiği bir şeyi göremez. Zira ilahi gazap ayetlerini hafife almıştır."*

Fıkhu'r-Rıza'da *"Meyyit guslü verdikten sonra ve gusül etmeden önce cima etmek istersen, abdest al ve sonra cima et"* diye yazılmıştır.

Sahih bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İmam Cafer Sadık (a.s) cima ettikten sonra ve gusül etmeden önce (tekrar) cima etmek istediklerinde abdest alıyorlardı."*

Diğer bir rivayette *"Eğer bir kimsenin üzerinde Allah'ın ismi yazılı olan bir yüzük varsa, cima etmesin "* diye belirtilmiştir.

Beşinci Kısım:
Zifaf Gecesi Okunacak Dua ve Namazının Adabı

İmam Muhammed Bakır (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Gelini senin yanına getirdiklerinde, öncelikle abdest almasını söyle ve sende abdest al. Sonra iki rekât namaz kıl ve onunda namaz kılmasını söylemelerini iste. Sonra Allah'a hamt et ve Hz. Muhammed (s.a.a) ve soyuna salâvat getir. Dua et ve şu*

duayı oku, onunla birlikte gelen kadınların da "Âmin" diye söylemelerini iste:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنی إِلْفَهَا و وُدَّهَا و رِضَاهَا و رضَنی بِهَا ثُمَّ اجْمَعْ بَيْنَنَا بِأَحْسنِ اجْتِمَاعٍ وَ أَسَرِّ ائْتِلَافٍ فَإِنَّکَ تُحبُ الْحَلَالَ وَ تَكْرَهُ الْحَرَام .

"Allahumme'r-zugni ilfeha ve vuddeha ve rizaha ve raz'zini biha summe icme' beynena bi-ehseni'ctimain ve eserri'tilafin feinneke tuhibbu'l-helale ve tekrehu'l-herame."

Ve sonra şöyle buyurdular: *"Bil ki dostluk Allah tarafından ve düşmanlık şeytan tarafındandır ve şeytan, Allah'ın helal kıldığı şeyi insanlara mekruh gibi benimsettirmeyi ister."*

Hasan bir rivayette İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Zifaf gecesi gelinin yanına gittiğinde, alnındaki saçı tut, kıbleye döndür ve şunu oku:*

اللَّهُمَّ بِأَمَانَتک أَخَذْتهَا، و بِكَلمَاتک اسْتَحْلَلْتُهَا، فَإِنْ قَضيت لی منْهَا وَلَداً، فَاجْعَلْهُ مُبَارَكاً تَقيّاً من شيعَة آلِ محَمَّدٍ، وَ لَا تَجْعَلْ للشَّيْطَانِ فيه شرْكاً وَ لَا نَصيباً.

"Allahumme bi-emanetike eheztuha ve bi-kelimatike'stehlleltuha fe-in gazayte liy minha veleden fec'elhu mubareken tegiyyen min şiati âli Muhammedin ve la tec'el li'şşeytani fi-hi şirken ve la nesiben."

Muteber olan diğer bir hadiste yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Elini alnının üst tarafına koy ve şunu oku:*

اللَّهُمَّ عَلَى كتَابِک تَزَوَّجْتُهَا و فی أَمَانَتک أَخَذتهَا و بِكَلمَاتک اسْتَحْلَلْت فَرْجَهَا فَإِن قَضيت لی فی رحمهَا شَيْئاً فَاجْعَلْهُ مُسْلماً سوِيّاً و لَا تجْعَلْهُ شرْک شَيْطَان .

"Allahumme ela kitabike tezevvectuha ve fi-emanetike eheztuha ve bi-kelimatike istehleltu ferceha fe-in gazayte liy fi-rehimiha şey'en fec'elhu muslimen seviyyen ve la tec'elhu şirke şeytanin."

Ravi "Çocuk nasıl şeytanla ortak olur?" diye sordu. Hazret:*"Eğer cima esnasında Allah'ın adını söylerlerse, şeytan uzaklaşır. Eğer söylemezlerse, kendi erkeklik organını o şahsın organı ile birlikte dâhil eder. Sonuçta cima her ikisi tarafından olur ve nutfe birdir."* Ravi: "Nasıl bilinebilir ki şeytan bir kimsede ortak olmuş mudur?" Hazret: *"Herkim bizi seviyorsa, şeytan onda ortak olmamıştır ve herkim bizim düşmanımız ise, şeytan onda ortak olmuştur"* diye buyurdu.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zifaf zamanında şu duayı okumalıdır:*

اللَّهُمَّ بِكَلمَاتک اسْتَحْلَلْتُهَا و بِأَمَانَتک أَخذْتُهَا اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا ولُوداً وَدُوداً لَا تَفْرَکُ تَأْكُلُ ممَّا رَاح وَ لَا تسْأَلُ عَمَّا سرح

"Allahumme bi-kelimatike istehleltuha ve bi-emanetike eheztuha. Allahumme ic'elha veluden veduden la tefreku te'kulu mimma rahe ve la tes'elu emma serehe."

Muteber bir rivayette İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zifafta bu duayı okuyun:*

كَلمَات اللّه استَحْلَلْتُ فَرْجَهَا و فِی أَمَانَة اللّه أَخَذْتُهَا اللّهُمَّ إِنْ قَضَيْتَ لی فی رحمهَا شَيْئاً فَاجْعَلْهُ بَاراً تَقيّاً و اجْعَلْهُ مُسْلماً سوِيّاً وَ لَا تَجْعَلْ فيه شرْكاً للشَّيْطَان

"Bi-kelimatillahi istehleltu fer'ceha ve fi emanetillahi eheztuha. Allahumme in gazayte liy fi rehimeha şey'en fec'elhu barren tegiyyen vec'elhu muslimen seviyyen ve la tec'el fihi şirken li'şşeytani."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazret şeytanın, insanın nutfesinde ortak olmasını beyan etmiş ve çok önemli saymışlardır.

Ravi "Bunu engellemek için ne yapmalıdır?" diye sordu. Hazret *"Herkim cima etmek isterse, şunu okusun"* diye buyurdu:

بِسمِ الله الرَّحمن الرَّحيمِ الَّذی لااله الاّ هُوَ بَديعُ السَّموات وَالاَرضِ اَللّهُمَّ ان قَضيت منّی فی هذه اللّيلة خليفة فَلا تَجعَل للشَّيطانِ فيه شَرَكاً وَلا نَصيباً وَلا حَظّاً وَاجعَلهُ مُؤمِناً مُخلصاً مُصَفّی منَ الشَّيطانِ ورِجزِهِ جَلَّ ثَناؤُک

"Bismillahirrahmanirrahim. Ellezi la ilahe illa hu. Bediu's-semavati ve'l-erzi Allahumme in gazayte minni fi hazihi'l-leyleti halifeten. fela tec'el li'ş-şeytani fihi şereken ve la nesiben ve la hezzen vec'elhu muminen muhlisen museffa mine'ş-şeytani ve riczihi celle senauke."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Şeytanın ortak olmamasını istiyorsa,* ***"Bismillah"*** *söylemeli ve şeytanın şerrinden Allah'a sığınmalıdır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cima etmeyi istiyorsan şunu söyle:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه اللَّهُمَّ جَنِّبنِی الشَّیْطَان و جَنِّبِ الشَّیْطَان مَا رَزَقْتَنی

"Bismillahi ve billahi. Allahumme cennibni'ş-şeytane ve cennibi'ş-şeytane ma razegteni."

Sonra eğer çocuk olursa, şeytan hiçbir zaman ona zarar veremez."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cima etmek istediğinde şu duayı oku:*

اللَّهُمَّ ارْزُقْنی وَلَداً و اجْعَلْهُ تَقیّاً زَکیّاً لَیْس فی خَلْقه زِیَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ و اجْعَلْ عَاقبَتَهُ إِلَی خَیْرٍ.

"Allahummerzugni veleden vec'elhu tegiyen zekiyyen leyse fi helgihi ziyadetun ve la nugsanun vec'el agibetehu ila heyrin."

Altıncı Kısım:
Kadın ve Kocanın Birbiri Üzerindeki Hakları ve Onların Ahkâmı

Muteber bir hadiste imam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Kadınların kıskançlığı, kocalarına olan sevgilerinin fazlalığındandır."*

Allah Resulü'nden (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Erkeğin kendi hanımına "Ben seni seviyorum" diye söylemesi hiçbir zaman onun kalbinden çıkmaz."*

Bir kadın Peygamber Efendimizin (s.a.a) huzuruna gelerek, "Kocanın, kadın üzerindeki hakları nedir?" diye sordu. Hazret: *"Söylenebileceğinden daha fazladır"* diye buyurdu. Sonra şöyle devam etti: *"O haklardan olmak üzere: Ondan izinsiz müstehap oruç tutmamalı, ondan izinsiz evden dışarı çıkmamalı, en güzel kokuları kendisine sürmeli, en güzel giysilerini giymeli, en güzel takılarını takmalı, her sabah ve akşam kendisini ona sunmalıdır. Eğer cima etmek isterse, uzak durmamalıdır (çekinmemelidir)."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kocasından izinsiz hiçbir şeyi başka bir kimseye vermemelidir. Eğer verirse, günahı kadının ve sevabı ise, kocasınındır. Kocasının ona kızgın olduğu hiçbir gece uyumasın.* Kadın: "Kocası ona zulmetse dahi mi?" dedi Hazret, *"Evet"* diye buyurdular.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kocası ona kırgın olduğu halde sabahlayan her kadının, kocası ondan razı oluncaya kadar namazı kabul olmaz. Kocasından başkası için güzel koku süren her kadının, o güzel kokuyu yıkayıncaya kadar namazı*

kabul olmaz."

Muteber olan hadislerde şöyle nakledilmiştir: *"Erkeklerin cihadı, kendi mal ve canlarını Allah yolunda öldürülünceye kadar sarf etmeleridir ve kadınların cihadı, kocasının kötülüklerine ve gayretleri karşısında sabretmeleridir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Eğer bir kimsenin Allah'tan başkası için secde etmesini emredecek olsaydım, kesinlikle kadınların kocalarına secde etmelerini söylerdim."* Ve buyurdu: *"Kadın, kocasını ondan istediği şeyden mahrum etmek için namazını uzatmasın. Her kadın ki kocası onu cima etmek için çağırır, o da geciktirir ve kocası uykuya dalarsa, o uyanıncaya kadar sürekli melekler o kadına lanet ederler."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *Hangi kadın kocasına "Ben senden hiçbir zaman bir iyilik görmedim" diye söylerse, amellerinin sevabının hepsi yok olur."*

Birçok muteber hadiste belirtildiğine göre, kadının erkek üzerindeki hakkı: Onu doyurması, bedenini örtmesi, eğer kötülük ederse onu bağışlaması ve affetmesidir.

Yine diğer bir hadiste şöyle buyrulmuştur: *"Onun yanında yüzünü ekşitmemeli, gün aşırı ona bedenine sürmesi için yağ vermelidir. Üç günde bir defa ona et getirmelidir. Altı ayda bir ona saç boyası, kına ve vesme, (kaşa çekilen boya) gibi şeyler vermelidir. Her yıl ona iki tane yazlık ve iki tane kışlık elbise vermelidir. Evden saçına sürmesi için yağı, sirkeyi ve zeytinyağını eksik etmemelidir. Her gün bir men (Arapça bir ölçü birimi) parça ona vermeli ve herkesin yediği meyvelerden ona yedirmelidir. Bayramlarda diğer zamanlarda aldığından daha fazla yiyecek almalıdır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İki zayıf kimse hakkında Allah'tan korkun: Yetimler ve kadınlar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sizlerin en iyiniz kadınlarınızla iyi geçinendir."* Sonra şöyle buyurdu: *"Bir erkeğin ailesi onun esirleridir. Allah'ın yanında en sevimli kul kendi esirlerine daha fazla iyilik edendir (bağışta bulunandır)."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mürüvvet sahibi kimse karısının olduğu bir şehirde bulunduğu halde onun yanına gelmezse ve başkasının evinde uyursa, bu onun helak olmasına sebep olur."*

Yedinci Kısım:
Çocuk Talebinde Bulunmak İçin Dualar ve Onun Önemi

Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Salih evlat, cennet güllerinden bir güldür."* Sonra şöyle buyurdu: *"Salih evlat, bir insan için saadettir. Çok çocuk dünyaya getirin ki, ben kıyamet günü sizin çokluğunuzla övüneceğim."*

İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuğa gelen hastalık, anne ve babanın keffaresidir."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre, bir gün Hz. Cebrail (a.s) nazil oldu. Peygamber Efendimiz (s.a.a) ve Emirü'l-Müminin (a.s) ağlıyorlardı. Cebrail (a.s) bunun sebebini sordu. Hz. Resul (s.a.a) buyurdu: *"Bizim iki çocuğumuz rahatsız idi. Onların ağlamasından dolayı rahatsız olduk."* Cebrail (a.s): *"Ya Muhammed! Hak Teâlâ sizin çocuklarınız için birkaç Şia belirler ki, onların çocukları ağladığında onların ağlamaları yedi yaşına kadar* ***"la ilahe illallah"*** *olur, yedi yaşını geçtiğinde onların ağlama-*

ları anne ve babaları için bağışlanma talebi olur, daha sonra buluğ haddine ulaştıklarında anne ve baba onların sevabında ortak olur ama günahlarında ortak olmazlar."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kadın, hamile olduğu günden itibaren doğum yapıncaya ve çocuğu sütten kesinceye kadar, kâfirlerin(ülke) sınırında nöbetçilik yapan ve onları Müslümanlardan uzak tutan kimsenin sevabına sahiptir. Eğer bu sırada ölürse, şehitlerin sevabına sahip olur."*

Sahih bir hadiste Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: "Hz. İsa (a.s) bir mezarın yanından geçti ki sahibine azap ediyorlardı. Sonraki yıl yine o mezarın yanından geçtiğinde sahibine azap etmiyorlardı. O, bu durumu sordu. Rabbinden O'na: ***"Bu yıl ondan değerli bir evlat buluğ çağına ulaştı ve bir yolu düzeltti, bir yetime yer verdi (barındırdı). Onu bu evladının hareketinden dolayı bağışladık"*** diye vahiy ulaştı. Sonra Hazret şöyle buyurdu: *"Kuldan Allah'a kalan miras, ondan sonra Allah'a ibadet edecek olan evlattır."*

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: *"Evlatsız ölen bir kimse, sanki hiçbir zaman insanların içinde bulunmamış gibidir. Bir kimse öldüğünde ondan geriye bir evlat kalırsa, sanki ölmemiş gibidir."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, bir şahıs Hz. Resul'ün (s.a.a) yanında oturmuştu. Ona bir kızı olduğuna dair haber ulaştı. (Adamın) rengi değişti. Hazret şöyle buyurdu: *"Yeryüzü onu alacaktır ve gökyüzü ona gölgelik edecektir. Allah onun rızkını verecektir ve kız çocuğu koklayacağın bir güldür."* Sonra ashabına doğru döndü ve şöyle buyurdu: *"Her kimin bir kızı varsa yükü ağırdır her kimin iki kızı varsa, Allah'a yemin*

olsun ki onun feryadına yetişin. Bir kimse üç kıza sahip olursa, cihadı ve diğer zorlukları ondan kaldırın. Bir kimse dört kıza sahip olursa, ey Allah'ın kulları! Ona yardım edin ey Allahın kulları ona borç verin, ey Allahın kulları ona merhamet edin."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kızlar iyilik ve erkek çocukları nimettirler Allah hasenata sevap verir ve nimetten ise sorguya çeker.*

Yine O Hazret ashabından birine şöyle buyurdu: *"Duyduğuma göre bir kızın olmuş ve onu istemiyormuşsun? Onun sana ne zararı var? Güldür (o) koklarsın onu." ve onun rızkı Allah'ın üzerinedir. Hz. Resul'de (s.a.a) kızların babası idi."*

İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Hz. İbrahim (a.s), kendi rabbinden, öldükten sonra ona ağlaması için bir kız nasip etmesini diledi. Sonra buyurdu: Herkim kızların ölümünü arzu eder ve ölürse, sevaba sahip olmaz ve kıyamette Allah'ın yanında asi olur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim üç kızın veya üç kız kardeşin nafakasını verirse, cennet ona vacip olur. Sonra herkim iki tanesinin veya birisinin nafakasını verse dahi, cennet ona vacip olur."diye buyurdular.*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ne zaman bir kimsenin çocuğu geç olursa, bu duayı okusun:*

اللَّهُمَ لا تَذَرْنِی فَرْداً وَ أَنْت خَيْرُ الْوارِثين وحيداً وحْشاً فَيَقْصُرَ شُكْرِی عن تَفَكُّرِی بَلْ هبْ لی عَاقِبَةَ صدْقٍ ذُكُوراً و إِنَاثاً آنَس بِهِم من الْوَحْشَة و

أَسْكُنُ إِلَيْهِم من الْوَحْدَة و أَشْكُرُک عنْدَ تَمَامِ النِّعْمَة يَا وَهَّابُ يَا عَظيم يَا مَعظَّمُ ثُمَّ أَعْطنى فى كُلِّ عَافيَة شُكْراً حتى تُبَلِّغَنى منْهَا رِضْوَانَک فى صدْقِ الْحديث وَ أَدَاء الْأَمَانَة و وَفَاءِ بِالْعَهْد .

"Allahumme la tezerni ferden ve ente heyrü'l-varisine vehiden vehşen fe-yegsure şukri en tefekkuri bel heb liy agibete sıdgın zukuren ve inasen anesu bihim mine'l-vehşeti ve eskunu ileyhim mine'l-vehdeti ve eşkuruke inde temamin-ni'meti ya vehhabu, ya azimu, ya muezzemu. Summe e'tini fi kulli afiyetin şukren hetta tubelliğeni minha rızvaneke fi sıdgi'l-hedisi ve edai'l-emaneti ve vefain bi'l-ehdi."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuk talebinde bulunmak için bu iki ayeti secde de okumalıdır:*

رب هبْ لى منْ لَدُنْک ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً انَّک سميعُ الدُّعَاء ربِّ لَا تَذَرْنى فَرْداً وَاَنْت خَيْرُ الْوَارِثين

"Rabbi heb li min ledunke zurriyeten tayyibeten inneke semiu'd-duai rabbi la tezerni ferden ve ente heyru'l-varisin." (Âl-i İmrân Sûresi / 38 - Enbiyâ Sûresi / 89)

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Herkim hanımının hamile olmasını isterse, cuma namazından sonra iki rekât namaz kılsın ve rükû ile secdeleri uzatsın, sonra şunu okusun:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِمَا سَأَلَک بِهِ زَکَرِیَّا یَا ربِّ لا تَذَرْنِی فَرْداً وَ أَنْت خَیْرُ الْوارِثِینَ اللَّهُمَ هبْ لِی منْ لَدُنْک ذُرِّیَّةً طَیِّبَةً إِنَّک سمِیعُ الدُّعاءِ اللَّهُمَّ بِاسْمِک اسْتَحْلَلْتُهَا و فی أَمَانَتک أَخَذْتُهَا فَإِنْ قَضَیْت فی رحِمِهَا وَلَداً فَاجْعَلْهُ غُلَاماً مُبَارکاً زَکِیّاً وَ لَا تَجْعَلْ للشَّیْطَانِ فِیهِ شرْکاً وَ لَا نَصِیباً.

"Allahumme inni es'eluke bima seeleke bihi zekeriyya ya rabbi la tezerni ferden ve ente heyrü'l-varisin. Allahumme heb liy min ledunke zurriyyeten tayyibeten inneke semiu'd-duai. Allahumme bi'smike istehleltuha ve fi emanetike eheztuha fe-in gazayte fi rahimiha veleden fec'elhu ğulamen mubareken zekiyyen ve la tec'el li'ş-şeytani fi-hi şirken ve la nesiben."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Çocuk olması için her gün seher vakti yüz defa istiğfar et* ***(Esteğfirullahe Rabbi ve etubu ileyh).*** *Eğer bir gece unutursan diğer bir zamanda kazasını yap."*

Yine diğer bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre, bir şahıs "Çocuğum olmuyor" diye şikâyette bulundu. Hazret: *"Hanımının yanına gitmeyi istersen şu üç ayeti oku, inşallah Allah sana evlat nasip edecektir"* diye buyurdu:

وَذَا النُّونِ اِذْ ذَهَب مُغَاضباً فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدر عَلَیْه فَنَادی فی الظُّلُمَات اَنْ لَا الهَ الَّا اَنْت سبحَانَک انّی کُنْتُ من الظَّالمین فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّیْنَاهُ من الْغَمِّ وَکَذلکَ نُنْجِی الْمُؤْمنین وَزَکَرِیَّا اذْ نَادی رَبَّهُ ربِّ لَا تَذَرْنی فَرْداً وَاَنْت خَیْرُ الْوَارِثین

"Ve zennûni iz zehebe mugâzıben fe zanne en len negdire aleyhi fe nâdâ fiz zulumâti en lâ ilâhe illâ ente subhâneke innî kuntu minez-zâlimîn. Festecebnâ lehu ve necceynâhu minel gammi, ve kezâlike nuncil mu'minîne. Ve zekeriyyâ iz nâdâ rabbehu rabbi lâ tezernî ferden ve ente hayrul vârisîne"(Enbiyâ Suresi / 87-89)

İmam Zeynel Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkes şu duayı fazla okursa, mal, evlat, dünya ve ahiret hayrından ne isterse Allah ona bağışlar:*

ربِّ لا تَذَرْنِی فَرْداً وَ أَنْت خَیْرُ الْوارِثِین و اجْعَلْ لی منْ لَدُنْک وَلِیًّا یرِثُنِی فی حَیَاتی و یسْتَغْفرُ لی بَعْدَ مَوْتی و اجْعَلْهُ لی خَلْقاً سوِیّاً و لَا تجْعَلْ للشَّیْطَانِ فیه نَصیباً اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْتَغْفرُک و أَتُوبُ إِلَیْک إِنَّک أَنْت الْغَفُور الرَّحیم

"Rabbi la tezerni ferden ve ente heyru'l-varisine vec'el liy min ledunke veliyyen yerisuni fi heyati ve yesteğfiru liy be'de mevti vec'elhu liy helgen seviyya ve la tec'el li'ş-şeytani fi-hi nesiben. Allahumme inni esteğfiruke ve etubu ileyke inneke entel ğefurur rahim." *Ve çocuk istemek için bu duayı yetmiş defa okuyun."*

Birkaç muteber hadiste belirtildiğine göre,*"Herkimin hanımı hamile olursa, ona "Muhammed" veya "Ali" ismini takmayı niyet ederse o (çocuk) erkek olur."* Diğer bir hadiste, *"Ona Ali ismini bırak ki, ömrü uzun olsun"* diye buyrulmuştur.

Tıbbu'l-Eimme kitabında şöyle rivayet edilmiştir: "Bir şahıs İmam Muhammed Bakır'a (a.s) çocuklarının azlığından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Üç gün, sabah ve yatsı namazlarından sonra yetmiş defa* ***"Subhanallah"*** *ve yetmiş defa* ***"Es-***

teğfirullah" *söyle ve daha sonra şu ayeti oku:*

اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا

"İsteğfiru rabbekum innehu kane ğaffaren yursili's-semae eleykum midraren ve yumdidkum bi-emvalin ve benine ve yec'el-lekum cennatin ve yec'el-lekum enharen." (Nuh Suresi / 10-12)

Sonra üçüncü gece hanımınla cima et. Allah, azaları düzgün olarak yaratılmış bir erkek çocuğunu sana nasip eder diye buyurdu."

Nevadirü'l-Hikmet kitabında rivayet edildiğine göre, bir şahıs İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Yebne Resulullah! Sekiz kızım oldu ve hiç oğlum olmadı" dedi. Hazret: *"Hanımının ayaklarının arasında oturduğunda (ona yaklaştığında) elini onun göbeğinin sağ tarafına koyarak yedi defa* ***"İnna enzelna"****(Kadir) suresini oku ve sonra cima et. Hamilelik belirtileri görüldüğünde geceleri elini kadının göbeğinin sağ tarafına koy ve yedi defa* ***"İnna enzelna"*** *suresini oku."* O şahıs şöyle diyor: "Bunu yaptım ve Allah peş peşe yedi erkek çocuğu bana nasip etti."

İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkim çocuk istiyorsa, fazlaca istiğfar etmelidir."*

Sekizinci Kısım:
Hamilelik Döneminin ve Doğduğu Günün Ahkâmı ve Çocuğa İsim Belirlemek

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hamile kadın ayva yesin ki çocuğu daha güzel kokulu ve daha güzel tenli olsun."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: Doğum yapan kadının ilk yiyeceği şey, ruteb (taze hurma) olmalıdır.*"Hak Teâlâ'nın Hz. Meryem'e (s.a) Hz. İsa'yı (a.s) doğurduktan sonra "ruteb" yemesini buyurduğu gibi,* "Ruteb olmazsa ne yapmalıdır?" diye sordular. Hazret: *"Dokuz tane Medine hurması yesin, eğer olmazsa dokuz tane hangi hurmadan varsa yesin. Gerçektende Hak Teâlâ buyuruyor:* ***"Kendi izzet ve celalime yemin olsun ki, yeni doğum yapmış her kadın ruteb yerse, onun çocuğunu sabırlı (ağırbaşlı) yaparım."***

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bebeğin ağzını Fırat suyu ile açın ve kulağına ikame okuyun."*

Diğer bir hadiste: *"Fırat suyu ve İmam Hüseyin'in (a.s) (Kerbela) toprağı ile bebeğin ağzını açın. Eğer Fırat suyu olmazsa, yağmur suyu ile açın"* diye nakledilmiştir.

Hz. Emirü'l-Müminin den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Kendi çocuklarınızın ağzını hurma ile açınız ki, Hz. Resul (s.a.a) İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin'e (a.s) böyle yaptı. Şöyle buyurmuştur: Her kimin çocuğu doğarsa, sağ kulağına ezan ve sol kulağına ikame okusun ki, bu onu şeytanın şerrinden koruyucudur."*

İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in (a.s) veladet hadisinden anlaşıldığına göre çocuğu doğduğu ilk anda sarı elbiseye sarmak mekruh ve beyaz elbiseye sarmak ise, sünnettir.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi çocuğunuzun ağzını İmam Hüseyin'in (a.s) (Kerbela) toprağıyla açınız*

ki, onu ağrılardan ve beladan korur."

İmam Hasan'dan (a.s) nakledildiğine göre İbn-i İdris "Serayir-i İmam Cafer Sadık (a.s)" adlı kitapta şöyle rivayet etmiştir: *"Doğum sancısı kadın için zorlaştığında, onun için deriye şu ayeti yazarak kadının sağ bacağına iplik ile bağlayın ve doğumdan sonra açın:*

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ ما يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا ساعَةً من نَهارٍ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَها لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عشيَّةً أَوْ ضحاها و قالَت امْرَأَتُ عمْران ربِّ إِنِّی نَذَرْتُ لَک ما فی بَطْنِی مُحَرَّرا

"Bismillahirrahmanirrahim.Ke'ennehumyevme yeravne ma yu'edune lem yelbesu illa saeten min neharin ke'ennehum yevme yeravneha lem yelbesu illa a'şiyyeten ev zuhaha ve galet imreetu imrane rabbi inni nezertu leke ma fi betni muherreren."

Tıbbu'l-E'imme kitabının müellifi şöyle rivayet etmiştir: Bir şahıs, İmam Muhammed Bakır'ın (a.s) huzuruna geldi "Benim hanımım doğum sancısından ölmek üzeredir" dedi. Hazret: *"Git ona şu ayeti oku"* diye buyurdu:

فَأَجاءَهَا لْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ لنَّخْلَة قَالَتْ يَلَيْتَنی متُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنتُ نَسيًا مَّنسيًّا فَنَادیهَا من تَحْتهَا أَلَّا تَحْزَنِی قَدْ جَعَلَ رَبُّک تَحْتَک سرِيًّا وَهُزِّی إِلَيْک بِجِذْعِ لنَّخْلَة تُسَقطْ عَلَيْک رُطَبًا جَنيًّا .

"Fe-ecaeha'l-mehazu ila ciz'in-nehleti galet ya leyteni mittu geble haza ve kuntu nesyen mensiyyen fe-nadaha min tehtiha ella tehzeni ged ceale rabbuki tehteki seriyya ve huzzi ileyki bi-ciz'in-nehleti tusagit eleyki ruteben ceniyyen." *:(Meryem Suresi /23-25)*

Sonra yüksek sesle şunu oku;

وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ منْ بُطُونِ اُمَّهَاتكُمْ لَا تَعْلَمُون شَيْـاً وجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَار وَالْاَفْـدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ كَذَلكَ اُخْرُجْ اَيُّهَا الطَّلْقُ اُخْرُجْ بِإِذْنِ اللّٰه

"Vallahu ehrecekum min butuni ummehatikum la te'lemune şey'en ve ce'ele lekumu's- sem'e ve'l-ebsare ve'l-ef'idete le'allekum teşkurune kezalike uhruc eyyühe't-talgu uhruc bi-iznillah." *(Nahl Suresi / 78)*

(Bunları) okursan, Allah'ın yardımı ile hemen kurtulur."

Diğer bir kaynakta O Hazretten şöyle rivayet edilmiştir: *"Doğum zorluğu için bu ayeti temiz bir kaba misk ve safran ile yazın. Kuyu suyu ile yıkasınlar, içmesi için o kadına versinler ve karnına ve fercine serpsinler;*

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَونَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عشيَّةً أَوْ ضحَاهَا كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُون

لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً منْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسقُونَ لَقَدْ كَان فى

قَصصِهِم عبْرَةٌ لأُولِى الْاَلْبَابِ مَا كَان حديثًا يُفْتَرَى وَلَكنْ تَصْديق الَّذى بين

يَدَيْه وَتَفْصيلَ كُلِّ شىءٍ وَهُدًى ورحْمَةً لقَوْمٍ يُؤْمنُون

"Ke-ennehum yevme yeravneha lem yelbesu illa aşiyyeten ev zuhaha ke-ennehum yevme yerevne ma yuedune lem yelbesu illa saeten min neharin belağun. Fe-hel yehleku illa'l-gavmu'l-fasigune legad kane fi gasasihim ibretun li-uli'l-elbabi ma kane hedisen yuftera ve lakin tesdiga'l-lezi beyne yedeyhi ve tefsile kulli şey-in ve huden ve rehmeten li-gavmiy-yuminun."

İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Şu ayeti hamile kadın için bir kâğıda yazın ve doğum yapacağı ay girdiğinde (sonuncu ayında kâğıdı) bir şeye sarsınlar ama düğüm atmasınlar. O kâğıdı kadının beline bağlasınlar. Eğer böyle yaparlarsa, doğurmanın ağrı ve acısı ona ulaşmaz. Doğumdan sonra o kâğıdı hemen açsınlar ve bir saat bile üzerinde bırakmasınlar:*

اَولَمْ یر الَّذینَ کَفَرُوا اَنَّ السَّموَات وَالْاَرْض کَانَتَا رَتْقاً فَفَتَقْنَاهُمَا وجَعَلْنَا من الْمَاء کُلَّ شیءٍ حیٍّ اَفَلَا یُؤْمنُون وآیَةٌ لَهُمُ اللَّیْلُ نَسْلَخُ منْهُ النَّهَار فَإذَا هُمْ مُظْلمُون وَالشَّمْس تجْری لمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلک تَقْدیرُ الْعَزیزِ الْعَلیمِ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازلَ حَتّی عَادَ کَالْعُرْجُونِ الْقَدیمِ لَا الشَّمْس یَنْبَغی لَهَا أنْ تُدْرک الْقَمَرَ وَلَا اللَّیْلُ سَابقُ النَّهَارِ وَکُلٌّ فی فَلَک یسبحُون وآیَةٌ لَهُمْ أنَّا حَمَلْنَا ذُرِّیَّتَهُمْ فی الْفُلْک الْمَشْحُونِ وخَلَقْنَا لَهُمْ من مثْله مَا یرْکَبُون وَإنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صریخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ یُنْقَذُون إلّا رحْمَةً منّا وَمَتَاعًا إلَی حینٍ وَنُفخ فی الصُّورِ فَإذَا هُمْ من الْأَجْدَاث إلَی ربِّهِمْ یَنْسلُون

"E've-lem yerallezine keferu enne's-semavati ve'l-erze kaneta retgen fe-fetegnahuma ve ce'elna mine'l-mai kulle şey'in heyyin e'fe-la yuminun ve ayetun lehumu'l-leylu neslehu minhu'n-Nehare fe'iza-hum muzlimun. Ve'ş-şemsu tecri limustegerrin leha zalike tegdiru'l-azizi'l-a'lim. Ve'l-gamere gaddernahu menazile hatta ade ke'l-urcinilgadim leşşemsu yenbeği leha en tudrikelgamere ve lel-leylu sabigunnehari ve kullun fi felekin yesbehune ve ayetun lehum inna hemelna zurriyyetehum fil fulki'l-meşhune ve helegna lehum min mislihi ma yerkebun. Ve in neşe'e nuğrighum fela sarihe lehum ve lahum yungezune illa rahmeten minna ve metaen ila hinin ve nufihe fi's-suri fe'iza-hum mine'l-ecdasi ila rabbihim yensilun."

Kâğıdın arkasına da şu ayeti yazın:

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يرون مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً من نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكَ

إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عشيّةً أَوْ ضُحَاهَا .

"Ke'ennehum yevme yeravne ma yue'dune lem yelbesu illa saeten min neharin belağun fe'hel yuhleku illa'l-gavmu'l-fasigune ke'ennehum yevme yeravneha lem yelbesu illa a'şiyyeten ev'zuhaha."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *En doğru isimler, Allah'ın kulluğuna delalet eden isimlerdir. Abdullah gibi ve en iyi isimler ise, peygamberlerin isimleridir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuğa annesinin karnında iken isim belirleyiniz. Eğer isim bırakmazsanız, düşük olur ve kıyamette kendi babasına "Niye bana isim tayin etmediniz?" diye söyler."*

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Babanın evlada yaptığı ilk iyilik ona güzel bir isim bırakmasıdır."*

Peygamber Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kimin dört çocuğu (oğlu) olur ve hiç birini benim ismimle isimlendirmezse, bana cefa etmiştir."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir evde Muhammed, Ahmet, Ali, Hasan, Hüseyin, Cafer, Talip, Abdullah veya Fatıma isimleri bulunursa, fakirlik ve yoksulluk o eve girmez."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre, bir şahıs Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna gelerek: "Benim bir oğlum oldu. Ona hangi ismi bırakayım?" diye sordu. Hazret: ona*"Benim yanımdaki en güzel isimlerden bırak ki, o Hamza'dır"* diye buyurdu.

Bir hadiste nakledildiğine göre bir şahıs İmam Cafer Sadık'a (a.s): "Allah bana bir oğul verdi" dedi. Hazret: *"Mübarek olsun. Ona hangi ismi taktın?"* diye buyurdu. Adam: "Muhammed" dedi. Hazret,mübarek başını yere doğru eğdi ve sürekli olarak "Muhammed" ismini tekrarlıyordu. Öyle ki yüzü yere değecek kadar yaklaştı. Sonra şöyle buyurdu: *"Benim canım, evlatlarım, hanımlarım, anne ve babam ve bütün yeryüzü ehli Hz. Resul'e (s.a.a) feda olsun. Ona böyle mübarek bir isim taktığın için ona kötü söz söyleme, ona vurma, ona kötülük etme ve bil ki içinde "Muhammed" ismi bulunan hiç bir ev yoktur ki, o evi her gün mukaddes ve mutahhar ederler."*

Yine bir hadiste belirtildiğine göre, "Yasin" ismi Hz. Peygamber'e (s.a.a) mahsus olduğundan dolayı bırakılmamalıdır.

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Görüş alışverişinde bulunmak için toplanan her gurupta eğer onların içinde ismi "Muhammed, Hamit, Mahmut veya Ahmet" olan bir kimse bulunursa, elbette hayır olan ne ise onların oyu onda karar kılınır."*Ve buyurdu ki: *"Muhammed ismi bıraktığınız bir çocuğa saygı gösterin, toplumda onun için yer açın, ona doğru yüz ekşitmeyin."* Sonra buyurdu:*"Her ailede onların içinde peygamber ismi varsa,*

elbette Hak Teâlâ her gün sabah ve sonrası onlara arınmalarına ve paklığına dua etmesi için bir melek gönderir." Fıkhu'r-Rıza kitabında şöyle nakledilmiştir: *"İsmi, yedinci gün tayin edin. Bil ki, doğduktan sonra yapılacak amellerden olmak üzere, bebeğe gusül vermek önemle vurgulanan sünnetlerdendir. Bazıları vacip sayıyorlar ve ihtiyata yakın olan önce "Allah'ın rızası için bu bebeğe gusül veriyorum" diye niyet etmesi, önce başını, sonra sağ tarafını ve daha sonra da sol tarafını yıkamasıdır."*

Dokuzuncu Kısım:
Akika (Kurban) ve Saç Kesmenin Adabı

Bil ki, gücü yeten bir kimsenin çocuğuna akika etmesi ısrar edilen sünnetlerdendir ve âlimlerden bazıları vacip saymaktadırlar. Akika etmenin yedinci gün olması daha iyidir ve eğer geciktirilirse, çocuk buluğ çağına erinceye kadar babasına sünnettir ve buluğ çağından sonra ömrünün sonuna kadar kendisi için sünnettir.

Birçok muteber hadiste, *"Çocuğu olan kimsenin akika etmesi vaciptir"* diye belirtilmiştir.

Yine birçok hadiste belirtildiğine göre, çocuk akika'nın rehinesidir; yani eğer etmezlerse, o çocuk, ölüm ve çeşitli belalarla karşı karşıyadır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zengin kimsenin akika etmesi lazımdır. Fakir olan kimse de eline geçtikten sonra) etsin. Eğer elde edemezse, ona bir şey yoktur. Eğer onun için akika etmezlerse, onun için kurban kesene kadar akika'dan muaftır.*

Diğer bir hadiste şöyle belirtilmiştir:*"Koyunun dörtte birini ebeye verirler. Eğer ebesiz doğum yapmışsa, onu (dörtte birini) annesine verirler ki, o kime isterse verir. , Müslümanlardan en az on kimseye verilmelidir ve her ne kadar çok olursa, daha iyidir. Kendisi ise, akika etinden yemez. Eğer ebe Yahudi ise, dörtte birinin parasını ona verirler."*

Muteber bir hadiste Ömer b. Yezit'ten şöyle naklediliyor: İmam Cafer Sadık'a (a.s) "Ben, babamın benim için akika edip etmediğini bilmiyorum" diye arz etti. Hazret: *"Akika et"* diye buyurdu, sonra o yaşlılığında kendisi için akika kurbanı kesti.

Hadislerde nakledildiğine göre, saç kesmeyi, akika (kurbanı) kesmeyi, baştaki saçı altın veya gümüşle tartmağı ve sadaka vermeyi bir yerde ve aynı vakitte yapmalıdır. Saç kesiminde, baştaki saçın tamamının kesilmesi, zülüf ve kâkül bırakılmaması sünnettir.

Birçok hadiste akika'nın kanından çocuğun başına sürmek yasaklanmış ve bu işin cahiliyet amellerinden olduğu belirtilmiştir.

Bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) "Biz akika için koyun elde etmeğe çalıştık ama elde edemedik. Kıymetini sadaka verelim mi? Ne buyurursunuz?" diye sordular. Hazret: *"Hayır, elde edene kadar talep edin ki, Allah yemek yedirmeği ve kan dökmeyi (kurban kesmeyi) sever"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste şöyle sordular: "Çocuk yedinci günü ölürse, ona akika kurbanı kesilmeli midir?" Hazret: *"Eğer öğleden önce ölürse, akika gerekmez. Eğer öğleden sonra ölürse, akika kurbanı kessinler"* diye buyurdu.

Hasan bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Çocuğa yedinci günü isim belirlerler, akika ederler, saçını tıraş ederler, saçını gümüş ile tartarlar ve o gümüşü sadaka verirler. Akika'nın (kesilen kurbanın) ayağını ve budunu doğumda yardım eden ebeye gönderirler. Geri kalanını ise, halka yedirirler ve sadaka verirler."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, ebeye koyunun üçte birini verirler. Ulemanın meşhur görüşüne göre, akika ya deve ya koyun yâda keçidir.

Yine bir rivayette belirtildiğine göre (çocuğun) saçını tıraş ettikten sonra onun başına safran sürmek sünnettir.

Muteber bir rivayette nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık (a.s): *"Akika koyunu kesildiği esnada şu duayı oku"* diye buyurmuştur:

بِسمِ الله وبِالله اَللّهُمَّ عَقيقَةٌ عن فُلانٍ

"Bismillahi ve billahi Allahumme egigatun en filani." Ve onun ismini söyleyin şöyle devam edin:

لَحمُها بِلَحمه وَدَمُها بِدمه وَعَظمُها بِعَظمه اَللّهُمَّ اجعَلها وقاءً لآلِ محَمَّدٍ عَلَيه وآله السَّلامُ

"Lehmuha bi-lehmihi ve demuha bi-demihi ve ezmuha bi-azmihi. Allahumme ic'elha vigaen li-âli Muhammedin eleyhi ve alihis-selam."

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Bu duayı okuyun:*

بِسمِ الله وَبِالله وَالحمدُللّه وَاللهُ اَكبَرُ ايماناً بِالله وَثَناءً عَلَى رَسُولِ الله و الْعِصْمَةَ لأَمْرِه وَالشُّكرُ لِرِزقِه وَالمَعرِفَةُ بِفَضلِه عَلَينا اَهلَ البَيت .

"Bismillahi ve billahi ve'l-hamdulillahi vellahu ekberu imanen billahi ve senaen ela resulillahi vel-ismetu li-emrihi veş-şükru li-rızgihi vel-me'rifetu bi-fezlihi eleyna ehlel-beyt. *Eğer erkek olursa, şöyle söyleyin:*

اللَّهُمَ إِنَّک وهبتَ لَنَا ذَكَراً، وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا وَهَبْت ، و منْک مَا أَعْطَيْت، و كُلُّ مَا صَنَعْنَا فَتَقَبَّلْهُ منَّا عَلى سُنَّتک و سُنَّة نَبِيِّک و رسولک صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَ آله، و اخْسَأْ عَنَّا الشَّيْطَان الرَّجِيم، لَک سُفكَت الدِّمَاءُ، لَا شرِيک لَک، و الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعَالَمين». اللَّهُمَّ لَحْمُهَا بِلَحْمه، و دَمُهَا بِدمه، و عَظْمُهَا بِعَظْمه، و شَعْرُهَا بِشعرِه، و جِلْدُهَا بِجِلْده، اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا وِقَاءً لفُلَانِ بنِ فُلَانٍ».

"Allahumme inneke vehebte lena zekeren ve ente e'lemu bima vehebte ve minke ma e'tayte ve kullu ma sene'na fe'tegebbelhu minna ela sunnetike ve sunneti nebiyyike ve resulike (sallallahu aleyhi ve alihi ve selem) veh'se enna'ş-şeytane'r-recime leke sufiketi'd-dimau la şerike leke ve'l-hamdulillahi rabbil-âlemin. Allahumme lehmuha bi'lehmihi ve demuha bi'demihi ve ezmuha bi'ezmihi ve şe'ruha bi-şe'rihi ve cilduha bi'cildihi. Allahumme'c'elha vigaen li'fulan ibni fulan." *"Fulan ibni fulan" yerine*

çocuğun ve babasının adını söyleyin."

Muvassak olan diğer bir hadiste: *"Bu duayı okuyun"* diye buyurmuştur:

يَا قَوْمِ إِنِّى برِىءٌ مِّمَّا تُشْرِكُون انّى وَجَّهْتُ وجْهِى لِلَّذى فَطَرَ السَّموَات وَالْاَرْض حَنيفًا مُسْلمًا وَمَا اَنَا منَ الْمُشْرِكين انَّ صَلَاتى وَنُسُكى ومحْيَاى وَمَمَاتى للّه ربِّ الْعَالَمين لَا شريكَ لَهُ وَبِذلكَ اُمرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلمينَ لا شريكَ لَهُ وَبِذلک امرْتُ وَاَنَا من الْمُسْلمين اللهم منْک ولَک بِسمِ اللّه وَاللّهُ أَكْبَرُ اللّهمَّ (صَلِّ عَلى محمّد وآلِ محمّد و كا) تقبّل من فلان بن فلان

"Ya gavmi inni beriun mimma tuşrikune. İnni veccehtu vechiye li'l-lezi fetera's- semavati ve'l-erze henifen muslimen ve ma ene mine'l-muşrikine. İnne selati ve nusuki ve mehyaye ve memati li'l-lahi rabbi'l-âlemine. La şerike lehu ve bi'zalike umirtu ve ene evvelul- muslimine. La şerike lehu ve bi-zalike umirtu ve ena minel-muslimin Allahumme minke ve leke bismillahi ve billahi va'l-lahu ekberu. Allahumme salli ela muhammedin ve âli muhammedin ve tegebbel min fulan ibni fulan. *Ve çocuğun adını söylesin. Sonra onu (kurbanı) kesin."*

Onuncu Kısım:
Sünnet Etmek ve Kulak Delmek

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kendi çocuklarınızı yedinci gün sünnet edin ki, bu bebeğin bedenini daha fazla temiz eder. Onun bedenindeki etlerin daha çabuk gelişmesini sağlar. Yeryüzü sünnet edilmemiş kimsenin idrarından rahatsız olur."*

Sahih bir hadiste buyrulmuştur ki: *"Erkek çocuğunu, yedinci günü sünnet etmek sünnettir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yeryüzü sünnet olmamış kimsenin idrarı ile kırk gün necis olur."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse Müslüman olursa, seksen yaşında dahi olsa onu sünnet ederler."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"sünnet esnasında şu duayı okuyun ve eğer o zaman mümkün olmazsa, çocuk buluğa ulaşıncaya kadar ne zaman mümkün olursa, o çocuğa okunmalıdır ki, demirin sıcaklığını, ölüm ve dışındakileri ondan defeder:*

اللَّهُمَ هَذه سُنَّتُک و سُنَّةُ نَبِیِّک صَلَوَاتُک عَلَیْه و آله و اتِّبَاعٌ منَّا لَک و لنَبِیِّک بمشیَّتِک و بِإِرَادَتک و قَضَائک لأَمْرٍ أَنْت أَرَدْتَهُ و قَضَاءٍ حَتَمْتَهُ و أَمْرٍ أَنْفَذْتَهُ فَأَذَقْتَهُ حَرَّ الْحدید فی خِتَانه و حجَامَته لأَمْرٍ أَنْتَ أَعْرَفُ بِهِ منَی اللَّهُمَّ فَطَهِّرْهُ من الذُّنُوبِ و زِدْ فی عُمُرِهِ و ادْفَعِ الْآفَات عنْ بَدَنه و الْأَوْجَاع عن جِسمه و زِدْهُ من الْغنی وَ ادْفَعْ عَنْهُ الْفَقْرَ فَإِنَّک تَعْلَمُ وَ لَا نَعْلَم .

"Allahumme hazihi sünnetuke ve sünnetu nebiyyike selavatuke aleyhi ve alihi ve't-tibaun minna leke ve li'nebiyyike bi'meşiyyetike ve bi'iradetike ve gazaike li'emrin ente eredtehu ve gazain hetemtehu ve emrin enfeztehu fe'ezegtehu harra'l-hedidi fihitanihi ve hicametihi li-emrin ente a'refu bihi minni. Allahumme fe-tehhirhu mine'z-zunubi ve zid fi umurihi vedfei'l-afati en bedenihi ve'l-evcae en cismihi ve zidhu mine'l-ğina ved'fe' enhu'l- fegre. fe-inneke te'lemu ve la ne'lemu."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sünnet olmamış bir kimse, insanlara cemaat imamlığı yapmasın ve onun tanıklığı makbul değildir. Eğer ölürse, ona namaz kılmasınlar. Zira peygamberin en önemli sünnetini terk etmiştir. Ancak ölüm korkusuyla terk etmiş olursa (değişebilir).*

On Birinci Kısım:
Süt Vermek ve Çocuk Yetiştirmek

Bil ki, çocuğa süt vermenin miktarı iki yıldır. Ulemanın meşhur olan ortak görüşüne göre, mazeretsiz olarak iki yıldan fazla süt vermek caiz değildir. Ancak bir zararı olur veya mecbur kalırsa, (sakıncası yoktur). Yirmi bir aydan da az vermemelidir. Ancak bir zorunluluk olur, sütannesi bulunmaz veya onun ücretini ödemeye gücü yetmiyorsa annenin sütü yok ise veya bir zararı varsa, (bu durumlarda yirmi bir aydan az verilirse, bir sakıncası yoktur.) Ulemadan bir gurup, annenin ilk defa göğsüne gelen sütü çocuğa vermesini vacip olarak kabul ediyorlar. Söylediklerine göre, eğer o sütü vermezlerse, geriye kalmaz veya kuvveti kalmaz.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyuruyor: *"Çocuk için faydalı ve en mübarek sütler, anne sütüdür."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) bir hadiste şöyle nakledilmiş-

tir: İshak'ın annesinin kendi çocuğuna süt verdiğini gördüler ve buyurdular: *"Ey İshak'ın annesi! Tek bir göğüsten süt verme. İki göğüsten süt ver ki, biri yemek yerine ve diğeri su yerinedir."* Sonra şöyle buyurdu: *"Her ne kadar çocuğa yirmi bir aydan az süt verirlerse, bebek için zulümdür."*

Muteber hadislerde zinadan oluşmuş sütü (çocuklara verilmesi veya sütanne tutulmasını) yasaklamışlardır.

Yine Hz. Resul (s.a.a) ahmak kadının veya gözü ayıplı olan kadının süt vermesini yasaklamıştır. Zira süt çocuğa tesir eder.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuklarınızı oynamaları için yedi yaşına kadar rahat bırakın ve ondan sonraki yedi yıl ise, onun terbiyesi için çaba harcayın. Eğer iyi olursa, tekrar çaba harcayın; aksi halde onda hayır ümidi yoktur."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Onu yedi yıl oynaması için bırak, sonraki yedi yıl ona okuma ve yazma öğret ve sonraki yedi yılda ise, ona Allah'ın helal ve haramını öğret."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Çocuğa yedi yıl bakmak ve bedeninin gelişmesini sağlamak gerekir. Ve yedi yıl ona adap (eğitim, davranış biçimi) öğretmek gerekir. Sonraki yedi yıl iş yaptırmak gerekir. Ve yirmi üç yaşına kadar boyu uzamaktadır. Otuz beş yaşına kadar aklı çoğalır ve ondan sonra artık onda tecrübeler oluşmaktadır."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, erkek çocuklar altı yaşını doldurduklarında birbirleriyle birlikte aynı yorgan altında uyumamalıdırlar.

Yine diğer bir hadiste *"Kız ve erkek çocukları on yaşını tamamladıklarında, onların yatakları ayrılmalıdır"* diye nakledilmiştir.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuklarınıza, onlara hadisleri çabuk öğretin ki, muhalifler onları saptırmasın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkim biz ehlibeytin muhabbetini kalbinde bulursa, annesine çok-çok dua etsin ki, babasına ihanet etmemiştir.*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Babanın (evladını) iyi bir isimle çağırması onu iyi terbiye etmesi ve onu iyi bir işe yönlendirmesi evladın babası üzerindeki hakkıdır."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a): *"Kendi çocuklarınıza yüzmeği ve okçuluğu öğretin"* diye buyurmuştur.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Çocuğun küçüklüğünde şakacı ve yaramaz oluşu, büyüdüğünde bilgin ve ağırbaşlı olacağının alametidir."*

Bir şahıs, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Kime iyilik edeyim?" diye sordu. Hazret: *"Babana ve annene"* diye buyurdu. Adam: "Onlar öldü" dedi. İmam (a.s): *"Kendi çocuklarına iyilik et"* diye buyurdu.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Çocuklarınızı seviniz ve onlara karşı merhametli olun. Eğer onlara söz verirseniz, ona vefa edin. Zira onlar, sizin onlara rızık verdiğinizi zannetmektedirler."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah, çocuk ve kadınlara edilen zulme gazap ettiği gibi hiçbir şeye gazap etmez."*

Sahih bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim kendi çocuğunu öperse, Allah onun için bir iyilik yazar. Herkim kendi çocuğunu sevindirirse, Allah onu kıyamet günü sevindirir. Herkim kendi çocuğuna Kur'an öğretirse, kıyamette onun anne ve babasını çağırırlar ve iki tane hille(yeni ve güzel elbise)*

giydirirler ki, o iki hillenin nuruyla cennet ehlinin yüzü aydınlanır."

Bir şahıs Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna geldi: "Ve hiçbir zaman kendi çocuklarımı öpmedim" dedi. O gittikten sonra Hazret: *"Bu adam benim yanımda cehennem ehlindendir"* diye buyurdu.

Yine, diğer bir hadisinde: *"Herkimin çocuğu varsa, onunla çocukça oynamalıdır"* diye buyurmuştur.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah kendi kuluna, çocuğunu fazla sevmesinden dolayı merhamet eder."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) iki oğlu olan bir şahsı gördü. (Adam) oğullarından birini öpmedi ama diğerini öptü. Hazret: *"Neden ikisini de aynı şekilde sevmedin? Bil ki, çocuklar arasında ayrıcalık gözetmemek daha iyidir. Ancak biri daha âlim ve daha salih olursa, bundan dolayı ayrıcalık gösterebilir.*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gece uyumadan önce çocukların el ve yüzündeki kiri ve yağı yıkayın ki, şeytan gelir ve onları koklar ve uykuda korkutur ve amelleri yazan melekler rahatsız olur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim pazara gider bir hediye satın alır ve kendi ailesi için eve götürürse, bir gurup fakir için bir sadaka almış ve onlara ulaştırmış gibidir. Erkek çocuklarına vermeden önce kızlara vermelidir. Gerçekten de herkim bir kızı sevindirirse, İsmail evlatlarından bir köle azat etmiş gibidir. Herkim bir erkek çocuğunu sevindirir ve memnun ederse, Allah korkusundan ağlamış gibi olur. Herkim Allah korkusundan ağlarsa, Allah onu cennete dâhil eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi çocuklarınıza kavut (kavrulmuş ve dövülmüş tahıl ununun şeker ya da*

tatlı yemişle karışımı şeklinde yapılan helva benzeri tatlı) yediriniz ki, onların bedenlerindeki etleri çoğaltır ve onların kemiklerini sağlamlaştırır."

Diğer bir hadisinde: *"Onlara nar yediriniz ki, daha çabuk ergenlik çağına ulaştırır ve kuvvetlendirir"* diye buyurmuştur.

Tıbbu'l-Eimme kitabında Hz. Emirü'l-Müminininden (a.s) şöyle rivayet edilmiştir: *"Eğer bir çocuk çok fazla ağlıyorsa, bir kadın uykuda korkarsa veya bir kimse uykusuzluk hastalığına müptela olursa, şu ayeti okumalıdır:*

فَضَرَبْنَا عَلى اذَانِهِم فى الْكَهْف سنين عددًا ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لنَعْلَمَ اَىُّ الْحزبين

اَحْصى لمَا لَبِثُوا اَمَدًا .

"Fe-zerebna ela ezanihim fi'l-kehfi sinine ededen summe beesnahum li-ne'leme eyyü'l- hizbeyni ehsa lima lebisu emeden."(Kehf Suresi / 11-12)

Nakledildiğine göre kız çocuğu altı yaşını doldurduğunda namahrem erkek onu öpmemeli ve kucağında oturtmamalıdır.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Rıza (a.s) bir mecliste bulunuyorlardı. Meclise bir kız çocuğu getirdiler. İnsanlar onu öpüyor ve kucaklarında oturtuyorlardı. İmam'a (a.s) sıra geldiğinde: *"Kaç yaşındadır?"* diye sordu. "Beş yaşındadır" dediler. İmam (a.s) onu uzaklaştırdı; öpmedi ve kucağına almadı.

Diğer bir hadiste yine: *"Altı yaşını tamamlamış kız çocuğunu erkek çocukları öpmemelidir ve yedi yaşını doldurmuş erkek çocukları da kadınlar öpmemelidir"* diye belirtilmiştir.

Muteber hadislerde nakledildiğine göre, gücü olduğu halde ailesini zor durumda bırakan ve onların masraflarını karşılamayan kimse melundur.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir insanın ailesi onun esirleridir. Öyleyse Allah bir kimseye bir nimet keramet ederse, kendi esirlerine dağıtsın. Eğer yapmazsa, çok geçmeden o nimet ondan yok olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim, iki kızın veya iki kız kardeşin veya iki teyzenin ya da iki halanın harcını karşılarsa, cehennem ateşinden âmânda olur.*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Cennette bir makam vardır ki, üç kişi dışında kimse o makama ulaşamaz: Adil imam, kendi akrabalarına iyilik eden ve bir aileye sahip olup onların giderlerine ve kötülüklerine sabreden kimse."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: *"Beş kişi vardır ki, onların nafakasını vermek vaciptir: Evlat, baba, anne, kadın ve köle. Ne kadar aşağı inilirse, evlat torunları da kapsamaktadır. Ne kadar yukarı çıkılırsa çıkılsın, anne ve baba, baba ve anne tarafından olan büyük baba ve büyük anneyi de kapsamaktadır.*

On İkinci Kısım:
Anne ve Babanın Çocuk Üzerindeki Hakları ve Onlara Saygı Göstermek

Bir şahıs Hz. Resul'den (s.a.a) "Babanın evlat üzerindeki hakkı nedir?" diye sordu. Hazret: *"Onun ismini söylememeli, ondan önde yürümemeli, babası oturmadan önce o oturmamalı ve insanların babasına sövmelerini sağlayacak bir iş yapmamalıdır"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Onlar ister hayatta, ister ölmüş olsun sizlerden birinin anne ve babasına iyilik etmesini engelleyen şey nedir? Öldükten sonra onlar için namaz kılın, onlardan taraf hacca gidin, onlar için oruç tutun. Ve her ne yapılırsa, onun sevabı hem onlara ait olur ve hem de kendisine. Onlara yapmış olduğu iyilikten dolayı Allah ona fazlaca sevap verir."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir şahıs Hz. Resulullah'ın (s.a.a) yanına gelerek: "Kime iyilik edeyim?" diye sordu. Hazret: *"Annene"* diye buyurdu. Adam üç defa sordu ve hazret aynı şekilde buyurdu. Dördüncü defa *"Babana"* diye cevap verdi.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir şahıs Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna geldi: "Ya Resulallah! Cihat etmeğe rağbet ediyorum" dedi. Hazret: *"Allah yolunda cihat et. Eğer öldürülürsen Allah'ın yanında dirileceksin ve cennette rızıklanacaksın. Eğer ölürsen ücretin Allah'adır. Eğer canlı dönersen anneden doğduğun gündeki gibi günahlardan arınırsın"* diye buyurdu. (Adam): "Ya Resulallah! Beni seven anne ve babam var ki, benim onlardan ayrılmamı istemiyorlar." Hazret: *Öyleyse kendi anne ve babanla kal. O Allah'ın hakkı için ki, canım O'nun kudretinin elindedir. Onların bir gece gündüz seni sevmeleri Allah*

yolunda bir yıl cihat etmekten daha iyidir."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse iki şey dışında anne ve babanın hakkının karşılığını yerine getiremez. Biri, baba köle olur da onu satın alıp azat ederse, diğeri, onun borcu olursa öderse."*

Yine İmam Muhammed Bakır (a.s) diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse bazen anne ve babası hayatta iken onlara iyilik eder ve onların ölümünden sonra onların borcunu ödemez ve onlar için bağışlanma talebinde bulunmazsa, Allah onu anne ve babasına karşı çıkan, onları inciten biri olarak yazar. Bazen de bir kimse onlar hayatta iken onlara karşı çıkar ve onları üzer, sonra öldüklerinde borcunu öder ve onlar için istiğfar ederse, Allah onu iyilik yapanlardan yazar."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, Allah bunlarda hiçbir şekilde taviz vermemiştir:*

1- Emaneti vermek, herkimden olursa olsun, ister iyi bir kimsenin, ister kötü bir kimsenin olsun.

2- Ahdine ve sözüne vefa etmek, ister iyi biri için olsun, ister kötü biri için.

3- Anne ve babaya iyilik etmek. Onlar, ister iyi olsunlar, isterse kötü olsunlar "

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Babalarınıza iyilik edin ki, çocuklarınızda size iyilik etsinler ve diğerlerinin kadınlarından sakının ki, diğerleri de sizin kadınlarınızdan sakınsınlar."* ve buyurdu: *"Herkim Allah'ın ölüm sarhoşluğunu ona kolaylaştırmasını istiyorsa, kendi akrabalarına ihsan etsin, anne ve babasına iyilik etsin. Eğer böyle yaparsa, Allah ölümün zorluklarını ona kolaylaştırır ve yaşantısında hiçbir zaman perişanlık ona ulaşmaz."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: *"Üç dua vardır ki, elbette kabul olur:*

1- Anne ve babanın hayırlı evladı için ettiği dua veya anne ve babasına karşı çıkıp onları inciten evlat için, onların ettiği beddua.

2- Mazlumun zalim için ettiği beddua ve onun intikamını zalimden alan kimse için mazlumun ettiği dua.

3- Onu, biz Ehli Beyt'e riayet etmek için kendi malında ortak eden mümin kardeşi için, müminin ettiği dua ve mümin kardeşi ona muhtaç olur ve ona yardımcı olmaya gücü yettiği halde etmeyen kimseye müminin ettiği beddua."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her hayırlı evlat şefkat ve sevgi ile anne ve babasına doğru bakarsa, her bir bakışı onun için kabul olmuş bir hac olarak yazılır."* "Ya Resulallah! Bir günde yüz defa bakarsa dahi mi?" diye sordular. Hazret: *"Allah daha büyük ve daha kerimdir"* diye buyurdu.

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: "Ben-i İsrail'in içinde "Cerih"denilen bir abid vardı. Sürekli kendi mabedinde ibadet ile meşgul idi. Bir gün annesi onun yanına geldi, o namaz kılıyordu. Ona seslendi, cevabını vermedi. Tekrar geldi onu çağırdı (Cerih) yine namazla meşgul oldu ve cevabını vermedi. Üçüncü defa geldi ve onu çağırdı. Tekrar konuşmadı, namaz kılıyordu. Annesi: "Ben-i İsrail'in Allah'ından seni bu günahla almasını istiyorum" dedi.

Sonraki gün Ben-i İsrail'in içinde olan zinakar bir kadın geldi ve onun ibadetgâhının yanında oturdu ve bir çocuk doğurdu. Ve "Bu çocuk Cerih'tendir, benimle zina etmiştir, bu çocuk ondan olmuştur" dedi. Ben-i İsrail (kavminde) insanları zinadan dolayı kınayan o kimse "Kendisi zina etmiştir" diye yayıldı.

Padişah, onu asmalarını buyurdu. Sonra annesi geldi ve kendi yüzüne vuruyordu. Cerih;"Sus. Bu senin bedduan ile bana yönelmiş olan beladır."

Halk bunu duyduklarında, o olayın sebebini sordular. Abid geçmişte olup biteni nakletti."Biz doğru söylediğini nereden bilelim?" dediler. O çocuğu getirin dedi. Getirdiklerinde abid o bebekten: "Sen kimin çocuğusun?" diye sordu. Bebek İlahi emir ile konuşmaya başladı ve: "Ben filan kimsenin koyunlarına çobanlık yapan filan kimsenin çocuğuyum" dedi. (Cerih) sonra öldürülmekten kurtuldu ve yaşadıkça annesine hizmet edeceğine ve ondan ayrılmayacağına dair yemin etti."

BEŞİNCİ BÖLÜM

MİSVAK KULLANMAK, SAÇ TARAMAK, TRAŞ OLMAK VE TIRNAK KESMEK

Birinci Kısım:
Misvak Kullanmanın Önemi

Muteber hadislerde İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Misvak kullanmak peygamberlerin sünnetlerindendir."*

Hz. Resulallah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Cebrail (a.s) bana misvak kullanmayı o kadar emretti ki, benim ümmetime vacip olacağını zannettim."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Misvak kullan-manın on iki özelliği vardır:*

1- Peygamberlerin sünnetindendir,

2- Ağız temizleyicisidir,

3- Gözlere parlaklık verir,

4- Allah'ın hoşnut olmasına sebep olur,

5- Balgamı keser,

6- Hafızayı güçlendirir,

7- Dişleri beyazlatır,

8- İyilikleri çoğaltır,

9- Deri dökülmesini önler ve diş çürüklerini götürür,

10- Diş köklerini sağlamlaştırır,

11- Yemek iştahını çoğaltır,

12- Melekler ona memnun olur."

Diğer bir hadisinde: *"Gözlerin sulanmasını ortadan kaldırır ve göz nurunu çoğaltır"* diye buyurmuştur.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Neden ben sizin dişlerinizi sarı görüyorum? Neden misvak kullanmıyorsunuz?"*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) şöyle vasiyet etti: *"Her namaz için misvak kullanmak senin üzerine olsun.*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Eğer benim ümmetime zor gelmeyecek olsaydı, onlara her namaz vaktinde misvak etmelerini vacip ederdim."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık (a.s) vefat etmeden iki yıl önce, O Hazretin dişlerinin oldukça zayıf olmasından dolayı misvak etmeyi terk etmişti.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, hafızayı çoğaltır ve vücut ağrılarını giderir:*

1- Kondur çiğnemek (günlük ağacından çıkarılan hoş kokulu sakız),

2- Misvak etmek,

3- Kuran okumak."

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Kâbe evi, Allah'a kâfirlerin kötü kokulu nefeslerinden şikâyet etti. Hak Teâlâ ona vahiy etti:* ***"Ey Kâbe! Onların yerine sana doğru göndereceğim bir cemaati yerleştir ki, kendi ağızlarını ağaçların çöpleri*** *(misvak vekürdan)* ***ile pak ederler."*** *Sonra Hz. Resul (s.a.a) mebus olduğunda Cebrail (a.s) O Hazret için misvak ve kürdan*

getirdi."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre; Bir şahıs İmam Cafer Sadık'tan (a.s) abdest aldıktan sonra misvak etmekle ilgili soru sordu. İmam (a.s): *"Abdest almadan önce misvak edilmelidir ve eğer bir kimse unutur ve abdest alırsa, abdestten sonra misvak etsin. Misvak ettikten sonra üç defa gargara yapsın."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Eğer bir kimse abdestli olarak misvak eder ve namaza dururs, bir melek gelir ve ağzını onun ağzına bırakır söylediği şeyleri aklına yazar. Eğer misvak etmezse, bir kenarda durur ve kıraatini dinler."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"iki rekât misvak ile kılınan namaz yetmiş rekât misvaksız kılınan namazdan daha iyidir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim misvak ederse ondan sonra gargara etsin."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Tuvalette misvak kullanmak ağzın kötü kokmasına sebep olur."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hamamda misvak kullanmak dişleri döker."* Sonra şöyle buyurmuştur: *"Bir defa sürecek olsan dahi, her üç günde bir misvak kullanmayı terk etme."*

İkinci Kısım:
Saç Tıraş Etmenin Önemi

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Ben her Cuma saçımı tıraş ediyorum."*

Diğer bir rivayette: *"Saç kesmeye başlarken şu duayı okumalıdır"* diye belirtilmiştir:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و عَلَى ملَّة رسولِ اللَّه صَلَّى اللهُ عَلَيه وآله اللَّهُمَّ أعْطنى بِكُلِ شَعْرَةٍ نُوراً يَوْمَ الْقيَامَة .

Bismillahi ve billahi ve ela milleti resulullahi sallallahu aleyhi ve alihi allahumme e'tini bi-kulli şe'ratin nuren yevme'l-giyameti.

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Ensedeki tüyleri tıraş etmek üzüntüyü yok eder."*

Sahih bir hadiste İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Saçlar uzadığında gözü zayıflatır ve nurunu azaltır ve saçını kesmek gözeışık verir ."*

Üçüncü Kısım:
Saç Uzatmak Konusunda

Muteber hadiste Hazreti Resulallah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim saçını uzatırsa iyi bakmalı ve düzeltme-lidir veya kökünden kesmeli ve uzatmamalıdır."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) "Acaba Hz. Resul (s.a.a) saçla-

rını ikiye ayırırımıydı ve ortasını açar mıydı?" diye sordular. İmam (a.s): *"O Hazret, buna ihtiyaç duyacak kadar uzatmazdı. Sadece kulak memesine yetişecek kadar uzatırdı ve Peygamberlerden hiçbiri saç uzatmazdılar."*

Dördüncü Kısım:
Bıyık Kesmek ve Sakal Uzatmak

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bıyığı kesmek, üzüntüyü ve vesveseyi yok eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) bıyığını tüylerin dip kısmına yetişecek kadar keserdiler.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *" tırnak ve bıyık kesmek, bir cumadan diğer cumaya kadar cüzzam'dan (bir çeşit cilt hastalığı) korur".*

Yine diğer bir hadiste nakledildiğine göre, bir şahıs İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Bana rızkımın çoğalmasına sebep olacak bir dua öğret" dedi. Hazret: *"Bıyık ve tırnak kes ve bu Cuma günü olmalıdır."* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Her kim tırnak ve bıyığını her cuma keserse ve kestiği zaman şöyle söylerse:*

بِسمِ الله وبِالله و على سُنَّة محَمَّدٍ وَ آل محَمَّد

"Bismillahi ve billahi ve ela sünneti Muhammedin ve âli Muhammed."

Hak Teâlâ onun kılından ve tırnağından düşen her zerre sayısında, İsmail evlatlarından bir köle azat etmenin sevabını ona verir ve ölüm hastalığı dışında hasta olmaz."

Hz. Resul'den (s.a.a) nakledildiğine göre: *"Her kim Cumartesi ve Perşembe günü bıyık ve tırnak keserse, diş ve göz ağrısından afiyette olur."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Bıyığı kısaltın ve sakalı uzatın ve kendinizi Yahudilere ve Gebranlara (ateşe tapanlar) benzetmeyin."* ve buyurdular: *"Bıyığını kısaltmayan bizden değildir."*

Beşinci Kısım:
Sakal Uzatmak Konusunda

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sakalın bir tutamdan fazla olan kısmı ateştedir."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) bir şahsın yanından geçti. Uzun sakalı vardı. Buyurdu: *"Bu adam sakalını düzeltseydi ne olurdu?"* Bu haber ona ulaştı. Sakalını normal boyda yaptı ve O Hazretin huzuruna geldi. Hazret: *"Sakalı bu şekilde yapın"* diye buyurdu.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Eski zamanda bir grup vardı ve sakallarını kesiyorlardı, bıyıklarını bırakıyorlardı. Hak Teâlâ onları mesh (Metamorfoz-Başkalaşım)etti.* Hz. Resul'den (s.a.a) nakledildiğine göre, Hak Teâlâ Hz Âdem'in (a.s) tövbesini kabul ettiğinde secdeye kapandı ve başını kaldırdığında gökyüzüne doğru baktı ve "Allah'ım! Benim hüsnü cemalimi çoğalt " dedi. Ondan sonra yüzünde

simsiyah sakal çıktı. Önceden sakalı yok idi. "Allah'ım! Bu nedir?" dedi. Ona ***"Bu senin ve erkek evlatlarının kıyamete kadar ziynetidir"*** diye vahiy ulaştı.

Altıncı Kısım:
Beyaz Saçın Fazileti ve Onu Koparmak

Hazreti Emirü'l-Müminin'den (a.s) nakledildiğine göre; Hazreti İbrahim'in (a.s) zamanından önce saç ve sakalda beyaz tüy oluşmuyordu hatta bazen baba ve oğlun bulunduğu bir toplantıya biri geldiğinde, baba ve oğul arasında bir fark bulamıyor ve sizlerden hanginiz babanızdır diye sorduğu oluyordu. Hazreti İbrahim (a.s) Allah'ım evlatlarımdan ayırt edilebilmem için, bende beyaz saç (veya tüy) oluştur diye dua etti, sonra saçı ve sakalı beyazladı.

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre, sakalında beyaz tüy çıkan ilk kişi Hz.İbrahim (a.s) idi.Kendi sakalına baktığında beyaz tüy gördü. "Allah'ım! Bu nedir?" dedi. Ona***"Buinsanın vakarlı olmasına sebep olur"***diye hitap edildi. O "Allah'ım! Benim vakarımı (saygınlığımı) çoğalt" dedi.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Beyaz saçı (veya sakalı) koparmayın ki, o Müslümanlık nurudur. Her kimin sakalında beyaz tüy oluşursa, İslam'da onun için kıyamette bir nur olur."*

Yine diğer bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) beyaz saçı (ve sakalı) kesmeğe izin veriyorlardı ama koparmayı mekruh sayıyorlardı.

Yedinci Kısım:
Burundaki Kılları Koparmak ve Sakal ile Oynamak

Muteber hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kes bıyıklarını ve burundaki kılları almalı (kesmeli) ve kendi bedenine bakım uygulamalıdır. Bunlar onun güzelliğinin çoğalmasına sebep olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Burundaki kılları almak yüzü güzelleştirir."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Elini sakalına fazla sürme, yüzü ayıplı ve çirkin gösterir."*

Sekizinci Kısım:
Tırnak Kesmenin Önemi

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Tırnak kesmek, büyük ağrıları engeller ve rızkı çoğaltır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Tırnak kesmek şundan dolayı emir olunmuştur ki, uzadığında şeytan oraya yerleşir, unutkanlığa sebep olur."* Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) erkeklere: *"Tırnaklarınızı dipten kesin"* diye buyururdu ve kadınlara: *"Bir miktar daha uzun bırakın. Zira bu sizin ziynetinizdir"* diye buyururdu. Diğer bir rivayette belirtildiğine göre, Hz. Resul'e (s.a.a) bir müddet vahiy nazil olmadı. Bunun sebebini sordular. Hazret buyurdu: *"Nasıl vahiy kesilmez? Hâlihazırda sizler tırnaklarınızı kesmiyorsunuz ve kiri parmaklarınızdan uzaklaştırmıyorsunuz."*

Dokuzuncu Kısım:
Tırnak Kesmenin Uygun Olan Vakitleri

Nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) tırnağı diş ile koparmağı yasaklamıştır. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim her cuma tırnağını ve bıyığını keserse diğer cumaya kadar sürekli taharetli olur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık'a (a.s) şöyle arzettiler: "Bize ulaştığına göre, sabah namazından sonra güneşin doğuşuna kadar takibat (dua, zikir) okumak, rızkın çoğalması için şehirlere yolculuk etmekten daha faydalıdır." Hazret: *"Sana bunların hepsinden daha faydalı olan bir şey öğretmemi ister misin?"* diye buyurdu. Adam: "Evet" dedi. Hazret: *"Törpülemek ve düzeltmekle olsa dahi, her Cuma tırnağını ve bıyığını kes"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste şöyle nakledilmiştir: İmam Rıza (a.s) bir adamı gördü ve adam gözlerinden rahatsız idi. Hazret: *"Sana eğer yerine getirirsen bir daha göz ağrısı ile karşılaşmayacağın bir şeyi öğretmemi ister misin?"* diye buyurdu. Adam: "Evet" dedi. Hazret: *"Her Perşembe tırnağını kes"* diye buyurdu. O şahıs da öyle yaptı ve hiçbir zaman göz ağrısı ile karşılaşmadı. Diğer bir hadiste nakledildiğine göre: *"Herkim kendi tırnaklarını Perşembe günü keserse ve bir tırnağı da Cuma günü ne bırakırsa, Allah perişanlığı ondan uzaklaştırır."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim kendi tırnaklarını Cuma günü keserse, Hak Teâlâ ağrıları onun parmaklarının ucundan çıkarır ve devayı onlara dâhil eder. Bir kimse Perşembe günü tırnak ve bıyık keserse göz ve diş ağrısın-*

*dan afiyette olur."*Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cuma günü tırnak kesmek her ağrıyı ortadan kaldırır. Perşembe günü kesmek ise, rızık elde etmeyi kolaylaştırır."*Tırnak keserken şunu okumak müstehaptır:

بِسمِ الله وبِالله و على سُنَّة محَمَّدٍ وَ آلِ محَمَّد

"Bismillahi ve billahi ve ela sünneti Muhammedin ve âli Muhammedin."

Onuncu Kısım:
Gömülmesi Gereken Şeyler

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) bize dört şeyi toprağa gömmemizi emretmişti: Saç, tırnak, diş ve kan."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"İnsandan ayrılan yedi şey vardır ki, onları gömmek gerekir: Saç, tırnak, kan, hayız kanı, çocukluk, diş ve kan pıhtısı haline gelmiş nutfe (cenin)dir."*

On Birinci Kısım:
Saç ve Sakalı Taramanın Önemi

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Temiz elbise giymek düşmanı ezer. Vücuda yağ sürmek sıkıntı ve perişanlığı yok eder. Saçı taramak ateşi düşürür ve sakalı taramak, dişleri sağlamlaştırır.*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Saçı fazla taramak ateşi uzaklaştırır rızık getirir ve cima kuvvetini çoğaltır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"(Saç veya sakal) taramak fakirliği yok eder ve ağrıları götürür."*

Diğer bir rivayette *"Evlatların çoğalmasına sebep olur"* diye belirtilmiştir.

On ikinci Kısım: Saç Taramanın Vakitleri ve Bununla İlgili Diğer Meseleler

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) seccadesinin içinde bir tarak vardı ve ne zaman namazı bitirseler (saç ve sakalını) tarıyorlardı. İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her ne zaman saç ve sakal tarasan, tarağı kendi sinene sür ki (zira bu) gam ve hastalığı götürür."*İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim kendi sakalını yetmiş defa tararsa ve tek, tek sayarsa, şeytan kırk güne kadar onun yanına gelmez."*İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yedi defa tarağı saçına, sakalına ve sinesine sürerse (tararsa),bir ağrı onun yanına gelmez (ağrılardan rahatta olur)."*İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayakta iken (saç veya sakal) taramayınız ki, kalbi zayıflatır; oturarak tarayın ki, kalbi güçlendirir ve deriyi sıklaştırır."*Diğer bir hadiste belirtildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) su ile tarıyorlardı, yani tarağı suya batırıyor (saç ve sakalına) sürüyorlardı. İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Herkim ayakta taranırsa, borç sahibi olur."*

Hz. Emirü'l-Müminininden (a.s) nakledildiğine göre, ayakta taranmak fakirliğe ve sefilliğe sebep olur.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) sakalını alt taraftan kırk defa ve üst taraftan yedi defa tarıyordular ve*"(Bu) rızkı çoğaltır ve balgamı keser"* diye buyuruyorlardı.Hasan b. Asım'dan nakledildiğine göre, İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna gitti ve Hazretin elinde fil kemiğinden olan bir tarak olduğunu ve onunla tarandığını gördü ve şöyle söyledi: "Sana feda olayım. Irak'ta bir grup vardır ki, fil kemiği ile taranmayı helal kabul etmiyorlar." Hazret: *"Neden? Bundan babamın bir veya iki tane tarağı vardı"* diye buyurdu. Ardından: *"fil kemiği ile taranın ki, ateşi düşürür"* diye buyurdu. Birçok hadiste belirtildiğine göre İmamlar (a.s) fil kemiğinden yapılan tarakla taranıyorlardı. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gümüş tarakla taranmak mekruhtur. Sakalı tararken şu duayı okumak sünnettir:*

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ و اكْسُنى جَمَالًا فى خَلْقک و زِينَةً فى عبَادک و حسِّنْ شَعْرِى و بشرِى وَ لَا تَبْتَلنى بِالنِّفَاقِ و ارْزُقْنى الْمَهَابَةَ بَين بريَّتِک وَ الرَّحْمَةَ منْ عبَادکَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحمين .

"Allahumme salli ela Muhammedin ve âli Muhammedin ve'ksuni cemalen fi helgike ve ziyneten fi ibadike ve hessin şe'ri ve beşeri ve la tebtelini bi'n-nifagi ve'r-zugni'l-mehabete beyne beriyyetike ve'r-rahmete min ibadike. Ya erheme'r-rahimine."

ALTINCI BÖLÜM

HOŞ KOKU SÜRMEK, ÇİÇEK KOKLAMAK

Birinci Kısım:
Güzel Kokuların Yeryüzünde Oluşmasının Sebebi Hakkında

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Âdem (a.s) yemesinin yasaklandığı ağaçtan yediğinde bütün cennet giysileri ve takıları ondan döküldü. Sonra cennet yapraklarından bir yaprak alarak kendi avret yerini onunla kapattı. Yeryüzüne geldiğinde güney rüzgârı o yaprağın güzel kokusunu Hint'e ulaştırdı ve Hint'in bitki ağaçlarını güzel kokulu yaptı. Bu sebepten dolayı güzel kokulu bitkiler Hindistan'da bulunmaktadır ve ilk defa o cennet yaprağından veya o bitkilerden yiyen canlı, meşk ahusu idi. O yapraktan yediğinde güzel koku, etine ve kanına karıştı. Öyle ki, göbeğinin önünde birikti ve ondan meşk oluştu."*

İkinci Kısım:
Güzel Kokunun Önemi

Muteber hadislerde belirtildiğine göre, güzel koku kullanmak peygamberlerin beğenilen ahlaklarındandır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Güzel koku kalbi güçlendirir ve cima kuvvetini çoğaltır."*

Sahih bir hadiste İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her gün güzel koku kullanmayı terk etmek erkek için uygun değildir. Eğer gücü yetmezse, gün aşırı ve (buna da) gücü yetmezse, her Cuma (hoş koku sürmeyi) mutlaka terk etmemelidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bıyığa güzel koku sürmek peygamberlerin ahlaklarındandır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim her gün kendisine güzel koku sürerse, akşama kadar aklı onunladır. Güzel kokan bir kimsenin namazı, güzel kokusuz (kılınan) yetmiş namazdan daha üstündür."* Ve buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, Allah peygamberlere vermiştir: Güzel koku, kadın ve misvak."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) bir yere secde ettiklerinde, ondan sonra o Hazretin güzel kokusundan dolayı o yeri tanıyorlardı.

Bir gün Osman b. Mezun, Hz. Resul'ün (s.a.a) huzurunda "Güzel kokuyu ve bir takım lezzetleri terk etmek istiyorum" diye arz etti. Hazret: *"Güzel kokuyu terk etmeyin. Melekler, müminin güzel kokusunu koklarlar. Özellikle her cuma terk etme ve güzel koku için her ne harcarsan israf değildir"* diye buyurdular.

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Çarşamba hamama gidin (banyo yapın), Perşembe günü hacamat yapın ve Cuma günü en güzel kokuları kendinize sürün."*

İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Dört şey vardır ki, kalbi rahatlatır, üzüntüyü yok eder: (Bunlar) Güzel koku sürmek, bal yemek, binicilik (ata binmek v.s) ve yeşilliğe bakmaktır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müslüman bir kadın, her zaman kocası için kendisine güzel koku sürmelidir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kadın ki güzel koku sürer ve evden dışarı çıkarsa, eve dönene kadar sürekli ona ilahi lanet edilir.*

Üçüncü Kısım:
Güzel Kokuyu Reddetmenin Keraheti

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordular: "Acaba bir kimse onun için getirilen güzel kokuyu reddedebilir ve kabul etmeyebilir mi?" Hazret: *"Onu reddetmek uygun değildir, (yani onu reddeden, kerameti reddetmiş sayılır)"* diye buyurdu. Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) yanına güzel kokulu bir yağ getirdiler. Hazret aldılar kendilerine sürdüler. (Hâlbuki) o gün yağ sürmüş idiler. Ondan sonra "Hiçbir zaman güzel kokuyu reddetmem" diye buyurdular."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) o Hazret için getirilen güzel koku ve tatlıyı reddetmezdi.Hasan b. Cehim'den şöyle nakledilmiştir: "İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna gittim, içinde misk bulunan bir kabı, benim için getirdi ve buyurdu:*"Kendine sür kardeş"*. Bir miktar aldım ve sürdüm. Buyurdu: *"Yine al ve kendi boynunun altındaki çukura sür"* Aldım ve sürdüm. Küçük bir miktar kaldı. Buyurdu: *"Bunu da oraya sür"* sürdüm. Ondan sonra buyurdu: *"Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyuruyordu: Merkepten başkası kerameti reddetmez."* "Keramet nedir?" diye sordum. Buyurdu: *"Güzel koku, oturmak ve yaslanmak için tevazu edilen (getirilen) yastık ve bunun gibi..."*

Dördüncü Kısım:
Misk, Amber, Safran ve Yağ

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Güzel koku; misk, amber, safran ve ud'dur."*Rivayette belirtildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) kendisine misk ve amber sürüyorlardı. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"(Vücuda) yağ sürmek güçlülüğü ortaya çıkarır."Ve* Diğer hadiste*"Fakirliği yok eder"* diye buyurmuştur.

Nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminine (a.s) şöyle buyurdu: *"Ya Ali! Zeytinyağı ye ve vücuduna sür. Her kim zeytinyağı yerse ve sürerse, şeytan kırk sabah onun yanına gelmez."*

Beşinci Kısım:
Gülsuyu, Kırmızı Gül ve Diğer Güller

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Gülsuyunu yüze sürmek itibarı artırır ve perişanlığı ortadan kaldırır."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim yüzüne gülsuyu sürerse, o gün kötü hal ve perişanlık ona ulaşmaz, gülsuyunu el ve yüze sürerse, Allah'a hamd etsin ve Muhammed ve âli Muhammed'e salâvat göndersin."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim mübarek ramazan ayının ilk günü bir avuç gülsuyu yüzüne dökerse, o gün cüzzam ve perişanlıktan korunmuş olur. Ve her kim o gün bir avuç gülsuyu başına dökerse, o yıl sersam (menenjit veya sersemlik) hastalığından ve deli olmaktan korunur."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre Hz. Resul'ü (s.a.a) miraca götürdüklerinde yeryüzü O'nun gitmesinden dolayı mahzun oldu. Bu sebepten dolayı "Gebre otu" onda yeşerdi. Ve döndüğünde yeryüzü sevindi ve kırmızı gül onda yeşerdi. Şu halde bir kimse Hazreti Peygamber'i (s.a.a) koklamak isterse, kırmızı gülü koklasın.

Diğer bir rivayette Ehlisünnet yoluyla Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Miraç gecesi benim terimle beyaz gül yeşerdi, kırmızı gül Cebrail'in teri ile ve sarı gül Burak'ın teri ile yeşerdi."*

İmam Cafer Sadık'ın (a.s) sahih bir hadisinde ve Hz. Resul'ün (s.a.a) muteber bir hadisinde şöyle rivayet edilmiştir: *"Ne zaman size bir gül (veya çiçek) verirlerse, koklayın ve gözlerinizin üzerine bırakın ki, o cennetten gelmiştir."*

Muteber bir hadiste Malik Cuheni'den şöyle rivayet edilmiştir: "İmam Cafer Sadık'a (a.s) bir çiçek (veya gül) verdim. Aldılar, kokladılar ve her iki gözlerine bıraktılar, sonraşöyle buyurdular: *"Her kim bir çiçeği alır, koklar, gözlerine bırakırsa ve* ***Alahumme Salli Ela Muhammedin ve Ali Muhammed*** *söylerse, henüz yere bırakmamışken günahlarından arınmış olur.*

YEDİNCİ BÖLÜM

HAMAMA GİTMEK (BANYO YAPMAK) VE BAZI GUSÜLLER HAKKINDA

Birinci Kısım:
Banyo Yapmanın Önemi

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hamam iyi bir evdir, cehennemi hatırlatır ve vücuttaki kirleri götürür."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gün aşırı hamam etmek vücuttaki etleri çoğaltır. Ve her gün yapmak ise, yağ birikimlerini eritir ve vücudu zayıflatır."*

Süleyman Caferi'den şöyle nakledilmiştir: Diyor ki;"Hastalandım, öyle ki bütün etlerim eridi. İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna gittim. Şöyle buyurdu: *"Bedenindeki etlerin geriye dönmesini ister misin?"* "Evet" dedim. İmam (a.s) şöyle buyurdu: *"Gün aşırı hamama git ki, vücudunun etleri geri gelir. Ve her gün gitmekten sakın ki, verem hastalığına sebep olur."*

İkinci Kısım:
Hamam da Dikkat Edilecek Hususlar

Muteber hadislerde belirtildiğine göre, her kim Allah'a ve kıyamet gününe iman ediyorsa, peştamalsız (örtüsüz) hamama girmesin. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim peştamal ile hamama girerse, Hak Teâlâ onun günahlarını örtücü perdesi ile kapatır."*İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim hamama dâhil olur ve gözlerini başkalarının avret yerine bakmaktan alıkoyarsa, Hak Teâlâ onu cehennemin kaynar suyundan emniyette kılar."*

Hz. Resul (s.a.a) peştamalsız olarak açık havada gusletmeyi ve yine peştamalsız nehirlere girmeyi yasakla-mıştır. Nehirlerde meleklerin sükûnet ettiğini buyurmuş ve hamama peştamalsız girmeği yasaklamıştır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mide hararetini senden giderecek bir miktar şey midende bulunmadıkça, hamama girme. Bu vücudun daha fazla kuvvetli olmasına sebep olur. Ve miden yemekle dopdolu olduğu zaman hamama girme."*Diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazret ne zaman hamama gitmeyi isteseler bir miktar şey (yiyecek) yiyorlardı.

Ravi şöyle söyledi: "Halk, açken hamama gitmek daha iyidir diyor." Hazret: *"Hayır. Aksine bir miktar şey yenilmelidir ki, safrayı dindirir ve iç harareti sakinleştirir."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Açken hamama gitmek balgamı temizler ve bir şey yedikten sonra (hamama gitmek)* ***safrayı ve sevdayı*** *(balgam) temizler.*Bir rivayette nakledildiğine göre: *"Bir kimse hamamdan çıkarsa ona:* ***"Engallahu Guslek"****deyiniz ve o cevap olarak:****"Tahherakumullah"****söylesin."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hamamdan her çıkışınızda başınıza sarık bağlayın ve hamamdan çıktıktan sonra ayaklarınızı yıkayın ki (bu), şakak ağrısını yok eder."*Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Muhammed Bakır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s) kışın ve yazın hamamdan her çıktıklarında başlarına sarık sarıyorlardı ve *"Baş ağrısından korur"* diye buyuruyorlardı.

Diğer bir rivayette belirtildiğine göre: *"Bir kimse hamama girdiğinde hararet onu sararsa, kendisine soğuk su döksün ki, harareti sakinleşsin."*İmam Musa Kazım (a.s) *"Çarşamba günü hamama gidin"* diye buyurmuştur.

Üçüncü Kısım:
Hamamda Uygun Olmayan Şeyler ve Yıkanmanın Önemi

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir erkek kendi oğlu ile hamama girmesin ki ta onun avret yerini görsün. Ve* buyurdu: *"Anne ve babanın kendi çocuklarının avret yerine bakmaları caiz değildir ve evladın da anne ve babanın avret yerine bakması caiz değildir."* Ve şöyle buyurdu: *"Hz. Resulullah (s.a.a), hamamda başkasının avret yerine bakan bir kimseye ve peştamalsız giden ve diğerlerinin onun avret yerine baktığı kimseye lanet etmiştir."*

Hz. Emir'ül-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hamamda idrar yapmak fakirliğe ve yoksulluğa sebep olur."*

Bir rivayette belirtildiğine göre, hamamda selam vermemelidir. Ve bu peştamalsız (çıplak) olunduğu zaman için geçerlidir. Zira birçok hadiste belirtildiğine göre İmamlar (a.s) hamamda halka selam veriyorlardı. Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bedenin güzel kokmasını sağlamak için su yeterlidir ve her kim elbise giyerse, tabii ki temiz olmalıdır."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Başı yıkamak kiri götürür ve göz ağrısını yok eder. Elbiseleri yıkamak gam ve üzüntüyü götürür ve namaz için temizliktir."* Ve buyurdular: *"İnsanların rahatsız olduğu kötü kokuyu su ile kendinizden uzaklaştırın. Ve ardından vücudunuzun bakımıyla uğraşın (fazla tüyleri temizlemek gibi). Gerçektende Allah, kullarından kirli ve pis kokulu kimseleri sevmez öyle ki her kimin yanına otururlarsa, ondan rahatsız olur. Suyu kendinize güzel koku edinin"* diye buyurmuşlardır.

Dördüncü Kısım:
Banyo Yapmakla İlgili Diğer Meseleler

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir:*"Hak Teâlâ, Hazreti Resul'e (s.a.a) İslam'ı zahir etmesini emrettiğinde, O Hazret Müslümanların azlığını ve kâfirlerin çokluğunu gördü ve çok üzüldü. Hak Teâlâ Hazreti Cebrail'i Sidretül Munteha" ağacından bir sudeyri yaprağı ile O Hazretin başını yıkaması için gönderdi. Sonra onunla yıkadılar ve O Hazretin üzüntüsü ortadan kalktı."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) kendi başını* sudeyri yaprağı *ile yıkardı ve buyuruyordu: Başınızı sudeyri yaprağı ile yıkayın ki, her mukarreb melek ve her mürsel peygamber onu temizlik olarak algılamışlardır. Ve her kim başını onunla yıkarsa, Hak Teâlâ yetmiş gün şeytanın vesvesesini ondan uzaklaştırır. Ve her kim şeytanın vesvesesi yetmiş gün ondan uzak olursa, Allah'a karşı günah işlemez ve her kim günah işlemezse, cennete girer."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Kendi vücudunuzdaki kılları temizleyin ki, pistir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bıyıklarınızı, avret yerinizin etrafındaki ve koltuk altındaki kılları uzun bırakmayın ki, şeytan oraya yerleşir ve saklanır."*Bir hadiste nakledildiğine göre, koltuk altına tüy dökücü madde kullanmak tıraş etmekten ve tıraş etmek ise, koparmaktan daha iyidir.

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Allah'a ve kıyamet gününe iman eden her erkek avret yerinin etrafındaki kılları kırk günden fazla bırakmamalıdır ve Allah'a ve*

kıyamet gününe iman eden her kadının, avret yerinin etrafındaki kılları almayı yirmi günden fazla terk etmesi helal değildir. İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Resul (s.a.a) her Cuma avret yerinin etrafına ve bacaklarının arasına (tüy dökücü) ilaç sürerlerdi."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zihar arkasını (avret yerinin etrafını) bir haftadan fazla bırakmamalıdır. Ve her kim nureyi (tüy dökücü maddeyi) bir aydan fazla terk ederse, namazı kabul değildir."*

Beşinci Kısım:
Gusüller Hakkında ve Cuma Guslü

Bil ki vacip gusüller, âlimlerin yaygın ortak görüşlerine göre altı tanedir:

1- Cenabet guslü,

2- Hayız guslü,

3- İstihaze guslü,

4- Nifas guslü,

5- Messi Meyyit (ölüye dokunma) guslü,

6- Meyyit guslü.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cuma guslü, temizleyici ve cumadan diğer cumaya kadar günahların keffaresidir."*Cenabet guslü döküldüğünde şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ و اكْسُنِى جَمَالًا فى خَلْقک و زِينَةً فى عبَادک و حسن شَعْرِى و بشرِى وَ لَا تَبْتَلنى بِالنِّفَاقِ و ارْزُقْنى الْمَهَابَةَ بَيْن بريَّتِک وَ الرَّحْمَةَ من عبَادکَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحمين

"Allahumme tehhir galbi ve zekki emeli ve tegabbel se'yi vec'el ma indeke heyren liy. Allahumme'c'elni mine't-tevvabine vec'elni mine'l-mutetahhirin."

Şu duayı okumak daha iyidir:

اللَّهُمَ طَهِّرْ قَلْبِى و اشْرَحْ لى صدْرِى و أَجْرِ عَلَى لسَانى مدْحَتَک و الثَّنَاء عَلَيْک اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لى طَهُوراً و شفَاءً و نوراً إِنَّک عَلى كُلِّ شيءٍ قَدير .

"Allahumme tehhir galbi veş'reh sadri ve ecri ela lisanî midheteke ve's-senae eleyke. Allahumme'c'elhu liy tahuren ve şifaen ve nuren inneke ela kulli şey'in gadir." Bazıları bu duayı gusülden sonra zikretmişlerdir.

İmam Hasan Askeri'nin (a.s) tefsirinde şöyle zikredilmiştir: *"Her kim abdestten veya cenabet guslünden sonra bu duayı okursa, yaprağın ağaçtan döküldüğü gibi onun günahları dökülür. Onun abdest veya gusül damlalarından her damlaya Hak Teâlâ bir melek yaratır ki, tesbih, tehlil ve ilahi takdis eder ve Muhammed ve âli Muhammed'e salâvat gönderir ve sevabı onun olur, günahları da bağışlanır. Dua şudur:*

سبحانَک اللّٰهُمَّ و بِحَمْدِکَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُکَ وَ أَتُوبُ إِلَيْکَ و

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُکَ و رَسُولُکَ و أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيّاً وَلِيُّکَ و خَلِيفَتُکَ بَعْدَ

نَبِيِّکَ عَلَى خَلْقِکَ وَ أَنَّ أَوْلِيَاءَهُ خُلَفَاؤُکَ وَ أَوْصِيَاءَهُ أَوْصِيَاؤُکَ .

"Subhaneke Allahumme ve bi-hemdike eşhedu en la ilahe illa ente esteğfiruke ve etubu ileyke ve eşhedu enne Muhemmeden ebduke ve resuluke ve eşhedu enne Aliyyen veliyyuke ve helifetuke be'de nebiyyike ela helgike ve enne evliyaehu hulefauke ve evsiyaehu evsiyauke."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Cuma guslü eder ve şöyle söylerse:*

اَشْهَدُ اَن لااله الاّ اللهُ وحدَهُ لاشريکَ لَهُ وَاَشهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عبدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ

صَلِّ عَلى محَمَّدٍ وآلِ محَمَّدٍ وَ اجْعَلْنى من التَّوّابين من الْمُتَطَهِّرين .

"Eşhedu en la ilahe illallahu veh'dehu la şerike lehu ve eşhedu enne Muhemmeden abduhu ve resuluhu. Allahumme salli ela Muhemmedin ve âli Muhemmedin ve'c'elni mine't-tevvabine ve'c'elni mine'l-mutetahhirin" *bu gusül ve dua onu diğer cumaya kadar temizler.Şu duanın da okunması daha iyidir:*

اللّٰهُمَّ طَهِّرْنى و طَهِّرْ قَلْبى وَ أَنْقِ غُسْلى وَ أَجْرِ عَلَى لسَانى .

"Allahumme tahhirni ve tahhir galbi ve engi gusli ve ecri ela lisanî." *Ve tekrar şunu söylemeli:*

اللَّهُمَّ طَهِّرْنِی و طَهِّرْ قَلْبِی من کُلِّ آفَةٍ تَمْحقُ بِهَا دِینِی وَ تُبْطلُ بِهَا عَمَلِی .

"Allahumme tahhirni ve tahhir galbi min kulli afetin temhegu biha dini ve tubtilu biha emeli."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Fıtır bayramı guslünü yerine getirmek istediğinde bir tavanın altında (üstü kapalı bir yerde) yerine getir ve başlamak istediğin de şunu söyle:*

اللَّهُمَ إِیمَاناً بِک وَ تَصْدیقاً بِکتَابِک و اتَبَاع سُنَّة نَبِیِّک محَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْه وَ آله وسلم .

"Allahumme imanen bike ve tesdigen bi-kitabike ve't-tibae sunneti nebiyyikeMuhemmedin *(Sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)." Ve bitirdiğin de şunu söyle:*

اَللّهُمَّ اجعَلهُ ک کَفّارَةً لذُّنوبی وَطُهراً لدَنَسی اَللّهُمَّ أذهب عَنّی الرِّجس

"Allahumme'c'elhu keffareten li-zunubi ve tuhren li-denesi. Allahumme ezhib enni'r-ricse."

Yine Ramazan ayı on dokuzuncu gece ki, bazı hadislere göre o yıl İlahi takdirin (olacak olayların) yazıldığı gecedir. Yirmi birinci gece ki, evsiya ve enbiyanın şahadete erdiği gecedir. Hz. İsa (a.s) o gece arşa çekildi. Hz. Musa (a.s) dünyadan gitti ve kadir gecesi olma ihtimali güçlüdür. Yirmi üçüncü gecesi, birçok kimsenin görüşüne göre güçlü bir ihtimalle kadir gecesidir ve o gece iki gusül edilir. Birisi güneş batımına yakın zamanda ve diğeri ise, gecenin sonunda.

Bazı rivayetlerde belirtildiğine göre, (Ramazan ayının) son on günü her gece (müstehap) gusül etmelidir. Yine Fıtır bayramının gecesi ve gündüzü ve Kurban bayramı günü gusletmek sünnettir.

Anlaşıldığı üzere bu iki günde akşama kadar gusledilebilir. Lakin bayram namazından önce yapılması daha faziletlidir. Ve Zilhicce'nin sekizinci günü ve Arife günü gün batımına yakın bir zamanda ve Recep ayının (yarısının) on beşinci gecesi gusletmek müstehaptır.

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim Recep ayını derk ederse (ulaşırsa), ve ayın evvelinde, ortasında ve sonunda guslederse, annesinden doğduğu gündeki gibi günahlardan arınır."*

Meb'es günü ki, Recep ayının yirmi yedinci günüdür ve ulemanın geneli söylemişlerdir. Gerçi buna mahsus bir hadis görülmemiştir. Şaban ayının ortasında Gadir-i Hum günü ki, zilhicce ayının on sekizidir; zilhicce ayının yirmi dördünde olan Mübahele günü; nevruz günü; yine umre veya hac ihramı için gusletmek ki, bazıları farz olarak kabul ediyorlar ihtiyat gereği terk edilmemelidir.

Yakından veya uzaktan Hz. Resul'ü (s.a.a) ve Masum İmamları (a.s) ziyaret etmek için gusletmek, istihare guslü ve hacet istemek için kılınan mahsus namazlar için ve günahlardan tövbe etmek için gusletmek müstehaptır.

Diğer müstehap gusüller şöyledir:

1- Mekke-i Muazzama'ya girmek için,

2- Kâbe'ye girmek için,

3- Tavaf için,

4- Medine haremine girmek için,

5- Medine-i Müşerrefe şehrine girmek için,

6- Mescid-i Resul'e (s.a.a) girmek için,

7- Hacda kurban kesmek için,

8- Yeni doğmuş bebeğe gusül dökmek,

9- Hz. Resul'ün (s.a.a) doğduğu gün ki, bazıları Rebi-ül Evvel ayının on yedisi olduğunu söylemişlerdir,

10- Yağmur talebinde bulunmak için,

11- İster haklı yere ve isterse haksız yere öldürülmüş olsun idam edilmiş birini görmeye giderken, bazıları gördükten sonra gusletmeği farz olarak kabul ediyorlar,

12- Mesela takiyye gibi zaruret sonucunda bir eksiklik oluştuğunda gusletmek,

13- Aynı elbiseyi kullanan iki kişi o elbisede meni görür ve hangisinden olduğu bilinmezse, ikisinin de gusletmesi sünnettir,

14- Meyyiti kefenlemek için, zahiren bu messimeyyit (Ölüye dokunma guslü) guslüdür,

15- Kefenleme işinden önce gusledilmelidir,

16- Ölü gusledildikten sonra bir kimse ona dokunursa,

17- Cünüp bir kimse ölürse meyyit guslünden önce cenabet guslü dökmek müstehaptır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

UYUMAK, UYANMAK VE HELÂYA GİTMENİN ADABI

Birinci Kısım:
Uyuma Vakitleri Konusunda

Sabahın başlangıcı (tanyerinin ağarması) ile güneşin doğuşu arasında, akşam ve yatsı arasında ve ikindiden sonra uyumak mekruhtur. Öğleden önce, hava sıcak olduğu vakit ve öğle namazından sonra ikindiye kadar uyumak öğle istirahatıdır ve sünnettir.

İmam Ali b. Hüseyin (a.s) Ebu Hamza Sumali'ye şöyle buyurdu: *"Güneş doğmadan önce uyuma. Ben bunu senin için istemiyorum zira Hak Teâlâ kullarının rızkını bu vakitte taksim eder ve her kim bu vakitte uykuda olursa, rızıktan mahrum olur."*

Allah Resulü'nden (s.a.a) şöyle rivayet edilmiştir: *"Yeryüzü üç şeyden dolayı Allah'a doğru nale ve feryat eder:*

1-Yeryüzüne dökülen haram kandan.

2-Zinadan dolayı dökülen gusülden.

3-Güneş doğmadan önce uyumaktan.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sabah uykusu (güneş doğmadan önceki uyku) uğursuzdur ve rızkın çoğalmasını engeller, rengi sarartır, yüzü çirkinleştirir. Bu uyku uğursuzluktur. Doğrulukla Hak Teâlâ rızkı tanyerinin ağarması ile güneşin doğuşu arasında taksim eder. Şu halde bu uykudan kaçının."* Sonra şöyle buyurdular: *"Kebap tavuk (zahiren bıldırcın eti olmalı) ve kudret helvası bu vakitte Ben-i İsrail'e nazil oluyordu. Her kim bu vakitte uyuyor idiyse onun hakkı nazil olmuyordu.* Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim tanyeri ağardıktan sonra güneş doğuncaya kadar kendi namaz yerinde otursa (zikir veya ibadetle meşgul olursa), Allah onu cehennem ateşinde uzak tutar."*

Diğer bir hadiste *"Kâbe evini hac eden kimsenin sevabını alır ve günahlarıbağışlanır"* diye buyurmuştur.

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: Bir şahıs Peygamber Efendimizin (s.a.a) huzurunageldi,"Ben güçlü bir hafızaya sahiptim. Şimdi ise, bana unutkanlık hâkim olmuştur" diyearzetti. Hazret: *"Acaba istirahat uykusu (öğleden önce veya sonraki uyku) uyuyordun da şimdi terk mi ettin?"* Adam: "Evet" dedi. Hazret: *"Tekrar öğle uykusu uyumaya devam et"* diye buyurdu. Adam da öyle yaptı ve hafızasını geri kazandı.

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: *"İstirahat (öğle) uykusu uyuyun ki, şeytan bunu yapmaz. Öğle uykusu, uyanmak ve gece ibadeti için iyi bir yardımcıdır."*

İkinci Kısım:
Uykudan Önce Abdest Almak

Her kim abdest alır yatağına giderse, onun için mescit hükmünde olur. Eğer yataktayken abdestsiz olduğunu hatırlarsa, yorgana teyemmüm etsin. Eğer abdestli veya teyemmüm ile uyursa, Allah'ı andığı sürece namaz kılıyor gibidir.

Hz. Emirü'l-Müminin den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir Müslüman cünüp halindeyken uyumasın ve abdestli olmadıkça uyumasın. Eğer gusül veya abdest için su bulamazsa, toprağa teyemmüm etsin. Zira müminin ruhunu uyku esnasında arşa götürürler ve Hak Teâlâ onu kabul eder ona bereket gönderir. Sonra eğer eceli yetişmişse, onu kendi rahmet hazinelerine bırakır. Eğer yetişmemişse, kendi meleklerinin eminleriyle onun bedenine geri döndürür."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre, bir gün Hz. Resul (s.a.a) kendi ashabına şöyle buyurdu: *"Sizlerden hangi biriniz bütün yıl oruç tutuyor?"* Selman "Ben" dedi. Hazret: *"Sizlerden hangi biriniz geceyi ihya ediyor (gece uyumayarak ibadet ediyor)?"* Yine Selman: "Ben" dedi. Hazret: *"Sizlerden hangi biriniz her gün Kuran-ı Kerim'i hatmediyor?"* Selman: "Ben" dedi.

Sonra Ömer sinirlendi ve: "Bu Fars'dan bir kişidir. Bizler ki, Kureyş'teniz ve bize karşı iftihar etmek istiyor ve yalan söylüyor; çoğu günler oruç tutmuyor; çoğu geceler uyuyor ve gününün çoğunda ise, sessiz duruyor" dedi. Hazret: *"O, aynı Lokman Hekim'e benzer. Ondan sor ki, cevabını söylesin"* dedi. Ömer sordu ve Selman şöyle buyurdu: "Yılın orucuna gelince, ben bir ayda üç gün oruç tutuyorum ve Hak Teâlâ buyuruyor ki: ***"Her kim bir iyilik yaparsa, ona on katı kadar sevap veririm."*** Bu bir yıl oruç miktarında oluyor. Bununla birlikte Şaban ayında oruç tutuyorum ve Ramazan ayına ekliyorum (Ramazan ayı ile Şaban ayı arasında boşluk bırakmıyor). Geceyi ihya etmeye (uyanık kalmaya) gelince, abdestli olarak uyuyorum. Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum: *"Her kim abdestli olarak uyursa, bütün geceyi ibadetle ihya etmiş gibidir."* Kuran-ı Kerim'i her üç günde bir hatmetmeye gelince, üç defa ***"Gul huvallahu ehed"*** i okuyorum. Hz. Resul'ün (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminine (a.s) şöyle buyurduğunu duydum: *"Ya Ali! Ümmet içinde senin gibisi "Gul huvallah"gibidir. Her kim "Gul huvallah" ı bir defa okursa, Kuran'ın üçte birini okumuş gibidir. Her kim iki defa okursa, Kuran'ın üçte ikisini okumuş gibidir ve her kim üç defa okursa, Kuran'ı hatmetmiş gibidir. Her kim seni dilde severse, imanın üçte biri onda kâmil olmuştur. Her kim seni dilde ve kalpte severse imanın üçte ikisi onda kâmil olmuştur ve her kim seni dilde ve kalpte sever ve kendi eliyle sana yardım ederse, imanın tamamı onda kâmil olmuştur.*

Ya Ali! Beni doğruluğa gönderen Allah'ın hakkı için yemin olsun ki, eğer yeryüzü ehli seni arş ehli gibi sevecek olsaydılar, Allah hiç kimseye cehennem ateşi ile azap etmezdi."

Üçüncü Kısım:
Uyumak İçin Uygun Mekânlar ve Uykudan Önce Dikkat Edilmesi Gerekenler

Hz. Resul (s.a.a) üç kişiye lanet etmiştir: Yalnız başına bir şey yiyen kimseye, yalnız başına yolculuğa çıkan kimseye ve yalnız başına evde uyuyan kimseye. Ve*"Yalnız başına uyuyan kimsenin deli olmasından korkulur"* diye buyurmuşlardır.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir evde veya bir çölde yalnız uyuyacaksa, şunu söylesin:*

اللَّهُمَّ آنس وحْشتی وَ أعنِّی عَلَی وحْدَتی .

"Allahumme anis vehşeti ve einni ela vehdeti."

Diğer bir hadiste rivayet edildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) duvarı olmayan bir evin tavanında uyumayı yasaklamıştır ve şöyle buyurmuştur: *"Her kim duvarı olmayan tavanda uyursa, Allah'ın korumasının dışına çıkar.*

Muteber hadislerde İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir kimsenin tavanda yalnız uyuması veya duvarı olmayan bir tavanda uyuması mekruhtur ve bu konuda erkek ve kadın her ikisi de eşittir."* "Eğer üç tarafı duvar olursa, nasıldır?" diye sordular. Hazret: *"Hayır, her dört tarafının da duvarı olmalıdır"* diye buyurdu.

Bazı rivayetlerde *"Duvarın yüksekliğinin ölçüsü, iki zira (bir metre) olmalıdır"* diye beyan edilmiştir.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) yol üzerinde uyumayı yasaklamıştır.

Hz. Resul (s.a.a) bir kimsenin yağlı ve yiyeceğe bulaşmış ellerle uyumasını nehiy etmiştir: *"Eğer böyle yaparsa ve şeytan ona musallat olursa veya deli olursa, kendisinden başkasını suçlamasın. Uyku vaktinde çocuklarınızın el ve ağzını yıkayınız. Eğer yapmazsanız, şeytan onları koklar ve onları uykuda korkutur"* diye buyurmuştur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s): *"Uyumadan önce helâya gitmeli ve sonra uyumalıdır"* diye buyurmuştur.

Dördüncü Kısım:
Uyumanın Adabı

Sağ tarafa ve kıbleye doğru uyumak, sağ elini yüzünün sağ tarafına koymak sünnettir. Sol tarafa veya yüzüstü uyumak mekruhtur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Uyku dört kısımdır: Peygamberler sırtüstü uyurlar. Onların gözleri uykuya dalmaz ve rablerinin vahyinin beklentisi içindedirler. Mümin kıbleye doğru ve sağ tarafına uyur. Padişahlar ve onların evlatları, yedikleri şeylerin yaraması için sol tarafa doğru uyurlar. Şeytan ve onun kardeşleri, her deli ve bağımlı yüz üste düşmüş bir şekilde uyur."*

Muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir insan yüz üste uyumamalıdır. Yüz üste uyuyan bir kimseyi gördüğünüzde onu uyandırın ve o şekilde bırakmayın. Bir kimse ne zaman uyumak isterse, elini yüzünün sağ tarafının altına koymalıdır. Gerçektende bu uykudan uyanıp uyanmayacağını bilemez."*

Beşinci Kısım:
Uyumadan Önce Okunacak Dualar ve Onların Faydaları

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yatağa uzandıktan sonra üç defa şunu okursa, anadan doğduğu gündeki gibi günahlardan arınır:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی عَلَا فَقَهَرَ، و اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی بَطَن فَخَبَرَ، و اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی مَلَکَ فَقَدَرَ، وَ اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی یُحْیِی الْمَوْتَی وَ یُمِیتُ الْأَحْیَاءَ و هُوَ عَلَی کُلِّ شیءٍ قَدِیر .

"Elhamdulillahillezi ela fe-gehere. Elhamdulillahillezi betane fe-hebere ve'l- hamdulillahillezi meleke fe-gadere ve'l-hamdulillahillezi yuhyi'l-mevta ve yumitu'l-ehyae ve huve ela kulli şey'in gadir."

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyku vaktinde Ayet-el Kürsi'yi okursa, felçten korunur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyumadan önce Yasin Suresi'ni okursa, Hak Teâlâ bin tane meleği onu şeytanın şerrinden ve her beladan koruması için vekil eder."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Vakı'a Suresi'ni her gece uyumadan önce okursa, kıyamette onun yüzü dolunay gibi olur."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyumadan önce* ***"Sebbehe lillahi"*** *ve* ***"Yusebbihu lillahi"*** *ile başlayan sureleri okursa, Hazreti Sahibu'l-Emr Eccelallahu Fereceh'in (Hz. Mehdi'nin) (a.f) huzuruna çıkmadıkça ölmez ve eğer ölürse, ona Hz.*

Resul (s.a.a) ile komşuluk yeri verilir."

Yine diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim her gece bu duayı okursa, sabaha kadar akrep ve ısırgan bir hayvan onu ısırmaz:*

أعوذ بِكَلمات الله التّامّات الّتى لَا يُجَاوزُهُنَّ بَر وَلَا فَاجِر من شر مَا خَلَق و ذَرَأَ وَ بَرَأَ ومن شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخذ بِنَاصِيتِهَا، إِنَّ رَبِّى عَلَى صرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"Euzu bi-kelimatillahi't-tammatilleti la yucavizuhunne berrun ve la facirun min şerri ma helegeve zeree ve bere ve min şerri kulli dabbetin huve ahizun binasiyetiha inne rabbi ela sıratin mustegimin."

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyuyacağı zaman şu ayeti okursa, evi başına yıkılmaz:*

إِنَّ للَّهَ يمسكُ لسَّمَوَت وَلْأَرْضَ أَن تَزُولَا وَلَئن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا منْ أَحدٍ من بَعْده إِنَّهُ كَان حَليمًا غَفوراً .

"İnnellahe yumsiku's-semavati ve'l-erzeen tezula ve lein zaleta in emsekehuma min ehedin min be'dihi. İnnehu kane helimen ğafuren."(Fâtır Suresi / 41)

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yatağa girdiğinde Hz. Fatıma'nın (s.a) tesbihatını oku (34 defa Allahu Ekber, 33 defa Elhamdulillah, 33 defa Subhanallah) ve sonra Ayet-el Kürsi, Nas, Felak ve Saffat suresinden ilk on ayeti ve son on ayeti oku."*

Sahih olan diğer bir hadisinde *"Her kim uyuyacağı zaman "Gulhuvallahu ehed" suresini yüz defa okursa, elli yıllık günahı bağışlanır"* diye buyurmuştur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse uyumak istediğinde elini yüzünün altına koymalı ve şunu söylemelidir:*

بِسمِ اللَّه وضَعْتُ جَنْبِى للَّه عَلَى ملَّة إِبْرَاهيم و دينِ مُحَمَّدٍ و وَلَايَة منِ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاء اللَّه كَان و مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ .

"Bismillahi veza'tu cenbi lillahi ela milleti İbrahime ve dini Muhammmedin sallallahu eleyhi ve alihi ve vilayeti men iftereze Allahu taetehu maşaellahe kane ve ma lem yeşe lem yekûn."*Herkim uyuyacağı zaman bu duayı okursa, hırsızdan, soygundan, evin yıkılmasından korunur ve melekler onun için istiğfar ederler."* Sonra şöyle buyurdu: *"Herkim "Gulhuvallahu ehed" i uyuyacağı zaman okursa, Hak Teâlâ elli bin meleği o gece ona nöbetçilik etmeleri için görevlendirir."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Herkim uyumadan önce yüz defa "La ilahe illallah" söylerse, Allah cennette onun için bir ev inşa eder. Her kim yüz defa istiğfar ederse, yaprağın ağaçtan döküldüğü gibi günahları dökülür."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim uyuyacağı vakit Tekasür Suresi'ni okursa, günahları bağışlanır. O ve komşuları belalardan korunur. Eğer yüz defa okursa, ömrünün gelecek zamanındaki elli yıllık günahı bağışlanır."* (Tabiî ki bağışlanacağı ümidiyle bilerek günah işlemezse.)

Muteber olan diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Herkim uyuyacağı zaman on bir defa "İnna enzelna" (Kadir) suresini okursa, Hak Teâlâ sabaha kadar onu şeytanın şerrinden koruması için on bir meleği vekil eder."*

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ne zaman bir kimse elini başının altına koyar ve uyursa, şunu okusun:*

بِسمِ اللَّه اللَّهُمَّ إِنَی أَسْلَمْتُ نَفْسِی إِلَیْک و وَجَّهْتُ وجْهِی إِلَیْک و فَوَّضْتُ أَمْرِی إِلَیْک وَ أَلْجَأْتُ ظَهْرِی إِلَیْکَ تَوَكَّلْتُ عَلَیْک رَهْبَةً منْک و رَغْبَةً إِلَیْک لَا مَلْجَأَ وَ لَا مَنْجی منْک إِلَّا إِلَیْکَ آمَنْتُ بِكِتَابِک الَّذی أَنْزَلْت و بِرسولِک الَّذی أَرْسَلْت

"Bismillahi. Allahumme inni eslemtu nefsi ileyke ve veccehtu vechi ileyke ve fevveztu emri ileyke ve elce-tu zehri ileyke tevekkeltu eleyke rahbeten minke ve rağbeten ileyke la melcee ve la menca minke illa ileyke. Amentu bi-kitabikellezi enzelte ve bi-resulikellezi erselte." *Sonra Hazreti Fatıma'nın (s.a) tesbihini okusun."*

Sahih olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Uyku vaktinde bu duayı terk etmemeli:*

أُعیذُ نَفْسی و ذُرِّیَّتی و أَهْلَ بَیْتی و مَالی بِكَلمَات اللَّه التَّامَّات منْ كُلِ شَیْطَانٍ و هَامَّةٍ و منْ كُلِّ عینٍ لَامَّة .

"Uizu nefsi ve zurriyeti ve ehle beyti ve mali bi-kelimatillahi't-tammati min kulli şeytanin ve hammetin ve min kulli eynin lammetin." Hz. Resul (s.a.a) bu dua ile İmam Hasan'ı(a.s) ve İmam Hüseyin'i (a.s) koruma altına alıyordu.

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Uyumadan önce "Gulhuvallah" ve "Kâfirûn Suresi'ni oku ki, "Kafirun" suresi şirkten bıkkınlık (nefret) ve "Gulhuvallah" suresi ise, Allah'a nisbettir (mahsustur)."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse yatağa gittiğinde şöyle söylesin:*

اللَّهُمَّ إِنِّی احْتَبَسْتُ نَفْسِی عِنْدَکَ فَاحْتَبِسْهَا فِی محَلِ رِضْوَانِک و مَغْفِرَتِک و إِنْ رَدَدْتَهَا إِلَی بَدَنِی فَارْدُدْهَا مُؤْمِنَةً عَارِفَةً بِحقِّ أَوْلِیَائِک حَتَّی تَتَوَفَّاهَا عَلَی ذَلِک .

"Allahumme inni ih'tebestu nefsi indeke fehtebisha fi mehelli rızvanike ve meğfiretike ve in redeď'teha ila bedeni fer'dudha mumineten arifeten bi-heggi evliyaike hetta teteveffaha ela zalike."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) bu vakitte (uyku vaktinde) Ayet-el Kürsi okuyordular ve ondan sonra şunu söylüyorlardı:*

بِسمِ اللَّه آمَنْتُ بِاللَّه و کَفَرْتُ بِالطَّاغُوت اللَّهُمَّ احْفَظْنِی فِی مَنَامِی و فِی یَقَظَتِی.

"Bismillahi. Amentu billahi ve kefertu bittağuti. Allahummeh'fezni fi menami ve fi yegezeti." *Ayet-el Kürsi'yi* ***"Hum fiha halidun"*** *a kadar okumak daha iyidir.*

Sahih bir hadiste yine O Hazret şöyle buyurmuştur: *"Uyku vaktinde bu duayı oku:*

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّداً ص عَبْدُهُ و رَسُولُهُ أَعُوذ بِعَظَمَةِ اللَّه و أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّه وَ أَعُوذُ بِقُدْرَةِ اللَّه وَ أَعُوذ بِجَلَالِ اللَّه وَ أَعُوذ بِسُلْطَانِ اللَّه إِنَّ اللَّهَ عَلى كُلِّ شيءٍ قَدير وَ أَعُوذ بِعَفْوِ اللَّه وَ أَعُوذ بِغُفْرَانِ اللَّه وَ أَعُوذ بِرحْمَةِ اللَّه من شَرِّ السَّامَّة و الْهَامَّة و من شَرِّ كُلِّ دَابَّة صغيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ بِلَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ و من شر فَسَقَة الْجِن و الْإِنْسِ و من شر فَسَقَة الْعَرَبِ و الْعَجمِ و من شر الصَّوَاعقِ و الْبَرَد اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى محَمَّد عَبْدک و رسولک وآله الطّاهرين .

"Eşhedu en la ilahe illallah ve enne Muhammeden sallallahu eleyhi ve alihi abduhu ve resuluhu. Euzu bi-ezemetillahi ve euzu bi-izzetillahi euzu bi-gudretillahi ve euzu bi-celalillahi ve euzu bi-sultanillahi. İnnellahe ela kulli şey'in gadirun ve euzu bi-affillahi euzu bi-ğufranillahi ve euzu bi-rahmetillahi min şerri's-sammeti ve'l-hammeti ve min şerri kulli dabbetin sağiretin ev kebiretin, bi-leylin ev neharin ve min şerri fesegeti'l-cinni ve'l-insi ve min şerri fesegeti'l-a'rabi ve'l-a'cemi ve min şerri's-savaigi ve'l-berdi. Allahumme salli ela Muhammedin abdike ve rasulike ve alihi't-tahirin."

Muteber kaynaklardan rivayet edildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse uyumak isterse, bu duayı okumadıkça yere uzanmasın (uyumasın):*

أُعيذُ نَفْسی و دِينِی و أَهْلی و وُلْدی و مَالی و خَوَاتيم عَمَلی و مَا رَزَقَنی رَبِّی و خَوَّلَنی بِعِزَّةِ اللَّه و عَظَمَة اللَّه و جبروت اللَّه و سُلْطَانِ اللَّه و رحمَة اللَّه و رَأْفَة اللَّه و غُفْرَانِ اللَّه وَ قُوَّةِ اللَّه وَ قُدْرَة اللَّه و جَلَالِ اللَّه و بِصُنْعِ اللَّه وَ أَرْكَانِ اللَّه و بِجمعِ اللَّه و برسولِ اللَّه ص و بِقُدْرَةِ اللَّه عَلَى مَا يشَاءُ من شَرِّ السَّامَّة و الْهَامَّة و من شَرِّ الْجِن و الْإِنْسِ و من شر مَا يدبُ فی الْأَرْضِ و ما يخْرُجُ منْها و من شر ما يَنْزِلُ من السَّماء و ما يعرج فيها و من شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخذ بِناصِيتِها إِنَّ رَبِّی عَلى صراطٍ مُسْتَقيمٍ و هُوَ عَلى كُلِّ شیءٍ قَدير وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلیِّ الْعَظيمِ .

"Euzu nefsi ve dini ve ehli ve vuldi ve mali ve hevatime emeli ve ma rezegeni rabbi ve hevveleni bi-izzetillahi ve ezemetillahi ve ceberutillahi ve sultanillahi ve rahmetillahi ve rafetillahi ve ğufranillahi ve guvvetillahi ve gudretllahi ve celalillahi ve bi-sun'illahi ve erkanillahi ve bi-cem'illahi ve bi-resulillahi sallallahu eleyhi ve alihi ve bi-guretillahi ela ma yeşau min şerri's-sammeti ve'l-hammeti ve min şerri'l-cinni ve'l-insi ve min şerri ma yedibbu fi'l-erzi ve ma yehrucu minha ve ma yenzilu mine's-semai ve ma ye'rucu fiha ve min şerri kulli dabbetin ente ahizun bi-nasiyetiha.

İnne rabbi ela sıratin mustegimin ve huve ela kulli şey'in gadirun ve la havle ve la guvvete illa billâhi'l-aliyyi'l-a'zim."

Muteber bir hadiste Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir:*"Her kim uyuyacağı zaman şunu söylerse:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أُشْهِدُک أَنَّک افْتَرَضْت عَلَی طَاعَةَ عَلِی بنِ اَبی طالب وَالحسن وَالحُسین وَعَلِی بنِ الحُسین ومحَمَّد بنِ عَلی وجعفَرِ بنِ مُحَمَّدٍ وموسی بنِ جعفَرٍ وَعَلی بنِ مُوسی وَمُحَمَّد بنِ عَلِی بنِ مُحَمَّدٍ وَالحسنِ بنِ عَلِیٍّ وَالحُجَّة القائمِ صَلَواتُ اللهَ عَلَیه وَعَلَیهِم اَجمعین . – ثُمَّ مَات فی تلْک اللَّیْلَة دخَلَ الْجَنَّةَ.

"Allahumme inni uşhiduke inneke ifterezte eleyye taete Ali ibni Ebi Talibin ve'l-Hasani ve'l-Huseyni ve Ali ibni'l-Huseyni ve Muhammed ibni Aliyyin ve Cafer ibni Muhammedin ve Musa ibni Caferin ve Ali ibni Musa ve Muhammed ibni Aliyyin ve Ali ibni Muhammedin ve'l- Hasan ibni Aliyyin ve'l-Hücceti'l-Gaimi salavatullahe aleyhi ve aleyhim ecme'in" *ve o gece ölürse, cennete dâhil olur."*

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminininden (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim uyuyacağı zaman bu ayeti okursa, hırsızdan korunur:*

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمنَ أَيًّا ما تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْماءُ الْحُسْنى وَ لا تَجْهَرْ بِصَلاتِک و لا تُخافتْ بِها و ابْتَغِ بين ذلک سبِيلًا و قُلِ الْحَمْدُ للَّه الَّذى لَمْ يَتَّخذْ وَلَداً وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شرِيکٌ فى الْمُلْک وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِىٌّ منَ الذُّلِّ وَ كَبِّرْهُ تَكْبِيرا .

"Guli'd-ullahe evi'd-ur'rahmane eyyen ma ted'u felehu'l-esmau'l-husnave la tec'her bi-selatike ve la tuhafit biha veb'teği beyne zalike sebilen ve guli'l-hemdulillahi'l-lezi lem yettehiz veleden ve lem yekûn lehu şerikun fi'l-mulki ve lem yekûn lehu veliyyun mine'z-zulli ve kebbirhu tekbiren."

Muteber bir hadiste İmam Ali b. Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyuyacağı zaman bu duayı okursa, fakirlik ve dağınıklık ondan uzaklaşır ve hiçbir ısırgan ona zarar vermez:*

اللَّهُمَ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا شىْءَ قَبْلَک وَ أَنْتَ الْآخر فَلَا شىْءَ بَعْدَک وَ أَنْت الظَّاهر فَلَا شىْءَ فَوْقَک وَ أَنْتَ الْبَاطنُ فَلَا شىء دُونَکَ اللَّهُمَّ ربَّ السَّمَاوَات السَّبْعِ و ربَّ الْأَرَضين السَّبْعِ و ربَّ التَّوْرَاة و الْإِنْجِيلِ و الزَّبُورِ و الْفُرْقَانِ الْحَكيمِ أَعُوذُ بِک من شَرِّ كُلِّ دَابَّة أَنْتَ آخذ بِناصِيتِها إِنَّک عَلَى صرَاطٍ مُسْتَقيم .

"Allahumme ente'l-evvelu fela şey'e gableke ve ente'l-ahiru fela şey'e be'deke ente'z- zahiru fela şey'e fev'gake ve ente'l-batinu

fela şey'e duneke Allahumme rabbe's-semavati's- seb'i ve rabbe'l-erezine's-seb'i ve rabbe't-tevrati ve'l-incili ve'z-zeburi ve'l-furgani'l-hekimi. Euzu bike min şerri kulli dabbetin ente ahizun binasiyetiha. İnneke ela sıratin mustegimin."

Hz. Resul'den (s.a.a) nakledildiğine göre: *"Her kim yatağa gittiği zaman* ***"Tebareke'l-lezi bi yedihi'l-mülk"*** *suresini okursa ve sonra dört defa:*

اللَّهُمَ رب الْحلِ و الْحرمِ بَلِّغْ رُوح مُحَمَّدٍ عَنَى تَحيَّةً و سَلَاما

"Allahumme Rabbe'l-hilli ve'l-herami belliğ ruhe Muhammedin enni tehiyyeten ve selamen"*söylerse, Hak Teâlâ iki meleği Hz. Resul'ün (s.a.a) yanına gitmeleri ve filan şahıs sana selam gönderiyor demesi için görevlendirir. Sonra Hazret: "Selam, rahmet ve İlahi bereket ona olsun" diye buyurur."*

Altıncı Kısım:
Uyurken Korkmaya karşı, Kötü Rüya Görmek ve Cenabet olmak Konusunda

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uykuda korkuyorsa, uyumadan önce on defa şunu söylesin:*

لااله الاّ اللهُ وحدَهُ لاشريک لَهُ يُحيى ويميتُ وَيُميتُ وَيُحيى وَهُوَ حىٌّ لا يموتُ .

"La ilahe illallahu vehdehu la şerike leh. Yuhyi ve yumitu ve yumitu ve yuhyi ve huve heyyu la yemut." *Daha sonra Hz. Fatıma'nın (s.a) tesbihini çeksin."*

Tıbbu'l-Eimme kitabında bunlara ilave olarak "Ayet-el Kürsi" ve "Gul huvallah" suresini de okumalıdır diye beyan edilmiştir.

Hz. Emirü'l-Müminininden (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Uykuda korktuğunda veya bir ağrıdan dolayı uykusuzluk ona musallat olduğunda, şu ayeti okusun:*

فَضَرَبْنَا عَلى اذَانِهِم فى الْكَهْف سنين عَدَدًا ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لنَعْلَمَ اَىُّ الْحزبَيْنِ اَحْصى لمَا لَبِثُوا اَمَدًا

"Fe-zarebna ela azanihim fi'l-kehfi sinine ededen summe be'esnahum li-ne'leme eyyu'l- hizbeyni ehsa lima lebisu emeden." (Kehf Suresi / 11-12)

Ve eğer bir çocuk fazla ağlıyorsa, bu ayeti ona okusunlar."

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uykuda korkarsa, uyumadan önce "Nas, Felak ve Ayet-el Kürsi" yi okusun."*

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: *"Korkuya karşı gece on defa bu duayı okusun:*

أَعُوذ بِكَلمَات اللَّه من غَضبِهِ و من عقَابِهِ و من شر عبَاده و من همزات الشَّياطينِ وَ أَنْ يَحْضُرُون

"Euzu bi-kelimatillahi min ğezabihi ve min igabihi ve min şerri ibadihi ve min hemezati'ş-şeyatini ve en yehzurun." *Sonra Ayet-el Kürsi'yi okusun ve ardından şunu okusun:*

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعاسَ أَمَنَةً منْهُ و جَعَلْنا نَومَكُمْ سُباتاً .

"İz yuğeşşikumu'n-nuase emeneten minhu ve ce'elna nevmekum subaten."

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim (uykudayken) muhtelim olmaktan korkarsa, yatağa girdiğinde şu duayı okusun:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِک منَ الاحْتلَامِ و من سوءِ الْأَحْلَامِ وَ أَنْ يَلْعَب بِیَ الشَّيْطَانُ فِی الْيَقَظَة وَ الْمَنَامِ.

"Allahumme inni euzu bike mine'l-ihtilami ve min sui'l-ehlami ve en yel'ebe biye'ş- şeytanu fi'l-yegazeti ve'l-menami."

Muteber bir rivayette İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: (biri) *"Kötü bir rüya gördüğünde, uyansın ve şunu söylesin:*

أَعُوذ بِمَا عَاذَتْ بِه مَلَائكَةُ اللَّه الْمُقَرَّبون وَ أَنْبِيَاءُ اللَّه الْمُرْسَلُون و عبَادُ اللَّه الصَّالحُون وَالاَئمةُ اَلرّاشدُون المَهديُّون من شَرِّ مَا رَأَيْتُ و من شَرِّ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

"Euzu bima a'zet bihi melaiketullahi'l-mugerrebun ve enbiyaullahi'l-murselun ve ibadullahi's-salihun ve'l-eimmetu'r-raşidune'l-mehdiyyune min şerri ma reeytu ve min şerri'ş- şeytani'r-racim." *Sonra kendi sol tarafına üç defa tükürsün."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) "Bir kadın benim rüyama gelerek beni korkutuyor" diye şikâyette bulundu. Hazret: *"Yoksa zekât vermiyorsun?"* diye sordu. Adam: "Veriyorum" dedi. Hazret: *"Hak edene vermiyorsun"* diye buyurdu. Bu olaydan sonra zekâtı Hazretin huzuruna gönderiyordu ve o durumu düzeldi.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Şahab b. Abdurrube, İmam Cafer Sadık'a (a.s) "Bir kadın benim rüyama geliyor ve beni korkutuyor" diye arz etti. Hazret: *"Yanına bir tesbih al ve yatakta otuz dört defa "Allahu Ekber", otuz üç defa "Subhanallah" ve otuz üç defa "Elhamdulillah" söyle ve sonra on defa şunu oku:*

لا إلهَ إلّااللّهُ، وحدَهُ لا شريکَ لَهُ، لَهُ المُلکُ وَلَهُ الحمدُ، يُحيي وَيُميتُ، بِيده الخَيرُ وَلَهُ اختلاف اللَّيلِ وَالنَّهارِ وَهُوَ على كُلِّ شيءٍ قَدير

"La ilahe illallahu vehdehu la şerike leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu, yuhyi ve yumitu ve yumitu ve yuhyi, bi-yedihi'l-heyru ve lehu ihtilafu'l-leyli ve'n-nehari ve huve ela kulli şey'in gadir." *Görünüşe göre uyku vaktinde Hz. Fatıma'nın (s.a) tesbihinde "Subhanallah" ı "Elhamdulillah" tan önce söyleme konusunda ihtiyar sahibidir (yani hangisini önce söylerse, söylesin)."*

İmam Cafer Sadık (a.s) Hasan olan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse kötü bir rüya görürse, uyumuş olduğu taraftan diğer tarafa dönsün ve şunu okusun:*

إِنَّمَا النَّجْوى من الشَّيْطانِ لِيَحْزُنَ الَّذينَ آمَنُوا وَ لَيْس بِضارِّهم شَيْئاً إِلَّا بِإِذْنِ اللَّه

"İnneme'n-necva mine'ş-şeytani li-yehzune'l-lezine amenu ve leyse bi-zarrihim şey'en illa bi-iznillah." *Sonra şöyle söylesin:*

عُذْتُ بِمَا عَاذَتْ بِهِ مَلَائكَةُ اللَّه الْمُقَرَّبون و أَنْبِيَاؤُهُ الْمُرْسَلُون و عبَادُهُ الصَّالحُون من شر مَا رَأَيْتُ و من شَرِّ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

"U'ztu bima a'zet bihi melaiketu'l-lah-il-mugerrebune ve enbiyauhu'l-murselune ve ibaduhu's-salihune ve min şerri ma raeytu ve min şerri'ş-şeytani'r-racim."

Yedinci Kısım:
Uykusuzluğa Karşı ve Gece Uyanmak için Dualar

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Resul (s.a.a) buyurmuştur ki, her kim gecenin sonunda (sabah namazından önce) uyanmak isterse, yatağa gittiğinde şunu söylesin:*

اللَّهُمَ لَا تُؤْمِنِّى مَكْرَک وَ لَا تُنْسنى ذكْرَک وَ لَا تَجْعَلْنى من الْغَافلين أَقُومُ سَاعَةَ كَذَا وَ كَذَا .

"Allahumme la tu'minni mekreke ve la tun'sini zikreke ve la tec'elni mine'l-ğafiline egumu saete keza ve keza."

Yani, filan saatte uyanacağım; bu duayı okuduğunda Hak Teâlâ onu o saatte uyandırması için bir meleği görevlendirir.

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyuyacağı zaman bu ayeti okursa, gecenin hangi vaktinde isterse uyanır:*

قُلْ اَنَّـمَا اَنَا بشر مثْلُكُمْ يُوحى اَلَىَّ اَنَّـمَا الهُكُمْ الهٌ وَاحدٌ فَمَنْ كَان يرجوا لقَاء ربِّه فَلْيَعْمَلْ عَمَلاً صَالحاً وَلَا يُشْرِك بِعِبَادَة ربِّه اَحداً .

"Gul innema ene beşerun mislukum yuha ileyye innema ilahukum ilahun vahidun fe-men kane yercu ligae rabbihi fe'l-ye'mel emelen salihen ve la yuşrik bi-ibadeti rabbihi eheden." *(Kehf Suresi / 110)*

Yine, İmam Musa Kazım (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim gece uyanmak isterse, uyuyacağı zaman şunu söylesin:*

اللَّهُمَ لَا تُنْسنى ذكْرَك وَ لَا تُؤْمنِّى مَكْرَك وَ لَا تَجْعَلْنى من الْغَافلين وَ أَنْبِهْنى لأحبِّ السَّاعَات إِلَيْك أَدْعُوك فيهَا فَتَسْتَجيب لى و أَسْأَلُك فَتُعْطيَنى و أَسْتَغْفرُك فَتَغْفر لى إِنَّهُ لَا يَغْفرُ الذُّنُوب إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحم الرَّاحمين.

"Allahumme la tunsini zikreke ve la tu'minni mekreke ve la tec'elni mine'l-ğafilin ve enbih'ni li-ehebbi's-saati ileyke ed'uke fi-ha fe-tescibe liy ve es'eluke fe-tu'tiyeni ve esteğfiruke fe-teğfire liy innehu la yeğfiru'z-zunube illa ente, ya erheme'r-rahimin."

Bu duayı okuduğunda Hak Teâlâ onu uyandırmaları için iki melek gönderir. Eğer uyanmazsa, o iki meleğe onun için istiğfar etmelerini emreder. Eğer o gece ölürse, şehit olarak ölmüş olur. Eğer uyanırsa, her istediği dileği Allah ona verir.

İmam Muhammed Bakır (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim gecenin bir saatinde uyanıp ibadet etmeye azmeder ve Allah onun bu isteğinde samimi olduğunu bilirse, o saatte onu uyandırıncaya kadar hareket ettirmeleri için elbette iki meleği gönderir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse uykusuzlukla karşı karşıya kalır ve uyuyamazsa, şu duayı okusun:*

سُبْحَانَ اللَّه ذى الشَّأْنِ دَائِمِ السُّلْطَانِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فى شَأْن .

"Subhanallahi zi'ş-şe-ni daimi's-sultani kulle yevmin huve fi şe'nin."

Muteber olan diğer bir hadiste rivayet edildiğine göre Hz. Fatıma (s.a) Hz. Resulullah'a (s.a.a) uykusuzluktan dolayı şikâyet etti. Hazret *"Bu duayı oku"* diye buyurdu:

يَا مُشْبِعَ الْبُطُونِ الْجَائِعَة و يَا كَاسِى الْجُنُوب الْعَارِيَة و يَا مُسَكِّنَ الْعُرُوقِ الضَّارِبَة و يَا مُنَوِّمَ الْعُيُونِ السَّاهِرَة سَكِّنْ عُرُوقِى الضَّارِبَةَ وَ أَدْنِ لِعَيْنِى نَوْماً عَاجِلا .

"Ya muşbie'l-butuni'l-caieti ve ya kasiye'l cunubi'l-ariyeti ve ya musekkine'l-urugi'z- zaribeti ve ya munevvime'l-uyuni's-sahireti, sekkin urugiye'z-zaribete ve edni li-eyni nevmen acilen."

Sekizinci Kısım:
Güzel Rüya Görmek İçin Namaz ve Dualar

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim rüyasında Hz. Resul'ü (s.a.a) görmek isterse, yatsı namazından sonra iyilik guslü etsin ve sonra dört rekât namaz kılsın. Her rekâtta "Hamt" (Fatiha) suresinden sonra yüz defa "Ayet-el Kürsi"yi okusun. Namazdan sonra bin defa Hz. Muhammed'e (s.a.a) ve ailesine salâvat göndersin. Üzerinde helal veya haram olarak cima etmediği temiz bir elbise ile uyusun. Sağ elini yüzünün sağ tarafının altına bırakarak yüz defa şunu okusun:*

سبحان الله وَالحمدُلله وَلا الهَ الاّ اللّهُ وَاللهُ اَكبَر وَلا حولَ وَلا قُوَّةَ الاّ بِالله .

"Subhanellahi ve'l-hamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber ve la havle ve la guvvete illa billâh." *Sonra yüz defa* ***"Maşallah"*** *söylesin. Eğer böyle yaparsa, Hz. Resul'ü (s.a.a) rüyasında görür."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre: *"Eğer rüyada Hz. Emirü'l-Müminini (a.s) görmek isterse, şu duayı okusun:*

اللَّهُمَّ إِنَى أَسْأَلک يَا منْ لَهُ لُطْفٌ خَفى و أَيَاديه بَاسطَةٌ لَا تَنْقَضى أَسْأَلک

بِلُطْفکَ الْخَفىِ الَّذى مَا لَطُفْت بِه لِعَبْدٍ إِلَّا كُفىَ أَنْ تُرِينى مَوْلَاىَ أمير الْمُؤْمِنين

عَلى بنِ أَبِى طَالبٍ فِى مَنَامى.

"Allahumme inni es-eluke ya men lehu lutfun hefiyyun ve eyadihi basitetun la tengazi es-eluke bi-lutfike'l-hefiyillezi ma letufte bihi li-ebdin illa kufiye en turiyeni mevlaye Emire'l- Muminine Eliyyibni Ebi Talibin fi menami."

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir kimse uykudan uyanınca şöyle söylesin:*

سُبْحَان اللَّه ربِ النَّبِيِّين و إِلَه الْمُرْسَلين و ربِّ الْمُسْتَضْعَفين و الْحَمْدُ للَّه الَّذى يحيِ الْمَوْتى و هُوَ عَلى كُلِّ شىءٍ قَدير .

"Subhanellahi rebbi'n-nebiyyine ve ilahi'l-murseline ve rabbi'l-mustez'afine ve'l- hemdulillahillezi yuhyi'l-mevta ve huve ela kulli şey'in gadir."

Bu ayeti söylediğinde Hak Teâlâ ***"Doğru söyledi benim kulum ve bana şükür etti"*** *diye buyurur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim, ne zaman bir taraftandiğer bir tarafa dönerse, (uykuda) şunu söylesin:* ***"Elhamdulillahi vallahu ekber."***

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre: *"Eğer bir kimse ölülerden birisini rüyada görmek isterse, abdestli olarak sağ tarafına doğru uyusun, Hz. Fatıma'nın (s.a) tesbihini okusun ve sonra şöyle söylesin:*

اللَّهُم أَنْت الْحىُ الَّذى لَا يُوصَف و الْإِيمَانُ يُعْرَف منْهُ منْک بدت الْأَشْيَاءُ و إِلَيْک تَعُودُ فَمَا أَقْبَل منْهَا كُنْت مَلْجَأَهُ و مَنْجَاهُ و مَا أَدْبَرَ منْهَا لَمْ يَكُنْ لَهُ مَلْجَأٌ وَ لَا مَنْجى منْک إِلَّا إِلَيْک و أَسْأَلُک بِلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْت و أَسْأَلُک بِبسمِ

اللّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ و بِحق حبيبِک مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْه وَ آله سَيِّد النَّبِيِّين و بِحقٍّ عَلى خَيْرِ الْوَصيين و بِحقٍّ فَاطمَةَ سَيِّدَة نسَاء الْعَالَمين و بِحقٍّ الْحسنِ و الْحُسينِ الَّذين جَعَلْتَهُمَا سَيِّدَى شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّة عَلَيْهِمْ أَجْمَعين السَّلَامُ أَنْ تُصَلِّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آله وَ أَنْ تُرِينِى مَيِّتِى فى الْحَالِ الَّتى هُوَ فيهَا

"Allahumme ente'l-heyyullezi la yusefu ve'l-imanu yu'refu minhu, minke bedeti'l- eşyau ve ileyke teudu fe-ma egbele min-ha kunte mel'ceehu ve mencahu ve ma edbere minha lem yekûn lehu melceu ve la menca minke illa ileyke ve-eseluke bi-la ilahe illa ente ve es-eluke bi-bismillahirrehmanirrehim ve bi-heggi hebibike Muhammedin sallallahu aleyhi ve alihi ve selem seyyidin nebiyyin ve bi-heggi Aliyyin hayri'l-vasiyyin ve bi-heggi Fatimete seyyideti nisai'l-âlemin ve bi-heggi'l-Hasani ve'l-Hüseyni ellezine ceeltehuma seyyidey şebabi ehli'l-cenneti eleyhim ecmein es'selamu enne tuselliye ela Muhemmedin ve âlihi ve en turiyeni meyyiti fi'l-halilleti huve fiha."

Nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) yatağa gittiklerinde şöyle buyururlardı:

باسمک اللَّهُمَ أحْيَا و باسمکَ أمُوت .

"Bismike Allahumme ehya ve bismike emut" ve uyandıklarında ise şöylebuyururlardı:

الْحَمْدُ للَّه الَّذى أحْيَانى بَعْدَ مَا أمَاتَنى و إلَيْه النُّشُورُ.

"Elhemdulillahillezi ehyani be'de ma emateni ve ileyhinnuşuru."

İmam Cafer Sadık (a.s) gecenin sonunda (sabah ezanından önce) kalktıklarında yüksek sesle şöyle söylüyorlardı:

اللَّهُمَ أعنِّی عَلَی هَوْلِ الْمُطَّلَعِ و وَسِّعْ عَلَیَّ ضیقَ الْمَضْجَعِ و ارْزُقْنی خَیْرَ مَا قَبْلَ الْمَوْت وَ ارْزُقْنی خَیْرَ مَا بَعْدَ الْمَوْت.

"Allahumme einni ela hevli'l-muttalei ve ves'si eleyye ziga'l-mezcei ve'r-zugni heyre ma gable'l-mevti ve'r-zugni heyre ma be'del mevti."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre: *"Uykudan uyanınca şöyle söylemeli:*

سُبُّوحٌ قُدُّوس ربُّ الْمَلَائکَة وَ الرُّوحِ سَبَقَتْ رحْمَتُک غَضَبَکَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْت سُبْحَانَک إِنِّی عملْتُ سوءاً و ظَلَمْتُ نَفْسی فَاغْفرْ لی وَ ارْحَمْنی وَ تُبْ عَلَی إِنَّکَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحیم.

"Subbuhun guddusun rebbu'l-melaiketi ve'r-ruhi sebegat rehmetuke ğazabeke la ilahe illa ente subhaneke inni amiltu suen ve zelemtu nefsi feğ'firliy ve'r-hemni ve tub aleyye inneke entet-tevvabu'r-rahim."

İmam Ali Naki (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gece yarısı uyandığında ve bir taraftan diğer bir tarafa döndüğünde şöyle söyle:*

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحیُ الْقَیُّومُ و هُوَ عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیرٌ سُبْحَانَ اللَّه ربِّ النَّبِیِّین و إِلَه الْمُرْسَلین و سبحَان اللَّه ربِّ السَّمَاوَات السَّبْعِ و مَا فیهِنَّ و رب

الْأَرَضين السَّبْعِ و مَا فيهِن و ربِّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ و سَلامٌ عَلَى الْمُرْسَلين و الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعالَمين.

"La ilahe illallahu'l-hayyul geyyumu ve huve ela kulli şey'in gadir. Subhanallahi rabbi'n-nebiyyin ve ilahi'l-murselin ve subhanallahi rabbi's-semavati's-seb'i ve ma fihinne ve rabbi'l-erezine's-seb'i ve ma fihinne ve rabbi'l-arşi'l-a'zim ve selamun ela'l-murseline ve'l-hemdulilahi rabbi'l-âlemin."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre: *"Uykudan uyandığında şöyle söylemeli:*

اَلْحَمْدُ للَّه الَّذى رَدَّ عَلَىَّ رُوحى لأَحْمَدَهُ وَ أَعْبُدَه .

"Elhamdulillahillezi redde e'leyye ruhi li-ehmedehu ve e'budehu."

Dokuzuncu Kısım:

Rüya Tabiri, Doğru ve Yanlış Olan Rüyalar

Hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul'den (s.a.a) sonra vahiy kesildi ama müjde verici rüyalar vardır.

Diğer bir hadiste belirtildiğine göre doğru olan rüyalar, peygamberliğin yetmiş cüzünden bir cüzdür.

Sahih bir hadiste İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Sabah olduğunda Hz. Resul (s.a.a) ashabına: Acaba bir kimse müjde verici bir rüya görmüş müdür? diyordu."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir adam Hz. Resul'den (s.a.a) şu ayetin tefsirini sordu:*

الَّذينَ آمَنوا وَ كانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرى فى الْحياة الدُّنْيا و فى الْآخرَة .

"Ellezine amenu ve kanu yettegune lehumu'l-buşra fi'l-heyati'd-dünya ve fi'l-ahireti."

Yani, ***"O kimseler ki iman ettiler ve takvalı idiler, onlar için dünya ve ahiret hayatında beşaret (müjde) vardır."*** (Yunus Suresi / 63-64)

Hazret: *"Dünya hayatındaki müjde, müminlerin dünyada gördüğü, onunla müjde elde ettiği ve mutlu olduğu iyi rüyalardır"* diye buyurdu.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her mümin uykuya daldığında, onun ruhunu rabbinin arşının yakınına götürürler. Orada gördüğü her şey haktır. Geri döndürüldüğü zaman havada gördüğü şeyler kötü olan rüyadır."* Bu konuyu kapsayan hadisler fazladır.

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Haz'a denilen bir şeytan vardır ki, her gece doğudan batıya kadar (her yeri) kendi bedeni ile kaplar ve insanların rüyasına girer. Bu sebepten dolayı kötü rüya görürler."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, iki Nasranî (Hıristiyan) Ebu Bekir'in yanına geldiler ve ondan birkaç konuda soru sordular. O aciz kaldı ve sonra Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) onlara cevap verdi. Onlardan olmak üzere; doğru ve yalan olan rüyanın sebebini sordular. Hazret: *"Hak Teâlâ ruhu yaratmıştır ve onun için bir sultan görevlendirmiştir. Onun sultanı nefistir. Bir insan uyuduğunda ruh dışarı çıkar ve sultanı bedeninde kalır. Sonra ruh, bir gurup meleklerle ve bir gurup cinlerle karşılaşır. Sonuçta her doğru olan rüya meleklerden ve her yalan rüya cinlerdendir."*

Diğer bir rivayette belirtildiğine göre müminin rüyaları doğrudur. Zira onun nefesi temiz ve yakini doğrudur. Ruhu dışarı çıktığında meleklerle görüşür. Sonuçta onun rüyası vahiy menzilindedir.

İmam Cafer Sadık (a.s) Hasan olan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Rüya üç kısımdır: Birincisi mümin için Allah'ın müjdesi, ikincisi şeytanın korkutması ve üçüncüsü ise, kötü rüyalardır."*

Muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Eseri ortaya çıkmayan yalancı rüyalar gecenin evvelinde görülen rüyalardır ve asi şeytanların istila ve saltanatının vaktidir. Onlar (rüyalar) şeytanların onun yanında canlandırdığı bir takım hayallerdir ve aslı yoktur. Doğru olan rüyalara gelince, o gecenin son üçte birinde görülen rüyalardır. O vakit meleklerin nazil olma vaktidir, seher vakti ve o rüya doğru olmaktadır ve yanlış olmaz ancak cünüp olarak uyumuşsa veya abdestsiz ya da gerekli olan zikir ve Allah'ı anmayı uykudan önce yerine getirmemiş olursa ki eğer bu şekilde uyumuş olursa rüyası ya gerçekleşmez veya geç gerçekleşir."*

İmam Ali b. Musa Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: Her kim rüyada beni görürse, beni uyanıkken görmüş gibidir. Zira şeytan benim şeklime benzeyemez. Yine O'nun halis Şialarından birinin şekline (giremez). Gerçekte doğru rüyalar peygamberliğin yetmiş cüzünden bir cüzdür."*

İmam Rıza (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Birçok kez bir rüya görüyorum ve kendim için uyku tabiri yapıyorum; rüya, nasıl tabir ediyorsam (öyle) gerçekleşiyor."*

Muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul'ün (s.a.a) zamanında kocası seyahatte olan bir kadın rüyasında evinin direklerinin kırıldığını gürdü. Hazret'e arz etti. Hazret "Kocan sağ salim dönecektir" diye buyurdu ve sonra öyle oldu.*

Kocası tekrar yolculuğa çıktı ve o yine öyle bir rüya gördü. Hazret yine öyle tabir etti ve kocası geldi. Sonra tekrardan kocası yolculuğa çıktı, o yine öyle bir rüya gördü ve uğursuz bir adamla karşılaştı ve rüyayı nakletti. O "Kocan ölecektir" dedi ve öyle oldu. Bu haber O Hazrete ulaştı ve O Hazret; "Niye onun için iyi bir tabir etmedi" diye buyurdu.

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyuruyordu: Müminin rüyası, kendisi onu tabir edinceye veya bir başkası onun için tabir edinceye kadar yeryüzü ile gökyüzü arasında başının üzerinde uçar. Sonra nasıl tabir etmişlerse gerçekleşir. Şu halde kendi rüyanızı akıllı olan bir şahıstan başkasına nakletmeyin."*

Muteber olan bir hadiste yine O Hazretten nakledildiğine göre, rüyayı haset, düşmanlık ve tuğyan sahibi olmayan bir müminden başkasına nakletmemek gerekir.

Nakledildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) şöyle arz etti: "Bir rüya gördüm ve çok korkuyorum. (Şu an) ölü olan bir damadım vardı, Rüyamda elini benim boynuma koyduğunu gördüm ve ölmekten korkuyorum." Hazret: *"Her sabah ve akşam ölümün beklentisi içerisinde ol ve ölümden kaçma. Ancak ölülerle dirilerin kucaklaşması uzun ömre delalet eder. Damadının isminin ne olduğunu söyle."* Adam: "Hüseyin" dedi. Hazret: *"İmam Hüseyin'in (a.s) ziyareti sana nasip olacaktır. Zira her kim O Hazretle aynı isme sahip olan biriyle rüyasında kucaklaşırsa, O Hazreti ziyaret etmeğe muvaffak olur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Yasir Hadim, İmam Rıza'ya (a.s): "Rüyamda gördüm ki, on yedi şişe (cam) bir kafesin içindeydi. Bir anda o kafes düştü ve camlar kırıldı" diye arz etti. Hazret: *"Eğer rüyan doğru ise, benim ailem ve akrabalarımdan bir şahıs on yedi gün padişah olmalıdır ve ondan sonra ölecektir."* Sonra Muhammed b. İbrahim Kufe'de Ebu'l-

Sera'ya baş kaldırdı ve on yedi gün sonra öldü.

Yine diğer bir rivayette nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurdu: *"Rüyamda gördüm ki, süt dolu bir kadehi benim elime verdiler ve o kadar içtim ki, tırnaklarımın arasından dışarı çıktığını gördüm."* "Neye tabir ettiniz?" diye sordular. Hazret: *"İlime"* diye cevap verdi.

Onuncu Kısım:
Uyanmakla İlgili ve Fazla Uykunun Kınanması

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yatsı namazından sonra konuşmak ve sohbet etmek mekruhtur."*

Yine O Hazret muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Üç şey dışında gece uyanık kalmak iyi değildir: Gece namazı kılmak ve Kur'an okumak için, ilim öğrenmek için ve düğün için kocasının evine gitmek için (gelini kocasının evine götürdükleri düğün merasimi için)."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İlahi muhabbet davası ederek (İlahi muhabbeti elde etmeğe çalışan) gece uyuyan kimseye şaşarım."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim ansızın gelip çatan Allah'ın azabından korkuyorsa, az uyku uyumalıdır."*

Nakledildiğine göre dört şey vardır ki, bunların azı çoktur: Ateş, uyku, düşmanlık ve hastalık.

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Süleyman'ın annesi ona şöyle söylüyordu: Sakın gece fazla uyku uyuma ki, fazla gece uykusu insanı kıyamette fakir yapar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah-u Teâlâ üç şeyi sevmez: Uykusuz kalmadıkça uyumayı, gülünecek şey yokken gülmeyi ve tokken bir şey yemeyi."* Sonra şöyle buyurdular: *"Allah-u Teâlâ'ya ilk günahı altı şeyde gerçekleştirdiler: Dünya sevgisinde, makam sevgisinde, yemek sevgisinde, kadın sevgisinde, uyku sevgisinde ve rahatlık sevgisinde."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sarhoşluk dört şeydir: Şarap sarhoşluğu, mal sarhoşluğu, uyku sarhoşluğu ve padişahlık sarhoşluğu.*

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Musa (a.s) şöyle münacat etti: Allahım! Kullarından hangi birini sevmezsin? Şöyle hitap edildi:* ***Geceyi sabaha kadar murdar (leş) gibi düşen ve gündüzü ise, batıl işlerle geceye ulaştıran kimseyi."***

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah-u Teâlâ fazla uyumayı ve fazla boş durmayı sevmez."* Sonra şöyle buyurmuştur: *"Uykunun fazlası dünyayı ve ahireti götürür. Bil ki, uykusuzluğun fazlası da kötüdür ve ihya edilmesi mahsusen vurgulanan gecelerin dışında bütün gece uyanık kalmanın keraheti vardır."*

Hadislerde belirtildiğine göre gözlerin insan üzerinde hakkı vardır. Uykusuzluğun fazlası ile onların hakkını zayi etmemek gerekir. Bil ki, uyurken ve uyanıkken güneşe doğru uyumak veya oturmak mekruhtur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *" bir kimse güneşte oturacak olursa arkasını güneşe çevirsin ki güneşe doğru oturmak gizli ağrıları ortaya çıkarır."*

Muteber kaynaklara göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Güneşte dört özellik vardır: Rengi değiştirir, o kimseyi kötü kokulu yapar, elbiseyi eskitir ve ağrılara sebep olur."*

On Birinci Kısım:
Helâya Gitmenin Adabı

İnsan helâya gitmek istediğinde başını kapatmalıdır ve sarığın üstünden başına bir şey örtmesi daha iyidir. Sonra ***"Bismillah"*** söylemeli ve ardından şu duayı okumalıdır:

بِسمِ اللَّه وبِالله اللَّهُمَّ إِنَى أَعُوذ بِک من الْخَبِيث الْمُخْبِث الرِّجْسِ النِّجْسِ الشَّيْطَانِ الرَّجِيم .

"Bismillahi ve billahi. Allahumme inni euzu bike mine'l-hebisi'l-muhbisi'r-ric'sin- nicsi'ş-şeytani'r-racim." *Sonra şöyle söyle:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رب أَخْرِج عَنِّى الْأَذَى سرحاً بِغَيْرِ حسَابٍ و اجْعَلْنى لَک من الشَّاكِرِين فيمَا تَصرِفُهُ عَنَى من الْأَذَى و الْغَمِّ الَّذى لَوْ حبسْتَهُ عَنِّى هَلَكْتُ لَک الْحَمْدُ اعْصمنى من شر مَا فى هَذه الْبُقْعَة و أَخْرِجْنى منْهَا سَالماً و حُلْ بَيْنِى و بين طَاعَة الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

"Bismillahi ve billahi ve la ilahe illallahu rabbi ehric enni'l-eza serhen bi-ğeyri hisabin vec'elni leke mine'ş-şakirine fima tesrifuhu enni mine'l-eza ve'l-ğemmillezi lev hebes'tehu enni helektu leke'l-hemdu'simni min şerri ma fi hazihi'l-bug'eti ve ehricni minha salimen ve hul beyni ve beyne taeti'ş-şeytani'r-racim." Ve helâya dâhil olduğunda ulemanın genel görüşüne göre öncelikle sol ayakla helâya girilmelidir.

Avret yerini gördüğünde ***"Bismillah"*** söylemeli ki, şeytan gözünü kapatsın ve onun avretine bakmasın. Sonra oturduğunda şunu söylemeli:

اللَّهُمَ أَذْهِبْ عَنِّى الْقَذَى وَ الْأَذَى وَ اجْعَلْنى منَ الْمُتَطَهِّرِين .

"Allahumme ezhib enni'l-gaza ve'l-eza vec'elni minel mutetahhirin."

Bir gurup ise şöyle söylemişlerdir: "Sol ayağa ağırlığı vermek ve sağ ayağı serbest bırakmak sünnettir".

"Gaita ve idrar zorlukla çıkıyorsa, bazıları mutlaka şu duayı okumalıdır" diye söylemişlerdir:

اللَّهُمَّ كَمَا أَطْعَمْتَنيه طَيِّباً فى عَافيَةٍ فَأَخْرِجْهُ منَى خَبِيثاً فى عَافيَةٍ.

"Allahumme kema et'emtenihi tayyiben fi afiyetin fe-ehrichu minni hebisen fi afiyetin."

Hadiste belirtildiğine göre her kul için görevli bir melek vardır ki, helâda kendi hadesini (dışkı ve idrarını) görmesi için onun başını aşağı eğer. Sonra o melek şöyle söyler: "Ey Âdemoğlu! Bu yemeklerinin sonudur ki, onların iyi olması ve temizliği için çok fazla çaba harcıyordun. Şu halde düşün ki, nereden elde ettin ve akıbeti nereye ulaştı." Öyleyse bu halde kulun şunu okuması uygundur:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنى الْحَلَالَ و جَنِّبْنى الْحَرَام .

"Allahummerzugni'l-helale ve cennibni'l-herame." Sonra taharet aldığı suya baktığında şunu söylesin:

اَلْحَمْدُ لِلّٰه اَلَّذى جَعَلَ اَلْمَاءَ طَهُوراً وَ لَمْ يَجْعَلْهُ نَجِسا .

"Elhemdulillahillezi ceele'l-mae tahuren ve lem yec'elhu necisen." Sonra taharet aldığı zaman şunu söylesin:

اَللّٰهُمَّ حصِّنْ فَرْجِى و اسْتُرْ عَوْرَتِى و حَرِّمْهُمَا عَلَى النَّارِ و وَفِّقْنِى لِمَا يُقَرِّبُنِى منْکَ يَا ذَا اَلْجَلَالِ وَ اَلْإِكْرَامِ.

"Allahumme hessin ferci vestur avrati ve herrimhuma ale'n-nari ve veffigni lima yugerribuni minke ya ze'l-celali ve'l-ikram." Ve kalktığında elini karnına sürerek şunu söylesin:

اَلْحَمْدُ لِلّٰه اَلَّذى و هَنَّأَنِى طَعَامِى وَشَرابى و عَافَانِى منَ اَلْبَلْوَى .

"Elhemdu lillahillezi ve henneeni taami ve şerabi ve afani mine'l-belva." Dışarı çıkmak istediğinde önce sağ adımını atsın ve meşhura göre elini karnına sürerek şunu söylesin:

اَلْحَمْدُ لِلّٰه اَلَّذى عَرَّفَنِى لَذَّتَهُ وَ أَبْقَى فى جسدى قُوَّتَهُ وَ أَخْرَجَ عَنِّى أَذَاهُ يَا لَهَا نعْمَةً يَا لَهَا نعْمَةً لَا يَقْدر اَلْقَادرُونَ قَدْرَهَا

"Elhamdu lillahillezi arrafeni lezzetehu ve ebga fi cesedi guvvetehu ve ehrece enni ezahu ya leha ni'meten ya leha ni'meten la yegdiru'l-gadirune gadreha." Bazı hadis kitaplarında üç defa ***"Ya leha ni'meten"*** söylemelidir, şeklinde beyan edilmiştir.

İdrar damlaları kesildikten sonra istibra (erkeklerin idrar veya meni çıktıktan sonra idrar mecralarının bu necaset-lerden temiz olduklarından emin olmaları için yaptıkları

müstahap bir ameldir.) etmek sünnettir. Bazıları ise, istibrayı vacip saymaktadırlar. Soğuk su ile yıkanmak sünnettir ve helâda fazla oturmak mekruhtur.

İhtiram edilmesi gereken şeylerle mesela İmam Hüseyin'in (a.s) toprağıyla (Kerbela toprağı), Kur'an, Allah'ın ismi veya Peygamberlerin ve İmamların (a.s) isimlerinin olduğu ya da hadis ve fıkıh yazılı olan şeylerle istinca yapmak haramdır.

Sağ elle taharet almak kesinlikle mekruhtur. Eğer sol elde yukarıda zikredilen ihtiram edilmesi gereken şeylerden herhangi birinin ismi yazılı olan yüzük varsa, sol elle taharet almadan önce yüzüğü çıkarmalıdır ve aksi halde mekruhtur.

Yine insanın tuvalete kendisiyle birlikte Kur'an ve dua götürmesi mekruhtur. Ancak kesenin içerisinde kapalı olursa, istisnadır.

Tuvalette zikir, dua ve ezan okunduğunda tekrar etmek Ayet-el Kürsi ve İlahi hamt dışında konuşmak mekruhtur. Ancak selamın cevabını verebilir ve Hz. Peygamber'in (s.a.a) ismi söylenince salâvat getirmek ve çıkıncaya kadar beklemeyecek çok önemli bir durum olursa, konuşabilir.)

Nakledildiğine göre Hz. Musa (a.s) münacatında Allah'a şöyle söyledi: *"Bana birkaç hal olduğunda, seni o hallerde anmaktan daha büyük biliyorum."* Allah-u Teâlâ şöyle buyurdu: ***"Ey Musa! Bütün hallerde beni an ki, beni anmak bütün hallerde iyidir ve vaciptir."***

Nakledildiği üzere her kim helâda konuşursa, dileği yerine gelmez. Dışkı ve idrar halinde yemek ve içmek mekruhtur.

Yine, diğer bir su bulunamazsa, necaset dışında bir şeyle kokusu değişmiş olan su ile istinca (idrar ve gaita'yı temizlemek) etmek mekruhtur.

On İkinci Kısım: Helâya Gitmekle ilgili Yasaklanmış Mekânlar ve Diğer Konular

Hadislerde birçok kez nakledildiğine göre kabir azabının çoğu idrarı hafife almaktan (yani idrarın necis etmesini önemsememekten) ve kötü ahlaktan kaynaklanır. Suda idrar yapmak mekruhtur ve suyun içindeyken ayakta idrar yapmak daha da kötüdür.

Muteber hadislerde akarsuya idrar yapmanın caiz olduğu belirtilmiştir ve sudayken ayakta idrar yapmanın cinlerin ve şeytanların musallat olmasına ve delilikle unutkanlığın galip olmasına sebep olduğu belirtilmiştir. Gaita'yı da (dışkı) suyun içinde yapmamak daha iyidir ve ayakta idrar yapmak da mekruhtur. Buna ilave olarak gaita'yı ayakta yapmak da mekruhtur.

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim ayakta idrar yaparsa, deli olmasından korkulur."*

Fazla yüksek bir yerden aşağı doğru idrar yapmak mekruhtur. Hayvan yuvasına (yeraltında bulunan hayvan ve haşerelerin, karıncaların yuvalarına) idrar yapmak, mekruhtur ve her ne kadar su olmasa dahi idrar ve gaita'yı su mecrasına yapmak, yolların ortasına, suların kenarına ve mescidin duvarlarına yakın yerlerde, evlerde, insanların ondan dolayı söverek lanet edeceği yerlerde, meyve bulunduğu zaman meyve ağaçlarının altında mekruhtur. Zira o vakitte melekler meyveleri hayvanların zararından koru-

mak için o ağaçlarda bulunurlar. Bazıları meyve vaktinin dışında da mekruh olduğunu söylemişlerdir. Kafile halkının durakladığı yerlerde ve hatta insanların onun kokusundan rahatsız olduğu yerlerde, olsa dahi mekruhtur.

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ, kafilenin oraya indiği gölgeliğe gaita yapan kimseye, insanları kuyularda ve çeşmelerde bulunan ve halkın sırayla oraya gittiği mubah sudan alıkoyan kimseye veya bir gurubun mülkü olan ve her gün ya da her gece bir şahsın sırasının geldiği sudan sıra sahibini alıkoyan, halkın geçtiği yola duvar yapmakla, yol kesmekle ve şer sahibi olmakla engel oluşturana lanet etmiştir."*

DOKUZUNCU BÖLÜM

HACAMAT ETMEK, BAZI İLAÇLAR, TEDAVİ YOLLARI VE BUNLARLA İLGİLİ DUALAR

Birinci Kısım:
Hastalığın Sevabı, Ona Sabretmek ve Müminlerin Daha Fazla Müptela Oluşu

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir gün Hz. Resul (s.a.a) başını gökyüzüne kaldırdılar ve tebessüm ettiler, sahabe bunun sebebini sordular. Hazret: Yeryüzüne inen iki meleğe şaşırdım ki, mümin ve Salih bir kulu namazının yerinde bulamadılar ve gökyüzüne gittiler. Sonra "Allah'ım senin filan kulunu namazının yerinde aradık fakat bulamadık" dediler. O hastalığın bendindedir (pençesindedir). Hak Teâlâ:* ***"Benim bendimde (hâkimiyetim altında) olduğu müddetçe, benim kulum için sıhhatli iken gece ve gündüz yaptığı hayırlı işlerin aynısını yazın"*** *diye buyurdu."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Mümin bir kimseye yaşlılıktan dolayı güçsüzlük galip olursa, Hak Teâlâ* ***"Gençliğinde ve kuvvetli zamanında yaptıklarını onun için yazın"*** *diye emreder ve yine aynı şekilde hasta olan müminin sağlıklı iken hayır işlerinden yaptığı şeyleri ve hasta olan kâfirin sağlıklı iken yaptığı kötü işleri yazması için bir meleği görevlendirir."*

Hasan ve dışındaki hadislerde İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hastalık ve ağrıdan dolayı bir gece uyanık kalmak bir yıl ibadetten daha üstündür."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hak Teâlâ sol taraf meleğine hastalık günlerinde mümine günah yazmamasını emreder.

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hastalık çekmeyen bir beden tuğyan oluşturur böyle bir bedende hayır yoktur."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir gece ateşli hastalık bir yıllık ibadetle, iki gece ateş iki yıllık ibadetle ve üç gece ateş yetmiş yıllık ibadetle eşittir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir gece ateşli hastalık, geçmişteki ve gelecekteki günahların keffaresidir."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ şöyle buyuruyor:* ***Her kim üç gece hastalık geçirirse, onu ziyaret edenlerin hiç birine şikâyet etmezse, onun etinden daha üstün bir etle ve onun kanından daha üstün bir kanla değiştiririm. Sonra eğer onu iyileştirirsem günahlardan arındırırım. Eğer öldürürsem, kendi rahmetime doğru götürürüm onu."***

Hasan bir hadiste O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Şikâyet haddi, "Dün uyuyamadım ve ateşim vardı" demek değildir. "Bir belaya müptela olmuşum ki, hiç kimse ona müptela olmamıştır. Benim başıma gelenler hiç kimsenin başına gelmemiştir" ve bunun gibi şeyleri söylemektir."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Ateşli hastalık ölümün resulüdür (habercisidir) ve Allah'ın yeryüzündeki zindanıdır. Sıcaklığı cehennemdendir ve müminin cehennemden göreceği fayda budur."*

Hz. Ali b. Hüseyin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ateşli hastalık iyi bir ağrıdır ve beladan her uzva fayda ulaştırır. Belaya müptela olmayan kimsede hayır yoktur."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre mümin ateşlendiğinde günahlar ondan yaprağın ağaçtan döküldüğü gibi dökülür. Eğer yatağa düşerse, nalesi **"Subhanallah"**ın sevabını taşır, feryadı **"La ilahe illallah"** sevabını taşır. Bir taraftan diğer bir tarafa döndüğünde Allah'ın yolunda kılıç sallayan kimse gibidir.

İmam Rıza'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Mümin için hastalık, onu günahlardan temizleyicidir ve ona nispeten ilahi rahmet ve kâfirler için azap ve lanettir."* Ve şöyle buyurmuştur: *"Bir gece baş ağrısı büyük günahlar dışında her günahı yok eder."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ bir kulu sevdiğinde onun için üç hediyeden birini gönderir: Ya ateş ya göz ağrısı yada baş ağrısı."*

Muteber hadislerde birçok defa belirtildiğine göre peygamberlerin belası herkesten daha şiddetlidir. Onların ardından, onların vasileri ve vasilerden sonra her kim daha iyi ve daha faziletli ise, belası daha büyüktür. Müminin imanı ve iyi amelleri miktarında ona bela ulaşır. Şu halde her kimin imanı daha sahih ve ameli daha iyi ise, belası daha fazladır ve her kimin imanı daha zayıf ve iyi ameli daha az ise, belası daha azdır.Hasan bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin, kırk gece geçirmeden onu üzecek bir olay olur, ondan dolayı zikreder ve uyanık olur ."*

Sahih bir hadiste yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Cennette bir menzil vardır ki, bedenine bir bela gelenden başka hiç kimse o menzile ulaşamaz."* Ve buyurdu: *"Eğer mümin musibetlerde onun için ne kadar sevap olduğunu bilseydi, her halükarda bedenini makasla parça, parça etmelerini arzu ederdi."* İmam

Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Âlemlerin rabbi, seferden kendi ailesi için hediye gönderen kimse gibi mümini bela hediyesiyle anar. Tabibin, hastayı ona zarar verecek şeylerden perhiz etmesini istediği gibi, onun dünyadan perhiz etmesini buyurur."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir adam Hz. Resul'ü (s.a.a) kendi evine davet etti. Onun evine girdiklerinde duvarın üzerinde bir tavuğun yumurtladığını, onun düşerek duvarın ortasında bulunan bir çiviye takılıp kaldığını ve düşüp kırılmadığını gördüler. Hazret şaşırdılar. O adam "Buna mı şaşırıyorsunuz? Seni doğrulukla gönderen O Allah'ın hakkı için hiçbir zaman bana bir zarar gelmemiştir" dedi. Sonra Hazret kalktılar ve onun yemeğini yemediler. Sonra "Her kim ki, ona bir zarar gelmezse, onda hayır ümidi yoktur" diye buyurdular."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Allah mümini her belaya müptela eder, her türlü ölümle öldürür ama aklını almaz. Görmez misin ki, şeytan Hz. Eyyüb'ün (a.s) ehlinin malına ve evlatlarına musallat oldu ve o akıl ile Allah'ı yegânelikle tanısınlar diye aklına musallat olamadı."*

İkinci Kısım:
Hacamatın Fazileti

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) pazartesi günü ikindiden sonra Hacamat oldular ve hacamatı yapanın ücretini buğdayla verdiler."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) pazartesi günü ikindiden sonra Hacamat olurlardı. Şöyle buyurmuşlardır: Pazartesi gününün bitiminde Hacamat olmak, ağrıları vü-*

cuttan çok iyi çeker."

Diğer bir rivayette belirtildiğine göre, bir şahıs İmam Musa Kazım'ın (a.s) Cuma günü Hacamat olduğunu gördü. "Sana feda olayım. Cuma günü'mü Hacamat oluyorsunuz?" dedi. Hazret: *"Ne zaman kan sana fazlalık ederse, ister gece, ister gündüz Ayet-el Kürsi'yi oku ve Hacamat ol"* diye buyurdu.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Salı günü ayın on yedisinde, on dördünde veya yirmi birinde Hacamat olursa, bütün bir yılın ağrılarına şifa verir. Ona baş ağrısından, diş ağrısından, delilikten, cüzzam ve alaca hastalığından şifa bağışlar."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, bir adam İmam Ali Naki'nin (a.s) Çarşamba günü Hacamat olduğunu gördü ve şöyle söyledi: Mekke ve Medine halkı Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle naklediyorlar: *"Her kim Çarşamba günü Hacamat olur ve pis (hastalık) olursa, kendisinden başkasını suçlamasın."* Hazret: *"Yalan söylüyorlar; annesi hayızlı iken ona hamile kalmış olan kimse pis (hastalık) olur"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Hacamat olmak isterse, Perşembe günü Hacamat olmalıdır. Doğrulukla, her Cuma'dan sonra kanlar kıyamet korkusuyla yerinden hareket eder ve Perşembe sabahına kadar geriye dönmezler."* Ve şöyle buyurdular: *"Her kim ayın sonuncu Perşembe günü ve günün başlangıcında Hacamat olursa, ağrıları vücudundan çeker."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Hacamat olduğunda ve kan Hacamat edilen kısımdan dışarı çıktığı zaman, çıkan pis kanı dökmeden önce şunu söyle:*

بِسمِ اللَّه أَعُوذُ بِاللَّه الْكَرِيمِ فى حجَامَتى هَذه من الْعَيْنِ فى الدَّمِ و منْ كُلِّ سوءٍ .

"Bismillahi euzu billahi'l-kerim fi hicameti hazihi mine'l-ayni fi'd-demi ve min kulli suin."

Muteber bir rivayette nakledildiğine göre, İmam Musa Kazım (a.s) Çarşamba günü Hacamat olduğunda ateşi düşmedi ve sonra Cuma günü Hacamat olduklarında ateşi düştü.

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık (a.s) ikindiden sonra Hacamat oldular.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Salı günü kan alma (Hacamat) günüdür."*

Diğer bir rivayette Hz. Resul (s.a.a) Çarşamba günü Hacamat olmayı yasaklamıştır.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Perşembe günü Hacamat olun."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Eğer bir şeyde şifa varsa, Hacamat yapan kimsenin şişesinde (bardağında) ve bal yemektedir."* Ve şöyle buyurdu: *"Hacamat iyi bir adettir; gözlere ışık verir ve ağrıları götürür."*

İmam Cafer Sadık (a.a) şöyle buyurmuştur: *"Cebrail (a.s) Hz. Resul (s.a.a) için misvak ve Hacamatı getirdi ."*

Fıkhu'r-Rıza Kitabı'nda zikredildiğine göre, Hacamat olmak istediğinde Hacamat eden kimsenin önünde dizüstü otur ve şöyle söyle:

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ أَعُوذ بِاللَّه الْكَرِيمِ فِی حجَامَتی من الْعَيْنِ فی الدَّمِ و منْ كُلِّ سوءٍ وَ أَعْلَالٍ وَ أَمْرَاضٍ و أَسْقَامٍ وَ أَوْجَاعٍ وَ أَسْأَلُک الْعَافيَةَ و الْمُعَافَاةَ وَ الشِّفَاءَ منْ كُلِ دَاءٍ.

"Bismillahirrahmanirrahim. Euzu billahi'l-kerim fi hicameti mine'l-ayni fi'd-demi ve min kulli suin ve e'lalin ve emrazin ve esgamin ve evcain ve es-eluke'l-afiyete ve'l-muafete ve'ş-şifae min kulli dain."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) hiçbir rahatsızlık oluşmazdı ki, Hacamata başvurmamış olsun.*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hacamat ölümün dışında bütün ağrıların baş şifasıdır."*

Yine diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim ilk olarak onun kanından döktükleri pis kana bakarsa, diğer bir Hacamata kadar göz ağrısından korunur."*

Diğer bir rivayette İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) Hacamat olduklarında, kanın hararetini dindirmek için soğuk su ile gusül ederlerdi."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) önce ensesine Hacamat ediyordu, sonra Cebrail (a.s) gelerek O Hazrete iki omuzu arasını Hacamat etmesini emretti.*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık (a.s) Hacamat olduktan sonra üç şeker parçasını nebatla birlikte istediler ve yediler. Daha sonra şöyle buyurdular: *"Safkanı üretir ve harareti keser."*

İmam Ali Naki (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Tatlı nar, Hacamattan sonra kanı dindirir ve içteki kanlarını saflaştırır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cumartesi günü Hacamat olmak zaafa yol açar."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Rıza'nın (a.s) gece yarısında kanının fazlalığını hissettiği ve o vakitte Hacamat olduğu çok olmuştur.İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mübarek Ramazan ayında gece Hacamat olmak daha iyidir."* Ve şöyle buyurmuşlardır: *"Bizim Hacamatımız Pazar günü ve bizim Şialarımızın Hacamatı ise, Pazartesi günüdür."* Ve şöyle buyurmuştur:*"Bir miktar bir şey yemedikçe, açken Hacamat olmaktan sakın ki, kanın daha fazla dışarı çıkmasına sebep olur ve vücudun kuvvetli olur."* Sonra şöyle buyurdular: *"Yemekten sonra Hacamat ederlerse, kan toplanır ve pis kanı dışarı çıkarır. Eğer yemekten önce olursa, temiz kan dışarı çıkar ve pis kan vücutta kalır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Perşembe günü kan Hacamat bölgesine toplanır ve öğle vakti olduğunda vücuda yayılır. Öyleyse, öğleden önce Hacamat olun."*

Diğer bir hadiste Cuma günü öğle vakti Hacamat olmayı yasaklamıştır.İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Yazın başlangıcı olan Rumi Haziran ayının yedisinde Hacamat ol. Eğer mümkün olmazsa, ayın on dördünde Hacamat ol."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hacamatı günün sonunda yapın."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Başın arka kısmındaki (ensedeki) çukura Hacamat yapmak unutkanlık oluşmasına sebep olur."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, Salı günü belli bir saat vardır. Eğer o saatte Hacamat gerçekleşirse, ölene kadar kan kesilmez. Ve şöyle buyurmuştur: *"Her kim Cuma günü öğle vakti Hacamat olur ve ona bir bela ulaşırsa, kendisinden başkasını suçlamasın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ayet-el Kürsi'yi oku ve hangi gün istersen hacamat ol."* Ve şöyle buyurmuştur: *"Başa yapılan Hacamat delilik, cüzzam, alaca hastalığı ve diş ağrısı için faydalıdır."*

Üçüncü Kısım:
Masum İmamlardan (a.s) Nakledilen Tedavi Yolları ve Tabipler Hakkında

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hastalarınızı, sadaka ile tedavi edin. Sadaka, kesin olan belaları defeder ve kötü ölümleri sahibinden uzaklaştırır."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, bir adam İmam Musa Kazım'a (a.s) şöyle arz etti; "Ailemden on kişi ile birlikte hepimiz hastayız." Hazret: *"Onları, sadaka ile iyileştirin. Hiçbir şey sadakadan daha fazla ve daha çabuk fayda sağlamaz."*

Muteber kaynaklarda İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: "Bir adam hastalanmıştı ve Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) ona şöyle buyurdu: "Hanımına vermiş olduğun mihriye'den sana bir dirhemini bağışlamasını iste ve onunla bal satın al. Sonra o balı yağmur suyuyla birlikte ye." O şahıs bunu yaptı ve şifa buldu. O Hazretten bunun sebebini sordular ve Hazret şöyle buyurdu: "Hak Teâlâ buyuruyor: **"Eğer kadınlar kendi mihriyelerinden gönül rahatlığıyla bir şey bağışlarlarsa, afiyet ve hayırlı son ile yiyiniz."** Ve bal konusunda buyuruyor: **"Onda insanlar için şifa vardır."** Yağmur suyu konusunda buyuruyor: **"Gökyüzünden mübarek su gönderdik. Sonuçta burada afiyetlik, hayırlı son, bereket ve şifa hepsi toplanmıştır."**

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, yaşlı bir adam İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Bir rahatsızlığım var ve o rahatsızlık için tabip, şarabı önerdiler, içeyim mi?" diye arz etti. Hazret: *"Neden suyu kendine deva etmiyorsun ki? Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur:* ***"Her şey onunla canlıdır."*** Adam: "Benimle uyuşmuyor" dedi. Hazret: *"Niye bal yemiyorsun? Bal, insanların şifasına dönmüştür."* Adam: "Elime geçmiyor" dedi. Hazret: *"Niye süt içmiyorsun? , vücudun et ve kemiği süt ile gelişmiştir."* Adam: "Tabiatımla uyuşmuyor" dedi. Hazret: *"Sana şarap içmen için izin vermemi istiyorsun. Vallahi hiçbir zaman vermeyeceğim"* diye buyurdu.Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Musa*

*b. İmran şöyle münacat etti: "Allahım, derdi (ağrıyı) kim veriyor?" **"Ben"** diye hitap edildi. "Deva kimdendir?"diye sordu. **"Ben"** diye hitap edildi. "Öyleyse insanlar bu hekimleri ne yapıyorlar?" diye sordu. **"İnsanların kalbini hoşnut ediyorlar"** diye hitap ulaştı."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre, bir şahıs İmam Musa Kazım'a (a.s): "Ben Nasranî (Hıristiyan) bir doktora ihtiyaç duyuyorum ve tedavi için onun yanına gidiyorum. Ona selam veriyor ve dua ediyorum" diye söyledi. Hazret: *"Bir korku yoktur (sakıncası yoktur). Senin selam ve duan ona bir fayda sağlamaz"* diye buyurdu.Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Mümkün olduğu kadar tabiplerin tedavisine müracaat etmeyin ki, bu yapı yapmağa benzer ve azı çoğa çeker."*Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur:

"Müslümanlar hastalık sağlığına galip olmadıkça tedavi etmemelidirler. "

Diğer bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) "Yahudi ve Hıristiyan tabiplerin tedavilerine göre hareket edilebilir mi?" diye sordular. Hazret: *"Bir sakıncası yoktur ve şifa Allah'ın elindedir"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordular: "Bir şahıs ilaç kullanıyor ve bu ilaç bazen onu öldürüyor ve bazen de şifa buluyor. Ama genellikle şifa buluyor." Hazret: *"Hak Teâlâ ilacı göndermiştir ve şifa göndermektedir. Onun için devasını yaratmadığı hiçbir derdi yaratmamıştır. Kullan ve Allah'ın adını söyle içtiğinde."*İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Peygamberlerden bir peygamber hasta oldu. Sonra "Bana derdi veren şifa verene kadar tedavi olmayacağım" dedi. Hak Teâlâ ona şöyle vahiy gönderdi: **" tedavi olmadıkça ben şifa vermeyeceğim."***

Dördüncü Kısım:
Ateşli Hastalıkların Tedavisi

Hadislerde birçok defa şöyle vurgulanmıştır: *"Biz ateşi, vücuda soğuk su dökmek ve elma yemekten başka bir şekilde tedavi etmiyoruz."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ateş cehennem kokusundandır. Onun hararetini soğuk su ile dindiriniz."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Ateş için hiçbir şey dua ve soğuk sudan daha faydalı değildir."*

Mufezzel'den nakledildiğine göre yaz günlerinde İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gitti ve O Hazretin ateşi vardı. Sonra yeşil elma dolu olan bir tabağı bıraktığını gördü. Ardından şöyle anlatıyor: "Halk yeşil elmayı ateş için iyi görmüyorlar" diye arz ettim. Hazret: *"bu ateşi düşürür ve hararet dindirir"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"On dirhem büyüklüğündeki şekeri soğuk su ile açken yemek ateşin düşmesi için faydalıdır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ateşin sıcaklığını menekşe (zahiren bu çiçekten elde edilen yağ olmalı) ve soğuk su ile kırın. Yazın ateşi olanın bedenine soğuk su dökün."* Ve şöyle buyurdu: *"Biz Ehli Beyt'i anmak, ateşe, bütün ağrılara ve şeytanın vesveselerine şifadır."* Sonra şöyle buyurdu: *"Yağmur suyu için ki, bedenlerinizi temizler ve ağrıları yok eder."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) bir adamdan *"Hastalarınızı nasıl ve ne ile tedavi ediyorsunuz?"* diye sordular. Adam: "Bu acı ilaçlarla" dedi. Hazret: *"Sizlerden biri ne zaman hastalanırsa, beyaz şekeri ezin ve ona soğuk su dökün ve ona yedirin. Acı şeylerle şifa veren Allah, tatlı şeylerle de şifa vermeğe kadirdir"* diye buyurdu. Diğer bir hadiste *"Kebap ateşi defeder"* diye buyurmuştur. İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ateşin çaresi, üç şeyde bulunmaktadır: İstifrağ etmek, terlemek ve ishal."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bu, Şialar için veremden koruyucu bir tevizdir (muskadır):*

يَا اللَّهُ يَا ربَّ الْأَرْبَابِ و يَا سَيِّدَ السَّادَات و يَا إِلَهَ الْآلِهَة وَ يَا مَلِک الْمُلُوک

وَ يَا جَبَّارَ السَّمَاوَات و الْأَرْضِ اشْفِنی و عَافِنی منْ دَائی هَذَا فَإِنَّی عَبْدُک و

ابْنُ عَبْدِکَ أَتَقَلَّب فی قَبْضتک وَ نَاصِيتِی بِيدک .

"Ya Allahu, Ya Rabbe'l-erbabi ve ya seyyide's-sadati, ve ya ilahe'l-aliheti ve ya melike'l- muluki ve ya cebbara's-semavati ve'l-erzi, işfini ve afini min dai haza fe-inni abduke vebnu abdike, etegallebu fi gabzatike ve nasiyeti biyedike." *Üç defa bu duayı okumalısın ki, Allah-u Teâlâ kendi hul-ü kuvvesi ile şifa versin."*

Muteber bir rivayette belirtildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şiddetli ateşli bir rahatsızlığa yakalanmıştı. Cebrail (a.s) gelerek bu muskayı O Hazrete okudu ve o saatte ateşi düştü:

بِسمِ اللَّه أَرْقِيک و بِسمِ اللَّه أَشْفِيک، و بِسمِ اللَّه منْ كُلِّ دَاءٍ يَعْنِيک، و بِسمِ اللَّه و اللَّهُ شَافِيک، و بِسمِ اللَّه خُذْهَا فَلْتَهْنِيک، بِسمِ اللَّه الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَلا أُقْسم بِمواقِعِ النُّجُومِ لَتَبْرَأَنَّ بِإِذْنِ اللَّه .

"Bismillahi ergike, ve Bismillahi eşfike, ve Bismillahi min kulli dain ye'nike, ve Bismillahi vallahu şafike, Bismillahi huz'ha fel'tehnike, Bismillahirrahmanirrahim fela ugsimu bi-mevagii'n-nucumi letebreenne bi-iznillah."

Birkaç muteber hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Hiçbir hasta ve ağrı sahibi yoktur ki, yetmiş defa Hamd suresini okusun ve ağrısı dinmesin.*

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: Bir adam, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek "Bir aydır ateşim düşmüyor. Doktorlar ne söyledilerse, yaptım ama düzel-medi" diye arzetti. Hazret şöyle buyurdu: *"Gömleğinin düğmelerini (veya bağını) aç, başını gömleğin yakasından içeri sok, ezan ve ikame oku ve sonra yedi defa Hamd suresini oku."* O şahıs şöyle diyor: "Ben böyle yaptım ve sanki bir bağdan kurtuldum."Diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazretin çocuklarından biri hastalanmıştı. Hazret şöyle buyurdu: *"On defa* ***"Ya Allah"*** *söyle. Hiçbir mümin yoktur ki, bunu söylesin ve Hak Teâlâ:* ***"Lebbeyk, dileğini söyle"*** *diye buyurmasın.*

Yine O Hazret diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kimin bir rahatsızlığı olursa, yedi defa Hamt (Fatiha) suresini okusun. Eğer düzelmezse, yetmiş defa okusun. O rahatsızlığın ortadan kalkacağına ben kefil olurum."*

Sahih bir hadiste O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Hastanın yanına gittiğinde yedi defa şunu oku:*

أُعيذُک بِاللَّه الْعَظيمِ ربِّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ من شَرِّ كُلِّ عرْقٍ نَفَّارٍ و من شر حر النَّار

"Uizuke billahil a'zimi, rabbil a'rşil a'zimi min şerri kulli ırgi neffarin ve min şerri herri'n-nari."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hamt suresini, Gulhuvallah (İhlâs) suresini, İnna Enzelna (Kadir) suresini ve Ayet-el Kürsi'yi oku ve sonra şahadet parmağınla hastanın bedenine şöyle yaz:*

اللَّهُمَّ ارْحَمِ جِلْدَهُ الرَّقيق و عَظْمَهُ الدَّقيق من سَوْرَةِ الْحريقِ يَا أُمَّ ملْدَمٍ إِن كُنْت آمَنْت بِاللَّه وَ الْيَوْمِ الْآخرِ فَلَا تَأْكُلى اللَّحْمَ وَ لَا تَشْرَبى الدَّمَ وَ لَا تَهْتِكى الْجِسم وَ لَا تَصْدَعى الرَّأْس وَ انْتَقلى عنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانَة .

"Allahumme'r-hemi cildehu'r-regige ve azmehu'd-degiga min sureti'l-herigi, ya umme muldemin in kunti amenti billahi vel yevmi'l-ahiri fela te-kuli'l-lehme ve la teşrebi'd-deme ve la tehteki'l-cisme ve la tesdei'r-re'se ventegili en fulan ibni fulanete." *Sonra hastanın ve annesinin ismini yazarak şöyle devam et:*

إِلَى منْ يَجْعَلُ مع اللَّه إِلهاً آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُون عُلُوّاً كَبِيراً.

"İla men yec'elu me'ellahi ilahen ahere la ilahe illallahu teala'llahu emma yuşrikune uluvven kebiren."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hasta başını yakasının içine sokarak ezan ve ikame okusun. Sonra Hamt (Fatiha), Felak, Nas ve üç defa Gul huvellah (İhlâs suresi) okuyarak şöyle söylesin:*

أُعيذُ نَفْسِى بِعِزَّةِ اللَّه وَ قُدْرَةِ اللَّه و عَظَمَة اللَّه و سُلْطَانِ اللَّه و بِجَمَالِ اللَّه و بِجَلَالِ اللَّه و بِرَسُولِ اللَّه و بِعِتْرَتِه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه و عَلَيْهِم و بِوُلَاة أَمْرِ اللَّه مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلى كُلِّ شىءٍ قَدير وَ لَا حَوْلَ و لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلىِّ الْعَظيمِ و صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ و آله اللَّهُمَ اشْفِنى بِشفَائک و دَاوِنى بِدَوَائک و عَافنى مِنْ بَلَائک.

"Uizu nefsi bi-izzetillahi ve gudretillahi ve ezemetillahi ve sultanillahi ve bi-cemalillahi ve bi-celalilahi ve bi-resulillahi ve bi-itretihi sallallahu e'leyhi ve aleyhim ve bi-vulati emrillahi min şerri ma ehafu ve ehzeru ve eşhedu ennellahe e'la kulli şey'in gadir ve la havle ve la guvvete illa billahi'l-aliyyi'l-azim ve sellahu e'la muhammedin ve alihi. Allahummeşfini bi- şifaike ve davini bi-devaike ve afini min belaike."

Yine nakledildiğine göre O Hazrete bir adam ateşli hastalığın çok fazla uzamasından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Ayet-el Kürsi'yi bir tabağa yaz ve su ile karıştırarak iç"* diye buyurdu.

Bazı muteber kitaplarda nakledildiğine göre, ateş için bu muskayı yazarak sağ koluna bağlamalıdır. Hamt suresini sonuna kadar yazsınlar ve ondan sonra şöyle yazsınlar:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه أعُوذُ بِكَلمَات اللَّه التَّامَّات كُلِّهَا الَّتى لَا يُجَاوِزُهُنَّ بَر وَ لَا فَاجِر من شر مَا خَلَق و ذَرَأَ وَ بَرَأَ من شَرِّ الْهَامَّة و الطَّامَّة و الْعَينِ اللَّامَّة و من شر طَوَارِقِ اللَّيْلِ و النَّهَارِ و من شَرِّ فُسَّاقِ الْعَرَبِ و الْعَجمِ و منْ شر فَسَقَة الْجِن و الْإِنْسِ و من شَرِّ الشَّيْطَانِ و شركِه و من شَرِّ كُلِّ ذى شر و من شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ هُوَ آخذ بِناصيتِها إِنَّ ربِّى عَلى صراطٍ مُسْتَقيمٍ ربَّنا عَلَيْک تَوَكَّلْنا و إِلَيْکَ أَنَبْنا و إِلَيْک الْمَصير يا نارُ كُونِى بَرْداً و سَلاماً عَلى إِبْراهيم و أَرادُوا بِهِ كَيْداً فَجَعَلْناهُمُ الْأَخْسرين كُونِى بَرْداً و سَلَاماً عَلَى فُلَانِ بنِ فُلَانَةَ .

"Bismillahi ve billahi euzu bi-kelimatillahi't-tammati kulliha elleti la yucavizuhunne berrun ve la facirun min şerri ma helege ve zeree ve beree ve min şerri'l-hammeti ve'l-tammeti ve'l-ayni'l-lammeti ve min şerri tevarigi'l-leyli ve'n-nehari ve min şerri fussagi'l-a'rebi ve'l- a'cemi ve min şerri fesegati'l-cinni ve'l-insi ve min şerri'ş-şeytani ve şirkihi ve min şerri kulli zi şerrin ve min şerri kulli dabbetin huve ahizun bi-nasiyetiha inne rabbi e'la sıratin mustegimin rabbena aleyke tevekkelna ve ileyke enebna ve ileyke'l-mesiru ya naru kuni berden ve selamen ala ibrahime ve eradu

bihi keyden fe-ceelnahumu'l-ehserine kuni berden ve selamen ala fulan ibni fulanete." Duanın ortasına geldiğinde "filan b. Filane" yerine hastanın ve annesinin ismi yazılmalı ve ardından şöyle devam edilmelidir:

رَبَّنَا لَا تُؤَاخذْنَا إِن نَّسينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تحْملْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذين من قَبْلنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْف عَنَّا وَاغْفرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أنت مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِين حسبِى اللَّهُ لا إله إِلَّا هُو فَاتَّخذْهُ وَكِيلًا و تَوَكَّلْ عَلَى الْحىِّ الَّذى لا يموتُ و سبح بِحَمْده وَ كَفى بِهِ بِذُنُوبِ عباده خَبِيراً بَصيراً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وحْدَهُ لَا شريکَ لَهُ صدق وَعْدَهُ و نَصر عَبْدَهُ و أَعَزَّ جُنْدَهُ و هزم الْأَحْزَاب وحْدَهُ ما شاء اللَّهُ لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه كَتَب اللَّهُ لَأَغْلبَنَّ أَنَا و رُسُلى إِنَّ اللَّهَ قَوى عزيزٌ أُولئک حزبُ اللَّه أَلا إِنَّ حزْب اللَّه هُمُ الْمُفْلحُون و من يَعْتَصم بِاللَّه فَقَدْ هُدى إِلى صراط مُسْتَقيمٍ و صَلَّى اللَّهُ عَلَى محَمَّدٍ وَ آله الطَّيِّبين الطَّاهرين.

"Rebbena la tuahizna in nesiyna ev ehtana, rebbena ve la tehmil e'leyna isren kema hemeltehu ale'l-lezine min gablina rabbena, ve la tuhemmilna ma la tagete lena bihi ve'fu enna veğfir lena verhemna ente mevlana fensurna ale'l-gavmi'l-kâfirine hesbiyellahu la ilahe illa huve, fettehizhu vekilen ve tevekkel ale'l-heyyi'l-lezi

la yemutu ve sebbih bi-hemdihi ve kefa bihi bi-zunubi ibadihi habiren basiren, la ilahe illallahu vehdehu la şerike lehu sedege ve'dehu ve nesere ebdehu ve eezze cundehu ve hezeme'l-ehzabe vehdehu maşaallahu la guvvete illa billahi ketebellahu leeğlibenne ene ve rusuli innellahe geviyyun azizun ulaike hizbullahi inne hizbellahi humul muflihune ve men ye'tesim billahi fegad hudiye ila sıratin mustegimin ve sellellahu ala muhemmedin ve alihi't-tayyibine't-tahirin."

Hasan olan bir hadiste belirtildiğine göre, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) bazı çocukları hastalanmıştı. Hazret: *"Şu duayı okuyun"* diye buyurdu:

اللَّهُمَّ اشْفنی بِشفَائک و دَاوِنی بِدَوَائِک و عَافِنی منْ بَلَائک فَإِنِّی عَبْدُک و ابْنُ عَبْدک.

"Allahummeşfini bi-şifaike ve davini bi-devaike ve afini min belaike fe-inni abduke vebnu abdike."

Nakledildiğine göre re'b ateşlenmesi (dört günde bir sıtma geçiren) için şu dua yazılmalı ve hastanın üzerine asılmalıdır;

يَا نَارُ كُونی بَرْدًا وَسَلَامًا عَلی ابْرهيم .

"Ya naru kuni berden ve selamen e'la ibrahime."(Enbiya Suresi / 69)

Diğer bir rivayette *"Bu duayı sağ koluna bağlamalıdır"* diye nakledilmiştir:

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ و لَوْ أنَّ قُرْآناً سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبالُ أوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتى بَلْ للَّه الْأَمْرُ جميعاً يَا شَافى يَا كَافى يَا مُعَافى و بِالْحقِّ أنْزَلْناهُ و بِالْحقِّ نَزَلَ بِاسْمِ فُلَانِ بْنِ فُلانٍ .

"Bismillahirrahmanirrahim ve lev enne gur'anen suyyiret bihi'l-cibalu ev guttiet bihi'l- erzu ev kullime bihi'l-mevta, bel lillahi'l-emru cemien ya şafi ya kâfi ya muafi ve bi'l- heggi enzelnahu ve bi'l-heggi nezele bismi fulan ibni fulanin."

Sonra *"Onun ve babasının adını yazdıktan sonra şunu yazmalıdır"* diye nakledilmiştir:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و منَ اللَّه و إلَى اللَّه وَ لَا غَالب إلَّا اللَّهُ.

"Bismillahi ve billahi ve minellahi ve ilallahi ve la ğalibe illallahu."

Daha sonra "Ateş ve titreme için şu ayeti yazarak hastanın koluna bağlasınlar" diye nakledilmiştir:

بِسمِ اللَّه مرجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقيانِ بَيْنَهُما بَرْزَخٌ لا يبغيانِ و جَعَلَ بَيْنَهُما بَرْزَخاً و حجْراً محْجُوراً يا نارُ كُونى بَرْداً و سَلاماً عَلى إبْراهيمَ آلَا فَإنَّ حزْب اللَّه هُمُ الْغالبُون و لَقَدْ سَبَقَتْ كَلمَتُنا إلَى قَوْلِه الْغالبُون لعبادنَا المُرسَلين انَّهم لَهُم المَنصورُون وَانَّ جندَنا لَهُمُ الغالبُون

"Bismillahi merece'l-behrayni yeltegiyani beynehuma berzehun la yebğiyani ve ce'ele beynehuma berzehen ve hicren mehcuren, ya naru kuni berden ve selamen ela İbrahime ela feinne hizbellahi humu'l-ğalibun ve legad sebegat kelimetuna ila gavlihi'l-ğalibune li-ibadina'l-murselin innehum lehumu'l-mensurune inne cundena lehumu'l-ğalibune."

Beşinci Kısım:
Hastalık ile ilgili Diğer Dualar

Muteber olan bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hangi ağrın olursa olsun, elini ağrıyan kısma koyarak üç defa şunu oku:*

اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ رَبِّی حَقّاً لَا أُشْرِک بِهِ شَیْئاً اللَّهُمَّ أَنْتَ لَهَا و لکُلِّ عَظیمَة فَفَرِّجْهَا عَنِّی.

"Allahu Allahu Allahu rabbi heggan la uşriku bihi şey'en. Allahumme ente leha ve li-kulli azimetin fe-ferricha enni."

Diğer muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"**Bismillah** söyle ağrıyan bölgeye elini sür ve sonra yedi defa şunu söyle:*

أَعُوذ بعزَّةِ اللَّه و أَعُوذُ بِقُدْرَة اللَّه و أَعُوذ بِجَلَال اللَّه و أَعُوذ بِعَظَمَة اللَّه و أَعُوذ بِجمعِ اللَّه وَ أَعُوذ بِرسول اللَّه و أَعُوذ بِأَسْمَاء اللَّه من شر مَا أَحْذَر و من شَرِّ مَا أَخَافُ عَلَى نَفْسی .

"Euzu bi-izzetillahi ve euzu bi-gudretillahi ve euzu bi-celalillahi ve euzu bi-a'zemetillahi ve euzu bi-cem'illahi ve euzu bi-resulillahi ve euzu bi-esmaillahi min şerri ma ehzeru ve min şerri ma ehafu ala nefsi."

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Elini ağrıyan kısma koyarak şunu oku:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و مُحَمَّدٌ رسولُ اللَّه ص وَ لَا حولَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلی الْعَظیمِ اللَّهُمَّ امْسح عَنّی مَا أَجِد .

"Bismillahi ve billahi ve Muhammedun resulullahi sallallahu e'leyhi ve alihi ve la havle ve la guvvete illa billâhi'l-aliyyi'l-azimi. Allahum'memseh enni ma ecidu." *Ve sonra üç defa elini o kısma sür."*

Yine diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Ağrıyan kısma bir başkası elini koysun, yedi defa ve en az üç defa şöyle söylesin:*

أَیُّهَا الْوَجَعُ اسْکُنْ بِسَکِینَة اللَّه و قرْ بِوَقَارِ اللَّه و انْحجزْ بِحَاجِزِ اللَّه و اهْدَأْ بِهدْء اللَّه أُعیذُکَ أَیُّهَا الْإِنْسَانُ بِمَا أَعَاذَ اللَّهُ بِه عَرْشَهُ و مَلَائکَتَهُ یوم الرَّجْفَة و الزَّلَازِل .

"Eyyuhe'l-veceu'skun bi-sekinetillahi ve gır bi-vegarillahi ven'heciz bi-hacizillahi veh'de bi-hed'illahi uizuke eyyuhe'l-insanu bima eazellahi bihi erşehu ve melaiketehu yevme'r-recfeti ve'z-zelazili."

Muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her rahatsızlık için bu duayı okuyun:*

يَا مُنْزِلَ الشِّفَاء و مُذْهِبَ الدَّاء أَنْزِلْ عَلَى مَا بِى منْ دَاءٍ شفَاءً.

"Ya munzile'ş-şifai ve muzhibe'd-dai enzil ela ma biy min dain şifaen."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkimin vücudunda bir rahatsızlık (ağrı) oluşursa, bu duayı okusun ki, hiçbir rahatsızlık ve ağrı ona ulaşmasın:*

يَا مُنْزِلَ الشِّفَاء و مُذْهِب الدَّاء أَنْزِلْ عَلَى مَا بِى منْ دَاءٍ شفَاءً.

"Euzu bi-izzetillahi ve gudretihi ala'l-eşyai uizu nefsi bi-cebbari's-semai uizu nefsi bi- men la yezurru mee'smihi daun uizu nefsi bi'l-lezi's-muhu bereketun ve şifaun."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kimin bir ağrısı olursa, elini o kısma koyarak ihlâsla şöyle söylesin:*

و نَنَزِّلُ من الْقُرْآنِ ما هُوَ شفاءٌ و رحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِين و لا يزِيدُ الظَّالمين إِلَّا خَسارا .

"Ve nunezzilu mine'l-gur'ani ma huve şifaun ve rahmetun li'l-muminine ve la yezidu'z- zalimine illa hesara." *Her ne sebepten (hastalıktan) olursa olsun, elbette afiyet bulur."*

Diğer bir hadisinde: *"Her kime ki, Hamt suresi ve Gulhuvallah suresi şifa vermezse, hiçbir şey ona şifa vermez.*

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Bir kimse ne zaman kendisinde bir rahatsızlık hissederse, söyle söylesin:*

بِسمِ الله وبِالله وصَلّى اللهُ عَلى رسولِ الله وَاَهلِ بيتِه وَاَعُوذ بِعِزَّةَ الله وَقُدرَتِه عَلى ما يشاءُ من شر ماأجِد

"Bismillahi ve billahi ve sellellahu e'la resulillahi ve ehli beytihi ve euzu bi- izzetillahi ve gudretihi e'la ma yeşau min şerri ma ecid."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, bir adam O Hazretin huzuruna gelerek fazla hastalık ve perişanlıktan şikâyette bulundu. Hazret: *"Bu duayı oku"* diye buyurdu:

لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلِيِّ الْعَظيمِ تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحيِّ الَّذى لا يموتُ و الْحَمْدُ للَّه الَّذى لَمْ يَتَّخذْ صَاحبَةً وَ لَا وَلَداً وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شريكٌ فِى الْمُلْک و لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ منَ الذُّلِ وَ كَبِّرْهُ تَكْبيراً

"La havle ve la guvvete illa billahi'l a'liyyi'l-a'zim. Tevekkeltu ale'l-heyyillezi la yemutu ve'l-hemdulillahi'l-lezi lem yettehiz sahibeten ve la veleden ve lem yekûn lehu şerikun fi'l-mulki ve lem yekûn lehu mine'z-zulli ve kebbirhu tekbira."

Altıncı Kısım:
Baş ve Şakak Ağrısı, Nezle, Sara Hastalığı ve Cinlerin Musallat Olması İle İlgili Dualar

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Baş ağrısı ve başın bir kısmının ağrısını defetmek için bu duayı yazarak ağrıyan tarafa asın:*

اللَّهُمَّ إِنَّک لَست بِإِلَهٍ اسْتَحْدَثْنَاهُ و لَا بِربٍّ يبِيدُ ذِكْرُهُ و لَا مَعَک شُرَكَاءُ يَقْضُون مَعَک وَ لَا كَان قَبْلَک إِلَهٌ نَدْعُوهُ وَ نَتَعَوَّذُ بِهِ وَ نَتَضَرَّعُ إِلَيْه وَ نَدعُک و لَا أَعَانَک عَلَى خَلْقنَا منْ أَحدٍ فَنَشُکُّ فيک لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْت وحْدَک لَا شرِيکَ لَک عَاف فُلَانَ بْنَ فُلَانَةَ و صَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِه .

"Allahumme inneke leste bi ilahini's-tehdesnahu ve la birabbin yebidu zikruhu ve la meeke şurakau yegzune meeke ve la kane gableke ilahun ned'uhu ve neteevvezu bihi ve netezerreu ileyhi ve ned'uke ve la eaneke e'la helgina min ehedin fe-neşukku fi-ke la ilahe illa ente vehdeke la şerike leke afi fulanebne fulanete ve salli e'la muhemmedin ve ehli beytihi."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkimde baş ağrısı varsa veya idrarını yapamıyorsa, elini ağrıyan yere koyarak şöyle söylesin:*

اسْكُن سَكَّنْتُک بِالَّذى سَكَنَ لَهُ مَا فى اللَّيْلِ و النَّهارِ و هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيم

"Uskun sekkentuke billezi sekene lehu ma fi'l-leyli ve'n-nehari ve huve's-semiu'l- alim."

İmam Ali Naki (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Baş ağrısı için bu ayeti (su dolu) bir su bardağına okuyarak için:*

أوَلَمْ یر الَّذینَ کَفَرُوا أنَّ السَّماوات و الْأَرْضَ کانَتا رَتْقاً فَفَتَقْناهُما و جَعَلْنا من الْماء کُلَّ شیءٍ حیٍّ أ فَلا یُؤْمِنُون .

"Evelem yerallezine keferu enne's-semavati ve'l-erze kaneta retgen fe-fetegnahuma ve cealna mine'l-mai kulle şey'in heyyin, e-fe la yuminun."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre, Habib Sistani, İmam Muhammed Bakır'a (a.s) "Haftada iki defa şakak ağrısı ile karşılaşıyorum" diye şikâyette bulundu. Hazret: *"Elini ağrıyan bölgeye koy ve üç defa şöyle söyle"* diye buyurdu:

یَا ظَاهراً مَوْجُوداً و یَا بَاطناً غَیْرَ مَفْقُودٍ ارْدُدْ عَلَی عَبْدک الضَّعیف أیَادیَک الْجمیلَةَ عنْدَهُ وَ أذْهبْ عَنْهُ مَا بِهِ منْ أذًی إنَّک رحیم وَدُود .

"Ya zahiren mevcuden ve ya batınen ğeyre mefgudini'r-dud e'la abdike'z-zaifi eyadiyeke'l-cemilete indehu ve ezhib enhu ma bihi min ezen inneke rehimun vedud."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Baş ağrısını dindirmek için elini başına sür ve yedi defa şöyle söyle:*

أَعُوذُ بِاللَّه الَّذی سَکَنَ لَهُ مَا فِی الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ وَ مَا فِی السَّمَاوَات وَ الْأَرْضِ و هُوَ السَّمِیعُ الْعَلیم .

"Euzu billahillezi sekene lehu ma fi'l-berri ve'l-behri ve ma fi's-semavati ve'l-erzi ve huve's-semiu'l-a'lim."

Yine bir rivayette: *"Kulak ağrısını geçirmek için elini kulağına sür ve yedi defa bu (yukarıdaki) duayı oku"* diye buyurmuştur.

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Baş ağrısını iyileştirmek için elini başının üzerine koymalı ve şunu okumalıdır:*

لَوْ کان مَعَهُ آلِهَةٌ کَما یَقُولُون إِذاً لَابْتَغَوْا إِلی ذی الْعَرْشِ سبیلًا و إِذا قیلَ لَهُمْ تَعالَوْا إِلی ما أَنْزَلَ اللَّهُ و إِلَی الرَّسُولِ رَأَیْتَ الْمُنافقین یصُدُّون عَنْک صُدُوداً.

"Lev kane me'ehu alihetun kema yegulune izen lebteğev ila zi'l-arşi sebilen ve iza gile lehum tealev ila ma enzele'l-lahu ve ile'r-resuli reeyte'l-munafigine yesuddune enke sududen."

Muteber bir hadiste şöyle nakledilmiştir: Bir adam İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gelerek, "Ben fazla yolculuğa çıkıyorum ve korku verici yerlerde bulunuyorum. Bana bir şey öğretin ki, korkmayayım" diye söyledi. Hazret: *"Böyle bir yere girdiğin zaman elini başının üzerine koy ve yüksek bir sesle şöyle söyle:*

أَ فَغَیْرَ دینِ اللَّه تَبْغُون وَ لَهُ أَسْلَمَ من فِی السَّمَوَات طَوْعاً وَ کَرْهاً و إِلَیْه تُرْجَعُون .

"Efeğeyre dinillahi tebğune ve lehu esleme men fi's-semavati tav'en ve kerhen ve ileyhi turceun." O adam şöyle anlatıyor: "Bir çöle ulaştım. Orada fazla cin olduğu söyleniyordu ve birinin "Yakalayın onu" dediğini duydum. Ben de bu ayeti okudum. Bir diğeri şöyle cevap verdi: "Nasıl yakalayayım onu; şu haldeki Tayyibe Kerime Ayete sığınmıştır."

Diğer bir hadiste *"Sara hastalığı tutan bir kimse için bu duayı okuyun"* diye buyurmuştur:

عَزَمْتُ عَلَيْک يَا رِيحُ وَ يَا وجَعُ كَائناً مَا كُنْتِ بِالْعَزِيمَة الَّتِی عزم بِهَا عَلی بْنُ أَبِی طَالب أَمِيرُ الْمُؤْمِنِين ع رسولِ اللَّه ص عَلَی جِن وَادی الصَّبْرَة فَأَجَابُوا وَ أَطَاعُوا لَمَّا أجبت و أَطَعْت و خَرَجْت عنِ ابْنِی فُلَانِ ابْنِ ابْنَتی فُلَانَةَ السَّاعَةَ السَّاعَةَ.

"A'zemtu e'leyki ya rihu ve ya veceu kainen ma kunti bi'l-azimetilleti azeme biha e'liyyubnu ebi talibin emiru'l-Muminine aleyhisselam resulillahi a'leyhi ve alihi e'la cinni veadi's-sabreti feecabu ve eta'u lemma ecebti ve eta'ti ve herecti en ibni fulanin ibni ibneti fulanete's-saete's-saete ."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, İmam Rıza (a.s) sarası tutmuş bir kişiyi gördüler ve bir bardak su istediler. Sonra Hamd, Nas ve Felak surelerini bu suya okudular onun başına ve yüzüne serpiştirdiler. Sonra adam kendisine geldi.

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Cinlerin taş attığı bir evde, evin sahibi o taşı alsın ve şöyle söylesin:*

حسبِی اللّٰهُ وَ کَفَی سمِع اللّٰهُ لمَنْ دَعَا لَیْس وَرَاء اللّٰه مُنْتَهَی

"Hesbiyellahu ve kefa semiallahu limen dea leyse veraellahi munteha."

(Bazı hadislerde Nas ve Felak surelerinin büyüyü bozduğu zikredilmiştir.)

Hz. Resul (s.a.a): *"Baş ağrısı için Kişniş yağı buruna damlatın iyileşsin"* diye buyurmuştur.

Bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) baş ağrısından dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Hamama git. Suya girmeden önce yedi maşrapa sıcak suyu başına dök ve her seferinde* ***" Bismillah"*** *söyle"* diye buyurdu.

Nakledildiğine göre, bir adam İmam Rıza'ya (a.s) şöyle şikâyette bulundu: "Başımda büyük bir soğukluk hissediyorum. Öyle ki, eğer rüzgâr eserse, bayılma korkusu oluşuyor." Hazret: *"Yemek yedikten sonra burnuna amber ve zambak yağı damlat"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Nezle olmak, Allah'ın vücuttaki yağları yok etmesi için gönderdiği ordulardan bir ordudur."*

Diğer birkaç rivayette belirtildiğine göre, nezleyi tedavi etmemek gerekir.

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Nezleyi tedavi etmek için pamuğu menekşe yağına batırıp, uyuyacağı zaman makatına bırakmalıdır."*

Yedinci Kısım:
Baş, Boğaz Ağrısı ve Diğer Hastalıkların Tedavisi

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman bir kimsenin gözü ağrırsa, Ayet-el Kürsi'yi okumalıdır. Elbette doğru itikat ve inanç ile şifa bulur."*

Yine diğer bir muteber hadiste nakledildiğine göre, İmam Cafer Sadık (a.s) bir adama: *"Sana dünya ve ahiretin için faydalı olacak ve göz ağrını ortadan kaldıracak bir dua öğretmemi ister misin?"* diye buyurdu. Adam: "Evet" dedi. Hazret: *"Sürekli olarak sabah ve akşam namazından sonra bu duayı oku:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِحق محَمَّدٍ و آلِ محَمَّدٍ عَلَیْک صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ و آلِ محَمَّدٍ و اجعَلِ النُّور فی بصرِی و الْبَصیرَةَ فی دِینِی و الْیَقِین فی قَلْبِی و الْإِخْلَاص فی عَمَلِی و السَّلَامَةَ فی نَفْسِی و السَّعَةَ فی رِزْقِی و الشُّکْرَ لَک أَبداً مَا أَبْقَیْتَنِی.

"Allahumme inni es-eluke bi heggi muhemmedin ve âli muhemmedin a'leyke salli e'la muhemmedin ve âli muhemmedin vec'eli'n-nure fi besari ve'l-besirete fi dini ve'l-yegine fi galbi ve'l-ihlase fi ameli ve's-selamete fi nefsi ve's-seate fi rızgi ve'ş-şükre leke ebeden ma ebgayteni."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, Hz. Resul (s.a.a) göz ağrısı için bu duayı okumalarını buyururdu:

اللَّهُمَ مَتِّعْنِی بِسمعِی و بصرِی و اجْعَلْهُمَا الْوَارِثَیْنِ منِّی و انْصُرْنِی عَلَی من ظَلَمَنی وَ أرِنی فیه ثَارِی.

"Allahumme metti'ni bi-sem'i ve besari vec'elhuma'l-varisine minni vensurni e'la men zalemeni ve erini fihi sari."

Diğer bir rivayette şöyle nakledilmiştir: Bir adam İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna geldi ve O Hazretin gözünün çok fazla ağrıdığını gördü. Ertesi gün yine O Hazretin huzuruna gitti ve hiçbir ağrısının kalmadığını görünce onun sebebini sordu. Hazret: *"Bu tevizi (muskayı) okudum"* diye buyurdu:

أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّه أَعُوذ بِقُدْرَة اللَّه أَعُوذ بِعَظَمَة اللَّه أَعُوذ بِجَلَال اللَّه أَعُوذ بِجَمَالِ اللَّه أَعُوذ بِبَهَاء اللَّه أَعُوذ بِغُفْرَانِ اللَّه أَعُوذُ بِحلْمِ اللَّه أَعُوذ بِذكْرِ اللَّه أَعُوذ برسول اللَّه أَعُوذ بِآل رسول اللَّه ص عَلَی مَا أَحْذَر و أَخَاف عَلَی عَیْنِی وَ أَجِدُهُ من وجعِ عَیْنِی و مَا أَخَافُ منْهَا و مَا أَحْذَرُ اللَّهُمَّ ربَّ الطَّیِّبِ أَذْهبْ ذَلک عَنِّی بِحوْلِک وَ قُدْرَتِک.

"Euzu bi-izzetillahi euzu bi-gudretillahi euzu bi-azemetillahi euzu bi-celalillahi euzu bi- cemalillahi euzu bi-behaillahi euzu bi-ğufranillahi euzu bi-hilmillahi euzu bi-zikrillahi euzu bi- resulillahi euzu bi-âli resulillahi sallalahu e'leyhi ve e'leyhim e'la ma ehzeru ve ehafu e'la ayni ve ecidu min vecei ayni ve ma ehafu minha ve

ma ehzeru Allahumme rabbe't-tayyibi ezhib zalike enni bi hevlike ve gudretike."

İbni Şehraşup şöyle rivayet etmiştir: "Kör bir adam Hz. Emirü'l-Müminininin (a.s) bu duayı okuduğunu duydu ve adam eve gelerek abdest aldı. Sonra namaz kıldı ve namazdan sonra bu duayı okudu. Bu yere geldiğinde: ***"En tec'elen nure fi beseri"*** gözleri görmeye başladı. Dua şudur:

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک یَا ربَّ الْأَرْوَاحِ الْفَانیَة و رب الْأَجْسَاد الْبَالیَة أَسْأَلُک بِطَاعَة الْأَرْوَاحِ الرَّاجعَة إِلَی أَجْسَادهَا و بِطَاعَة الْأَجْسَاد الْمُلْتَئمَة إِلَی أَعْضَائهَا و بِانْشقَاقِ الْقُبُورِ عنْ أَهْلهَا و بِدَعْوَتک الصَّادقَة فیهِم و أَخْذک بِالْحقِّ بَیْنَهُمْ إِذَا برَزَ الْخَلَائقُ یَنْتَظرُون قَضَاءَک و یرون سُلْطَانَک و یخَافُون بَطْشَک و یَرْجُون رحْمَتَک یَوْمَ لا یُغْنی مَوْلًی عن مَوْلًی شَیْئاً و لا هُمْ یُنْصرون إِلَّا من رحم اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحیمُ أَسْأَلُک یَا رحْمَانُ أَنْ تَجْعَلَ النُّور فی بصرِی و الْیَقین فی قَلْبِی و ذکْرَک بِاللَّیْلِ و النَّهَارِ عَلَی لسَانی أَبداً مَا أَبْقَیْتَنی إِنَّک عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیر .

"Allahumme inni es-eluke ya rabbel ervahil faniyeti ve rabbel ecsadil baliyeti es-eluke bi-taetil ervahir racieti ila ecsadiha ve bi-taatil ecsadil multeimeti ila a'zaiha ve bi-nşigagil guburi en ehliha ve bi-da'vetikes sadigati fihim ve ehzike bil heggi beynehum iza

berezelhelaige yentezirune gezaeke ve yerevne sultaneke ve yehafune betşeke ve yercune rehmeteke yevme la yuğni mevlen en mevlen şey'en ve la hum yunsarune illa men rehimellahu innehu huvel berrur rehimu es-eluke ya rehmanu en tec'elennure fi beseri ve'l-yegine fi galbi ve zikreke bi-lleyli ve'n-nehari e'la lisanî ebeden ma ebgayteni inneke e'la kulli şey'in gadir."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre, bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) ağır işitmekten dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Elini kulağına sür ve bu ayeti oku"* diye buyurdu:

لَوْ اَنْزَلْنَا هذَا الْقُرْان عَلى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا من خَشْيَة اللّه وتِلْک الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا للنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُون هُوَ اللّهُ الَّذى لَا اله الَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَة هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحيم هُو اللّهُ الَّذى لَا اله الَّا هُوَ اَلْمَلِکُ الْقُدُّوس السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيمنُ الْعَزيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سبحَان اللّه عَمَّا يُشْرِكُون هُوَ اللّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فى السَّموَات وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزيزُ الْحَكيم .

Lev enzelna hazelkur'ane 'ala cebelin lereeytehu haşi'an mutesaddian min haşyetillahi ve tilkel'emsalu nadribuha linnasi le'allehum yetefekkerune. Huvallahulleziy la ilahe illa huve 'alimulğaybi veşşehadeti huverrahmanurrahıymu. Huvallahulleziy la ilahe illa huve elmelikulkuddususselamul mu'minul muheyminul 'aziyzul cebbarul mutekebbiru subhanallahi'amma yuşrikune. Huvallahul halikul- bariy-ulmusavviru lehum'esma ulhusna yusebbihu lehu ma fiyssemavati vel'ardı. Ve huvel'aziyzulhakiymu. (Haşr Suresi / 21-24)

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, kulak ağrısı için yasemin veya menekşe yağına yedi defa şunu okumalı:

كَأَنْ لَمْ يسْمَعْها كَأَنَّ فى أُذُنَيْه وَقْراً إِنَّ السَّمْعَ و الْبَصر و الْفُؤادَ كُلُّ أُولئک كان عَنْهُ مسْؤُلا .

"Ke-en lem yesme'ha ke-enne fi uzuneyhi veg'ren inne's-sem'e ve'l-besare ve'l-fuade kullu ulaike kane enhu mes-ula." Sonra o yağı kulağa damlatmalıdır.

Nakledildiğine göre burun kanamasını durdurmak için hastanın alnına şöyle yazılmalıdır:

و قيلَ يا أَرْضُ ابْلَعى ماءَک و يا سماءُ أَقْلعى و غيض الْماءُ وَ قُضى الْأَمْرُ و اسْتَوَتْ عَلَى الْجُودى و قيلَ بُعْداً للْقَوْمِ الظَّالمين .

"Ve kîle yâ ardubleî mâeki ve yâ semâu akliî ve gîdal mâu ve kudıyel emru vestevet alâl cûdiyyi ve kîle bu'den lil kavmiz zâlimîn."(Hud Suresi / 44)

Yine diğer bir rivayette *"Bu ayeti okumalıdır"* diye belirtilmiştir:

منْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفيهَا نُعيدُكُمْ ومنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرى يَوْمَئذٍ يَتَّبعُون الدَّاعى لَا عوجَ لَهُ وخَشعت الْأَصْوَاتُ للرَّحْمَنِ فَلَا تسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا يَا أَرْضُ ابْلَعى

مَاءَک وَقِيلَ بُعْداً لِّلْقَوْمِ الظَّالمين ومن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ منْ حَيْثُ لَا يحْتَسبُ ومن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّه فَهُوَ حسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لكُلِّ شىءٍ قَدْرًا وَجَعَلْنَا من بين أَيْديهم سَدًّا ومِن خَلْفِهم سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصرُون .

"Minha helegnakum ve fiha nuidukum ve minha nuhricukum tareten uhra yevmeizin yettebiuned-daiye la ivece lehu ve heşea-til-esvatu lir-rahmani fe-la tesmeu illa hemsen ya erzuble'i maeki ve gile bo'den li-lgavmiz-zalimine ve men yettegillahe yec'el lehu mehrecen ve yerzughu min heysu la yehtesibu ve men yetevekkel e'llahi fe-huve hesbuhu innellahe baliğu emrihi gad ce'elellahu li-kulli şey'in gadren ve ce'elna min beyni eydihim sedden ve helfi-him sedden fe-ehşeynehum fehum la yubsirun."(Taha / 55 ve 108. Talak 2-3.Yasin / 9)

Nakledildiği üzere bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) ağız ağrısından dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Elini ağzına koy ve şöyle söyle"* diye buyurdu:

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ بِسمِ اللَّه الَّذى لَا يضر مع اسْمه دَاءٌ أَعُوذُ بِكَلمَات اللَّه الَّتى لَا يضر مَعَهَا شىْءٌ قُدُّوساً قُدُّوساً قُدُّوساً بِاسْمک يَا ربِّ الطَّاهِرِ الْمُقَدَّسِ الْمُبَارَک الَّذى من سَأَلَک بِهِ أَعْطَيْتَهُ و منْ دَعَاک بِهِ أَجَبْتَهُ أَسْأَلُک

يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ أَنْ تُصَلِّى عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ أَنْ تُعَافِيَنِى

مِمَّا أَجِدُ فِى فَمِى و فى رَأْسِى و فِى سَمْعِى و فِى بصرِى و فِى بَطْنِى و فى

ظَهْرِى و فى يدى و فى رِجْلَىَّ و فى جمِيعِ جَوَارِحى كُلِّهَا

"Bismillahirrahmanirrahim. Bismillahillezi la yezurru me'esmihi daun euzu bi- kelimatillahilleti la yezurru me'eha şey'un guddussen guddussen guddussen bi-ismike ya rebbez-zahiril-mugeddesil-mubarekillezi men seeleke bihi e'taytehu ve men deake bihi ecebtehu es'eluke ya Allahu ya Allahu ya Allahu en tuselliye e'la muhemmedinin-nebiyyi ve ehli beytihi ve en tu'afiyeni mimma ecidu fi-femi ve fi-re-si ve fi-sem'i ve fi-beseri ve fi-betni ve fi-zehri ve fi-yedeyye ve fi-ricli ve fi-cemi'i cevarihi kulliha."

Ebu Besir, İmam Muhammed Bakır'a (a.s) diş ağrısından şikâyet ederek: "Geceleri bu ağrıdan dolayı uyuyamıyorum" dedi. Hazret: *"Ne zaman (ağrı) belirtisi başlarsa, elini ağrıyan yere koy. Sonra Hamt ve Kulhuvallah surelerini oku. Daha sonra da bu ayeti oku"* diye buyurdu:

وَتَرَى الْجِبَالَ تحْسَبُهَا جَامِدَةً وهى تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللّه الَّـذى اَتْقَن

كُلَّ شىءٍ اِنَّهُ خَبير بِمَا تَفْعَلُون

"Ve teral cibale tehsebuha camideten ve hiye temurru merressehabi sun'ellahillezi etgene kulleşey'in innehu hebirun bima tef'elun."

İmam Cafer Sadık (a.s): *bunları oku ve bunlarla birlikte "İnna enzelna"yı da oku"* diye buyurmuştur.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Diş ağrısını gidermek için elini secde edilen yere sür. Sonra ağrıyan yere sürerek şöyle söyle:*

بِسمِ اللهِ الشّافی وَلا حولَ وَلا قُوَّةَ الاّ بِاللهِ العَلیِّ العَظیمِ .

"Bismillahişşafi vela havle vela guvvete illa billahil a'liyyil a'zim."

Diğer bir hadiste diş ağrısını gidermek için Hamt, Nas, Felak ve Kulhuvallah surelerini okuduktan sonra şunu okumak gerektiği belirtilmiştir:

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحیمِ وَ لَهُ ما سَکَن فی اللَّیْلِ و النَّهارِ و هُوَ السَّمیعُ الْعَلیم قُلْنا یا نارُ کُونی بَرْداً و سَلاماً عَلی إبْراهیم و أرادُوا بِهِ کَیْداً فَجَعَلْناهُمُ الْأَخْسرین نُودی أنْ بُورِک من فی النَّارِ و من حولَها و سبحان اللَّه رب الْعالَمین ثُمَّ تَقُولُ بَعْدَ ذَلک اللَّهُمَّ یَا کَافی منْ کُلِّ شیءٍ و لَا یَکْفی منْک شیْءٌ اکْف عَبْدَک و ابْن أمَتک من شر مَا یخَافُ و یحْذَر من هَذَا الْوَجعِ الَّذی یشْکُوهُ إلَیْک.

"Bismillahirrahmanirrahim. velehu ma sekene filleyli vennehari ve huvessemiul a'lim. Gulna ya naru kuni berden ve selamen e'la ibrahime ve eradu bihi keyden fe-ce'elnahumul ehserine nudi-

ye en burike men finnari ve men havleha ve subhanellahi rabbil âlemin. Summe tegulu be'de zalike Allahumme ya kâfi min kulli şey'in vela yekfi minke şey'unikfi ebdeke vebne emetike min şerri ma yehafu ve yehzeru min hazal'veceillezi yeşkuhu ileyke."

Nakledildiğine göre Cebrail (a.s) bu duayı İmam Hüseyin'in (a.s) diş ağrısından dolayı getirdi: *"Elini çürümüş olan dişin üzerine koyarak yedi defa şöyle söylemelidir:*

اَلْعَجبُ كُلُّ الْعُجْبِ لِدَابَّةٍ تَكُون فى الْفَمِ تَأْكُلُ الْعَظْمَ و تَتْرُكُ اللَّحْمَ أَنَا أُرْقِى

و اللَّهُ الشَّافى الْكَافى لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ و الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعالَمين و إِذْ قَتَلْتُمْ

نَفْساً فَادَّارَأْتُمْ فيها و اللَّهُ مُخْرِجٌ ما كُنْتُمْ تَكْتُمُون فَقُلْنا اضْرِبُوهُ بِبَعْضها

كَذَلكَ يُحْيِى اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاته لَعَلَّكُمْ تَعْقلُون.

"El'ecebu kullul ecebu li-dabbetin tekunu fil femi te'kulul ezme ve tetrukul lehme ena ergi vellahuş şafil kâfi. La ilahe illallahu velhemdulillahi rebbil âlemin ve izgateltum nefsen feddaratum fiha vellahu muhricun ma kuntum tektumune fegulnazribuhu bi-baziha kezalike yuhyillahul mevta ve yurikum ayatihi leallekum te'gilun."

Diğer bir rivayette ise şöyle belirtilmiştir: *"Bir çivi alarak Hamt, Nas ve Felak surelerinin her birini üç defa okumalı sonra şunu okumalıdır:*

من يحيِ الْعظام و هى رميم يَا ضرسَ فُلَانِ بنِ فُلَان .

"Men yuhyil izame ve hiye remimun. Ya zirse fulan ibni fulan."

"Fulan bin Fulan" yerine ağrı sahibinin ve babasının ismini söylemelidir. Mesela Hüseynin oğlu Ali gibi. Sonra da şöyle söylemelidir:

أَكَلْت الْحَارَّ و الْبَارِدَ أَ فَبِالْحَارِّ تَسْكُنين أَمْ بِالْبَارِدِ تَسْكُنِينَ ثُمَّ يَقْرَأُ وَ لَهُ ما سَكَن فى اللَّيْلِ وَ النَّهارِ الْآيَةَ شَدَدْتُ دَاء هَذَا الضِّرْسِ منْ فُلَانِ بنِ فُلَانَةَ بِسمِ اللَّه الْعَظيم .

"Ekeltil harre vel baride e-febil harri teskunine em bilbaridi teskunine summe yeg'reu ve lehu ma sekene fil leyli ven neharil ayete ve şedettu dae hazaz zirsi fulan ibni fulanete bismillahilazim ."

Sonra çiviyi duvara çakmalı ve şöyle söylemeli:

الله الله الله

"Allah, Allah, Allah."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre bir adam İmam Musa Kazım'a (a.s) ağız kokusundan dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Secdede şunu oku"* diye buyurdu:

يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رحْمَانُ يَا رحيم يَا ربَّ الْأَرْبَاب يَا إِلَهَ الْآلِهَة يَا مَلک الْمُلُوک يَا سَيِّدَ السَّادَات اشْفنى بِشفَائک منْ كُلِّ دَاءٍ و سُقْمٍ فَإِنِّى عَبْدُک و ابْنُ عَبْدک أَتَقَلَّب فى قَبْضتک.

"Ya Allahu, Ya Allahu, Ya Allahu, ya rahmanu, ya rabbel erbabi, , ya ilahel aliheti, ya ya melikel muluki ya seyyides sadati işfinibişifaike min hazad dai ve sugmin fe-inni ebduke vebnu ebdike etegellebu fi gebzetik."

Ravi şöyle diyor: "Secdede bir defa bu duayı okudum ve şifa buldum."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Misvak etmek gözlerin sulanmasını ortadan kaldırır ve gözü parlatır."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) Selman ve Ebuzer'e: *"Gözlerinizde ağrı olduğu müddetçe sol tarafa doğru uyumayın ve hurma yemeyin"* diye buyurmuştur.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Balık yemek göz ağrısı için zararlıdır. Yemekten sonra el yıkadığında eli gözlere sürmek, göz ağrısından korur. Perşembe ve Cuma günleri de bıyık ve tırnak kesmek, göz ağrısından korunmayı sağlar."*

Bir rivayette nakledildiğine göre bir adam kulak ağrısından şikâyet ederek: "Kulağımdan fazla iltihap ve kan geliyor" dedi. Hazret şöyle buyurdu: *"Bir miktar çok eskimiş peyniri al ve yavaşça ez. Sonra kadın sütüyle karıştır ve kısık ateşin üzerinde ısıtarak birkaç damla ağrıyan kulağına damlat."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre kulak ağrısı için bir avuç kabuğu soyulmamış susam ve bir avuç hardalı iyice ezmeli, birbiriyle karıştırarak yağını çıkarmalıdır. Sonra yağını bir şişeye koyup ağzını demir yüzükle mühürlemelidir ve istedikleri zaman ondan iki damla kulağa damlatarak kulağa pamuk bıraksınlar. Bunu üç gün yapsınlar ki, şifa bulabilsin.

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre sedef otunu zeytinyağıyla pişirerek birkaç damla kulağa damlatmalıdır.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sudab (sedef otu) kulak ağrısı için faydalıdır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Boğaz ağrısı için sütten daha faydalı bir şey yoktur."*

Muteber kaynaklarda nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. İsa (a.s) bir şehirden geçerken o şehrin halkının yüzlerini sarı ve gözlerinin etrafının mor olduğunu gördü. Fazla hastalanmaktan dolayı O Hazret'e şikâyette bulundular. Hazret: "Siz eti pişirmeden önce yıkanmamışken pişiriyorsunuz. Hiçbir hayvan cenabetlilik onda bulunmadan dünyadan gitmez ." Bundan sonra onlar eti pişirmeden önce yıkadılar ve onların hastalıkları ortadan kalktı.*

Yine Hz. İsa (a.s) bir şehirden geçerken oranın halkının dişleri dökülmüş ve yüzleri şişmişti. Hazret: "Uyuduğunuz zaman ağzınızı açık bırakın ve kapatmayın diye buyurdu. Öyle yaptılar ve o rahatsızlık onların üzerinden kalktı."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hamza b. Tayyar İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna geldi ve o ah çekiyordu. Hazret: *"Sana ne oluyor?"* diye sordu. O da "Dişim ağrıyor" dedi. Hazret: *"Hacamat ol"* diye buyurdu. O adam da hacamat oldu ve sakinleşti. Hazret şöyle buyurdu: *"Hiçbir deva hacamat olmağa ve bal yemeğe yetişmez."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre İbrahim b. Nizam şöyle anlatmıştır: "Yolda hırsızlar beni yakaladılar. Ağzıma sıcak falude (bir çeşit muhallebi gibi tatlı) döktüler ve

ondan sonra ağzıma kar doldurdular. Sonra bütün dişlerim döküldü. İmam Rıza'yı (a.s) rüyamda gördüm. Buyurdu ki: *"Ağzına sudu otu (kulunç otu) al ki, dişlerin çıksın."* Bir müddet sonra İmam Rıza'nın (a.s) bizim mahalleye geldiğini ve Horasan'a gideceğini duydum. O Hazretin huzuruna gittim ve kendi durumumu arz ettim. Rüyada buyurduğunun aynısını buyurdu; bende öyle yaptım ve dişlerim çıktı."

Sekizinci Kısım:
Yara, Selül ve Cilt Hastalıklarının Tedavisi

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Elini selüle sür ve üç defa şu duayı oku:*

بِسمِ الله الرَّحمنِ الرَّحيمِ بِسمِ اللَّه و بِاللَّه محَمَّدٌ رسولُ اللَّه صَلَّى اللهُ عَلَيه وآله وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلىِّ الْعَظيمِ اللَّهُمَّ امْحُ عَنّى مَا أَجِد .

"Bismillahirramanirrahim. Bismillahi ve billahi muhemmedun rasulullahi sallallahu e'leyhi ve alihi ve la havle vela guvvete illa billahil eliyyil azim. Allahumme emhu anni ma ecidu."

Muteber bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bizim evimizde bir kızın boynunda henazir (ur) oluşmuştu. Bir şahıs rüyamda bana "Bu duayı sürekli olarak tekrar etmesini söyle" dedi:* ***"Ya raufu ya rahim ya rabbi ya seyyidi"****.*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Vücudunun bir yerinde bir şişkinlik (iltihap ve kabarma) oluşur ve kötüleşmesinden korkarsan, farz namazlar için abdestli olduğunda namazdan önce o şişkinlik için bu ayeti oku:*

لَوْ أَنْزَلْنَا هذَا الْقُرْآن عَلى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعاً مُتَصَدِّعاً مِنْ خَشْيَة اللّه .

"Lev enzelna hazal gur-ane e'la cebelin leraeytehu haşien muteseddien min heşyetillahi." *Sureyi sonuna kadar okuyun (Haşr suresi /21).*

Eğer böyle yaparsan o şişkinlik kısa bir sürede iyileşir."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre *"Sağırlık, çıban ve sivilce için bu ayeti okusunlar ve yazarak kendi üzerlerinde taşısınlar:*

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ و مَثَلُ كَلمَةٍ خَبيثَةٍ كَشجَرَةٍ خَبيثَةٍ اجْتُثَّتْ منْ فَوْقِ الْأَرْضِ ما لَها منْ قَرارٍ منْها خَلَقْناكُمْ و فيها نُعيدُكُمْ و منْها نُخْرِجُكُمْ تارَةً أُخْرى اللَّهُ أَكْبَرُ وَ أَنْتَ لَا تَكْبُرُ اللَّهُ يَبْقَى وَ أَنْتَ لَا تَبْقَى و اللَّهُ عَلى كُلِّ شيءٍ قَدير

"Bismillahirrahmanirrahim. ve meselu kelimetin hebisetin keşeceretin hebisetin uctusset min fevgil erzi ma leha min gararin minha helegnakum ve fiha nuidukum ve minha nuhricukum tareten uhra. Allahu ekber ve ente la tekburullahu yebga ve ente la yebga vellahu e'la kulli şey-in gadir."

İshak b. İsmail ve diğerleri alaca hastalığı hastalığından (bir çeşit cilt hastalığı) dolayı İmam Cafer Sadık'a (a.s) şikâyette bulundular. Hazret şöyle buyurdu: *"Abdest alarak iki rekât namaz kılın, sonra Allah'a hamd ve senayı yerine getirin.*

Daha sonra Muhammed ve ailesine salâvat getirerek şunu söyleyin:

يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رحْمَانُ يَا رحْمَانُ يَا رحْمَانُ يَا رحيمُ يَا رحيم يَا رحيم يَا وَاحدُ يَا وَاحدُ يَا وَاحدُ يَا أَحَدُ يَا أَحَدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا صَمَدُ يَا صَمَدُ يَا أَرْحم الرَّاحمين يَا أَرْحَمَ الرَّاحمين يَا أَرْحم الرَّاحمين يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِينَ يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِين يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِينَ يَا ربَّ الْعَالَمينَ يَا ربَّ الْعَالَمين يَا ربَّ الْعَالَمينَ يَا سَامِعَ الدَّعَوَات يَا مُنْزِلَ الْبَرَكَات يَا مُعْطِى الْخَيْرَات صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَعْطِنى خَيْرَ الدُّنْيَا و خَيْرَ الْآخرَةِ و اصرِفْ عَنِّى شَرَّ الدُّنْيَا و شَرَّ الْآخرَةِ وَ أَذْهِبْ مَا بِى فَقَدْ غَاظَنِى الْأَمْرُ وَ أَحْزَنَنِى .

"Ya Allahu, ya Allahu, ya Allahu, ya rahmanu, ya rahmanu, ya rahmanu, ya rahimu, ya rahimu, ya rahimu, ya vahidu, ya vahidu, ya vahidu, ya ehedu, ya ehedu, ya ehedu, ya samedu, ya samedu, ya samedu, ya erhemer rahimin, ya egderel gadirin, ya egderel gadirin, ya egderel gadirin, ya rabbel âlemin, ya rabbel âlemin, ya rabbel âlemin, ya samied deavati, ya munzilel berekati, ya mu'tiyel heyrati, salli ela muhammedin ve ali muhammedin ve atini hayrid dünya ve hayrel ahireti vesrif enni şerred dünya ve şerrel ahireti ve ezhib ma bi feged ğazenil emru ve ehzeneni."

Diğer bir rivayette *"Yasin suresini bal ile yazarak yıkayın ve o suyu için ki, iyileşsin"* diye buyurmuştur.

Yine diğer bir rivayette *"En'am suresini bir kaba bal ile yazın ve su ile yıkayarak için"* diye buyurmuştur.

Mekarimu'l-Ahlak kitabında zikredildiğine göre alaca hastalığı (miskin) ve cüzzam hastalığı için bu ayeti yazarak yıkayıp suyunu için ve üzerinizde bulundurun:

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ يَمْحُوا اللَّهُ ما يشاءُ و يُثْبِتُ و عنْدَهُ أُمُّ الْكتابِ

الْحَمْدُ للَّه فاطِرِ السَّماوات و الْأَرْضِ جاعلِ الْمَلائكَة رُسُلًا أُولِى أَجْنحَةٍ

مَثْنى وَ ثُلاث و رُباع بِاسْمِ فُلَانِ بنِ فُلَانَةَ.

"Bismillahirrahmanirrahim. Yemhullahu ma yeşau ve yusbitu ve indehu ummul kitab, elhemdulillahi fatıris semavati vel erzi cailil melaiketi rusulen uli ecnihetin mesna ve sulase ve rubae bismi fulan ibni fulanete."

"Fulan ibni fulanete" kelimelerinin yerine onun ve annesinin ismini yazın. "Beheg" hastalığı (derinin beyazlaşmasına yol açan beres hastalığına benzer bir hastalık) için o bölgeye şöyle yazın:

و إِنْ من شيءٍ إِلَّا عنْدَنا خَزائنُهُ و ما نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّون .

"Ve in min şey-in illa indena hezainuhu ve ma nunezziluhu illa bigaderin melumin hel yesmeunekum iz ted'une ev yenfeunekum ev yezurrun."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Mütevekkil'in (Abbasi halifesi) vücudunda bir çıban çıkmıştı ki, helak olmak üzereydi. Tabipler onu yarmağa cüret edemiyorlardı. Mütevekkil, veziri olan Fetih b. Hakan'ı İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna gönderdi Mütevekkilin durumunu arz etti Hazret: *"Koyunların ayakları altında ezilen koyun gübresini alarak gülsuyu ile karıştırın ve o çıbanın üzerine koyun"* diye buyurdu. Bu haber oraya ulaştığında "Bunun ne faydası vardır?" diye tabipler güldüler. Mütevekkil'in veziri: "O Hazret halkın en bilginidir ve ne buyurmuşsa, yapmak gerekir" dedi. Sonra İmam'ın (a.s) buyurduğu şekilde yaptılar ve Mütevekkil'in ağrısı dinerek uykuya daldı. Sonra o çıbanı yarıldı ve çok fazla iltihap çıktı ve o şifa buldu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Şeker pancarını inek etiyle beraber pişirip yemek, alaca hastalığını iyileştirir."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam O Hazrete beheg ve alaca hastalığından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Hamama git ve kına ile nureyi (tüy dökücü bir madde) karıştırarak hasta olan bölgeye sür. Artık onun eserini görmeyeceksin"* diye buyurdu.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İnek eti, cüzzam ve alaca hastalığını yok eder."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her Cuma bıyık kesmek cüzzam hastalığından korur."*

Dokuzuncu Kısım:
İç Hastalıklar, Mide Ağrıları ve Öksürüğün Tedavisi

Nakledildiğine göre bir adam göğüs ağrısından dolayı İmam Cafer Sadık'a (a.s) şikâyette bulundu. Hazret: *"Kur'an'dan şifa talep et. Zira Hak Teâlâ şöyle buyuruyor:* ***"Fihi şifaun lima fis-sudur"*** *yani, göğüslerde bulunan o şey için Kur'an'da şifa vardır."*

Yine İmam Cafer sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre bir adam Hz. Resul'ün (s.a.a) huzuruna gelerek: "Kardeşim karın ağrısından dolayı rahatsızdır" dedi. Hazret: *"Bir miktar balı sıcak su ile yemesini söyle"* diye buyurdu. Sonraki gün yine İmam'ın (a.s) huzuruna gelerek: "Yedi ama fayda vermedi" dedi. Hazret: *"Git yine bal ver yesin ve yanında yedi defa Hamt suresini oku"* diye buyurdu. O adam gittiğinde, Hazret: *"Onun kardeşi münafıktır. Bu sebepten dolayı bal yemek ona fayda etmedi"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam Hz. Emirü'l-Müminine (a.s) karın ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Su iç ve bu duayı oku"* diye buyurdu:

يا اللهُ يا اللهُ يا اللهُ يا رحمن يا رحيم يا رب الاَربابِ الالهَة يامَلک المُلُوک

يا سَيِّد السّادات اشفنى بِشَفائک من كُلِّ داءٍ وسُقمٍ فَانّى عبدُک وَابن عبدک

أتَقَلَّب فى قَبضَتک .

"Ya Allahu, ya Allahu, ya Allahu, ya rehmanu, ya rehimu, ya rabbel erbabi, ya ilahel aliheti, ya melikel muluki, ya seyyides sadati işfini bişefaike min kulli dain ve sugmin feinni ebduke vebnu ebdike etegellebu fi gebzetike."

Yine diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) göbek ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Elini o bölgeye koy ve üç defa şunu oku"* diye buyurdu:

و إِنَّهُ لَكتابٌ عزِيزٌ لا يَأْتيه الْباطلُ منْ بَيْنِ يَدَيْه و لا من خَلْفه تَنْزِيلٌ من حَكيمٍ حميد .

"Ve innehu lekitabun azizun la ye'tihil batilu min beyni yedeyhi ve la min helfihi tenzilun min hekimin hemidin."(Fussilet Suresi / 41-42)

Birkaç rivayette belirtildiğine göre *"Sancılanmağa ve karın ağrısına karşı Hamt, Nas, Felak ve İhlâs surelerini bir kaba misk ve safran ile yazın. Ardından şu duayı yazın:*

أَعُوذ بِوجْه اللَّه الْعَظيمِ و عزَّتِه الَّتى لَا تُرَامُ و قُدْرَتِه الَّتى لَا يَمْتَنِع منهَا شىْءٌ منْ شَرِّ هَذَا الْوَجعِ و من شَرِّ مَا فيه و منْ شَرِّ مَا أَحْذَرُ منْهُ.

"Euzu bi-vechillahil azim ve izzetihilleti la turamu ve bi-gudretihilleti la yemteniu minha şey'un min şerri hazalvecei ve min şerri ma fihi ve min şerri ma ehzeru minhu." *Sonra yağmur suyu ile yıkayın ve açken ya da uyuyacağınız zaman için."*

Diğer bir rivayette (bunun) felç ve bütün karın gazları için faydalı olduğu belirtilmiştir.

Bir rivayette nakledildiğine göre bir adam İmam Muham-med Bakır'a (a.s) böğrünün ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Namazı bitirdiğin zaman elini secde yerine sür ondan sonra ağrıyan yere sür ve bu ayeti oku"* diye buyurdu:

أ فَحسبْتُمْ أَنَّما خَلَقْناكُمْ عبثاً و أَنَّكُمْ إِلَيْنا لا تُرْجَعُون فَتَعالَى اللَّهُ الْمَلک الْحقُّ لا إِله إِلَّا هُوَ ربُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ و منْ يَدْعُ مع اللَّه إِلهاً آخَرَ لا بُرْهان لَهُ بِهِ فَإِنَّما حسابُهُ عنْدَ ربِّه إِنَّهُ لا يُفْلِحُ الْكافرون و قُلْ ربِّ اغْفرْ و ارْحم و أَنْت خَيْرُ الرَّاحمين .

"Efehesibtum ennema helegnakum abesen ve ennekum ileyna la turceune fetea'lallahul melikul heggu la ilahe illa huve rabbul arşil kerim ve men yed'u mee'llahi ilahen ahere la burhane lehu bihi feinnema hisabuhu inde rabbihi innehu la yuflihul kafirune ve gul rabbiğfir verhem ve ente heyrurrahimin."(Mü'minun Suresi / 115-118)

Ravi şöyle diyor: "Böyle yaptım ve kısa zamanda iyileşti.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Elini böğrüne sürerek üç defa bu duayı oku:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه محَمَّدٌ رسولُ اللَّه ص وَ لَا حَوْلَ و لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلى الْعَظيمِ اللَّهُمَّ امْحُ عَنَى مَا أَجِدُ فى خَاصرَتى .

"Bismillahi ve billahi Muhemmedun rasulullahi ve la havle ve la guvvete illa billahil a'liyyil a'zim. Allahumme emhu e'nni ma ecidu fi hasirati." *Ve her defasında elini o bölgeye (ağrıyan kısma) sür."*

İmam Ali b. Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dalak hastalığını defetmek için bu ayeti safranla yazın ve zemzem suyuyla yıkayıp için:

قُلِ ادْعُوا اللّهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمنَ اَياًّ مَا تدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنى وَلَا تجْهَر بِصَلَاتک وَلَا تُخَافتْ بِهَا وَابْتَغِ بين ذلک سبيلاً وَقُلِ الْحَمْدُ للّه الَّذى لَمْ يَتَّخذْ وَلَداً وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شريکٌ فى الْمُلْک وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِىٌّ من الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبيراً .

"Gulid'ullahe evid'urrahmane eyyen ma ted'u fe-lehul esmaul husna ve la techer bi- selatike ve la tuhafit bi-ha vebteği beyne zalike sebilen ve gulilhemdu lillahillezi lem yettehiz veleden ve lem yekûn lehu şerikun fil'mulki ve lem yekûn lehu veliyyun minnez zulli ve kebirhu tekbira."(İsrâ Suresi / 110-111)

Nakledildiğine göre bir adam İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna gelerek karın guruldamasından ve seslenmesinden dolayı şikâyette bulundu. O: "o kadar rahatsız ediyor ki, bir kimseyle konuştuğumda utanıyorum" dedi. Hazret: *"Namazı bitirdiğinde bu duayı oku"* dedi:

اللَّهُمَّ مَا عَلِمْتُ مِنْ خَيْرٍ فَهُوَ مِنْکَ لَا حَمْدَ لِی فِیهِ و مَا عَلِمْتُ مِنْ سوءٍ فَقَدْ حَذَّرْتَنِیه فَلَا عُذْرَ لِی فیه اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذ بِکَ أَنْ أَتَّکلَ عَلَی مَا لَا حَمْدَ لی عَلَیْه أَوْ آمَن مَا لَا عُذْرَ لی فیه.

"Allahumme ma emiltu min heyrin fehuve minke la hemde li fihi ve ma emiltu min suin fegad hezzertenihi fela uzre li fihi. Allahumme inni euzu bike en ettekile e'la ma la hemde li aleyhi ev amene ma la uzre li fihi."

Diğer bir rivayette bu (üstteki) dua, zehiri defetmek için zikredilmiştir.

Yine bir adam O Hazrete şiddetli sancılanmaktan dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Suyu alarak bu ayeti ona oku:*

يُرِيدُ اللّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ .

"Yuridullahu bikumul yusre ve la yuridu bikumul usre."(Bakara Suresi / 185)

Sonra üç defa şöyle söyle:

اَوَلَمْ یر الَّذِینَ کَفَرُوا اَنَّ السَّموَات وَالْاَرْضَ کَانَتَا رَتْقاً فَفَتَقْنَاهُمَا وجَعَلْنَا من الْمَاء کُلَّ شیءٍ حیٍّ اَفَلَا یُؤْمِنُون .

"Evelem yerallezine keferu ennes-semavati vel'erze kaneta retgen fe-fetegnahuma ve ce'alna minel-mai kule şey-in hay. Efela yuminun."(Enbiyâ Suresi / 30)

Sonra o suyu iç ve iki elini karnına sür" diye buyurdu.

Diğer bir rivayette belirtildiğine göre bu ayetleri yağa oku ve karnına sür:

بِسمِ الله الرَّحمنِ الرَّحيمِ فَفَتَحْنَا اَبْوَاب السَّمَاء بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ وَفَجَّرْنَا الْاَرْض عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلى اَمْرٍ قَدْ قُدر وحَمَلْنَاهُ عَلى ذَات اَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ فَتَحْنَا عَلَيْهِم أَبْوَاب كُلِّ شيءٍ بِاسمِ فلان بن فلان أَوَلَمْ ير الَّذين كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَات وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا .

"Bismillahirrahmanirrahim. Fe-fetehna ebvabes-semai bi-main munhemirin ve feccernal-erze uyunen feltegal-mau e'la emrin gad gudire ve hemelnahu e'la zatil-vahin ve dusurin fe-fetehna e'leyhim ebvabe kulli şey-in bis'mi fulan ibni fulan. Evelem yerallezine keferu ennes semavati vel'erze kaneta retgen." (Kamer Sûresi / 11-13. En'âm Suresi / 44. Enbiyâ Suresi / 30)

Ayetin sonuna kadar oku.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) bir yolculukta idiler. O Hazretin oğlu İsmail, karın ve sırt ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret onu çağırarak sırt üstü yatmasını buyurdu ve bu duayı ona okudu:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و بِصُنْعِ اللَّه الَّذى أَتْقَن كُلَّ شيءٍ إِنَّهُ خَبِير بِما تَفْعَلُون اسْكُن يَا رِيح بِالَّذى سَكَنَ لَهُ مَا فى اللَّيْلِ وَ النَّهارِ و هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيم.

"Bismillahi ve billahi ve bi-sun'illahillezi etgene kulle şey-in innehu hebirun bima tef'elune uskun ya rihu billezi sekene lehu ma fil'leyli ven'nehari ve huves-semiul a'lim."(En'âm Suresi / 13. Neml Suresi / 88)

Bir adam Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) sırt ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Elini ağrıyan kısma koyarak üç defa bu ayeti oku:*

وَمَا كَان لنَفْسٍ اَنْ تَمُوت اَلَّا بِاذْنِ اللّه كتَاباً مُؤَجَّلاً ومن يرِدْ ثَوَاب الدُّنْيَا نُؤْتِه منْهَا ومن يرِدْ ثَوَاب الْاخرَةِ نُؤْتِه منْهَا وسنجْزِى الشَّاكرين .

"Ve ma kane li-nefsin en temute illa bi-iznillahi kitaben muec'celen ve men yurid sevabed'dünya nu'tihi minha ve men yurid sevabel'ahireti nu'tihi minha ve seneczişşakirin."(Âl-i İmrân Suresi / 145)

Sonra yedi defa "İnna enzelna"yı (Kadir Suresi'ni) oku" diye buyurdu.

Kuleyni, Hasan olan bir hadiste şöyle rivayet etmiştir: Bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) öksürükten dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Bir miktar rumi encidanını (kasni denilen zamk'ın alındığı ağaç) aynı miktarda nebatla birlikte ezin ve bir veya iki gün yiyin"* diye buyurdu. O adam şöyle diyor: "Bir gün yedim ve iyileştim."

Birkaç hadiste belirtildiğine göre sofradan düşen kırıntıları yemek böğür ağrısını giderir.

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Armut yiyin ki, kalbi cilalar ve iç yağlarını sakinleştirir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Açken hurma yemek mide kurtlarını öldürür."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim uyuyacağı zaman yedi tane ecveh hurması (kapta yığılmış olan hurma) yerse, midesindeki kurtları öldürür."*

Birkaç muteber hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İshali iyileştirmek için bir miktar pirinci alarak yıkasınlar. Sonra gölgede kurutup ateş üzerinde kavursunlar ve yavaşça ezsinler. Her sabah bir avuç ondan yesinler."*

Bir adam İmam Muhammed Bakır'a (a.s) zehirlenmekten şikâyet etti. Hazret: *"Ermeni gülünü al ve ateşin üzerinde yavaşça kavur (kokusunu çıkar). Daha sonra ezerek ye"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) mide zaafından (rahatsızlığından) şikâyette bulundu. Hazret: *"Cezah (otunu) soğuk su ile ye ve cezah kerevize benzer bir bitkidir ki, ona biveza da söylenir."*

Onuncu Kısım:
Eklem Ağrıları, Felç, Basur, Mesane ve Diğer Hastalıkların Tedavisi

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Mualla b. Henis, İmam Cafer Sadık'a (a.s) ferc (avret yeri) ağrısından dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Kendi avret yerini uygun olmayan bir yerde açmışsın. Bu sebepten dolayı o ağrı oluşmuştur. Sol elini fercinin üzerine koy ve bu duayı oku"* diye buyurdu:

بِسمِ اللَّه و باللَّه بَلی منْ أَسْلَمَ وجْهَهُ للَّه و هُوَ مُحْسن فَلَهُ أَجْرُهُ عنْدَ ربِّه و لا خَوْفٌ عَلَيْهِم و لا هُمْ يَحْزَنُون اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْلَمْتُ وجْهِی إِلَيْک وَ فَوَّضْتُ أَمْرِی إِلَيْک لَا مَلْجَأَ وَ لَا مَنْجی منْک إِلَّا إِلَيْک .

"Bismillahi ve billahi bela men esleme vechehu lillahi ve huve muhsinun felehu ecruhu inde rabbihi ve la hevfun aleyhim ve la hum yehzenun. Allahumme inni eslemtu vechi ileyke ve fevveztu emri ileyke la melcee ve la menca minke illa ileyke."

Yine bir adam Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) kalçalarının ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Bir leğene sıcak su koy ve suyun içine otur. Sonra elini ağrıyan bölgeye koy ve bu duayı oku"* diye buyurdu:

أَولَمْ يَرَ الَّذينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَات وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وجَعَلْنَا من الْمَاء كُلَّ شیءٍ حیٍ أَفَلَا يُؤْمنُون .

"Evelem yerallezine keferu ennes-semavati vel'erze kaneta retgen fe-fetegnahuma ve ce'elna minel'mai kulle şey-in hayyin efela yu-minun."(Enbiya Suresi / 30)

Bir adam İmam Hüseyin'e (a.s) ayaklarının ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"**İnna fetehna**"suresinin başından "**ve kanellahu azizen hekima**"ya kadar oku"* diye buyurdu.

Muteber bir rivayette belirtildiğine göre Ebu Hamza, İmam Muhammed Bakır'a (a.s) dizlerinin ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Namazdan sonra bu duayı oku"* diye buyurdu:

يَا أَجْوَدَ منْ أَعْطَى وَ يَا خَيْرَ منْ سُئلَ وَ يَا أَرْحم منِ اسْتُرْحم ارْحم ضَعْفى

و قلَّةَ حيلَتِى و عَافنى من وجعى .

"Ya ecvede men e'ta ve ya heyre men suile ve ya erheme menisturhime irhem za'fi ve gillete hileti ve afini min vece'i." Adam öyle yaptı ve kısa zamanda iyileşti.

Salim b. Muhammed İmam Cafer Sadık'a (a.s) bacak (veya ayak bileği ve üstünün) ağrısından şikâyet etti ve "Bu ağrı beni bütün işlerden aciz etmiştir" dedi. Hazret: *"Bu ayeti yedi defa o bölgeye oku"* diye buyurdu:

و اتْلُ ما أُوحِى إِلَيْک منْ كتابِ ربِّکَ لا مُبَدِّلَ لكَلماته وَ لَنْ تَجِد منْ دُونِه

مُلْتَحدا .

"Vetlu ma uhiye ileyke min kitabi rabbike la mubeddile li-kelimatihi ve len tecide min dunihi multeheden."

(Kehf Suresi / 27)

Yine diğer bir rivayette belirtildiğine göre, bir adam İmam Hüseyin'e (a.s) ayak ağrısından şikâyet etti. Hazret: *"Elini o kısma koy ve şöyle söyle"* diye buyurdu:

بِسمِ الله وبِالله وَالسَّلامُ عَلى رسولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيه وآله وَمَا قَدَرُوا اللّهَ حقَّ قَدْرِه وَالْاَرْض جميعًا قَبْضَتُهُ يوم الْقيمَة وَالسَّمواتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيمينِه سبحَانَهُ وتَعَالى عَمَّا يُشْرِكُون .

"Bismillahi ve billahi vesselamu e'la rasulillahi sallallahu e'leyhi ve alihi ve ma gaderullahe hegge gedrihi vel'erzu cemi'en gabzetuhu yevmel-gıyameti ves'semavatu metviyyatun bi-yeminihi subhanehu ve teala e'mma yuşrikun."

(Zümer Suresi / 67)

Bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s) mesane ağrısından dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Uyuyacağın zaman bu ayeti üç defa ve uyandıktan sonra bir defa oku"* diye buyurdu:

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّهَ عَلى كُلِّ شيءٍ قَديرٌ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمواَت وَالْاَرْضِ وَمَا لَكُمْ منْ دُونِ اللّه من وَلِى وَّلا نَصيرٍ .

"Elem te'lem ennellahe e'la kulli şey-in gadirun elem te'lem ennellahe lehu mulkus semavati vel-erzi ve ma lekum min dunillahi min veliyyin ve la nesirin."(Bakara Suresi / 106-107)

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre bir adam İmam Ali Naki'ye (a.s): "Sizin Şialarınızdan bir şahsın idrarı kesilmiştir" diye yazdı. Hazret cevabında: *"Ona fazla Kur'an ayetleri okuyun ki, şifa bulsun"* diye yazdı.

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her şişkinliğe karşı Haşr Suresi'nin (21-24. ayeti) sonunda bulunan* ***"lev enzelna hazel Kur'ane e'la cebelin"****i surenin sonuna kadar üç defa okuyun ve her defasında o kısma ağız suyunu sürün."*

Yine bir adam O hazrete eklem ağrılarından şikâyette bulundu. Hazret: *"Bu duayı oku"* diye buyurdu:

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِأَسْمَائِک و بَرَکَاتِک و دَعْوَةِ نَبِیِّک الطَّیِّب الْمُبَارَک الْمَکِینِ عِنْدَک ص و بِحَقِّه و بِحَقِّ ابْنَتِه فَاطِمَةَ الْمُبَارَکَةِ و بِحَق وصِیِّه أَمِیرِ الْمُؤْمِنِین و حق سَیِّدَی شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ إِلَّا أَذْهَبْتَ عَنِّی شَرَّ مَا أَجِدُ بِحَقِّهِم بِحَقِّهِم بِحَقِّهِم بِحَقِّک یَا إِلَهَ الْعَالَمِین .

"Allahumme inni es-eluke bi-esmaike ve berekatike ve de'veti nebiyyiket-tayyibil- mubarekil-mekini indeke sallallahu e'leyhi ve alihi ve bi-heggihi ve bi heggibnetihi fatimetel- mubareketi ve bi-heggi vesiyyihi emiril-muminine ve bi-heggi seyyidey şebabi ehlil-cenneti illa ezhebte e'nni şerre ma ecidu bi-heggihim bi-heggihim bi-heggihim bi-heggike ya ilahel âlemin." Bu duayı okuduğunda o anda ağrısı dindi.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bu duayı okumak, basur hastalığını yok etmek için faydalıdır;*

يَا جَوَادُ يَا مَاجِدُ يَا رحيم يَا قَرِيبُ يَا مُجِيبُ يَا بَارِئُ يَا رَاحم صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آله وَ ارْدُدْ عَلَيَّ نعْمَتَک وَ اكْفنى أَمْرَ وجعِى .

"Ya cevadu, ya macidu, ya rahimu, ya garibu, ya mucibu, ya bariu, ya rahimu, salli e'la muhemmedin ve alihi ver'dud e'leyye ni'meteke vekfini emre vece'i."

Bir adam İmam Rıza'ya (a.s) basurdan şikâyet etti. Hazret: *"Yasin Suresi'ni bal ile yazarak yıka ve onun suyunu iç"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kimde bir şişkinlik veya yara (kesik gibi) oluşursa, bir bıçağı alsın ve o kısma sürerek şöyle söylesin:*

بِسمِ اللَّه أَرْقِيک من الْحَدِّ و الْحديد، و منْ أَثَرِ الْعُودِ، و الْحجرِ الْمَلْبُودِ ، و من الْعرْقِ الْفَاتِرِ، و الْوَرَمِ الأجر ، و من الطَّعَامِ و عَقْرِهِ، و من الشَّرَابِ و بَرْدِهِ، أَمْضى إِلَيْک بِإِذْنِ اللَّه إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فِى الْإِنْسِ و الْأَنْعَامِ. بِسمِ اللَّه فَتَحْتُ، و بِسمِ اللَّه خَتَمْت .

"Bismillahi ergike minel heddi vel-hedidi ve min eseril-udi vel-heceril melbudi ve minel i'rgil fatiri vel'veremil-ecerri ve minet teami ve agrihi ve mineş-şerabi ve berdihi emzi ileyke bi-iznillahi

ila ecelin musemma fil insi vel en'ami. Bismillahi fetehtu ve bismillahi hetemtu." *Sonra o bıçağı yere saplasın."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) düşkünlük (rahatsızlık) veya baş ağrısı ile karşılaştığında elini açarak Hamt, Kuhuvallah, Felak ve Nas surelerini okuyorlar ve ellerini yüzüne sürüyorlardı."*

Bir hadiste nakledildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'a (a.s): "Yel başımdan ayağıma kadar beni sarıyor" diye arz etti. Hazret: *"Açken amber ve yağı burnuna damlat"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam idrarını tutamamaktan ve sürekli olarak idrar damlalarının ondan gelmesinden dolayı İmam Muhammed Bakır'a (a.s) şikâyet etti. Hazret: *"Beyaz hardalı alarak altı defa soğuk su ile ve bir defa da sıcak su ile yıka. Gölgede kurut ve gül yağı ile yağlayarak ez ve sonra ye"* diye buyurdu.

Birkaç rivayette belirtildiğine göre tere (pırasa yaprağına benzer ve zambakgillerden olan bir bitki) yemek basuru iyileştirir.

Yine diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur.*"Pirinç ve yetişmemiş hurma basuru ortadan kaldırır."*

Bir adam İmam Ali Naki'ye (a.s) kabızlıktan dolayı şikâyet etti. Hazret: *"Açken berni hurması yiyerek üzerinden su iç."* Adam bunu yaptı ve yaradı; mizacında rutubet oluştu (yani, bağırsakları yumuşadı ve kabızlıktan kurtuldu). Sonra tekrar rutubetten (ishalden) şikâyet etti. Hazret: *"Berni hurmasını Açken ye ama üzerinden su içme"* dedi. Adam öyle ya-

pınca mizacı düzeldi (kabızlıktan ve ishalden kurtuldu).

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Açken hamama gitmek (veya banyo yapmak) balgamı defeder ve yemekten sonra hamama gitmek safra ve sevdayı defeder."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Fazla taranmak balgamı azaltır."*

On Birinci Kısım: Sihri Bozmak, Zehirli Hayvanlar ve Diğer Belalar Hakkındaki Muskalar

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Sihri bozmak için bu muskayı ahu derisine yazın ve üzerinizde bulundurun:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه بِسمِ اللَّه و مَا شَاء اللَّهُ بِسمِ اللَّه لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه

قالَ موسى ما جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لا يُصْلِح عَمَلَ

الْمُفْسدين فَوَقَعَ الْحقُّ و بَطَل ما كانُوا يعمَلُون فَغُلبُوا هُنالک و انْقَلَبُوا

صاغِرِين.

"Bismillahi ve billahi ve maşaallahu. Bismillahi la havle ve la guvvete illa billahi gale musa ma ci-tum bihis-sihru innellahe seyubtiluhu innellahe la yuslihu amelel-mufsidine fe-vege'el heggu ve betale ma kanu ye'melune feğulibu hunalike vengelebu sağirin."

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Eğer bir büyücüden veya bir zalimden korkarsan gece namazından sonra ve sabah namazına başlamadan önce yüzünü onun evine doğru çevirerek yedi defa şöyle söyle:*

بِسمِ اللّه و بِاللّه سنشُدُّ عضُدَک بِأخیک وَ نَجْعَلُ لَکُما سُلْطاناً فَلا یصلُون إِلَیْکُما بِآیاتنا أَنْتُما و منِ اتَّبَعَکُمَا الْغالبُون .

"Bismillahi ve billahi seneşuddu e'zudeke bi-ehike ve nec'elu le-kuma sultanen fe-la yesilune ileykuma bi-ayatina entuma ve menittebeekumal-ğalibun."

Muteber hadislerde nakledildiğine göre Nas ve Felak sureleri büyü bozma konusunda oldukça tesirlidir.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimseyi nazar etmekten veya başkasının onu nazar etmesinden korktuğunda üç defa şunu söyle:*

ماشاء الله لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّه الْعَلی الْعَظیم

"Maşaellah la guvete illa billahil a'liyyil a'zim." Ve şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman iyi kılıkla evden dışarı çıkmak istersen, Nas ve Felak surelerini oku ve evden çık ki, kötü gözler ona (ona) tesir etmesin."*

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Herkime nazar değmişse, ellerini yüzünün karşısına kaldırarak Hamt, Kulhuvallah, Felak ve Nas surelerini okusun ve elini başının önüne sürsün."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim şeytandan ve büyücülerden korkarsa, sehre (sihir) ayetini okusun:*

»إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذی خَلَق السَّماوات و الْأَرْض فی ستَّة أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوی عَلَی الْعَرْشِ يُغْشی اللَّيْلَ النَّهار يَطْلُبُهُ حثيثاً و الشَّمْس و الْقَمَرَ و النُّجُوم مُسَخَّراتٍ بِأَمْرِه أَلا لَهُ الْخَلْقُ و الْأَمْرُ تَبارَک اللَّهُ ربُّ الْعالَمين ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعاً و خُفْيَةً إِنَّهُ لا يُحبُّ الْمُعْتَدين و لا تُفْسدُوا فی الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاحها وَ ادْعُوهُ خَوْفاً و طَمَعاً إِنَّ رحْمَتَ اللَّه قَريبٌ منَ الْمُحْسنين .

"İnne rabbekumullahullezi heleges-semavati vel-erze fi sitteti eyyamin summes-teva e'lal a'rşi yuğşil-leylen'nehare yetlubuhu hesisen veş-şemse vel-gamere ven'nucume musehheratin bi-emrihi ela lehul-helgu vel-emru tebarekellahu rabbul-âlemin. Ud'u rabbekum tezarruen ve hufyeten innehu la yuhibbul-mu'tedin ve la tufsidu fil-erzi be'de islahiha ved'uhu hev'fen ve temeen inne rahmetellahi garibun minel-muhsinin."Araf Suresi / 53-55)

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre bir adam kötü hayallerin fazlalığından ve ona musallat olan şeytan vesvese-lerinden İmam Cafer Sadık'a (a.s) şikâyet etti. Hazret: *"Elini kalbinin üzerine koy ve üç defa şöyle söyle"* diye buyurdu:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه اللَّهُمَّ مَنَنْت عَلَیَّ بِالْإِيمَانِ وَ أَوْدَعْتَنی الْقُرْآنَ و رَزَقْتَنی صيَامَ شَهْرِ رمضَان فَامْنُنْ عَلَیَّ بِالرَّحْمَة و الرِّضْوَانِ و الرَّأْفَة و الْغُفْرَانِ و تَمَامِ مَا أَوْلَيْتَنی من النِّعَمِ و الْإِحْسَانِ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا دَائمُ يَا رحْمَانُ سُبْحَانَک و

لَيْس لِی أَحَدٌ سوَاک سُبْحَانَکَ أَعُوذُ بِکَ بَعْدَ هَذه الْكَرَامَات من الْهَوَانِ و

أَسْأَلُکَ أَنْ تُجْلِی عنْ قَلْبِی الْأَحْزَان .

"Bismillahi ve billahi. Allahumme menente e'leyye bil-imani ve evde'tenil-gur-ane ve rezegteni siyame şehri ramezane fem'nun a'leyye bir-rahmeti ver-rızvani ve- ra-feti ve-ğufrani ve temami ma evleyteni minenniemi vel-ihsani ya hennanu ya mennanu ya daimu ya rahmanu subhaneke ve leyse liy ehedun sivake, subhaneke e'uzu bike be'de hazihil-keramati minel- hevani ve es-eluke en tucliye en gelbil-ehzane." Sonra Muhammed ve a'li Muhammed'e fazla salâvat gönder.

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre bir adam O Hazrete şöyle şikâyette bulundu: "Yalnız kaldığımda korku ve kedere kapılıyorum. Halkın arasına katıldığımda ise, bu durum ortadan kalkıyor. Hazret: "Elini kalbinin üzerine koy ve şöyle söyle

بِسمِ الله بِسمِ الله بِسمِ الله

"Bismillahi, Bismillahi, Bismillah." *Sonra elini kalbine sür ve yedi defa şöyle söyle"* diye buyurdu:

أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّه و أَعُوذُ بِقُدْرَةِ اللَّه و أَعُوذُ بِجَلَالِ اللَّه و أَعُوذُ بِعَظَمَةِ اللَّه و

أَعُوذ بِجمعِ اللَّه وَ أَعُوذ بِرَسُولِ اللَّه وَ أَعُوذ بِأَسْمَاء اللَّه من شَرِّ مَا أَحْذَرُ و

منْ شَرِّ مَا أَخَافُ عَلَى نَفْسِی .

"Euzu bi-izzetillahi ve euzu bi-gudretillahi ve euzu bi-celalillahi ve euzu bi-azemetillahi ve euzu bi-cem'illahi ve euzu bi-resulillahi ve euzu bi-esmaillahi min şerri ma ehzeru ve min şerri ma ehafu e'la nefsi."

Yine diğer bir rivayette belirtildiğine göre bir adam O Hazret'e fazla arzularından ve içinde bulunan vesveselerden dolayı şikâyette bulundu. Hazret: *"Elini sinene sür ve şöyle söyle:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و محَمَّدٌ رسولُ اللَّه صلّى الله عليه وآله وسلم وَ لَا حَوْلَ و

لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلىِّ الْعَظيمِ اللَّهُمَّ امْسحْ عَنِّى مَا أَجِد .

"Bismillahi ve billahi ve Muhemmedun resulullahi (sallallahu e'leyhi ve alihi ve sellem) ve la havle vela guvvete illa billahil a'liyyil a'zim. Allahumme emseh e'nni ma ecidu." *Sonra elini karnına sür ve bu duayı üç defa oku"* diye buyurdu. O şahıs da böyle yaptı ve durumu düzeldi.

Şeyh Ahmet b. Fehd, İddetü'd-Dua kitabında bağlatılmış (büyü yapılmış veya tesir altına alınmış) bir kimse için hanımına bu duayı nakletmiştir ki, yazıp üzerinde bulundurmalıdır:

بِسمِ الله الرَّحمنِ الرَّحيمِ اِنَّا فَتَحْنَا لَک فَتْحًا مُبينًا لِيَغْفرَ لَک اللّهُ مَا تَقَدَّمَ من

ذَنْبِک وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتمَّ نعْمَتَهُ عَلَيْک وَيَهْدِيَک صرَاطًا مُسْتَقيمًا بِسمِ الله

الرَّحمنِ الرَّحيمِ اذَا جَاء نَصْرُ اللّه وَالْفَتْحُ وَرَاَيْت النَّاس يدْخُلُون فى دينِ

اللّه اَفْوَاجًا فَسبح بِحَمْد ربِّک وَاسْتَغْفرْهُ انَّهُ کَان تَوَّابًا ومِنْ ایَاته اَنْ خَلَق لَکُمْ منْ اَنْفُسکُمْ اَزْوَاجاً لتَسکُنُوا الَیْهَا وجَعَلَ بَیْنَکُمْ مَوَدَّةً ورحْمَةً انَّ فی ذلکَ لَایَاتٍ لقَوْمٍ یتَفَکَّرُون ادْخُلُوا عَلَیْهِمُ الْبَاب فَاذَا دخَلْتُمُوهُ فَانَّکُمْ غَالبُون فَفَتَحْنَا اَبْوَاب السَّمَاء بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ وَفَجَّرْنَا الْاَرْض عُیُونًا فَالْتَقَی الْمَاءُ عَلَی اَمْرٍ قَدْ قُدر ربِّ اشْرَحْ لی صدْری ویسِّرْ لی اَمْری وَاحْلُلْ عُقْدَةً منْ لسَانی یَفْقَهُوا قَوْلی حَلَلتُ فُلانِ بنِ فُلانٍ عَلی فُلانَة بِنت فُلانَة لَقَدْ جَاءکُمْ رسولٌ منْ اَنْفُسکُمْ عزیز عَلَیْه مَا عَنتُّمْ حریص عَلَیْکُمْ بِالْمُؤْمنین رَؤُفٌ رحیم فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ حسبِی اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُو عَلَیْه توَکَّلْتُ وَهُوَ ربُّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ

"Bismillahirahmanirrahim. İnna fetehna leke fethen mubinen li-yeğfire lekellahu ma tegeddeme min zenbike ve ma te-ehhere ve yutimme ni'metehu e'leyke ve yehdiyeke sıraten mustegimen. Bismillahirahmanirrahim. İza cae nesrullahi vel fethu ve raeyten'nase yedhulune fi dinillahi efvacen, fe-sebbih bi hemdi rabbike vesteğfirhu innehu kane tevvaba ve min ayatihi en helege lekum min enfusikum ezvacen liteskunu ileyha ve ce'ele beynekum meveddeten ve rahmeten inne fi zalike leayatun ligevmin yetefekkerun, udhulu eleyhimulbabe ve iza deheltumuhu feinnekum ğalibune fefetehna ebvabes'semae bimain munhemirin, summe feccernal'erze uyunen feltegel'mau e'la emrin ged gudire rabbiş-rehli sedri ve yessirli emri vehlul ugdeten min lisanı yefgehu gavli heleltu fulan

ibni fulanin e'la fulaneti binte fulanetin, leged caekum resulun min enfusikum a'zizun e'leyhi ma enittum herisun e'leykum bil-muminine reufun rehimun, fein tevellev fe-gul hesbiyellahu la ilahe illa huve e'leyhi tevekkeltu ve huve rabbul a'rşil e'zim."

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Yahudi kadın Hz. Resul'ün (s.a.a) yanına zehirlenmiş koyunu getirdiği zaman kızarmış koyun İlahi emirle konuşmağa başladı: "Ya Resulallah! Benden yeme; bana zehir bulaştırdılar" dedi. Cebrail (a.s) nazil olarak: "Rabbin sana selam gönderiyor ve bu duayı oku ve ye; zehir sana bir zarar vermeyecektir, diyor" dedi. Sonra Hazret ashaba emretti ve hep birlikte bu duayı okudular. O koyundan yedi ve kendileri yediler. Sonra onlara hacamat olmalarını emir buyurdular. Dua şöyledir:*

بِسمِ اللَّه الَّذی یُسمیه بِه کُلُّ مُؤمِنٍ و بِه عزُّ کُلِّ مُؤمِنٍ و بِنورِه الَّذی أضاءتْ بِه السَّماواتُ و الْأرْض و بِقُدْرَتِه الَّتی خَضَعَ لَهَا کُلُ جبَّارٍ عنیدٍ وَ انْتکَسَ کُلُّ شَیْطَانٍ مریدٍ من شَرِّ السَّمِّ و السِّحْرِ و اللَّمَمِ بِسمِ اللَّه الْعَلی الْمَلک الْفَرْدِ الَّذی لا إله إلَّا هُوَ وَ نُنَزِّلُ من الْقُرْآنِ ما هُوَ شفاءٌ و رحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنین و لا یَزِیدُ الظَّالمین إلَّا خَسارا .

"Bismillahillezi yusemmihi bihi kulle mu-minin ve bihi i'zzu kulli mu-minin ve bi nurihillezi ezaet bihis-semavatu vel-erzu ve bi-gudretihilleti hezee leha kullu cebbarin e'nidin ventekese kullu şeytanin meridin min şerris-semmi ves-sihri vel-lememi. Bismillahil a'liyyil melikil ferdillezi la ilahe illa huve ve nunezzilu minel

gur-ani ma huve şefaun ve rahmetun lilmu-minine ve la yeziduz-zalimine illa hesara."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Bir kimse kendisi ve koyunları için vahşi hayvanların şerrinden korkarsa, kendisi ve onların etrafına bir çizgi çeksin ve şöyle söylesin:* اللَّهُمَّ

رب دَانيَالَ وَ الْجُب و ربَّ كُلِّ أَسَدٍ مُسْتَأْسِدٍ احْفَظْنى و احْفَظْ غَنَمى .

"Allahumme rabbe daniyale vel-cubbi ve rabbe kulli esedin muste-sidin ihfezni vehfez ğanemi." Ve *"Eğer bir kimse akrepten korkarsa, bu ayeti okusun"* diye buyurmuştur:

سَلَامٌ عَلى نوحٍ فى الْعَالَمين انَّا كَذلک نَجْزِى الْمُحْسنين انَّهُ من عبَادنَا الْمُؤْمنين .

"Selamun e'la nuhin fil-âlemine inna kezalike neczil-muhsinin, innehu min ibadinal- mu-minin." (Saffat Suresi / 79-81)

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) bir adama şöyle buyurmuştur: *"Aslanı gördüğün zaman onun yüzüne Ayet-el Kürsi'yi oku ve şöyle söyle:*

عَزَمْتُ عَلَيْک بعزيمَة سُلَيمانِ بنِ داوُدَ عَلَيهما السَّلامُ و بعزيمَة عَلِّي أَميرِ الْمُؤْمنين وَ الْأَئمَّة بَعْدَهُ إِلَّا تَنَحَّيْت عن طَريقنَا لَا تُؤْذينَا وَ لَا نُؤْذيک .

"E'zemtu e'leyke bi-azimeti süleymanibni davude e'leyhumasselamu ve bi-a'zimeti aliyyin emiril mu-minin (e'leyhis selam) veleimmeti be'dehu illa tenehheyte e'n terigina la tu-zina ve la nuzike." Ravi diyor: "Bir aslanla karşılaştım ve bu duayı okudum. Başını aşağı eğdi ve kuyruğunu ayaklarının arasına çekti ve gitti."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre bir adam İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzurunda şöyle arzetti: "Ben vahşi hayvanları avlıyorum ve gece harabelerde ve korku verici yerlerde bulunuyorum." Hazret: *"Harabeye girdiğinde önce sağ adımını at ve **"Bismillah"** söyle; dışarı çıktığında ise, önce sol adımını at ve **"Bismillah"** söyle, sana bir zarar gelmez* diye buyurdu.

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Aslan gördüğün zaman onun karşısında üç defa*

اللهُ اَكبر

***"Allahu Ekber"** söyle ve ardından şunu söyle:*

اللَّهُ أَعَزُّ وَ أَكْبَر وَ أَجَلُّ منْ كُلِّ شيءٍ أَكْبَرَ وَ أَعُوذ بِاللَّه ممَّا أَخَاف وَ أَحْذَر .

***"Allahu ee'zzu ve ekberu ve ecellu min kulli şey-in ekberu ve euzu billahi mimma ehafu ve ehzeru."** Eğer bir köpek sana doğru havlar ve saldırırsa, bu ayeti oku:*

يَا مَعْشر الْجِن وَالْانْسِ انِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا منْ اَقْطَارِ السَّموَات وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُون الَّا بِسُلْطَانٍ .

"Ya me'şerel cinni vel-insi inistetatum en tenfuzu min egtarissemavati vel-erzi fenfuzu la tenfuzune illa bi-sultanin." (Rahmân Suresi / 33)

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yeryüzündeki hayvanların zararını defetmek için bu duayı oku:*

بِسمِ اللَّه الرَّحْمنِ الرَّحيمِ بِسمِ اللَّه و بِاللَّه محَمَّدٌ رسولُ اللَّه ص أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّه أَعُوذُ بِقُدْرَة اللَّه عَلَى مَا يشَاءُ من شَرِّ كُلِّ هَامَّة تدب بِاللَّيْلِ و النَّهَارِ إِنَّ رَبِّى عَلى صراطٍ مُسْتَقيمٍ.

"Bismillahirrahmanirrahim. Bismillahi ve billahi Muhemmedun resulullahi (sallallahu e'leyhi ve alihi ve sellem) euzu bi-izzetillahi euzu bi-gudretillahi e'la ma yeşau min şerri kulli hammetin tedibbu billeyli ven'nehari inne rabbi e'la sıratin mustegim."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse yılan ve akrepten korkarsa, gecenin evvelinde bu duayı okusun:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و صَلَّى اللَّهُ عَلَى محَمَّدٍ وَ آله أَخَذْتُ الْعَقَارِب و الْحَيَّات كُلَّهَا بِإِذْنِ اللَّه تَبَارَک و تَعَالَى بِأَفْوَاهِهَا و أَذْنَابِهَا و أَسْمَاعِهَا و أَبْصَارِهَا و قُوَاهَا عَنِّى و عَمَّنْ أَحْبَبْتُ إِلَى ضحْوَةِ النَّهَار

"Bismillahi ve billahi ve sallallahu e'la Muhemmedin ve alihi, eheztul e'garibe vel- heyyati kulleha bi-iznillahi tebareke ve teala bi-efvahiha ve eznabiha ve esmaiha ve ebsariha ve guvaha e'nni ve emmen ehbebtu ila zehvetin-nehari."

Diğer bir rivayette *"Bu duayı okusun"* diye buyurmuştur:

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه وَ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّه وَ أَنَّهُ منْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّه فَهُوَ حسْبُهُ إِن اللَّهَ بالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لكُلِّ شيءٍ قَدْراً اللَّهُمَّ اجْعَلْنى فى كَنَفك فى جِوَارِك وَ اجْعَلْنى فى أَمَانك و فى مَنْعك .

"Bismillahi ve billahi ve tevekkeltu e'lallahi ve ennehu men yetevekkel e'lallahi fehuve hesbuhu innellahe baliğu emrihi. Gad cealallahu likulli şey'in Allahummec'elni fi kenfike fi civarike vec'elni fi emanike ve men'ike."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gazap musallat olan bir kimse eğer ayaktaysa, otursun ki onun gazabı sakinleşsin ve eğer kendi yakınına gazaplanmışsa, kendi bedenini onun vücuduna dokundursun ki sakinleşsin."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Gazap anında bu duayı okuyun:*

اللَّهُمَّ أَذْهب عَنِّى غَيْظَ قَلْبِى و اغْفرْ لى ذَنْبِى و أَجِرْنِى منْ مضَلَّات الْفتَنِ أَسْأَلُك بِرِضَاك وَ أَعُوذُ بِك منْ سخَطك أَسْأَلُك جَنَّتَك وَ أَعُوذُ بِك من نَارِك أَسْأَلُك الْخَيْرَ كُلَّهُ وَ أَعُوذُ بِك منَ الشَّرِّ كُلِّه اللَّهُمَّ ثَبِّتْنى عَلَى الْهُدَى و الصَّوَابِ و اجْعَلْنى رَاضياً مَرْضيّاً غَيْرَ ضَالٍّ وَ لَا مُضلٍّ.

"Allahumme ezhib e'nni ğeyze galbi veğfirli zenbi ve ecirni min mezellatil-fiteni es-eluke bi-rızake ve euzu bike min sehatike es-eluke cenneteke ve euzu bike min narike es-elukel hayra kullehu ve euzu bike mineş-şerri kullihi. Allahumme sebbitni e'lal-huda ves-sevabi vec'elni raziyen ğeyre zallin ve la muzillin."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Şeytan bir şeyi senin aklından sildiğinde hatırlamak istersen, elini alnına koy ve şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُکَ یَا مُذَکِّرَ الْخَیْرِ و فَاعِلَهُ وَ الْآمِرَ بِهِ أَنْ تُصَلِّیَ عَلَی مُحَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَذْکُرَنِی مَا أَنْسَانِیه الشَّیْطَانُ الرَّجِیم.

"Allahumme inni es-eluke ya muzekkirel heyri ve failehu vel-emre bihi en tuselliye e'la muhemmedin ve âli muhemmedin ve en tezkureni ma ensanihiş şeytanur-racimu."

Muteber hadislerde beyan edildiğine göre borcu ödeyebilmek için bu duayı okuyun:

اللَّهُمَّ أَغْنِنِی بِحَلَالِک عنْ حَرَامِک وَ أَغْنِنِی بِفَضْلِک عَمَّنْ سِوَاک .

"Allahumme eğnini bi-helalike en heramike ve eğnini bi-fezlike e'mmen sivake."

Bir adam İmam Muhammed Bakır'a (a.s) "Çok fazla borcum var" diye yazdı. Hazret: *"Fazla istiğfar et ve "İnna enzelna (Kadir) Suresi'ni okumayı dilinden eksik etme* diye yazdılar.

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Perişanlığı (sıkıntı ve fakirlik) defetmek için her gün yüz defa "İnna enzelna"(Kadir) Suresi'ni oku."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Fakirliği ve perişanlığı yok etmek için sabah namazından sonra on defa şunu okumalıdır:*

سُبْحَانَ اللَّه الْعَظيمِ و بِحَمْده أَسْتَغْفرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ منْ فَضْله .

"Subhanallahil-a'zim ve bi-hemdihi esteğfirullahe ve es-eluhu min fezlihi."

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim için fakirlik çok zor gelmeğe başlarsa, şunu çok fazla söylesin* ***"La havle ve la guvvete illa billâh"****. Gerçektende bu kelime cennet definelerinden bir definedir ve onda yetmiş iki derdin şifası vardır ki, bunların en küçüğü kederdir.*

Çok muteber olan bir hadiste belirtildiğine göre: *"Her kim gün yüz defa* ***"La havle ve la guvvete illa billâh"*** *söylerse yetmiş çeşit bela uzaklaşır ki, onların en kolayı gamve üzüntü olur.*

Yine muteber bir hadiste nakledildiğine göre her kim bin defa ***"Maşallah"***ı bir seferde söylerse, o yıl hac ona nasip olur. Eğer o yıl olmazsa, hacca gitmeğe muvaffak olana kadar hayatta kalır.

Muteber bir hadiste İmam Ali b. Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman bu duayı okusam cin ve insin (cinlerin ve insanların) toplanıp bana zarar vermesinden hiçbir korkum yoktur:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و منَ اللَّه و إِلَى اللَّه و فی سبِیلِ اللَّه و عَلَى ملَّة رسولِ اللَّه ص اللَّهُمَّ إِلَيْک أَسْلَمْتُ نَفْسی و إِلَيْک وَجَّهْتُ وجْهِی و إِلَيْک أَلْجَأْتُ ظَهْرِی و إِلَيْک فَوَّضْتُ أَمْرِی اللَّهُمَّ احْفَظْنی بِحفْظ الْإِيمَانِ من بينِ يدیَّ و منْ خَلْفی و عن يمِينِی و عن شمَالی و منْ فَوْقِی و منْ تَحْتی و منْ قبَلِی و ادْفَعْ عَنِّی بِحوْلِک وَ قُوَّتِک فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِک.

"Bismillahi ve billahi ve minellahi ve ilallahi ve fi-sebilillahi ve e'la milleti resulullahi Allahumme ileyke eslemtu nefsi ve ileyke veccehtu vechi ve ileyke elce'tu zahri ve ileyke fevveztu emri allahummeh'fezni bi-hıfzıl imani min beyne yedeyye ve min helfi ve en yemini ve en şimali ve min fevgi ve min tehti ve min gıbeli ved'fe e'nni bi hevlike ve guvvetike feinnehu la havle ve la guvvete illa bike."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre imam Cafer Sadık (a.s) Mensur Devaneki'nin (Abbasi halifelerinden) yanına gitti. O gazap ve şiddetin uç noktasındaydı. Hazret dâhil olduğu vakit bu duayı okudular ve onun gazabı sakinleşti.

يَا عُدَّتی عنْدَ شدَّتی و يَا غَوْثِی عنْدَ كُرْبَتِی احْرُسْنی بِعَيْنِک الَّتی لَا تَنَامُ و اكْنُفْنی بِرُكْنِک الَّذی لَا يُرَام .

"Ya uddeti inde şiddeti ve ya ğavsi inde kurbetihrusni bi-aynikelleti la tenamu veknufni bi-ruknikellezi la yuramu."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Bir kimsenin bir malı veya hayvanı kaybolursa, buduayı okusun:*

اللَّهُمَّ إِنَّک إِلَهُ منْ فِی السَّمَاء و إِلَهُ منْ فِی الْأَرْضِ و عَدْلٌ فیهِمَا و أَنْت الْهَادی من الضَّلَالَة و َ تَرُدُّ الضَّالَّةَ رُدَّ عَلَیَّ ضَالَّتی فَإِنَّهَا منْ رِزْقک و عَطِیَّتک اللَّهُمَ لَا تَفْتنْ بِهَا مُؤْمناً و َ لَا تُغْنِ بِهَا کَافراً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ عَبْدک و رسولک و عَلَی أَهْلِ بَیْتِه .

"Allahumme inneke ilahu men fis-semai ve ilahu men fil-erzi ve adlun fihima ve entel- hadi minezzalaleti ve terudduzzallete rudde e'leyye zalleti fe-inneha min rizgike ve e'tiyyetike. Allahumme la teftin biha mu-minen ve la tuğni biha kafiren. Allahumme salli e'la muhammedin e'bdike ve resulike ve e'la ehli beytihi."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kaybolan bir şey için (bu duayı) okuyun:*

وعندَهُ مَفَاتِحُ الْغَیْبِ لَا یَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَیَعْلَمُ مَا فی الْبَرِ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ من وَرَقَة إِلَّا یَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّة فی ظُلُمَات الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا یَابِسٍ إِلَّا فی کتَابٍ مُّبِینٍ اللَّهُمَّ إِنَّک تَهْدی من الضَّالَّة و تُنَجِّی من الْعمی و تَرُدُّ الضَّالَّةَ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ و َ آله و اغْفرْ لی و رُدَّ ضَالَّتی و صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ و َ آله و سَلِّمْ .

"Ve indehu mefatihul ğaybi la ye'lemuha illa huve ve ye'lemu ma fil-berri vel-behri ve ma tesgutu min veregetin illa ye'lemuha ve la hebbetin fi-zulumatilerzi ve la ratbin ve la yabisin illa fi kitabin mubin. Allahumme inneke tehdi minezzalaleti ve tunecci minel-e'ma ve terudduzzalete salli e'la muhemmedin ve alihi veğfirli ve ruddu zalleti ve salli e'la muhemmedin ve alihi ve sellem."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kaybolanın izini bulmak için (veya kaybolan bir şeyi bulmak için) iki rekât namaz kılmalı ve her rekâtta Hamd'dan (Fatiha) sonra Yasin Suresi'ni okusun. Namazdan sonra elini göye kaldırsın ve şöyle söylesin:*

اللَّهُمَّ رَادَّ الضَّالَّة وَ الْهَادى من الضَّلَالَة صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ و احْفَظْ عَلَيَّ ضَالَّتى و ارْدُدْهَا إِلَيَّ سَالمَةً يَا أَرْحم الرَّاحمين فَإِنَّهَا منْ فَضْلك و عَطَائك يَا عبَادَ اللَّه فى الْأَرْضِ و يَا سَيَّارَةَ اللَّه فى الْأَرْضِ رُدُّوا عَلَى ضَالَّتى فَإِنَّهَا منْ فَضْلِ اللَّه و عَطَائه .

"Allahumme raddezzalleti velhadiye minezzalaleti salli e'la muhemmedin ve ali muhemmedin vehfez aleyye zalleti verdudha ileyye salimeten ya erhemerrahimin. Fe-inneha min fezlike ve e'taike ya ibadellahi fil-erzi ve ya seyyaretellahi fil-erzi ruddu e'leyye zalleti fe-inneha min fezlillahi ve e'taihi."

On İkinci Kısım:
İmam Hüseyin'in (a.s) Türbetinin (Mezar Toprağının) Faydaları ve Bazı Devaların Özellikleri

Muteber hadislerde birçok defa belirtildiğine göre, İmam Hüseyin'in (a.s) kabrinin toprağında her derdin şifası vardır ve odur büyük deva.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim için bir illet (rahatsızlık) oluşursa, O Hazretin toprağı ile tedavi etsin; ölüm illeti dışında elbette şifa bulur."*

Diğer bir hadiste *"O Hazretin türbeti her derde şifa verir ve her korkudan aman verir"* diye buyurmuştur.

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Çocukların ağzını O Hazretin türbeti ile açın ki, belalardan korur."*

Bir rivayette nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) hiçbir (değerli) malı içine bir miktar O Hazretin türbetinden bırakmadan, uzağa göndermezdi, onun bereketiyle korunması için.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre İbni Ebi Ye'fur, İmam Sadık'tan (a.s) "Halkın bazıları İmam Hüseyin'in (a.s) toprağını alıyorlar, faydalanıyorlar ve bazıları faydasını görmüyorlar?" diye sordu. Hazret: *"Vallahi! ki; Herkim fayda (vereceği) inancına sahip olursa, fayda bulur"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam O Hazrete şöyle arz etti: "Benim fazla ağrım ve hastalığım var. Hangi ilacı içtimse, fayda etmedi." Hazret: *"Neden İmam Hüseyin'in (a.s) toprağını yemiyorsun? ki, onda her derdin şifası ve her korkudan aman vardır. Toprağı aldığın zaman şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِحق هذه الطِّینَة و بِحقِّ الْمَلَک الَّذی قَبَضَهَا و أَسْأَلُک بِحقِّ النَّبِی الَّذی خَزَنَهَا و بِحقِّ الْوَصیِّ الَّذی حَلَّ فیهَا أَنْ تُصَلِّی عَلَی محَمَّدٍ وَ آلِ محَمَّدٍ وَ أَنْ تَجْعَلَهُ شفَاءً منْ کُلِّ دَاءٍ وَ أَمَاناً منْ کُلِ خَوْف .

"Allahumme inni es-eluke bi-heggi hazihittiyneti ve bi-heggilmelekillezi gabezeha ve es-eluke bi-hegginnebiyyillezi hazeneha ve bi-heggilvesiyyillezi helle fiha en tusalliye e'la muhemmedin ve muhammedin ve en tec'elhu şifaen min kulli dain ve emanen min kulli havfin."

Adam: "Her derdin şifası oluşunu anladım; nasıl her korkudan amandır (koruyucudur)?" diye buyurdu. Hazret: *"Ne zaman bir zalimden veya bir beladan endişen olursa, O Hazretin toprağı yanında olmadıkça evden dışarı çıkma. Toprağı kendinle aldığında (üzerine aldığında) şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذه طینَةُ قَبْرِ الْحُسینِ وَلِیِّک وَ ابْنِ وَلِیِّک اتَّخَذْتُهَا حرْزاً لمَا أَخَاف و لمَا لَا أَخَاف.

"Allahumme inne hazihi tiynetu gabrilhuseyni veliyyike vebnu veliyyike itteheztuha hırzen lima ehafu ve lima la ehafu."

Ebu Hamza Sumali'den nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kabrin toprağını almak istediğinde Hamt, Kafirun, Nas. Felak, Kulhuvallah, İnna enzelna (Kadir) ve sonra Ayet-el Kürsi'yi oku ve şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ بِحقِّ مُحَمَّدٍ عَبْدِک و رسولِک و حبِیبِک وَ نَبِیِّک وَ أَمِینِک و بِحقِّ أَمِیرِ الْمُؤْمِنِین عَلِیِّ بْنِ أَبِی طَالِبٍ عَبْدِک و أَخِی رَسُولِک و بِحقِّ فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِیِّک و زَوْجَةِ وَلِیِّک و بِحقِّ الْحسنِ و الْحُسینِ و بِحقِّ الْأَئِمَّةِ الرَّاشدین و بِحق هَذه التُّرْبَة و بِحقِّ الْمَلَک الْمُوَکَّلِ بِهَا و بِحقِّ الْوَصیِّ الَّذی حَلَّ فیهَا و بِحقِّ الْجسد الَّذی تضَمَّنَتْ و بِحق السِّبْط الَّذی ضُمِّنَتْ و بِحق جمِیعِ مَلَائکَتک وَ أَنْبِیَائک و رُسُلک صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ لی هَذَا الطِّین شفَاءً منْ کُلِّ دَاءٍ و لمَن یسْتَشْفی بِهِ منْ کُلِّ دَاءٍ و سُقْمٍ و مرضٍ و أَمَاناً منْ کُلِّ خَوْفٍ اللَّهُمَّ بِحقِّ مُحَمَّدٍ و أَهْلِ بَیْتِه اجْعَلْهُ علْماً نَافعاً و رِزْقاً وَاسعاً و شفَاءً منْ کُلِّ دَاءٍ و سُقْمٍ وَ آفَةٍ و عَاهَةٍ و جمِیعِ الْأَوْجَاعِ کُلِّهَا إِنَّک عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیر وَ تَقُولُ اللَّهُمَّ ربَّ هَذه التُّرْبَة الْمُبَارکَة الْمَیْمُونَة و الْمَلَک الَّذی هبطَ بِهَا وَ الْوَصیِّ الَّذی هُوَ فیهَا صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ و سَلِّمْ و انْفَعْنی بِهَا إِنَّک عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیر.

"Allahumme bi-heggi Muhemmedin ebdike ve resulike ve habibike ve nebiyyike ve eminike ve bi-heggi emirilmuminine e'liyyibni ebi talibin ebdike ve ehi resulike ve bi-heggi fatimete binti nebiyyike ve zevceti veliyyike ve bi-heggil Hasani vel-huseyni ve bi heggil eimmetirraşidine ve bi-heggi hazihitturbeti ve bi-heggilmelekil muvekkeli biha ve bi-heggil vesiyyillezi helle fiha ve bi heggilcesedillezi tezemmenet ve bi-heggissebtillezi zumminet ve bi- heggi cemi'i melaiketike ve enbiyaike ve rusulike salli e'la Muhemmedin ve alihi vec'el liy hazat tine şifaen min kulli dain ve limen yesteşfi bihi ve sugmin ve afetin ve ahetin ve cemiil- evcai kulliha inneke e'la kulli şey-in gedir ve tegulu allahumme rabbi hazihitturbetilmubareketi velmelekillezi hebeta biha velvesiyyillezi huve fiha salli ela muhammedim ve ali muhammedin ve sellim ven'fe'ni biha inneke ela kulli şey'ingadir." *Sonra şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ ربَّ هَذه التُّرْبَة الْمُبَارَكَة الْمَيمونَة و الْمَلَک الَّذی هبطَ بِهَا و الْوَصی الَّذی هُوَ فيهَا صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ و آلِ محَمَّدٍ و سَلِّمْ و انْفَعْنی بِهَا إِنَّک عَلَی كُلِّ شیءٍ قَدير.

"Allahummerabbehazihitturbetil-mubareketilmeymuneti velmelekillezi hebeta biha vel-vesiyyillezi huve fiha salli e'la muhemmedin ve âli muhemmedin ve sellim venfe'ni biha inneke e'la kulli şey-in gadir."

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Toprağı yediğin zaman, önce öp ve her iki gözüne sür. Sonra bir nohuttan fazla yeme; herkim fazla yerse, bizim etimiz ve kanımızı yemiş gibidir. Toprağı kabirden aldığın zaman şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِحقِّ الْمَلَک الَّذی قَبَضَهَا و أَسْأَلُک بِحقِّ النَّبِی الَّذی خَزَنَهَا و بِحقِّ الْوَصیِّ الَّذی حَلَّ فیهَا أَنْ تُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَجْعَلَهُ شفَاءً منْ کُلِّ دَاءٍ وَ أَمَاناً منْ کُلِّ خَوْفٍ و حفْظاً منْ کُلِ سوء .

"Allahumme inni es-eluke bi-heggil-melekillezi gabezeha ve es-eluke bi-heggin nebiyyillezi hazeneha ve bi-heggil-vesiyyillezi helle fiha en tuselliye e'la muhemmedin ve âli muhemmedin ve en tec'elehu şifaen min kulli dain ve emanen min kulli havfin ve hifzen min kulli suin." *Sonra toprağı bir parçaya sar ve ona "İnna enzelna"(Kadir) suresini oku."*

Yine muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Herkim türbeti şifa kastı ile yemezse, bizim etimizi yemiş gibidir ve şifa kastı ile yenirse, şöyle söylesin:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه اللَّهُمَّ ربَّ هَذه التُّرْبَة الْمُبَارَکَة الطَّاهرَة و ربَّ النُّورِ الَّذی أُنْزِلَ فیه و ربَّ الْجسد الَّذی سَکَن فیه و ربَّ الْمَلَائکَة الْمُوَکَّلین بِهِ اجْعَلْهُ لِی شفَاءً منْ دَاء کَذَا وَ کَذَا .

"Bismillahi ve billahi. Allahumme rabbe hazihitturbetil-mubareketittahireti ve rabben nurillezi unzile fihi ve rabbelcese-dillezi sekene fihi ve rabbelmelaiketil-muvekkeline bihic'elhu liy şifaen min dai keza ve keza." *Sonra o rahatsızlığı belirtsin, toprağı yesin. Ondan sonra bir miktar su içsin ve şöyle söylesin:*

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ علْماً نَافعاً و رِزْقاً وَاسعاً و شفَاءً منْ كُلِّ دَاءٍ و سُقْمٍ.

"Allahummec'elhu ilmen nafien ve rızgen vasien ve şifaen min kulli dain ve sugmin." *Böyle yaparsan kendinde bulduğun ağrı, hastalık, gam ve üzüntü yok olur."*

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"(Toprağı) yediğin zaman şu duayı oku:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه اللَّهُمَ اجْعَلْهُ رِزْقاً وَاسعاً و علْماً نَافعاً و شفَاءً منْ كُلِّ دَاء

إِنَّک عَلى كُلِّ شيءٍ قَدير . اللَّهُمَّ ربَّ هَذه التُّرْبَة الْمُبَارَكَة و ربَّ هَذَا الْوَصى

الَّذى وَارَتْهُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ محَمَّدٍ و اجْعَلْهُ علْماً نَافعاً و رِزْقاً وَاسعاً

و شفَاءً منْ كُلِّ دَاءٍ وَ أَمْناً منْ كُلِّ خَوْفٍ.

"Bismillahi ve billahi. Allahummec'elhu rızgen vasien ve ilmen nafien ve şifaen min kulli dain, inneke e'la kulli şey-in gadir. Allahumme rabbe hazihitturbetil-mubareketi ve rabbel-vesiyyillezi varethu salli e'la muhemmedin vec'elhu ilmen nafien ve rızgan vasien ve şifaen min kulli dain ve emnen min kulli havfin."

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Meyyiti defnettiklerinde yüzünün karşısına İmam Hüseyin'in (a.s) kabrinin toprağından olan bir mühür bıraksınlar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkim O Hazretin toprağından olan bir tespihi çekerse, ona her istiğfar için yetmiş istiğfar yazılır. Eğer tespihi elinde tutar ve bir şey söylemez-*

se, onun için her tanenin sayısına yedi istiğfar yazılır."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Herkim İmam Hüseyin'in (a.s) kabrinin toprağını satarsa veya satın alırsa, İmam Hüseyin'in (a.s) etini satmış veya satın almış gibi olur (İnsan ya bizzat kendisi toprağı alıp istifade etmeli veya parayla satın almak zorunda kalırsa, hediye niyet etmelidir).*

Ulemanın genel görüşüne göre bir nohut büyüklüğünde yenilebilir. Ancak bazı hadislerden mercimek büyüklüğünde yenilebileceği ortaya çıkmaktadır. Bir mercimek büyüklüğün-den fazla yememek daha iyidir.

Bazı Yiyeceklerin Faydaları

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Üzümün diğer meyvelere karşı olan üstünlüğü, bizim diğer insanlara karşı olan üstünlüğümüz gibidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Üzüm ateşi düşürür."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir evde üzerlik bulunursa, şeytan yetmiş eve kadar uzakta durur ve yetmiş çeşit hastalığa şifadır ki onların en basiti cüzzamdır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Marul, kanı dindirir, rahatlatır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ balda bereket göndermiştir ve onda bütün ağrıların şifası vardır. Ona yetmiş peygamber bereket göndermiştir."*

Birkaç hadiste nakledildiğine göre tuz sürmek, akrebin ve diğer ısırganların zehrini defeder.

ONUNCU BÖLÜM

İNSANLARA KARŞI DAVRANIŞ BİÇİMİ VE ONLARIN HAKLARI

Birinci Kısım:
Köle, Cariye ve Akrabaların Hakları

Birçok hadiste nakledildiğine göre akrabalara iyilik etmek, amellerin kabul olmasına, malın çoğalmasına, belaların ortadan kalkmasına, ömrün uzamasına ve kıyamet hesabının kolaylaşmasına sebep olur.

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Sıratın iki tarafı, emanet ve sılayı rahimden oluşur. Şu halde bir kimse halkın emanetine hıyanet etmez ve yakınlarına iyilik ederse, sırat köprüsünden rahatlıkla geçerek cennete gider. Eğer bir kimse emanetlere hıyanet etmiş ve Sıla-i Rahim'i kesmişse, diğer amelleri ona bir fayda vermez ve sırat onu ateşe atar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sılayı rahim etmek ve komşularla iyi geçinmek evleri şenlendirir ve ömürleri uzatır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hiçbir amelin sevabı sılayı rahimden daha çabuk ulaşmaz."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Biz, sılayı rahim gibi ömrü uzatan başka bir şey bilmiyoruz. Öyle ki bazen bir kimsenin üç yıl ömrü kalmışken sılayı rahimden dolayı otuz üç yıl oluyor ve bazen de otuz üç yıl ömrü olan bir kimsenin sılayı rahimi kesmesinden dolayı ömrü üç yıl oluyor."*

Muvassak bir hadiste belirtildiğine göre bir adam İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Şia olmayan akrabalarım var. Acaba onların benim üzerimde hakkı var mıdır?" Hazret: *"Evet. Rahim hakkını hiçbir şey kesmez. Eğer Şia olurlarsa, iki*

hakları vardır: Biri rahim (yani yakınlara edilmesi gereken iyilik) ve diğeri ise, İslam hakkı (yani Müslüman olmalarının hakkı)." Ve şöyle buyurdu: "*Sılayı rahim ve mümin kardeşlerine iyilik etmek, kıyamet hesabını kolaylaştırır ve günah işlenmesini engeller. Öyleyse sılayı rahimi ve kardeşlere iyiliği, hatta selam vermekle ve selamın cevabını iyi bir şekilde vermekle dahi olsa terk etmeyin*" diye buyurdu.

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: "*Ne zaman akrabalar birbirlerine kötülük ederlerse, onların malı kötülük sahibi kimselerin eline düşer.*"

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: "*Üç şey vardır ki, herkim onlara mürtekip olursa, ölmeden önce onların neticesini görecektir: Zulüm, sılayı rahimi kesmek ve yalan yere edilen yemin. Birçok defa kötülük sahibi bir cemaatin, sılayı rahimden dolayı mal ve evlatlarının çoğaldığı olmuştur. Yalan yemin ve sılayı rahimi kesmek evleri ehlinden boşaltır ve nesli keser.*"

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "*Herkim kendi ayağıyla akrabalarının evine onları görmek veya bir malı ulaştırmak için giderse, Hak Teâlâ yüz şehidin sevabını ona keramet buyurur. Her attığı adım sayısında kırk bin iyilik amel defterine yazılır ve kırk bin günah silinir. Cennette onun için kırk bin mertebe yükselir ve yüz yıl Allah'a karşı ihlâsla ibadet etmiş gibi olur.*"

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: "*Üç kişi vardır ki, cennete giremezler: Sürekli şarap içen kimse, sürekli sihir yapan kimse ve sılayı rahimi kesen kimse.*" Ve şöyle buyurmuştur: "*Herkim yakınlarının hakkına riayet ederse, Hak Teâlâ cennette ona bin mertebe keramet eder ki, her mertebeden diğer bir merte-*

beye kadar yüz yıl yol vardır. Bir mertebe gümüşten, bir mertebe altından, bir mertebe inciden, diğeri zümrütten, diğeri zebercetten, diğeri miskten, diğeri amberden, diğeri kâfurdan ve yine aynı şekilde Hak Teâlâ'nın cennette yaratmış olduğu diğer şeylerden."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Ben, sılayı rahim yapan kimsenin, Allah'ın onu sevdiğine, rızkını çoğalttığına, ömrümü uzattığına ve onu cennete dâhil edeceğine kefilim."* Ve şöyle buyurdu: *"Cennetin kokusu bin yıllık yoldan duyulur ama onu anne ve babasına karşı çıkan, sılayı rahimi kesen ve yaşlı zinakar adam duyamaz."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Mümin olan bir köle yedi yıl hizmet ettiğinde azad olur ve ondan sonra ona hizmet ettirmek helal değildir."* Ulema bu hadisi önemle vurgulanan sünnetlerden olduğu şeklinde yorumlamışlardır ki, yedi yıldan sonra (müstehap olarak) onu azad etmelidir.

Hz. Resul (s.a.a) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kendi kölelerinize kendi yediğiniz şeylerden yediriniz ve kendi giydiğiniz şeylerden giydiriniz."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazret ashabına: *"Size halkın en kötüsünü haber vermemi ister misiniz?* diye buyurdu. "Evet, Ya Resulallah!" dediler. Hazret: *"Yalnız başına yolculuk yapan kimse, kendi bağışını halktan esirgeyen kimse ve kölesini döven kimse"* diye buyurdu.

Muteber hadislerde İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Üç kimse vardır ki, onların namazı kabul değildir: Efendisinden kaçmış olan köle dönerek kendisini efendisine teslim edene kadar, kendisinden razı olmayan bir guruba cemaat imamı olan şahıs ve kocası ona kızgın olduğu halde uyuyan kadın."*

Muteber hadislerde Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim bir köle azat ederse, Hak Teâlâ o kölenin her uzvu karşılığında onun uzvunu cehennem ateşinden azat eder."*

İkinci Kısım:
Komşuluk, Yetimler, Aşiret ve Kabile Hakkı Konusunda

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Herkim kendi eziyetini komşusundan kaldırırsa, Hak Teâlâ kıyamet günü onun günahlarını bağışlar."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Üç şey vardır ki, en kötü belalardır:*

1- Padişah veya hüküm sahibi ki, eğer ona iyilik edersen şükretmez ve eğer kötülük edersen bağışlamaz.

2- Komşu ki, gözü seni görür ve kalbi senin ölümünü ister. Eğer iyilik görürse kapatarak dile getirmez ve eğer kötülük görürse zahir eder ve yayar.

3- Kadın ki, eğer hazır olursan seni mutlu etmez ve eğer orada bulunmazsan düşüncen ondan emin olmaz (güvenemezsin)."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Herkim, onun evine tamah ettiği için komşusunu rahatsız ederse, Allah onun evini komşusuna ulaştırır."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle sordular: "Acaba malda zekâttan diğer bir hak var mıdır?" Hazret: *"Evet, sana kötülük eden yakınlarına iyilik ve ihsan etmek ve Müslüman komşuya iyilik etmek. Gerçektende Müslüman komşusu açken gece tok olarak uyuyan kimse bana iman etmemiştir"* diye buyurdu.

Birkaç muteber hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her taraftan kırk eve kadar (mesafede bulunanlar) komşudurlar."*

Muteber hadislerde nakledildiğine göre: *"Haksız yere yetim malı yemek büyük günahlar kısmındandır."*

Yine muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şahadet parmağı ile orta parmağına işaret ederek şöyle buyurmuştur: *"Herkim bir yetimin bakımını üstlenir ve ona nafaka verirse, ben ve o cennette bu iki parmak gibi birlikte oluruz."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Herkim bir yetimi kendi ailesine dâhil eder ve yetimin artık ona ihtiyacı kalmayacağı bir zamana kadar masrafını verirse, Allah nasıl yetim malını yiyen kimse için cehennemi farz kıldığı gibi cenneti onun için farz kılar."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her mümin erkek ve kadın elini merhametle yetimin başına sürerse, Hak Teâlâ elinin değdiği tüylerin sayısı kadar onun için iyilik yazar."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Herkim kendi kalbinin katı oluşundan rahatsız olur ve kalbinin yumuşamasını isterse, bir yetimi yanına çağırsın ve ona şefkat göstersin. Kendi sofrasının başına oturtsun ve şefkatlice elini başına sürsün. Gerçektende yetimin halkın üzerinde büyük hakkı vardır."*

Muteber hadislerde İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ Kur'an-ı Kerimde yetim malını haksız yere yiyen kimse için iki ceza karar vermiştir: Biri, ahirette cehennem azabı ve diğeri de dünyada diğerlerinin yetimlerine yaptığı şeyleri, diğerlerinin de onun yetimlerine yapmalarıdır."*

Üçüncü Kısım:
Sadakat ve Kardeşlik Hakkı

Hadiste nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) vefat anında İmam Hasan'a (a.s) şöyle vasiyet etti: *"Allah için kardeşlerle kardeşlik et (iyi arkadaş ol), Salihleri, salihliklerinden dolayı sev."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkim Allah için bir mümin kardeş edinirse, cennette bir ev bulmuştur."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Adil imamın yüzüne bakmak ibadettir. Alimin yüzüne bakmak ibadettir anne ve babanın yüzüne muhabbet ve şefkat ile bakmak ibadettir. Allah için onu sevdiğin kardeşinin (arkadaşının) yüzüne bakmak ibadettir."*

Muteber hadislerde nakledildiğine göre kardeşlik, arkadaşlık, tanışıklık, müminler arasında ruh âleminde olmuştur ve bu yaşamda birbirlerini gördüklerinde onu hatırlıyorlar.

Diğer bir muteber hadiste belirtildiğine göre, mümin, müminin kardeşidir. Onun gözüdür, ona yol gösterendir, ona hıyanet etmez, ona zulmetmez, onu aldatmaz, ona karşı verdiği söze muhalefet etmez, ona yalan söylemez ve onun gıybetini etmez.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kardeşlerinden her kim üç defa sana gazap eder ve hiçbir defasında senin hakkında kötü söz söylemezse, onu kendine dost ve yardımcı edin."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Dostuna ve kardeşine (arkadaşına) kendi sırlarını emanet edeceğin kadar fazla itimat etme ki, senden ayrıldığı zaman bir çare bulamazsın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Düşmanın bildiğinde sana bir zarar gelmeyecek sırlar dışında dostlarını kendi sırrından haberdar etme. Zira bir gün dostun düşman olması mümkündür."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"En iyi dünya yaşantısı evin ferahlığı ve dostların çokluğudur."*

Lokman Hekim oğluna şöyle söyledi: "Yüz kimse ile sohbet arkadaşı ol ve bir kimse ile düşmanlık etme. İyilerin kölesi olmağa razı ol ve kötülerin evladı olmağa razı olma."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Beş şey vardır ki, her kimde bulunmazsa, yaşam ona tat vermez: Vücut sağlığı, emniyet, güç, kanaat ve hemfikir dost."*

Dördüncü Kısım:
Müminlerin Birbirleri Üzerindeki Hakları ve Halkla İyi Geçinmek

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın yanında hiçbir ibadet müminin hakkını yerine getirmekten daha üstün değildir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin kimsenin mümin kardeşine söz vermesi keffaresi olmayan nezirdir. Her kim mümine verilen söze muhalefet ederse, ilk olarak en başta Allah'ın sözüne muhalefet etmiştir ve ilahi gazabı talep etmiştir."*

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Müminin, mümin üzerinde yedi tane vacip hakkı vardır:*

1- Öncelikle onun karşısında saygı göstermelidir,

2- Onun muhabbeti kalbinde olmalıdır,

3- Kendi malını onunla sarf etmelidir,

4- Onun gıybetini kendisine haram saymalıdır,

5- Hastalandığında onu görmeye gitmelidir,

6- Öldüğünde teşyii cenazesinde bulunmalıdır,

7- Ölümünden sonra onun iyiliğinden başka bir şey söylememelidir."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur:

"Müslüman'ın, Müslüman kardeşi için altı hakkı vardır:

1- Ne zaman onunla karşılaşırsa, ona selam vermelidir,

2- Ne zaman hastalanırsa, onu ziyaret etmek için gitmelidir,

3- Ne zaman hapşırırsa, ona dua etmelidir,

4- Öldüğünde ona namaz kılmalıdır,

5- Ne zaman onu ziyafete davet ederse, kabul etmelidir,

6- Kendisi için sevdiği şeyi onun için de sevmeli ve kendisi için sevmediği şeyleri onun için de sevmemelidir."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kardeşler ve iyilik sahibi olun, Allah için birbirinizi sevin, birbirinizi görmeye gidin, birbirinizle oturun ve bizim dinimizi ve hadislerimizi yâd edin."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin için, müminin yetmiş kebiresini (büyük günahını) kapatması vaciptir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin, varlığında ve yokluğunda onun hayrını istemesi mümine vaciptir."*

Beşinci Kısım:
Müminlerin Dileklerini Yerine Getirmek, Onlara Yardımcı Olmak ve Onları Mutlu Etmek

Sahih bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümini sevindirirse, beni sevindirmiştir ve her kim beni sevindirirse, Allah'ı hoşnut etmiştir."*

Hasan bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ Hz. Davut'a (a.s) şöyle vahiy etti:* ***"Benim kullarımdan bir kul benim yanıma bir iyilik getirdiğinde cenneti ona mubah kılıyorum."*** *Hz. Davut (a.s): "O iyilik nedir?"diye sordu. Buyurdu:* ***"Mümin kulun kalbine sevinç dâhil eden bir hurma tanesi dahi olsa."*** *Hz. Davut (a.s) şöyle söyledi: "Ey Allahım! Seni tanıyan kimsenin kendinden dolayı senden ümidini kesmemesi daha layıktır."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümini sevindirirse, Hak Teâlâ onun için binlerce iyilik yazar."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Müminin dileğini yerine getirmek, bin köle azat etmekten ve bin atı Allah yolunda savaşa göndermekten daha iyidir."*

Yine diğer bir hadiste *"Sahibinin yüz bin dirhem sarf ettiği yirmi hacdan daha iyidir"* diye buyurmuştur.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kabirden çıktığında onunla birlikte bir şahısta dışarı çıkar ve "Allah tarafından olan keramet ve mutluluk için sana müjdeler olsun" diye söyler. Sonra mümin "Allah seni iyilikle müjdelesin" diye söyler. Sonra onunla birlikte kalır ve karşılaştığı her sıkıntıda "Bu*

senden değildir" ve karşılaştığı her iyilikte "Bu sendendir" diyerek hesap makamına gelinceye kadar sürekli olarak ona bu şekilde müjdeler verir. Onu cennete götürmeleri emredildiğinde ona "Müjdeler olsun sana ki, Allah seni cennete götürmelerini emretti" diye söyler. Mümin "Sen kimsin? ki, kabirden buraya kadar bana müjdeler verdin, benim dostum oldun ve Allah tarafından bana haber ulaştırdın" diye sorar. O şahıs "Ben, dünya mümin kardeşinin kalbinde oluşturduğun sevincim. Allah beni, sana müjde veren ve yalnızlığında senin dostun olmam için yarattı."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *" her Müslüman bir Müslüman'ın dileğini yerine getirirse, Hak Teâlâ ona:* ***"Senin sevabın benim yanımdadır ve senin için cennetten diğer bir şeye razı olmam"*** *diye nida eder."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse mümin kardeşinin dileğini yerine getirmek için yola koyulursa, Hak Teâlâ iki meleği sağ ve sol tarafından onun için istiğfar etmeleri ve dileğinin yerine gelmesi için dua etmeleri için görevlendirir."*

Muteber bir hadiste İmam Musa b. Cafer'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kimin mümin kardeşi bir dilek için onun yanına gelirse, o Allah tarafından ona gönderilmiş bir rahmettir. Eğer kabul ederse, onun dostluğunu bizim dostluğumuza bağlamıştır ve bizim dostluğumuz ise, Hak Teâlâ'nın dostluğuna bağlıdır. Eğer onun isteğini yerine getirebilecek gücü olduğu halde onu reddederse, Hak Teâlâ kıyamet gününe kadar onu ısıracak olan ateşten bir yılanı kabirde ona musallat eder, Allah onu kıyamette ister bağışlar ve isterse azap eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir mümin, mümin kardeşinin haceti için yol yürürse, onun için on iyilik yazılır ve on günah silinir, onun için cennette on makam yükselir, on köle azat etmiş gibi olur ve Mescidü'l-Haramda bir ay itikâftan (gece ve gündüz mescitte kalarak ibadet etmek) daha iyidir."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın kulları vardır ki, halkın sorunları için çaba harcarlar. Onlar kıyamet günü emniyettedirler ve her kim bir müminin kalbini şad ederse, Hak Teâlâ kıyamet günü onun kalbini şad eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir müminin gamını ortadan kaldırırsa, Hak Teâlâ onun dünya ve ahiret dileğini yerine getirir. Her kim bir müminin ayıbını örterse, Hak Teâlâ onun yetmiş tane dünya ve ahiret ayıbını örter. Mümin, mümin kardeşine yardımcı olduğu sürece Allah da onun yaveridir."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir mümin kıyamet günü Allah'ın onu cehenneme götürmelerini emrettiği bir şahısla karşılaşır. Melek onu cehenneme götürmektedir. Mümine "Feryadıma yetiş ki, ben dünyada sana iyilik ediyordum ve senin dileğini yerine getiriyordum" diye hitap eder. Mümin, meleğe "Onu bırak" diye söyler. Hak Teâlâ* **"Mümin kul** *ona* **şefaat ettiği için onu bırak"** *diye buyurur."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kıyamette üç kimse ondan başka bir gölgenin olmadığı bir günde İlahi arşın gölgesinde bulunacaktır:*

1- Müslüman kardeşine bir kadın veren kimse,

2- Ona bir hizmetçi veren kimse,

3- Onun sırrını gizli tutan kimse.

Altıncı Kısım:
Müminleri ve Onların Hastalarını Ziyaret Etmek

Muteber hadislerde İmam Bakır (a.s) ve İmam Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: *"Her kim Allah için mümin kardeşini görmeye giderse, o kendi evine dönene kadar Hak Teâlâ yetmiş bin meleği "Ne mutlu sana, cennet sana kutlu olsun" diye nida etmeleri için görevlendirir."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Cebrail (a.s) bana şöyle haber verdi: "Hak Teâlâ bir meleği yeryüzüne gönderdi. O melek bir adamla karşılaştı ki, bir evin kapısında duruyor ve eve girmek için ev sahibinden izin istiyordu. Melek: "Bu evin sahibiyle ne işin var?" diye sordu. Adam: "benim Müslüman kardeşimdir ve Allah için onu görmeye geldim" dedi. Melek: "Bunun dışında diğer bir amacın yok mu?" dedi. Adam: "Hayır" dedi. Melek: "Ben sana doğru Allah tarafından gönderildim ve sana selam gönderiyor ve şöyle söylüyor:* ***"Cenneti senin için farz ettim."*** *Ve buyuruyor:* ***"her Müslüman bir Müslüman'ı görmeye giderse, benim ziyaretime gelmiş gibidir ve onun sevabı benden (taraf) cennettir."***

Diğer bir hadiste yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Her kim kendi mümin kardeşini görmek için onun evine giderse, Hak Teâlâ ona şöyle hitap eder:* ***"Sen benim misafirimsin ve benim ziyaretime geldin ve seni ağırlamak benim üzerimedir. Kendi mümin kardeşini sevdiğin için cenneti sana vacip ettim."***

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah için mümin kardeşinin ziyaretine gitmek on tane köle azat etmekten daha iyidir ve her kim mümin bir köleyi azat ederse, Hak Teâlâ o kölenin her azası karşılığında onun azasını cehennem ateşinden*

azat eder."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi evlerinizde birbirinizi görmeye gidin. Bizim dinimiz bununla ayakta kalır. Allah bizim mezhebimizi ayakta tutana rahmet etsin."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kimin bize iyilikte bulunmağa gücü yetmezse, Salihlere ve bizim Şialarımıza iyilikte bulunsun ki, amel defterine bize iyilik etmenin sevabı yazılsın ve her kimin bizi görmeye gücü yetmezse, Salihleri ve bizim Şialarımızı görmeye gitsin ki, amel defterine bizi görmenin sevabı yazılsın."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim hasta olan Müslüman kardeşini ziyaret ederse, o gün eğer sabah ise, akşama kadar ve eğer akşam ise, sabaha kadar yetmiş bin melek ona salâvat gönderir."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her mümin ki, hastalığı anında bir mümini Allah için ziyaret ederse, Hak Teâlâ kabirde onu ziyaret etmesi ve kıyamet gününe kadar onun için istiğfar etmesi için bir meleği görevlendirir."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hastalanan bir kimsenin mümin kardeşlerine onu ziyarete gelmeleri için duyurması uygundur ki, onlar sevap ve o da onların hayır işlemelerinden dolayı sevap bulsun. Eğer böyle yaparsa, onun için on iyilik yazılır ve ondan on günah silinerek on tane makam yükselir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse mümin kardeşini görmeye giderse, hastadan kendisi için dua talebinde bulunsun ki, onun duası meleklerin duası gibidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hasta ziyaret edenlerden en fazla sevabı alan kimse, çabuk kalkanıdır. Ancak hasta onun oturmasını ister (rahatsız olmazsa) ve ondan oturmasını isterse. (durum değişir)"*

Yedinci Kısım:
Müminleri Doyurmak, Su Vermek, Giydirmek, Diğer Yardımlar ve Mazluma Yardım Etmek

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:*"Her kim bir mümini doyurursa, cennet ona vacip olur ve her kim bir kâfiri doyurursa, Allah'ın onun karnını cehennem zakkumu ile doldurması lazımdır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim su bulunan bir yerde Müslüman'a su şerbeti verirse, Hak Teâlâ her şerbet için yetmiş bin iyilik ona bağışlar. Eğer suyun az bulunduğu yerde ona su verirse, Hz. İsmail (a.s) evlatlarından on köle azat etmiş gibi olur."*

Yine sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Müslüman kardeşin benim yanımda yediği bir lokma, benim açımdan bir köle azat etmekten daha üstündür."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim mal sahibi mümine yemek verirse, İsmail'in evlatlarından olan bir köleyi ölümden kurtarmakla eşittir ve her kim muhtaç bir mümine yemek verirse, İsmail'in evlatlarından olan yüz tane köleyi ölümden*

kurtarmakla eşittir."

Diğer bir hadiste ise, şöyle buyurmuştur: *"Dört şey vardır ki, her kim onlardan birini yerine getirirse, cennete girer:*

1- Susuz birinin susuzluğunu gideren kimse,

2- Acı doyuran kimse,

3- Çıplağı giydiren kimse,

4- Sıkıntı içinde olan bir köleyi azat eden kimse."

Hz. Resul (s.a.a) diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ'nın yanında en iyi amel üç şeydir: Aç Müslüman'ı doyurmak veya Müslüman'ın borcunu ödemek ve onun kalbinden bir üzüntüyü yok etmek."* Ve şöyle buyurdu: *"Hayır ve bereket, yemek verilen eve bıçağın devenin kamburuna saplanmasından daha çabuk gider."*

İmam Ali b. Hüseyin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kimin fazla elbisesi olur ve mümin kardeşinin ona muhtaç olduğunu bildiği halde ona vermezse, Hak Teâlâ onu baş aşağı cehennem ateşine atar. Her kim tok olarak uyur ve yanında aç bir mümin bulunursa, Hak Teâlâ meleklerine:* ***"Sizleri bu kula şahit tutuyorum ki, ben ona bir emir verdim ve bana itaatsizlik etti ve başkalarına itaat etti. Bilin ki, onu kendi ameliyle (baş başa) bıraktım ve hiçbir zaman onu bağışlamayacağım"*** *diye buyurur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir eve sahip olur ve bir müminin o evde kalmağa ihtiyacı olur ve o razı olmazsa, Hak Teâlâ meleklere:* ***"Benim kulum dünyada bir kulumun onun evinde sükûnet etmesine cimrilik etti. Kendi izzetime yemin ediyorum hiçbir zaman onu cennette sakin etmeyece-***

ğim" diye buyurur."

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim Müslümanların yolundan onların rahatsız olmasına sebep olan bir şeyi uzaklaştırırsa, Hak Teâlâ dört yüz ayet okumanın sevabını ona yazar ki, onun için her harfine on iyilik yazar."*

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Bir kul, Müslümanların yolunun üzerinden bir dikeni kaldırmasından dolayı cennete gitti."*

Sekizinci Kısım:
Fakirlerin, Güçsüzlerin, Mazlumların, Yaşlıların ve Arkadaşların Hakkı ve Onlara Karşı Davranış Biçimi

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ kıyamet günü özür talep eden bir kimse gibi mümin fakirlere hitap eder ve şöyle söyler:* ***"Kendi izzet ve celalime yemin ediyorum ki, sizleri benim yanımda rüsva olasınız diye dünyada fakir yaratmadım. Bugün size ne yapacağımı göreceksiniz. Her kim dünyada size iyilik etmişse, elinden tutun ve cennete dâhil edin."*** *Sonra onlardan biri şöyle söyler: "Rabbimiz! Dünya ehli güzel yüzlü kadınlara sahip idiler, yumuşak elbiseler giydiler, iyi yemekler yediler, iyi evlerde sükûnet ettiler ve harika atlara bindiler. O halde bugün bize de onların aynısını bağışla." Sonra Hak Teâlâ:* ***"Sizlerin her birine dünyanın evvelinden sonuna kadar bütün dünya ehline verdiğim şeyin yetmiş katını verdim"*** *diye buyurur."*

Hz. Resul (s.a.a) fakir bir şâhısa şöyle buyurdu: *"Acaba pazara giderek meyveler ve nefis şeyleri görüp de onları satın almaya gücünün yetmediği oluyor mu?"* Adam: "Evet" dedi. Hazret: *"Gördüğün ve almaya gücünün yetmediği her şeyin karşılı-*

ğında senin için sevap yazılıyor" diye buyurdu.

Yine Hasan olan bir hadiste O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Kıyamet günü halktan bir gurup kalkarlar ve cennetin kapısına kadar gelirler. Sonra melekler onlara "Siz kimsiniz?"diye sorarlar. "Biziz, fakirler" diye söylerler. Melekler "Hesaptan önce mi cennete girmek için geldiniz?" diye söylerler (onlar) şöyle cevap verirler: "Bize bir şey vermediniz ki, bizi onunla hesap edesiniz." Hak Teâlâ şöyle buyurur:* ***"Doğru söylüyorsunuz, cennete gidin."***

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümini fakirliğinden dolayı zelil ve aşağılık olarak görürse, Hak Teâlâ onu kıyamette bütün yaratılmışların huzurunda rüsva eder."*

Birçok muteber hadiste şöyle nakledilmiştir: *Hak Teâlâ şöyle buyuruyor:* ***"Her kim benim dostlarımdan bir dostu rüsva ederse, benim karşımda savaşa durmuş gibidir. Ben kendi dostlarıma oldukça çabuk yardım ederim."***

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"İnsanların en zelili halkı rezil eden kimsedir."*Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümini zelil ederse, Allah onu zelil eder."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi güçsüz kardeşlerinizi küçük görmeyin. Her kim bir mümini küçümserse, Allah onu cennette o mümin ile bir araya getirmez, ancak tövbe ederse."*

Yine Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir Müslüman'ın bir Müslüman'ı korkutması helal değildir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Mümine sövmek büyük günahtır ve onunla savaşmak küfür ve onun gıybetini etmek*

Allah'a itaatsizlik etmektir."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir şahsın ağzından çıkan lanet sahibini (lanet edilen kimseyi) arar, eğer bulursa orada yerleşir ve eğer aksi halde, onu söyleyene geri döner.*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her mümin kendi mümin kardeşine ona yardım edecek gücü olduğu halde yardım etmezse, Allah ona dünyada ve ahirette yardım etmez."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İyilerden bir şâhısı kabrinde oturttular. Sonra ona "Biz sana azaptan yüz kırbaç vuracağız" dediler. Adam: "Gücüm yok" dedi. Sonra birini azalttılar ve o yine "Takatim yok" dedi, bir kırbaç kalıncaya kadar indirdiler. Yine "Takatim yok" dedi. "Bunun çaresi yoktur" dediler. Adam birinden; hangi sebeple bu kırbacı bana vuracaksınız?" diye sordu. Onlar: "Bir gün abdestsiz namaz kıldın ve bir güçsüz ile karşılaştın; ona zulüm ediliyordu ve ona yardım etmedin, bu sebepten dolayı" dediler. Sonra Allahın azabından (olan) kırbacı ona vurdular, kabri ateşle doldu."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim yaşlı bir adamın hürmetini tanır ve ona yaşından dolayı saygı gösterirse, Allah onu kıyamet günü korkusundan güvende tutar.* Ve şöyle buyurmuştur: *"Beyaz sakallı mümini büyük sayarak saygı göstermek, Allah'ı büyük saymak ve saygı göstermektir."* Ve şöyle buyurmuştur: *"Bizim küçüklerimize merhamet etmeyen ve yaşlılarımıza saygı göstermeyen kimse bizden değildir."*

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sağıra sıkılmadan bir şeyi anlatmak kolay bir sadakadır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bela ehline az bakın ve onların yanına gitmeyin. Onlarla karşılaştığınızda hızlı geçin ki, onlara ulaşan şey size de ulaşmasın."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir belaya müptela olmuş bir şahsı gördüğünüzde şunu söyleyin:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی عَافَانی ممَّا ابْتَلَاک بِهِ، وَ فَضَّلَنی عَلَیْک، و عَلی کَثیرٍ ممَّنْ خَلَق .

"Elhemdulillahillezi a'fani mimma ibtelake bihi ve fezzaleni e'leyke ve e'la kesirin mimmen helege." *Ve yavaşça söyleyin ki, o duymasın."*

Yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Bela sahiplerinden bir kimseyi gördüğünde üç defa yavaşça şunu söyle ki, o duymasın:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی عَافَانی ممَّا ابْتَلَاک بِهِ وَ لَوْ شَاءَ فَعَل .

"Elhemdulillahillezi a'fani mimma ibtelake bihi ve lev şae feale." *Her kim böyle yaparsa, hiçbir zaman bela ona ulaşmaz."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir müptelayı görürse, bu duayı okusun ki, hiçbir zaman ona müptela olmaz:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه الَّذی عَدَلَ عَنِّی مَا ابْتَلَاک بِهِ و فَضَّلَنی عَلَیْک بِالْعَافیَة اللّٰهُم عَافِنی ممَّا ابْتَلَیْتَهُ بِهِ .

"Elhemdulillahillezi e'dele e'nni ma ibtelake bihi ve fezzaleni e'leyke bil-a'fiyeti. Allahumme a'fini mimma ibteleytehu bihi."

Yine diğer bir rivayette *"Bu duayı okusun"* diye buyurmuştur:

اللَّهُمَّ إِنِّی لَا أَسْخَرَ وَ لَا أَفْخَرَ وَ لَكِنْ أَحْمَدُکَ عَلَى عَظِيمِ نَعْمَائِکَ عَلَيَّ.

"Allahumme inni la esheru ve la efheru ve lakin ehmeduke e'la azimi ne'maike e'leyye."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bela ashabını gördüğünüzde Allah'a hamdedin ve onlara duyurmayın ki, onların üzülmesine sebep olur."*

Dokuzuncu Kısım:
Müminlerin Yokluğunda Onların Hakkına Riayet Etmek

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Allah'a ve Resulüne iman ediyorsa, bir imama sövülen veya bir Müslüman'ın gıybeti edilen toplumda oturmasın."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gıybet, mümin kardeşinde olan ve Allah'ın kapatmış olduğu bir ayıbı ve günahı söylemendir. İftira ise, onda olmayan bir şeyi söylemendir.*

Yine diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim aralarında bir düşmanlık yokken kendi mümin kardeşinin gıybetini ederse, şeytan onun nutfesinde ortak olmuş olacaktır."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Gıybet zinadan daha kötüdür. Zira zinakar tövbe ediyor ve Allah da tövbesini kabul ediyor ama gıybet edenin tövbesi, o şahıs helal etmedikçe kabul değildir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Üç kimse vardır ki, onlara hürmet yoktur:*

1- Bidat sahibi kimse,

2- Zulüm eden imam ve önder,

3- Açıkça günah işleyen fasık."

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kimin yanında mümin kardeşinin gıybetini ederler ve o gıybet edilen kimseyi savunur ve yardım ederse, Allah ona dünyada ve ahirette yardım eder. Eğer o gıybeti ondan defedecek gücü olur ve o konuda ona yardım edebilecekken etmezse, Allah onu dünyada ve ahirette aşağılar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Fasık kimse açıkça günah işler ve umursamazsa, ona hürmet etmek gerekmez ve onun gıybeti haram değildir."*

Muteber hadislerde nakledildiğine göre: *"Her kim ikiyüzlü ve iki dil sahibi olarak insanların huzurunda onları över ve arkasından onların gıybetini ederse, kıyamet günü diriltildiğinde ateşten iki dile sahip olacaktır. Biri yüzünün ön tarafında ve biride başının arka tarafında, Mahşerde ise, "Dünyada iki dile ve iki yüze sahip olan kimse bu idi" diye nida edilecektir."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim bir günah konusunda bir kimseyi rüsva ederse, o günahı kendisi işlemiş gibidir ve her kim bir şeyde bir mümini kınarsa, kendisi onu yapmadan dünyadan gitmez."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir kimse için halkın bildiği bir şeyi söylerse, gıybet değildir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste şöyle buyurmuştur: *" senin mümin kardeşine inen bela için alay ve sevinç gösterisinde bulunma ki, Allah ona merhamet eder ve ondan uzaklaştırır ve o belayı sana gönderir."* Ve şöyle buyurmuştur: *"Her kim mümin kardeşinin musibetine sevinire, ona müptela olmadan dünyadan gitmez."*

Birçok muteber hadiste beyan edildiğine göre kulun küfre en yakın hali, bir kimsenin bir müminle arkadaşlık etmesi ve bir gün onlarla onu kınayabilmesi için hatalarını ve günahlarını aklında tutmasıdır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümini kınarsa, Allah onu dünya ve ahirette kınar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yalanların en kötüsü insanlar hakkında kötü zanda bulunmaktır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim mümin kardeşini suçlarsa, tuzun su içerisinde eridiği gibi iman kalbinde erir."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Size, sizin en kötülerinizi bildirmemi ister misiniz?"* diye buyurdular. "Evet, Ya Resulallah!" dediler. Hazret: *"Halkın arasında laf dolaştırmak için gezerler, dostlar arasında ayrılık oluştururlar ve ayıpsızlar için ayıp ararlar."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Cennet, laf dolaştıranlara haramdır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kırgınlık ve ayrılık üç günden fazla olmaz."*

Onuncu Kısım:
Zalimlere Karşı Davranış Biçimi

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre İmam Musa b. Cafer (a.s) kendi Şialarına şöyle buyurdu: *"Ey Şia gurubu! Kendi padişahınızın itaatini terk ederek boyunlarınızı zelil etmeyin. Eğer adil olursa, Allahtan onun baki olmasını talep edin ve eğer zalim ve sitemkâr olursa, Allahtan onu ıslah etmesini talep edin ki, sizin hayrınız sizin padişahınızın hayrındandır. Adil padişah şefkatli baba konumundadır. Kendiniz için istediğiniz şeyi onun için de isteyin ve kendiniz için istemediğiniz şeyi onun için de istemeyin."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) vefat anında İmam Hasan'a (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Salihleri, selah (hayırlı) oldukları için sev, fasıklarla zahirde geçin ve kalbinde onların düşmanı ol."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zalimlere, zulümlerinde yardım etmeyin ki, sizin faziletinizi batıl eder."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Üç şey vardır ki, kalbi bozar:*

1- Sazları ve(şarkı, türkü) okuyanları dinlemek,

2- Sövmek

3- Padişahın kapısına gitmek ve av peşine gitmek."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim güç sahibi birinin yanına gider ve onun gücünden dolayı onun yanında kendisini küçük sayarsa, dininin üçte ikisi gider."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim zalim bir padişaha doğru gider ona sakınmayı emreder ve öğüt nasihat ederse, onun sevabı insanlar ve cinlerin(sevabı) kadar olur."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre deve bakıcısı Sefvan, İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna geldi. Hazret: *"Develerini Harun Reşit'e vermenin dışında senin her şeyin iyidir"* diye buyurdu. Sefvan: "Vallahi ben develeri ona kötü bir iş için, avlanmak için veya boş bir şey için kiraya vermedim. Mekke yolu için ona kiraya verdim. Ben kendim onunla gitmeyeceğim. Hizmetçi ve kölelerimi göndereceğim" dedi. Hazret: *"Acaba senin kiranı verene kadar yaşamalarını istiyor musun?"* diye buyurdu. "Evet" dedi. Hazret: *"Her kim onların yaşamalarını isterse, onlardandır. Her kim onlardan ise, cehennem ehlidir"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Abdulgaffar b. Elgesem, İmam Muhammed Bakır (a.s) ve İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Padişahın yanına gitme konusunda ne buyuruyorsunuz?" Hazret: *"Senin için iyi görmüyorum"* diye buyurdu. Adam: "Birçok defa Şam'a gittiğim ve beni, Velid'in oğlu İbrahim'in yanına götürdükleri olmuştur." Hazret: *"Şah ve hüküm sahiplerinin yanına gitmek üç şeye sebep olur: Birincisi dünya muhabbeti, ikincisi ölümü unutmak ve üçüncüsü Allah'ın sana verdiği o rızıklara razı olmamak"* diye buyurdu. Adam: "Ey Resulallahın evladı! Ben (geçindirmem gereken) aile sahibiyim ve oraya ticaret ve menfaat için gidiyorum" dedi. Hazret, buna izin verdiler.

Muteber kaynaklardan nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Âlemlerin rabbi olan Allah buyuruyor:* ***"Benim, o rabbiniz ki, benden başka bir Allah yoktur. Padişahları yaratmışım ve onların kalpleri benim elimdedir. Öyleyse bana itaat eden her guruba padişahların kalplerini onlara karşı merhametli ediyorum ve bana karşı günah işleyen her guruba da padişahların kalplerini onlara karşı gazaplandırıyorum. Öyleyse kendinizi padişahlara sövmekle meşgul etmeyin ve bana doğru tövbe edin ki, onların kalplerini size karşı şefkatli edeyim."***

Sahih bir hadiste İmam Musa Kazım'dan (a.s) ve muteber bir hadiste Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim bir padişaha isteğini ulaştıramayan bir kimsenin isteğini ulaştırırsa, Hak Teâlâ kıyamette ayaklarını sıratta sabit eder."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ şöyle buyuruyor:* ***"Benden başka bir yardımcı bulamayan bir kimseye zulmeden zalime karşı benim gazabım zor ve şiddetlidir."***

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Zulüm eden, zulümde ona yardım eden ve o zulme razı olan kimsenin her üçü de günahta ortaktırlar."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *Her kim bir kimseye zulmederse, Hak Teâlâ bir kimseyi galeyana getirir ki, o zulmün aynısını ona veya evlatlarına veyahut ta evlatlarının evlatlarına yapar."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim müminin hakkını hapsederse, Hak Teâlâ kıyamette onu beş yüz yıl ayakta bekletir. Öyle ki terinden nehirler akar ve münadi (nida eden): "Budur Allah'ın hakkını hapsetmiş olan zalim" diye nida eder. Sonra kırk gün onu kınarlar ve cehenneme götürmelerini buyururlar."*

On Birinci Kısım:
Takiyye

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Takiyye, imanın siperidir ve takiyye etmeyenin imanı yoktur."* Ve buyurmuştur: *"Dinin onda dokuzu takiyyedir."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Muhaliflerin şehirlerinde takiyye etmek vaciptir ve bir kimse kendisinden bir zararı defetmek için takiyye olarak yemin ederse, onun için günah ve keffare yoktur."*

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın yanında sizin en değerliniz en fazla takiyye eden kimsedir."*

On İkinci Kısım:
Ölülerin Yaşayanlar Üzerindeki Hakları

Muteber kaynaklara göre İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim ölüm anında iyi vasiyet etmezse,*

bu onun aklının ve mürüvvetinin noksanlığını gösterir." "Ya Resulallah! Nasıl vasiyet?" dediler. Hazret: *"Onun vefatı yaklaştığında halk onun yanında toplansın ve o şöyle söylesin:*

اللَّهُمَّ فاطر السَّماوات و الْأَرْضِ عالم الْغَيْبِ و الشَّهادَة الرَّحْمَن الرَّحيم اللَّهُمَّ

إِنِّی أَعْهَدُ إِلَيْک فی دَارِ الدُّنْيَا أَنِّی أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْت وحْدَکَ لَا شرِيک

لَک وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُک و رَسُولُک وَ أَنَّ الْجَنَّةَ حقٌّ و أَنَّ النَّار حقٌّ وَ أَنَّ

الْبَعْث حَقٌّ و أَنَ الْحسَاب حقٌ و الْقَدَرَ و الْميزَان حقٌ و أَنَّ الدِّينَ كَمَا وصَفْت وَ أَنَّ الْإِسْلَامَ كَمَا شَرَعْت وَ أَنَّ الْقَوْلَ كَمَا حَدَّثْت وَ أَنَّ الْقُرآنَ كَمَا أَنزَلْت وَ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْحقُّ الْمُبين جزى اللَّهُ مُحَمَّداً ص خَيْرَ الْجَزَاء و حَيَّا اللَّهُ مُحَمَّداً وَ آلَ مُحَمَّدٍ بِالسَّلَامِ اللَّهُمَّ يَا عُدَّتِى عنْدَ كُرْبَتِى وَ يَا صَاحِبِى عنْدَ شدَّتِى وَ يَا وَلِىَّ نعْمَتِى إِلَهِى و إِلَهَ آبَائِى لَا تَكلْنِى إِلَى نَفْسى طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبداً فَإِنَّك إِنْ تَكلْنِى إِلَى نَفْسى طَرْفَةَ عينٍ أَقْرُب من الشَّرِّ و أَبْعُدْ من الْخَيْرِ فَآنسْ فى الْقَبْرِ وحْشتِى وَ اجْعَلْ لى عَهْداً يَوْمَ أَلْقَاك مَنْشُورا .

"Allahumme fatires-semavati vel-erzi a'limel-ğeybi veşşehadetirrahmanerrehime allahumme inni e'hedu ileyke fi dariddunya inni eşhedu enla ilahe illa ente vehdeke la şerike leke ve enne muhemmeden sallellahu e'leyhi ve alihi ebduke ve resuluke ve ennelcennete haggun ve ennennare haggun ennelbe'se haggun ve ennelhisabe haggun velgadere velmizane haggun ve enneddine haggun kema vesefte ve ennelislame kema şere'te ve ennelgavle kema heddeste ve ennelgurane kema enzelte ve enneke entellahulhaggulmubinu cezallahu muhammeden (s.a.a) hayralceza ve heyyellahu muhammeden ve ale muhammedin bisselami allahumme ya uddeti inde kurbeti ve ya sahibi inde şiddeti ve ya veliye nimeti ilahi ve ilahe abai la tekinli ila nefsi tarfete aynin ebeden feinneke in tekinli ila nefsi tarfete aynin egrub mineşşerri ve

eb'ud minelhayri feanis filgabri vehşeti vec'el liy ahden yevme elgake menşura."

Sonra Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurdu: *"Bu meyyitin vasiyet etmek istediği günden itibaren ahit ve sözleşmesidir. Vasiyet, her Müslüman için lazım ve vaciptir."*

Sonra İmam Cafer Sadık (a.s) bu hadisi naklettikten sonra şöyle buyurdu: *"Bu konuşmanın tasdiki Meryem Suresi'nde bulunmaktadır. Hak Teâlâ şöyle buyuruyor:*

لا يَمْلِكُون الشَّفاعَةَ إِلَّا منِ اتَّخَذَ عنْدَ الرَّحْمنِ عَهْدا .

"La yemlikuneş-şefae'te illa menitteheze inder-rahmani ehda." *Yani,* ***"Bağışlayan (rahman) olan Allahın katında bir söz almış olan kimselerden başkaları şefaat sahibi olmayacaklardır ve o söz (ahit) budur."***

Nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) ölmek üzere olan Ensar'dan bir şahısın başucunda hazır bulundular. Ondan *"Kendini nasıl buluyorsun?"* diye sordular. Adam: "İlahi rahmetten ümitliyim. Kendi günahlarımdan korkuyorum." Hazret: *"Böyle bir anda bu iki hal, Allah ona ümit vermedikçe kimsenin kalbinde oluşmaz, korktuğu o şeyden onu emniyette tutar."*

Muteber hadislerde nakledildiğine göre: *"Eğer o (ölüm anındaki kimse) can vermekte zorlanırsa, onu her zaman namaz kıldığı yere götürsünler veya üzerinde namaz kıldığı seccadenin üzerine onu yatırsınlar. Eğer şifa bulma ümidi varsa, şifa bulacaktır ve eğer yoksa kolaylıkla can verecektir."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) Abdulmuttalib'in evlatlarından bir şahsın yanına uğradılar. O ihtizar (ölüm) anında idi. Şöyle buyurdular: *"Onun ayağını kıbleye doğru çevirin ki, melekler ona yönelsinler ve İlahi rahmet ona teveccüh etsin."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İhtizar halinde ona sakın el sürmeyin. Eğer çırpınırsa, cahillerin yaptığı gibi ona engel olmayın. Onun yanında Kur'an okuyun, Allah'ı anın ve Hz. Resul'e (s.a.a) ve ailesine salâvat gönderin."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık'ın (a.s) bir evladı ihtizar halinde idi. İmam Muhammed Bakır (a.s) onun evinin kenarında oturmuş idiler ve ne zaman bir kimse onun yanına gidecek olursa, engelliyorlar ve şöyle buyuruyorlardı: *"Ona el sürmeyin ki, o bu vaziyette güçsüzlüğün son haddindedir. Her kim ona el sürerse, onu öldürmüş gibidir."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kendi ölülerinizi* ***"La ilahe illallah"*** *söylemeleri için telkin edin ki, her kimin son sözleri* ***"La ilahe illallah"*** *olursa, cennete dâhil olur."*

Diğer bir hadiste: *"Onlara* ***"La ilahe illallah"*** *telkin edin ki, günahları parçalayıp kırar"* diye buyurmuştur.

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Ne zaman bir kimseyi can verirken bulursanız, bu fereç (kurtuluş) kelimelerini telkin edin ki, o söylesin:*

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَاإِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيم، سبحان اللّٰه ربِّ السَّماوات السَّبْعِ وربِّ الْأَرَضين السَّبْعِ، وَمَا فيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَمَا تَحْتَهُنَّ، وربِّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ، وَالْحَمْدُ للّٰه ربِّ الْعالَمين .

"La ilahe illallahul-helimul-kerim, la ilahe illallahul-e'liyyul-a'zim. Subhanellahi rabbis-semavatis-seb'i ve rabbil-erezines-seb'i ve ma fihinne ve ma beynehunne ve rabbil-a'rşil a'zim, velhemdulillahi rabbil-a'lemin."

Yine diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) evindekilerden her kim muhtezer (ölmek üzere) olursa fereç kelimelerini okumaları için telkin ederdi. Onlar okuduklarında şöyle buyururdu: *"Git artık sana bir korku yoktur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) Ben-i Haşim kabilesinden bir adamın ölüm anında yanında hazır oldular ve şöyle buyurdular: *"Bu kelimeleri oku (yani fereç kelimelerini)."* O kelimeleri okuduğunda şöyle buyurdular: *"Elhamdulillah ki, Allah onu cehennem ateşinden kurtardı."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Eğer bir putperest ölüm anında (Müslüman olursa) masum imamların (a.s) imametini kabul ederse, Teşeyyü mezhebine itikat ederse, cehennem ateşi onun hiçbir azasına ulaşmaz."*

Yine bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) ölüm anında olan bir gencin yanında hazır oldu ve ona: *""La ilahe illallah" söyle"* dedi. Onun dili tutulmuştu ve söyleyemedi. Hazret, onun başucunda oturmuş olan kadından: *"Bunun*

*annesi var mıdır?"*diye sordu. Kadın: "Ben onun annesiyim" dedi. Hazret, ondan: *"Memnun musun, yoksa ona karşı gazaplı mısın?"*diye sordu. Kadın: "Altı yıldır onunla konuşmuyorum" dedi. Hazret: *"Ondan razı ol"* dedi. Kadın: "Razı oldum" dedi. Hazret, sonra o gence: *""La ilahe illallah" söyle"* dedi. Onun dili açılmıştı ve söyledi. Sonra Hazret, ondan: *"Ne görüyorsun?"*diye sordu. Genç: "Kötü kokulu, çirkin, kirli elbiseli ve siyah bir adamı görüyorum. Benim yanımdadır ve benim boğazımdan tutmuştu." Hazret buyurdu ki, şöyle söyle:

يَا منْ يَقْبَلُ الْيَسير و يَعْفُو عنِ الْكَثيرِ اقْبَلْ منَى الْيَسير و اعْفُ عَنِّى الْكَثير

إِنَّكَ أَنْت الْعَفُوُّ الْغَفُور .

"Ya men yegbelul-yesire ve ye'fu enil kesiri igbel minnil-yesire ve'fu e'nnil kesire inneke entelafuvvulğafur."

Genç bu duayı okuduğunda, Hazret ne gördüğünü sordu. Genç: "Beyaz yüzlü, güzel kokulu ve hoş elbiseli bir adamı görüyorum. Benim yanımdadır ve o siyah adam gidiyor" dedi. Hazret: *"Tekrar bu duayı oku"* dedi. Genç okuduğunda *"Ne görüyorsun?"*diye sordu. Genç: "O siyahı görmüyorum ve beyazı görüyorum. Benim yanımdadır, bunu" dedi ve vefat etti.

Ayrıca, bir kimse vefat ettiğinde ağzını kapatıp çenesini bağlamak, gözlerini kapatmak, ellerini sinesine koymak, üzerine elbise (veya örtü) örtmek, yanında kuran okumak ve çabuk kaldırmak sünnettir.

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir:*"Mümin kimseyi kabre koyduklarında şöyle nida ederler:* ***"Sana verdiğimiz ilk armağan cennet ve senin cenazene gelen bu kimselere verdiğimiz ilk armağan günahların bağışlanmasıdır."***

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kabirde mümine ilk verdikleri hediye, onun cenazesiyle birlikte bulunan kimseleri bağışlamalarıdır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim cenaze teşyii ederse, her attığı adım için yüz bin iyilik onun için yazılır, onun yüz bin günahı silinir ve onun için yüz bin makam yükselir. Eğer cenazesine namaz kılarsa, Hak Teâlâ onun ölümünden sonra yüz bin meleği onun cenazesine namaz kılmaları ve onun için defnedilene kadar istiğfar etmeleri için gönderir. Eğer defnedilinceye kadar kalırsa, Hak Teâlâ yine yüz bin meleği kıyamette kabrinden dışarı çıkıncaya kadar onun için istiğfar etmeleri için karar kılar."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim bir mümine gusül verirse ve bir taraftan diğer bir tarafa döndürdüğünde bu duayı okursa büyük günahlar dışında bir yıllık günahları bağışlanır.*

اللَّهُمَّ، إِنَّ هذَا بدن عَبْدک الْمُؤْمِنِ قَدْ أَخْرَجت روحَهُ منْهُ، و فَرَّقْت بَيْنَهُمَا، فَعَفْوَک عَفْوَک .

"Allahumme inne haza bedenu ebdikel-mu-mini gad ehrecte ruhehu minhu ve ferregte beynehuma fe-a'fveke a'fveke."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir meyyite gusül verir ve ona görünen ayıplardan bir şeyi bir kimseye nak-*

letmezse, günahları bağışlanır."

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Musa (a.s) rabbinden şöyle sordu: "Bir kimsenin bir meyyite gusül vermesinin ne sevabı vardır?" Ona:* ***"Onu annesinden doğduğu gündeki gibi günahlardan yıkarız."****diye vahiy ulaştı.*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir mümine gusül verirse, gusül verdiği vakit sürekli olarak:*

رب عَفوَک عَفوَک .

"Rabbi afveke afveke" *diye söylerse, Allah onu bağışlar."*Fıkhu'r-Rıza (a.s) kitabında zikredildiğine göre: *"Elini (meyyitin) karnına sürdüğü zaman bu duayı okusun:*

اللّٰهُم إنّی سَلَکْتُ حُبَّ مُحَمَّدٍ وآله صَلَواتُک عَلَیهِم فی بَطْنه فَاسْلُکْ بِهِ سبِیل رحْمَتک .

"Allahumme inni selektu hubbe muhemmedin ve alihi salevatuke e'leyhim fi-betnihi fesluk bihi sebile rehmetik."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Münafık veya annebabasının yüzüne çıkan (ahını alan) kimse dışında her mümin, bir cenazeye namaz kılarsa, cennet ona vacip olur."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledilen muteber bir hadiste şöyle buyrulmuştur: *Bir mümin öldüğünde onun cenazesinde müminlerden kırk kişi hazır bulunur ve şöyle söylerlerse:*

اللَّهُمَ إِنَّا لَا نَعْلَمُ منْهُ إِلَّا خَيْراً وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ منَّا .

"Allahumme inna la ne'lemu minhu illa hayren ve ente e'lemu bihi minna." *Yani, "Rabbimiz biz ondan iyilikten diğer bir şey (görmedik) bilmiyoruz ve sen onun durumunu bizden daha fazla bilensin." Bunu söylediklerinde Hak Teâlâ şöyle buyurur:* ***"Ben sizin şahadetinizi kabul ettim ve sizin bilmediğiniz ve benim bildiğim o günahı bağışladım."***

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Meyyiti kabre bıraktığında onu kabrin ayak tarafının yakınından dâhil et. Sonra kabrine koyduğunda Ayet-el Kürsi'yi oku ve şöyle söyle:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و فی سبِیلِ اللَّه و عَلَی ملَّة رسولِ اللَّه اللَّهُمَ افْسحْ لَهُ فی قَبْرِه و أَلْحقْهُ بِنَبِیِّه اللَّهُمَّ إِنْ كَان مُحْسناً فَزِدْ فی إِحْسَانه و إِنْ كَان مسیئاً فَاغْفرْ لَهُ وَ ارْحَمْهُ وَ تَجَاوَزْ عَنْهُ .

"Bismillahi ve fi-sebilillahi ve e'la milleti resulillahi. Allahummefseh lehu fi-gebrihi ve elhighu bi-nebiyyihi. Allahumme in kane muhsinen fezid fi-ihsanihi ve in kane musien feğfirlehu verhemhu ve tecavez e'nhu. *Ve onun için fazla istiğfar et."*

İmam Ali b. Hüseyin (a.s) meyyiti kabre bıraktığında bu duayı okuyordu:

اللَّهُمَ جَاف الْأَرْض عن جَنْبَیْه وَ أَصعدْ عَمَلَهُ وَ لَقه منْک رِضْوَاناً .

"Allahumme cafil-erze e'n cenbeyhi ve es'id e'melehu ve leggihi minke rızvana."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ölüleri ziyaret edin ki, onların sizin gidişinizden haberleri oluyor, seviniyorlar ve size karşı sevgi besliyorlar. Mezarın yakınına gittiğinizde şöyle söyleyin:*

اللَّهُمَ جَافِ الْأَرْض عن جُنُوبِهِم و صَاعِدْ إِلَيْک أَرْوَاحَهُمْ و لَقِّهِم منْک رِضْوَاناً و أَسْكِن إِلَيْهِم من رحْمَتک مَا تَصِلُ بِهِ وحْدَتَهُمْ و تُؤْنِس بِهِ وحْشَتَهُمْ إِنَّک عَلى كُلِّ شيءٍ قَدير.

"Allahumme cafil-erze e'n cunubihim ve sa'id ileyke ervahehum ve leggihim minke rızvanen ve eskin ileyhim min rehmetike ma tesilu bihi vehdetehum ve tu-nisu bihi vehşetehum inneke e'la kulli şey-in gadir."

Muteber hadislerde belirtildiğine göre: *"Her kim mümin kardeşinin kabrinin yanına gider ve kıbleye doğru elini kabrine koyarak yedi defa* ***"İnna enzelna"*** *(Kadir suresini) okursa, kıyamet gününün büyük korkusundan güvende olur."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre, Hak Teâlâ onu ve mezar sahibini her ikisini bağışlar.

Muteber bir rivayette nakledildiğine göre İmam Muhammed Bakır (a.s) Şialardan bir mezarın yanında durdular ve bu duayı okudular:

اللَّهُمَ ارْحمْ غُرْبَتَهُ و صلْ وحْدَتَهُ وَ آنس وحْشَتَهُ وَ آمنْ رَوْعَتَهُ وَ أفض عَلَيْه

من رحمتک وَ أسْكنْ إِلَيْه من بَرْدِ عَفْوِک و سَعَة غُفْرَانِک و رحْمَتک رحْمَةً

يسْتَغْنى بِهَا عن رحْمَة من سوَاک وَ احْشُرْهُ مع منْ كَانَ يَتَولَّاه .

"Allahummerhem ğurbetehu ve-sil vehdetehu ve anis vehşetehu ve amin rav'etehu ve efiz aleyhi min rahmetike ve eskin ileyhi min rahmetike ve eskin ileyhi min bedri afvike ve seati ğufranike ve rahmetike rahmeten yesteğni biha e'n rehmeti men sivake vehşurhu mee men men kane yetevellahu."

Nakledildiğine göre kabrin yanında Hamt Suresi'ni, Nas Suresi'ni, Felak, İhlâs Suresi'ni ve Ayet-el Kürsi'nin her birini üç defa ve kadir suresini yedi defa okumak sünnettir. Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim mezarlıktan geçerse on bir defa İhlâs suresini okur ve sevabını o mezarlığın ölülerine bağışlarsa, o ölülerin sayısı kadar mükâfat ve sevap bulur."*

ON BİRİNCİ BÖLÜM

TOPLANTI, SELAMLAŞMAK, TOKALAŞMAK, GÖRÜŞMEK, HAPŞIRMAK, OTURUP-KALKMAK VE SOHBET ETMEK GİBİ DURUMLARIN ADABI

Birinci Kısım:
Selamın Fazileti ve Adabı

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim selamdan önce konuşmaya başlarsa, cevabını vermeyin ve bir kimseyi selam vermeden önce kendi yemeğinize davet etmeyin.*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Halkın en acizi duadan aciz olan kimsedir ve halkın en cimrisi selam vermekte cimrilik eden kimsedir."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim Müslümanlardan on kişi ile karşılaşır ve onlara selam verirse, bir köle azat etmenin sevabı amel defterine yazılır."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: *"Her mümin, müminlerden bir cemaate selam verirse, melekler onun selamının cevabında şöyle söylerler:*

سَلَامٌ عَلَيْک و رحْمَةُ اللّه و بَرَكَاتُهُ أَبداً.

"Selamun e'leyke ve rahmetullahi ve berekatuhu ebeden."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Selam vermek sünnettir ve selamın cevabını vermek vaciptir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse selamın cevabını söylediğinde yüksek sesle söylesin ki, selam veren : "Selam verdim ve benim selamımın cevabını vermediler" diye söylemesin."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Her kim **"Esselamu Aleykum"** söylerse, onun için on tane iyilik sayılır ve eğer **"Selamun Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekatuh"** söylerse, onun için otuz tane iyilik sayılır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Üç kimse vardır ki, onlara selam vermemek gerekir: Cenaze ile birlikte yürüyen kimseye, Cuma namazına giden kimseye ve hamamda olan kimseye."* bunu peştamal bağlamadığı surettedir diye yorumlamışlardır.

İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Mescide gidersen halk namaz kılıyorsa, onlara selam verme ve Hz. Resul'e (s.a.a) selam ver ve namaza teveccüh et (başla). Eğer bir topluma gidersen halk konuşuyorsa, onlara selam ver."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"bir kimse kendi evine girdiğinde selam versin ki, berekete sebep olur ve melekler o evde dost edinirler."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse bir topluluktan kalktığında bu toplumun ehline selam vererek veda etsin ki, eğer ondan sonra hayırlı söz söylerlerse, sevapta onlarla ortak olacaktır ve eğer kötü söz söylerlerse, günahı onlara olacaktır ve ona bir günah olmayacaktır."*

İmam Cafer *Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: küçük, daha büyük olana selam vermelidir ve geçmekte olan bir kimse oturmuş olan bir kimseye selam vermelidir az cemaat çok cemaate selam vermelidir.*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ehli Kitaba (yani, Yahudi, Nasranî ve Mecus'a) ilk olarak selam vermeyin ve onlar selam verdiklerinde **"Aleykum"** söyleyin."*

İkinci Kısım:
Tokalaşmak ve Görüşmek

Ebu Hamza, muteber bir hadiste şöyle naklediyor: "Ben, İmam Muhammed Bakır'la (a.s) aynı kecavede (Tahtırevan) idim. Yükü indirdiğimizde Hazret biraz yürüdüler ve sonra geldiler. Benim elimi tutarak kuvvetlice sıktılar. "Sana feda olayım, ben sizinle aynı kecavedeydim" dedim. Hazret şöyle buyurdular: *"Meğer bilmiyor musun ki, mümin biraz hareket eder ve ondan sonra kendi mümin kardeşinin elini tutarsa, Hak Teâlâ onlara doğru lütuf nazarında bulunur. Kendi rahmetinin yüzünü onlara doğru döndürür ve günahlara şöyle buyurur:* ***"Onlardan dökülün, birbirlerinden ayrıldıklarında onlar için hiçbir günah kalmayıncaya kadar dökülün."***

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim elini daha geç çekerse, sevabı daha fazladır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Birbirinizle tokalaşın ki, sinelerdeki kini götürür."* Ve buyurmuştur: *"Müminle tokalaşmak meleklerle tokalaşmaktan daha iyidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kardeşlerinizle görüştüğünüzde onlarla tokalaşın ve onların yanında sevinç ve güler yüzlülük gösterin. Öyle ki ayrıldığınızda sizde hiçbir günah kalmamış olsun ve kendi düşmanlarınızla da tokalaşın; her ne kadar o istemese de ki, Allah böyle emir buyurmuştur ve onun düşmanlığının ortadan kalkmasına sebep olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Tokalaşmakta, Allah yolunda cihat edenler gibi sevap vardır."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Siz Şiaların alnında bir nur bulunmaktadır ki, sizi dünyada o nur ile tanımaktadırlar. Birbirinizle karşılaştığınızda o nur (bulunan) kısmı birbirinizin alnından öpün."*

Üçüncü Kısım:
Toplumda Oturmanın Adabı

Hz. Resul'ün (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) şöyle vasiyet ettiği nakledilmiştir: *"Sekiz kimse vardır ki, eğer rezil olurlarsa kendilerinden başkasını suçlamasınlar:*

1- Onu çağırmadıkları bir sofranın başında hazır olan kimse,

2- Ev sahibine hükmeden kimse,

3- Kendi düşmanlarından hayır talebinde bulunan kimse,

4- Aşağılık ve cimrilerden ihsan (bağış) beklentisinde bulunan kimse,

5- Onların izni olmaksızın iki kimsenin arasındaki sırra giren (ortak olan) kimse,

*6- Padişaha istihfaf (*küçümseme *)eden kimse,*

7- Onun kendisine layık olmadığı yerlerde ve toplumlarda oturan kimse,

8- Onun konuşmasını dinlemeyen bir kimseyle konuşan kimse."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Halk kendi yerlerinde oturduklarında başka birisi gelir ve onlardan bir kimse onu çağırır ve onun için yer açarsa, gitsin ki, o (yani bu davranış) onun karde-*

şinin ona gösterdiği bir keramettir. Eğer kimse onun için yer açmazsa, en geniş yer neresi ise orada otursun."

Yine muteber olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse bir şahsın evine geldiğinde o evin sahibi her nereyi gösterirse oraya otursun ki, ev sahibi kendi evinin iyisini ve kötüsünü daha iyi bilir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolların üzerinde sakın oturmayın."*

İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim onun şerefine uygun olan ondan daha üstün (bir yer) olduğu halde bir yerde oturmağa razı olursa, kalkıncaya kadar Allah ve melekler sürekli olarak ona salâvat gönderirler."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) bir meclise girdiğinde kapıya en yakın her neresi ise, oraya oturuyorlardı."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) muteber bir hadiste: *"Allah'ın Resulü (s.a.a) çoğu vakitlerde kıbleye doğru otururdu"* diye buyurmuştur.

Hasan bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) kendi evinde kıbleye doğru kapının yanında otururdu.

Dördüncü Kısım:
Eve Gelen Kimseyi Ev Sahibinin Karşılama Adabı

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimsenin; dini, ilmi ve iyiliği gibi ona saygı göstermeleri dışında ulu saymak için onun ayağına kalkmak mekruhtur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Eve gelen bir kimsenin ev halkının üzerindeki hakkı eve girdiği ve dışarı çıktığı zaman bir miktar onunla yürümesidir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimseye ikram ettiklerinde ve ona değer verdiklerinde o kabul etmelidir ve reddetmemelidir. Kerameti merkepten başkası reddetmez."*

Birkaç hadiste nakledildiğine göre İmam Rıza'dan (a.s) "Reddetmemek gereken bu keramet hangisidir?" diye sordular. Hazret: *"Şunun gibi, mesela onun için yer açmaları veya onun için güzel koku getirmeleri veya onun için yastık getirmeleri ve bunlar gibi kerametlerden"* diye buyurdu.

İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimseye ona zor olan bir şeyle ikramda bulunma."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Müslümanlardan bir guruba hizmet ederse, Hak Teâlâ cennette onların sayısı kadar hizmetçi ona keramet buyurur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim onun mümin kardeşi gelerek ona değer verirse, Allah'a değer vermiş gibidir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim mümin kardeşine, ona lütufla söylediği bir kelimeyle ikramda bulunur ve ondan bir üzüntüyü giderirse, bu ikrama meşgul olduğu müddetçe sürekli olarak İlahi rahmetin gölgesinde olur."*

Beşinci Kısım:
Arkadaşlık, Sohbet Edilmesi Uygun Olan Kimseler ve Gidilmesi Uygun Olan Toplantılar

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Seni ağlatan ve senin hayrını isteyen kimseye tabi ol; seni güldüren ve seni aldatma konumunda olan kimseye tabi olma."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kiminle konuştuğunuza ve sohbet ettiğinize bakın ki, her kim ise ölüm anında sohbet arkadaşlarını ona gösterirler. Eğer onların durumu iyi ise, onlarla sohbet arkadaşı olmasından dolayı sevinecek ve eğer onların durumları kötü ise, üzülecektir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) vefat anında şöyle vasiyet etmiştir: *"İftira mahalli olan yerlerden ve ona kötü zanda bulunan meclislerden kesinlikle uzak dur ki, kötü arkadaş kendi musahibini (dostunu) aldatır."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Halkın iftiraya en yakışanı iftira ehli ile oturan kimsedir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim kendisi iftira mekânında bulunursa, ona kötü zanda bulunan kimseyi kınamasın."*

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Şek ve iftira mahallinden kaçının ve bir kimsenin kendi annesi ile yolun ortasında durmaması gerekir. Zira herkes onun annesi olduğunu bilmemektedir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İyilerin iyilerle dostluğu, iyiler için bir sevaptır, kötülerin iyilerle dostluğu, iyiler için bir fazilettir. Kötülerin iyilerle düşmanlığı, iyiler için bir ziynettir ve iyilerin kötülerle düşmanlığı, kötüler için bir rüsvalıktır."*

İmam Zeynel Abidin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Beş kişi ile sohbet, konuşma ve arkadaşlık yapmaktan sakın ki:*

1- Yalancı ile arkadaşlık etme ki, o serap gibidir. Kendi yalanları ile seni kandırarak uzağı sana yakın ve yakını senin gözünde uzak gösterir.

2- Fasık ile arkadaşlık etmekten sakın, o seni başkalarının yanında bir yemek yemeye veya daha azı için satar.

3- Cimri ile arkadaşlık etme ki, en fazla ihtiyacın olduğu anda sana kendi malıyla yardım etmez.

4- Ahmak ile arkadaşlık etme ki, o sana eğer fayda sağlamak isterse zarar verir.

5- Sıla-i Rahim'i (irtibatı) kesen kimse ile arkadaşlık etme ki, Hak Teâlâ Kur'an-ı Mecid'in üç yerinde ona lanet etmiştir."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müslüman'ın facir, ahmak ve yalancı biriyle arkadaşlık etmesi uygun değildir."*

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bidat ashabı ile arkadaşlık yapmayın ve oturup kalkmayın ki, halkın yanında aynı onlar gibi olacaksınızdır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Halkın en hekimi cahillerle sohbet etmekten kaçan kimsedir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Senin en kötü arkadaşın, Allah'a karşı günahı senin gözünde süsleyen kimsedir."* Ve buyurmuştur: *"Kötülerle oturup kalkmak, iyiler hakkında kötü zanda bulunmaya sebep olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Dört şey vardır ki, zayi olur:*

1- Vefasız kimseye karşı duyduğun muhabbet,

2- Sana teşekkür etmeyen kimseye karşı ettiğin iyilik,

3- Dinlemeyen kimseye karşı öğrettiğin ilim,

4- Sır tutmayan kimseye teslim ettiğin sır."

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Havariler Hz. İsa'ya (a.s): "Kiminle oturup kalkalım?" dediler. Hazret buyurdu: "Onu görünce size Allah'ı hatırlatan kimseyle, onun konuşması sizin ilminizi çoğaltan kimseyle ve onun davranışı sizi ahirete doğru rağbet ettirdiği kimseyle."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Din ehli ile oturmak, dünya ve ahiret şerefidir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ona itimat ettiğim bir kimse ile bir (defa) oturmak, benim yanımda bir yıl ibadetten daha iyidir."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Dört şey vardır ki, kalbi öldürür:*

1- Günah üstüne günah işlemek,

2- Kadınlarla fazla konuşmak,

3- Ahmakla mücadele etmek (tartışmak) ki, sen söylersin o söyler ve hakka dönmez,

4- Ölülerle oturup kalkmak.

"Ya Resulallah! Ölüler kimlerdir?" diye sordular. Hazret: *"Allah'ı unutmuş olan her güç sahibi"* diye buyurdu.

İmam Zeynel Abidin (a.s) kendi evlatlarına şöyle buyuruyordu:*"Din ve marifet ehli ile oturup kalkın. Eğer bulamazsanız, yalnızlık onların dışındakilerle arkadaşlıktan daha sevimli ve daha sağlamdır. Eğer halk ile oturup kalkmağa mecbur olursa, o halde*

mürüvvet sahipleri ile oturmalıdır ki, onlar kendi toplantılarında küfür söylemezler."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Lokman Hekim oğluna şöyle buyurdu: "Ey Oğul! Meclislerde basiret gözü ile bak. Eğer Allah'ı anan bir gurup görürsen onlarla otur. Zira eğer sen âlim isen, ilim sana fayda verir ve onlarla oturmakla senin ilmin çoğalır ve eğer cahil isen, sana ilim öğretirler. Belki Allah onlara bir rahmet gönderir ve seni de onlarla birlikte kapsar."

Altıncı Kısım:
Hapşırmak, Geğirmek ve Tükürmek Konusunda

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: " *her ne kadar arada deniz (kadar) mesafe olsa bile, bir kimse hapşırdığında ona dua edin."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hapşırmak iyi bir şeydir. Bedene fayda sağlar ve Allah'ı hatırlatır."*

Yine O Hazret Hasan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse hapşırdığında şunu söylesin:*

اَلْحَمْدُ لِلّه ربِ الْعَالَمين، و صَلَّى اللّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِى و عَلَى أَهْلِ بيتِهِ .

"Elhemdulillahi rabbil-a'lemin ve sellellahu e'la muhemmedin-nebiyyi ve e'la ehli beytihi."

Diğer Hasan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse hapşırdığında* ***"Elhamdulillah, la şerike leh"****, diğerleri* ***"Yerhemukellah"*** *ve o cevap olarak* ***"Yeğfirullahu leke ve lena"*** *söylesin."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre buluğa ermemiş bir çocuk Hz. Resul'ün (s.a.a) yanında iken hapşırdı ve ***"Elhamdulillah"*** söyledi. Hazret ona: ***"Barekellahu fike"*** diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) hapşırdılar ve sonra ***"Elhamdulillahi rabbil âlemin"*** diye buyurdular ve sonra parmağını burnunun üzerine koyarak şöyle söylediler:

رَغمَ أنْفی للّه رَغْماً داخراً.

"Rağime enfi lillahi rağmen dahiren."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim hapşırdıktan sonra şöyle söylerse:*

اَلحمدُ للّه ربِّ العالَمین عَلی کُلِّ حالٍ

"Elhamdulillahi rabbil-âlemin e'la kulli halin" *kulak ve diş ağrısı oluşmaz."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir kimsenin hapşırdığını duyarak Allah'a hamdeder ve Hz. Muhammed (s.a.a) ve Ehlibeytine salâvat gönderirse, göz ve diş ağrısı ona ulaşmaz."* Ve buyurmuştur:*"Seninle onun aranızda denizle fasıla olsa bile bunu söyle."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Diş ve kulak ağrısını defetmek için bir kimse hapşırdığında Allah'a hamt etsin."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir Müslüman hapşırır ve bir sebepten dolayı sessiz kalırsa, melekler ondan taraf* ***"Elhamdulillahi rabbil âlemin"*** *söylerler ve eğer o* ***"Elhamdulillahi***

rabbil âlemin" *söylerse, melekler* ***"Yeğfirullahu leke"*** *diye söylerler."* Ve buyurmuştur: *"Hastanın hapşırması onun iyileşmesinin alameti ve bedeninin rahatlığıdır.*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: *"Hapşırmak üç defadan fazla olmazsa, vücuda fayda verir; üç defadan fazla olduğunda ise, ağrı ve hastalıktır."*

Yine diğer bir hadiste buyurduğuna göre: *"Bir kimse hapşırırsa, yedi güne kadar ölümden emniyettedir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hapşırığa üç defaya kadar dua söyle ve üçten fazla olduğunda bırak."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre: *"Bir kimse hapşırdığında şahadet parmağını burnunun üzerine koyarak şöyle söylemesi uygundur:*

اَلْحَمْدُ لِلّٰه ربِّ الْعالَمين رَغمَ أنْفى للّٰه رَغْماً دَاخراً صَاغراً غَيْرَ مُسْتَنْكفٍ وَ لَا مُسْتَحْسر .

"Elhemdulillahi rabbil-a'lemin ve rağime enfi lillahi reğmen dahiren sağiren ğeyre mustenkifin ve la mustehsirin." Ne zaman bir başkası hapşırırsa, üç defaya kadar **"Yerhemukellah"** söyleyin. Fazla olduğunda **"Şefakellah"** söyleyin. Mümin bir erkek hapşırdığında **"Yerhemkellah"** ve eğer kadın olursa, **"Afakellah"** söyleyin. Eğer hapşıran çocuk ise, **"Zere'ekellah"** ve eğer hasta ise, **"Şefakellah"**, eğer zimmî kâfir ise, **"Hedakellah"**, eğer peygamber veya imam ise **"Sallallahu aleyke"** söyleyin ve cevap olarak şöyle söylesinler: **"Yeğfirullahu lena ve lekum."**

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim helâda hapşırırsa, İlahi hamdı aklına getirsin ve yavaş, söylenmesinin kastedilme ihtimali vardır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse hapşırdığında ona* ***"Yerhemukumullah"*** *söyleyin ve o cevabında* ***"Yeğfirullahu lekum ve yerhemukum"*** *söylesin."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hapşırmanın ve hayvanları öldürmenin (Kesmek) yanı sıra, Hz. Resul'e (s.a.a) salâvat vaciptir."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Bir kimse geğirirse, gökyüzüne doğru yükseltmesin."* Ve buyurmuştur: *"Geğirmek Allah'ın nimetidir ve ondan sonra Allah'a hamt ediniz."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mümin kıbleye doğru tükürmesin. Eğer unutkanlıkla tükürürse, istiğfar etsin."*

İmam Cafer Sadık (a.s) Hasan bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse ne zaman namazda hapşırırsa,* ***"Elhamdulillah"*** *söylesin."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir kimsenin hapşırdığını duyduğunda sen namazda olursan ve seninle hapşıran kimse arasında deniz bile olsa, şöyle söyle:*

"Elhamdulillahi ve sallallahu e'la Muhammedin ve âli Muhammed."

Yedinci Kısım:
Şaka Yapmak, Gülmek, Sohbet Etmek ve Toplantı Sırrını Saklamak

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim kendi Müslüman kardeşinin konuşmasının arasında konuşursa, onun yüzünü tırmalamış ve yırtmış gibidir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin gülüşü tebessüm olmalıdır ve sesli olmamalıdır."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Fazla gülmek kalbi öldürür ve suyun tuzu erittiği gibi dini eritir."* Ve buyurmuştur: *"İlginç (gülünecek) bir şey ona sebep olmadıkça, gülmek cahilliktir."*

Yine Hasan olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Sakın fazla şaka yapmayın ki, haysiyeti yok eder."* Ve buyurmuştur: *"Bir kimseyi seviyorsan ona karşı şaka ve mücadele yapma."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Kahkaha atmak şeytandandır."* Ve buyurmuştur: *"Fazla gülmek haysiyeti yok eder."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Şaka yapmaktan kaçının ki, kinleri oluşturur ve küçük sövüştür."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kahkahayla gülersen bittiğinde şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ لَا تَمْقُتْنِي .

"Allahumme la temgutni."

Sahih bir hadiste İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Şaka yapma ki, imanının nurunu götürür ve erkeklik mürüvvetini hafifletir."*

Bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Hz. Davut (a.s) Hz. Süleyman'a (a.s) şöyle söylüyordu: "Ey Evlat! Fazla gülmekten sakın ki, fazla gülmek insanı kıyamet günü fakir eder."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Cehenneme inanıp ta neden gülen kimseye şaşıyorum."*

Bu hadis ve diğer hadislerden sonra şöyle anlaşılıyor ki, mümin asık yüzlü ve durgun olmamalı ve açık yüzlü, güler yüzlü olmalıdır. Şakanın birazı iyidir ama fazla gülmek ve aşırı şakacı olmak eleştirilmiş davranışlardandır ve akılsızların ve sefihlerin işidir.

Sekizinci Kısım:
Toplantılarla İlgili Diğer Konuların Adabı ve Toplantıdakilerin Birbirleri Üzerindeki Hakları

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"İnsanlara karşı şefkatli ol ki, seni sevsinler."*Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimseyi sevdiğinde kendi dostluğunu ona göster ki, senin ve onun arasındaki muhabbetin sağlamlaşmasına sebep olur."*

Sahih olan diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) kendi bakışlarını ashabının arasında bölüştürüyordu ki, birine diğerinden fazla bakmıyordu ve hiçbir zaman kendi ashabının yanında ayağını uzatmıyordu."*

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Kendin ve mümin kardeşinin arasından fazla perde kaldırma ki, hayânın yok olmasına sebep olur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Benim ümmetimin en kötüleri öyle bir cemaattir ki, insanlar onların kötülük korkusundan onlara değer verirler. Gerçektende her kim böyle olursa, benden değildir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Veledi zinanın birkaç alameti vardır:*

1- Ehlibeytin risaletine olan düşmanlığı,

2- Kendi oluştuğu harama karşı rağbet eder (yani, kendisi zinadan oluştuğu gibi zina etmeğe meyillidir),

3- Dini önemsiz ve hafif sayması,

4- İnsanlara huzurlarında sıkıntı verir. Veledi Zinadan veya annesi adetliyken ona hamile kalmış olanın dışında hiç kimse halka kötü davranmaz ve onlara eziyet etmez."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müminin kini, oturduğu o mekânda kalır ve kardeşinden ayrıldığında kalbinde kin kalmaz ve kâfirin kini, bütün bir ömür sürer."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İyi yaratılışının ölçüsü şefkatli olman, konuşmanı güzelleştirmen ve insanlara karşı güler yüzlü davranmandır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Halka karşı sevinçli ve güler yüzlü davranmak kini yok eder."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim hışmını yenerse, Allah dünyada ve ahirette onun izzetini çoğaltır."*

Dokuzuncu Kısım:
Toplulukta Allah'ı Zikretmenin Fazileti

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her yerde Allah'ı anın ki, O sizinledir."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) biraz oturmuş olsalar dahi, hiçbir toplumdan yirmi beş defa istiğfar etmeden kalkmazlardı.

Muteber hadislerde Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Gafillerin içinde Allah'ı anan kimse, diğerlerinin kaçtığı esnada Allah yolunda cihat eden kimse gibidir. Böyle bir kimsenin sevabı cennettir."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ buyurmuştur:* ***"Ey Âdem evladı! Halkın toplumunda beni an, bende seni senin toplumundan daha iyi olan bir toplumda anayım."***

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim kıyamette kâmil sevap bulmak isterse, toplumdan kalkmak istediği vakit şöyle söylesin:*

سبحان ربّک ربِّ الْعزَّةِ عَمَّا یصفون و سَلامٌ عَلَی الْمُرْسَلین و الْحَمْدُ للّه ربِّ الْعالَمین .

"Subhane rabbike rabbil-i'zzeti e'mma yesifun ve selamun e'lel-murselin velhemdulillahi rabbil-a'lemin."

Diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Bu, o toplantının günahlarının keffaresidir."*

Onuncu Kısım:
Toplantılarda Hz. Resul'ü (s.a.a) ve İmamları (a.s) Anmak, Onların İlmi Hakkında Sohbet Etmek ve Onların Hadislerini, Faziletlerini Anmak

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Bizi anmak Allah'ı anmaktır ve bizim düşmanımızı anmak, şeytanı anmaktır."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ'nın bir takım melekleri vardır ki, onlar yeryüzünde gezerler. Ne zaman Muhammed ve A'li Muhammed'i anan bir cemaatle karşılaşırlarsa, birbirlerine "Durun, kendi aradığımızı bulduk" diye söylerler. Sonra otururlar ve o emirde onlarla ortak olurlar. Onlar kalktıklarında eğer hastalanırlarsa, onların ziyaretine giderler; eğer ölürlerse, onların cenazesinde hazır olurlar, eğer kaybolurlarsa, onları araştırırlar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kendi toplantılarınızı Ali b. Ebi Talib'in (a.s) faziletlerini zikrederek süslendirin ki, onda peygamberlerin özelliklerinden yetmiş özellik vardır."*

Diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Her kim ilim talebinde bulunmak için bir yoldan giderse, Hak Teâlâ onun için cennete doğru bir yol açar. Gerçektende melekler ilim talebinde bulunan için kendi kanatlarını razılık ve sevinçle bırakırlar, gökyüzünde ve yeryüzünde her kim varsa, hatta denizdeki balıklar bile ilim talebinde bulunan kimse için istiğfar ederler. Âlimin abide karşı fazileti, diğer yıldızlar karşısında on dördüncü gecenin ayı (yani dolunay) gibidir."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur:*"Her Cuma kendi dini meselelerini öğrenmek için kendisini dünya işlerinden boşa çıkarmayan kişiye yazıklar olsun."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ buyuruyor ki:* ***"Benim kullarımın arasındaki ilim müzakeresi ölü kalpleri diriltir."***

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Birbirinizle müzakere edin, görüşün ve hadis nakledin ki, hadis kalpleri cilalar. Gerçektende kılıcın pas tuttuğu gibi kalplerde paslanır ve kalplerin cilası hadis iledir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"İlim müzakeresi kabul olan namazın sevabına sahiptir."*

On Birinci Kısım:
Kardeşlerle Meşveret Etmek ve Onun Adabı

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ben, bir Müslüman'ın ona fikir danıştığında onun hayrını onda bildiği şeyi söylemeyen kimseden bıkkınım."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim birbirleriyle görüş alış-verişinde bulunur ve onların içerisinde ismi Muhammed, Ahmet, Mahmut veya Hamit olan bir kimse olur ve onların meşveretine dâhil olmuşsa, onların hayrına olan ne ise onlarla ortaya çıkar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur:*"Ya Ali! Allah'tan hayır isteyen kimse şaşırıp kalmaz ve bir kimse işlerde halka meşveret ediyorsa, pişman olmaz."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Meşveret eden kimse helak olmaz."*

Hadiste nakledildiğine göre birçok defa İmam Rıza (a.s) o kâmil aklı ile kendi kölelerinden bir siyah ile meşveret ederek şöyle buyuruyorlardı: *"Allah'ın bizim hayrımızı onun dili ile ortaya çıkarması mümkündür."*

Muteber hadislerde şöyle nakledilmiştir: *"Akıllı, dindar ve sakınan kimseye danış ve bir şey söylediğinde onun aksini yapma ki, senin dünya ve ahiretinin fesat olmasına sebep olur."*

On İkinci Kısım:
Mektup Yazmanın Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yazılara (mektuplara) cevap yazmak aynı selamın cevabı gibi vaciptir."*

Sahih bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Mektup yazdığınızda mektubun üzerine toprak dökün ki, dilek daha iyi gerçekleşir."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Ali Naki (a.s) mektubun başına şöyle yazıyorlardı:

بِسمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحيمِ اَذكُرُ انشاء اللهُ .

"Bismillahirrahmanirrahim, ezkuru inşallah." Ve buyurmuşlardır ki: *"Eğer bir kimsenin işlerinde ve yazılarda* ***"Bismillah"*** *söylemeyi ve yazmayı terk ettiğinde aynı namazı terk eden kimse gibi olduğunu söylersem, her halükarda doğru söylemiş olurum."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Herkesin mektup yazışından onun aklına ve bakış açısına delil getirilebilir ve onu gönderdiği kimse ile onun anlayış kabiliyetine ve zekiliğine dair delil elde edilebilir."*

Sahih olan diğer bir hadiste İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Kâğıtları yakmayın. Lakin yok edin ve yırtın."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordular: "Allah'ın isimlerinden olan bir isim tükürükle yok edilebilir mi?" Hazret: *"Bulabileceğiniz en temiz şeyle yok edin"* diye buyurdu.

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Allah'ın kitabını ve Allah'ın ismini bulabildiğiniz şeyin en temizi ile yok edin."*

ON İKİNCİ BÖLÜM

EVE GİRMENİN VE DIŞARI ÇIKMANIN ADABI

Birinci Kısım:
Evin Geniş Olması

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimsenin evinin geniş olması onun için saadettir."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre İmam Musa Kazım (a.s) bir ev satın aldılar ve kendi mevalilerinden (vekillerinden) birine: *"Senin evin küçüktür; o evde sükûnet et"* diye buyurdular. O şahıs: "Bu babamın yeni yaptığı bir evdir ve buradan çıkamam" dedi. Hazret: *"Senin baban ne zaman ahmak olsa senin de mi ahmak olman gerekir?"* diye buyurdular.

İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yaşamın güzelliği evin geniş olmasında ve hizmetçilerin fazla oluşundadır."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Dünya lezzetinin çoğalması evin ferah olmasında ve dostların fazla oluşundadır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Dar ev, yaşamın zorluğundandır."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Dört şey vardır ki, saadettendir:*

1- Saliha kadın,

2- Ferah ev,

3- Değerli komşu,

4- İyi binek.

Dört şey de vardır ki, şekavettendir (sıkıntıdandır):

1- Kötü komşu,

2- Kötü kadın,

3- Dar ev,

4- Kötü binek."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evden eve taşınmak ve pazardan ekmek almak yaşantının acılarındandır (tatsızlıklarındandır)."*

İkinci Kısım:
Ev Yapımında Gösterişin Yanlış Oluşu ve Evi Çok Yüksek Yapmak

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir malı helal dışında kazanırsa, Hak Teâlâ ona imaret etmeyi, toprak ve suyu ona musallat eder ki, o haram malı orada zayi etsin ."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"İhtiyaç miktarından fazla olan her bina kıyamette sahibi için vebaldir."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *Her kim onda sükûnet edeceğinden fazla imaret (yapı) yaparsa, kıyamette onu kaldırmasını ona teklif ederler (zorlarlar)."*

Yine diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) bir adamın kapısından geçtiler ki, tuğladan

yapılmış idi. *"Bu kimin kapısıdır?"* diye sordular. Bir şahıs: "Filan gururlu adamındır" dedi. Sonra sahibinin tuğla ile yapmış olduğu diğer bir evden geçtiler ve buyurdular: *"Bu da başka bir gafil gururlunundur."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi evini yedi zira (takriben üç buçuk metre) boyunda bina et ki, yedi zira'dan fazla olan şeyde şeytan sükûnet eder. Zira şeytan gökyüzünde ve yeryüzünde bulunmamaktadır. Belki (yani bunların dışında) hava arasında bulunmaktadır."*

Birkaç muteber hadiste nakledildiğine göre: *"Her kim evinin tavanını sekiz zira'dan(dört metreden) fazla yükseltirse, cinler ve şeytanlar o evde yer edinirler."*

Yine birkaç hadiste nakledildiği üzere yüksekliği dört metreden fazla olan eve dört metrenin başına Ayet-el Kürsi yazmalıdır.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Ebu Hatice şöyle söylemiştir: "İmam Cafer Sadık'ın (a.s) evinde odanın çevresine Ayet-el Kürsi yazmış olduklarını gördüm ve kıble tarafında O Hazretin namaz yerinde de Ayet-el Kürsi yazmışlardı."

Üçüncü Kısım:
Desen Yapmak, Resim Çizmek, Gölgesi Olan ve Ruh Sahibi Şeylerin Heykelini Yapmak

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Cebrail (a.s) şöyle söyledi: "Ya Muhammed! Rabbin sana selam gönderiyor ve seni evlerde timsal ve şekiller çizmekten nehiy ediyor."*

Muteber hadislerde Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Cebrail (a.s) dedi ki: "Biz melekler gurubu köpek bulunan, bir bedenin suratı (şekli) bulunan veya içine idrar yapılan bir kap olan eve girmeyiz."*

Yine muteber hadislerde nakledildiğine göre: *"Her kim bir surat (şekil-heykel) yaparsa, kıyamette o surata can üflemesi (vermesi) için azap edilecek ve o üfleyemeyecektir."*

Sahih bir hadiste İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Senin karşında bir suret (şekil veya heykel) bulunan evde namaz kılma. Ancak çaresiz kalırsan, o halde o suretin başını kes ve namaz kıl."*

Dördüncü Kısım:
Ev Halıları Hakkında

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir adam kendisi için bir halı, eşi için bir halı ve misafir için bir halı bulundurabilir. Bundan fazlası, şeytandandır."*

Bir hadiste nakledildiğine göre bir gurup insan İmam Zeynel Abidin'in (a.s) evine geldiler, harika yastıklar ve halılar gördüler. Arz ettiler ki: "Biz sizin evinizde birkaç şey görüyoruz ki, bizim hoşumuza gitmiyor." Hazret: *"Biz kadınları istiyoruz (evleniyoruz) ve onların mehrini veriyoruz. Ne isterlerse kendileri için satın alıyorlar; onlar bizden değil"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Birçok defa namaz kılıyorum ve benim önümde, üzerinde kuşların şekilleri olan bir yastık bulunuyor. Sonra o yastığın üzerine bir giyecek örtüyorum ve namaz kılıyorum ve Şam'dan benim için birkaç halı hediye getirdiler ki, onlara kuş şekli işlemiştiler. Buyurdum, onların başlarını değiştirdiler ve ağaç şekline çevirdiler."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazretten şöyle sordular: "Bazen bizim yanımıza üzerlerinde şekiller bulunan halıları seriyorlar." Hazret: *"Bir şeyi halı yaparak açar ve üzerinde yürürlerse, sakıncası yoktur ama duvara ve kürsüye (yastık veya koltuk) yapıştırırlarsa iyi değildir"* diye buyurdu.

Beşinci Kısım:
Evde İbadet Etmenin Adabı

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) evde bir oda belirlemişti ki, orada bir halı, bir kılıç ve bir mushaftan (Kuran'dan) başka bir şey yoktu ve o odada namaz kılıyordu."*

Muvassak olan bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) kendi evinde namaz yeri için çok küçük veya çok büyük olmayan bir oda karar kılmıştı. Gece olduğunda bir çocuğu kendisi ile birlikte o odaya götürerek orada namaz kılıyorlardı.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir Müslüman'ın Kur'an okuduğu evi, yeryüzü ehlinin birbirlerine yıldızları gösterdiği gibi gökyüzü ehli de birbirlerine gösterirler."*

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Hangi evde Kur'an okunuyor ve Allah anılıyorsa, o evin bereketi fazlalaşır. Melekler hazır olur, şeytanlar uzaklaşır ve yıldızların yeryüzü ehline aydınlık verdiği gibi gökyüzü ehline aydınlık verir. Hangi evde Kur'an okunmaz ve orada Allah'ı anmazlarsa, o evin bereketi azalır, melekler oradan uzaklaşır ve şeytanlar o evde hazır olurlar."*

Altıncı Kısım:
Özellikle Güvercin ve Horoz Gibi Evde Beslenilen Hayvanlar

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Evde fazla hayvanlar besleyin ki, şeytanlar onlarla meşgul olsun ve sizin çocuklarınıza zarar vermesinler."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evde güvercin, tavuk ve oğlak gibi hayvanları beslemek iyidir. Öyle ki cinlerin çocukları onlarla oynasın ve sizin çocuklarınızla oynamasın."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre bir adam yalnızlıktan dolayı Hz. Resul'e (s.a.a) şikâyette bulundu. Hazret: *"Evde bir çift güvercin besle"* diye buyurdu.

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Güvercin peygamberlerin kuşlarındandır."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Evde güvercin besleyin ki, sevilmeğe yakışır ve Hz. Nuh'un (a.s) dua ettiğidir ve evde hiçbir şey onun kadar dostluğa sebep olmaz."*

Davut b. Firged şöyle naklediyor: "İmam Cafer Sadık'ın (a.s) evinde raibi güvercini gördüm. Fazla ötüyordu. Hazret: *"Bu güvercin ne söylüyor, biliyor musun?"* diye buyurdu. "Hayır" dedim. Hazret: *"İmam Hüseyin'in (a.s) katillerine nifrin ediyor. O halde onları kendi evinizde besleyin."*

Diğer bir hadiste Abdulkerim'den şöyle nakledilmiştir: "O Hazretin evine gittim ve O Cenabın evinde üç tane yeşil güvercin vardı. "Bunlar evi kirletiyorlar" diye arzettim. Hazret: *"Bunları evde beslemek müstehaptır"* diye buyurdu."

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul'ün (s.a.a) evinde bir çift kırmızı güvercin vardı."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) bir kuyu kazmışlardı. O Hazret'e cinlerin o kuyuya taş attıklarını haber verdiler. Hazret geldiler ve o kuyunun başında durarak şöyle buyurdular: "Bu işten el çekin. Aksi halde bu kuyuya güvercin yerleştireceğim." Sonra buyurdular: "Güvercinin kanadının sesi şeytanları defeder."*

Birkaç hadiste nakledildiğine göre evcil güvercin ve bahu güvercini Allah'ı fazla anarlar, Ehl-i Beyti (a.s) severler ve ev sahibine "Allah size bereket versin" diye dua ederler.

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Beyaz renkli ve geniş kanatlı bir horoz evde bulunursa, o evi ve o evden uzakta yedi evi belalardan korur ve iki renkli güvercinin bir defa kanat çırpması yedi tane beyaz horozdan daha iyidir."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Horozun ötmesi onun namazı ve kanat çırpması onun rükû ve secdeleridir."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Horoza sövmeyin ki, namaz için insanları uyandırmaktadır."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hangi ev halkının yanında süt veren koyun bulunursa, her gün iki defa melekler onlara "Allah size bereket versin" diye söylerler."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) halasına şöyle söylemiştir: *"Seni, evde bir bereket bulundurmanı engelleyen şey nedir?"* Halası: "Ya Resulallah! Bereket nedir?" dedi. Hazret: *"Süt veren koyundur"* dedi. Sonra şöyle buyurdu: *"Her kimin evinde süt veren koyun, süt veren keçi veya süt veren inek bulunursa, o evin bereketine sebep olur."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ üç tane bereket göndermiştir: Su, ateş ve koyun."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Koyun besle ve deve besleme."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Koyun iyi maldır."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Koyun beslediğinizde, onların yattıkları yeri ve bedenlerinden toprakları temizleyin."*

Bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) bir hayvanı ateşle yakmalarını yasaklamıştır.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ bir kadına bir kediyi bağlamasından ve onun sonuçta susuzluktan ölmesinden dolayı azap etmişti."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre: *"İster rahatsız etsin ve isterse etmesin karıncayı öldürmenin bir sakıncası (Keffaresi) yoktur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Salim, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gitti ve oturduğunda serçelerden bir gurup feryat ediyorlardı. Hazret: *"Ne söylediklerini biliyor musun?"* diye buyurdu. Adam: "Hayır" dedi. Hazret: *"Şöyle söylüyorlar: Rabbimiz! Biz senin yarattıklarından birkaç yaratılmışlarız ve senin rızkından başka çaremiz yoktur. Şu halde bize yiyecek ve su ver"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Baykuş geçmiş zamanda evlere yerleşir, yemek yeme vaktinde sofranın yanına gelirdi ve yanına yemek dökerlerdi yerdi. İmam Hüseyin'i (a.s) şehit ettikleri zaman bayındırlıktan dışarı çıkarak harabelere, dağlara ve sahralara yerleşti. Sonra şöyle söyledi: Siz kötü bir ümmetsiniz, kendi peygamberinizin evladını öldürüyorsunuz. Ben, sizin beni öldürmenizden güvende değilim."*

Yedinci Kısım:
Evde Köpek Beslemenin Yasaklanması

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Müslüman kişinin evinde köpek bulunması mekruhtur."*

Sahih bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Av ve sürü köpeği (çoban köpeği) dışında diğer köpeklerde hayır yoktur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Av köpeğini, senin ve onun arasında o köpeğin yüzüne kapalı bir duvar olmadıkça evde bulundurma."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bütün vücutları siyah olan köpekler cinlerdendir."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Köpekler cinlerin zayıflarındandır. Ne zaman yemek yerseniz ve bir köpek hazır bulunursa, ya ona yiyecek verin veya uzaklaştırın ki, kötü nefisleri vardır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Tamamıyla siyah, beyaz ve kırmızı renkli olan köpekler cinlerdendir ve alaca köpekler, cin ve insandan mesh olunmuşlardır (yani, Allah bazı insanları veya cinleri köpeğe çevirmiştir)."*

Diğer bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) evleri bayındırlıktan (şehirden) uzak olan bir gurubun köpek bulundurmalarına izin vermiştir.

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Av peşinden fazla gitmeyin ki, size zarar gelme korkusu vardır. Köpeğin sesini ve eşeğin bağırmasını duyduğunuzda recim şeytanın şerrinden Allah'a sığının. Zira onlar sizin görmediğiniz şeyi görmektedirler."*

Sekizinci Kısım:
Işıklandırma ve Ev Satın Almanın Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Güneş batmadan önce ışıkları açmak perişanlığı ortadan kaldırır ve rızkı çoğaltır."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimsenin önünde bir ışık veya yanar bir ateş olmadıkça karanlık bir eve girmesi kerahetlidir."*

Muteber hadislerde Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir ev satın alırsa, velime (yemek) vermesi ve misafir ağırlaması sünnettir."*

Dokuzuncu Kısım:
Ev Adabı Hakkındaki Diğer Açıklamalar

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir adamın evde kapısı ve perdesi olmadığı halde geceyi geçirmesinin keraheti vardır."*

Yine muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evin çöpünü gece evde bırakmayın dışarı bırakın ki, şeytan oraya yerleşir."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evi süpürmek perişanlığı ortadan kaldırır."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi evlerinizi örümcek ağından temizleyin ki, evde onu bırakmak fakirli-*

ğe ve perişanlığa sebep olur."

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"El silinmiş ve yemeğe, yağa bulaşmış elbezini gece yurtta (evde) bırakmayın ki, o şeytanın uyku yeridir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi kaplarınızı kapaksız bırakmayınız. Bir kabın ağzını kapatmazlarsa, şeytan ona tükürür ve onda bulunan şeyden her ne isterse alır."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) bir kimsenin komşusunun evine (içine) bakmasını yasaklamıştır.

Onuncu Kısım:
Eve Girmenin ve Çıkmanın Adabı

Sahih bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evden dışarı çıktığında şöyle söyle:*

بِسمِ الله آمَنْتُ بِالله تَوَكَّلتُ عَلَى الله ماشاء اللهُ لا حولَ وَلا قُوَّةَ الاّ بِالله .

"Bismillahi, amentu billahi tevekkeltu e'lellahi maşaellahu la havle ve la guvvete illa billâh."*Bunu söylediğinde melekler şeytanın yüzüne vururlar ve onu senden uzaklaştırırlar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse ne zaman evden dışarı çıkar ve* ***"Bismillah"****söylerse, melekler ona: "Sağlam kaldın" diye söylerler.*

لا حولَ وَلا قُوَّةَ الاّ بِالله .

"La havle ve la guvvete illa billâh" *söylediğinde, ona: "İşlerin yapılmıştır" diye söylerler.*

"Tevekkeltu elellah" *söylediğinde ona: "Belalardan korunmuş oldun" diye söylerler."*

Muteber bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Babam evden dışarı çıktığında bu duayı okuyordu:*

بسم الله الرحمن الرحيم خَرَجْتُ بِحَوْلِ اللَّه وَ قُوَّتِه لَا بِحَوْلٍ منّى وَ لَا قُوَّةٍ بَلْ بِحَوْلِک وَ قُوَّتِکَ يَا ربِّ مُتَعَرِّضاً لِرِزْقِی فَأْتنی بِهِ فی عَافيَةٍ

"Bismillahirrahman, herectu bi-hevlillahi ve guvvetihi la bi-havlin minni ve la guvvetin, bel bi-havlike ve guvvetike ya rabbi mutearrizan li-rızgike fe-tini bihi fi-afiyetin."

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Evden dışarı çıktığında şunu söyle:*

بِسمِ اللَّه، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّه، ما شاء اللَّهُ، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه، اللَّهُمَّ إِنَى أَسْأَلُک خَيْرَ مَا خَرَجتُ لَهُ، و أَعُوذ بِک من شر مَا خَرَجْتُ إِلَيْه، اللَّهُمَّ أَوْسِع عَلَىَّ منْ فَضْلک، و أَتمَّ عَلَىَّ نعْمَتَک، و اسْتَعْمِلْنی فی طَاعتک، و اجْعَلْنی رَاغباً فيمَا عنْدَک، و تَوَفَّنی فی سبِيلک و عَلَى ملَّتک و ملَّة رسولِک (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه و آله)"

"Bismillahi tevekkeltu e'lellahi maşaellahu la havle ve la guvvete illa billâh. Allahumme inni es-eluke hayre ma herectu lehu ve euzu bike min şerri ma herectu ileyhi. Allahumme evsi e'leyye nimeteke veste'milni fi ta'etike vec'elni rağiben fima indeke ve teveffeni fi-sebilike ve e'la milletike ve milleti resulike sellellahu e'leyhi ve alih."

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim evin kapısından dışarı çıktığı vakit bu duayı okursa, Allah günahlarını bağışlar, tövbesini kabul eder, işlerini düzeltir, onu kötülüklerden ve şerurdan (şerden) korur. Dua budur:*

أَعُوذ بِمَا عَاذَتْ بِهِ مَلَائكَةُ اللَّه من شر هَذَا الْيَوْمِ الْجديد الَّذى إِذَا غَابَت شَمْسُهُ لَمْ يَعُدْ من شر نَفْسى و من شر غَيْرِى و من شَرِّ الشَّيَاطينِ و من شر منْ نَصب لأَوْلِيَاء اللَّه و من شَرِّ الْجِن و الْإِنْسِ و شَرِّ السِّبَاعِ و الْهَوَامَ و من شَرِّ رُكُوبِ الْمَحَارِمِ كُلِّهَا أُجِير نَفْسى بِاللَّه منْ كُلِّ سوء .

"Euzu mima azet bihi melaiketullahi min şerri hazal yevmil-cedidillezi iza ğabet şemsuhu lem ye'ud min şerri nefsi ve min şerri ğeyri ve min şerriş-şeyatine ve min şerri men nesebe li-evliyaillahi ve min şerril-cinni vel-insi ve min şerris-siba'i vel-hevammi ve min şerri rukubil-meharimi kulliha eciru nefsi billahi min kulli suin."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim evden dışarı çıktığı zaman on defa "Kulhuvallah"ı okursa, eve dönünceye kadar sürekli olarak koruma ve İlahi himaye altında olur."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre O Hazret evden dışarı çıktığı vakit bu duayı okuyordu:

اللَّهُمَ بِکَ خَرَجْتُ وَ لَکَ أَسْلَمْتُ و بِکَ آمَنْتُ و عَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ اللَّهُمَّ بَارِکْ لِی فِی یَوْمِی هَذَا وَ ارْزُقْنِی فَوْزَهُ وَ فَتْحَهُ وَ نَصْرَهُ و طَهُورَهُ و هُدَاهُ وَ بَرَکَتَهُ و اصرِفْ عَنِّی شَرَّهُ و شَرَّ مَا فیهِ بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و اللَّهُ أَکْبَرُ وَ الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعالَمینَ اللَّهُمَّ إِنِّی قَدْ خَرَجْتُ فَبَارِکْ لِی فِی خُرُوجِی وَ انْفَعْنِی بِهِ .

"Allahumme bike herectu ve leke eslemtu ve bike amentu ve e'leyke tevekkeltu. Allahumme barik liy fi yevmi haza verzugni fevzehu ve fethehu ve nesrehu ve tahurehu ve hudahu ve bereketehu vesrif e'nni şerrehu ve şerre ma fihi. Bismillahi ve billahi vallahu ekberu vel-hemdulillahi rabbil-a'lemin. Allahumme inni gad herectu febarik liy fi-huruci venfe'ni bihi."

İmam Muhammed Bakır (a.s)şöyle buyurmuştur: *"Her kim evden dışarı çıktığı zaman bu duayı okursa, Hak Teâlâ onun dünya ve ahiret işlerini gerçekleştirir:*

بِسمِ اللَّه حسبِی اللَّهُ تَوَکَّلْتُ عَلَی اللَّه اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک خَیْرَ أُمُورِی کُلِّهَا و أَعُوذُ بِک من خزْیِ الدُّنْیَا و عَذَابِ الْآخرَة .

"Bismillahihesbiyellahu,tevekkeltue'lallahi. Allahumme inni es-eluke hayre umuri kulliha ve euzu bike min hizyid-dunya ve e'zabil ahireti."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre O Hazret evden dışarı çıktığında bu duayı okuyorlardı:

بِسمِ اللَّه خَرَجْتُ و عَلَى اللَّه تَوَكَّلْتُ و لَا حَوْلَ و لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه .

"Bismillahi herectu ve e'lallahi tevekkeltu, la havle ve la guvvete illa billâh."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Her kim evden dışarı çıktığı vakit yüzüğünün taşını elinin içine doğru döndürür ve ona bakarak "İnna enzelna" (Kadir) suresini okuduktan sonra şunu söylerse:*

آمَنتُ بِالله وحدَهُ لاشريکَ لهُ آمَنتُ بِسرِّ الِ محَمَّدٍ وَعَلانيَتَهُم

"Amentu billahi vehdehu la şerike leh, amentu bisırre âli muhemmedin ve e'laniyetehum." *O gün o mekruh olan bir şeyi görmez."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir dilek talebi için dışarı çıktığınızda gündüz gidin ki, gece dilek gerçekleşmez."*

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÜRÜMEK, PAZARA GİTMEK, TİCARET VE ZİRAAT ADABI HAKKINDA

Birinci Kısım:
Yaya Olarak Yürümenin Adabı

Muteber bir hadiste İmam Musa b. Cafer (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Hızlı yürümek müminin hüsnünü yok eder."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kadınların yolun kenarından yürümeleri gerekir ve yolun ortasından yürümesinler."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yeryüzünde huyla (kendini beğenmişlik) ve tekebbürle yürürse, yeryüzünde, yeraltında ve yeryüzünün üstünde ne varsa ona lanet eder."*

İkinci Kısım:
Ticaret Etmenin Fazileti ve Helal Talebinde Bulunmak

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Helal yoldan mal toplayarak, o mal ile kendisini (diğerlerinden) istemekten korumayı ve kendi borcunu ödemeyi, kendi akrabalarına ihsanda bulunmayı istemeyen kimsede hayır yoktur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Kendi ailesinin yükünü halka bırakan kimse melundur."*

Bir hadiste nakledildiğine göre bir şahıs İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Biz dünyayı talep ediyoruz ve dünya malının bize yönelmesinden hoşlanıyoruz." Hazret: *"Onu ne için istiyorsunuz?"* diye buyurdu. Adam: "Kendimiz ve ailemiz için harcamak, sıla-i rahim yapmak, sadaka vermek,

hac ve umre yapmak için" dedi. Hazret: *"Malı, bunlardan dolayı kazanmak dünya talebi değildir; ahiret talebidir"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Seni zulümden alıkoyan güç, seni günaha düşüren fakirlikten daha iyidir."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre ehlisünnet âlimlerinden bir şahıs İmam Muhammed Bakır'la (a.s) karşılaştı. O Hazretin çok sıcak bir günde iki kölesine yaslanarak yürüdüğünü gördü ve: "Siz Kureyş'in büyüklerinden yaşlı bir adamsınız. Bu vakitte dünya talebi için dışarı gelmeniz münasip değildir. Eğer size ölüm bu halde ulaşırsa, ne yapacaksınız? Dedi. Hazret: *"Eğer ölüm bu halde ulaşırsa, âlemlerin rabbine itaatle meşgul olduğum bir vakitte ulaşmış olacaktır. Kendimi ve ailemi senden ve diğerlerinden istemekten uzak tutmak için çalışıyorum. Ben ölümün yetişmesinden ve Allah'a karşı günahta olmaktan korkarım"* diye buyurdu. Adam: "Doğru söyledin. Ben sana öğüt vermek istiyordum oysa sen bana öğüt verdin" dedi.

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ Hz. Davud'a (a.s) şöyle hitap etti:* ***"Eğer beytülmal'dan yemeseydin ve kendi elinle kazansaydın, sen iyi bir kuldun."*** *Bu hitap ulaştığında Hz. Davut (a.s) kırk gün ağladı. Sonra Hak Teâlâ demire:* ***"Benim kulum Davut için yumuşa"*** *diye vahiy gönderdi. Sonra demir O hazretin elinde mum gibi yumuşadı. Sonra kendi eliyle her gün bir zırh yapıyor ve bin dirheme satıyordu. Öyle ki üç yüz altmış zırh yaptı ve beytülmal'dan gani oldu."*

İmam Cafer Sadık'a (a.s) şöyle arz ettiler: "Bir adam var ve şöyle söylüyor: Evde oturuyorum ve namaz kılıyorum, oruç tutuyorum, kendi rabbime ibadet ediyorum. Benim rızkım elbette benim için geliyor." Hazret: *"Bu adam duası kabul olmayan üç kişiden biridir"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre bir adam O Hazrete: "Allah'ın bana rahatlıkla rızık vermesi için dua etmenizi istiyorum" diye arz etti. Hazret: *"Allah'ın sana emrettiği gibi rızık talebinde bulun. Ben senin için dua etmeyeceğim"* diye buyurdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) bir şahsın halini sordu. Diğer bir adam: "O perişan olmuştur" dedi. Hazret: *"Ne ile meşguldür?"*diye sordu. Adam: "Evde oturmuş ve Allaha ibadet ediyor" dedi. Hazret: *"Maaş nasıl elde ediyor ?"*diye sordu. Adam: "Bazı mümin kardeşler onun durumuyla ilgileniyorlar" dedi. Hazret: *"Onun rızkını veren kimsenin ibadeti, onun ibadetinden daha üstündür"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse insanlardan istememek ve ailesini rahat ettirebilmek ve komşularına bağışta bulunmak için dünya talebinde bulunursa kıyamet günü onun yüzü dolunay gibi olur."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"İbadet, yetmiş cüzdür ve onların en iyisi helal talebinde bulunmaktır."*

Muteber hadislerde şöyle nakledilmiştir: *"Kendi dükkânının kapısını açtığında ve kendi malını sergilediğinde, sana düşeni yaptığında artık Allah'a tevekkül et."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Eğer kul bir delikte bile olsa, Allah onun rızkını ulaştırır. Şu halde rızık talep etmede fazla abartmayın."*

Yine İmam Cafer Sadık'ın (a.s) diğer hadislerinde nakledildiğine göre ticaret etmek aklı çoğaltır ve ticareti terk etmek aklı azaltır.

Diğer hadislerde *"Sabahleyin rızık talebi içingidin"* diye belirtilmiştir ve bu konunun araştırması diğer hadislerle birlikte "Aynu'l-Hayat" adlı kitapta zikredilmiştir.

Üçüncü Kısım:
Ticaret Etmenin Adabı

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur:*"Her kim alım-satım yaparsa, beş şeyden kaçınsın:*

1- Faiz yemekten,

2- Yemin etmekten,

3- Malın ayıbını örtmekten,

4- Sattığı şeyi övmekten,

5- Satın alacağı şeyi kötülemekten."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Alış ve satış meselelerini bilen kimseden başkası pazarda oturmasın. Her kim bilmediği şekilde ticaret ederse, faiz yeme konusunda batar."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Pazara dâhil olduğunda şu duayı oku:*

اللَّهُمَ إِنِّی أَسْأَلُک من خَيْرِهَا و خَيْرِ أَهْلِهَا وَ أَعُوذُ بِک من شرهَا و شَرِّ أَهْلِهَا اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذ بِک منْ أَنْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَبْغِیَ أَوْ يُبْغَى عَلَیَّ أَوْ أَعْتَدِی أَوْ يُعْتَدَى عَلَیَّ اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذ بِک من شَرِّ إِبْلِيس و جُنُوده و شر فَسَقَة الْعَرَبِ و الْعَجمِ و حسبِی اللَّهُ لا إِلهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْه تَوَكَّلْتُ و هُوَ ربُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.

"Allahumme inni es-eluke min heyriha ve heyri ehliha ve euzu bike min şerriha. Allahumme inni euzu bike min en ezlime ev ezleme ev ebğa ev yubğa e'leyye ev e'tediye ev yu'teda e'leyye. Allahumme inni euzu bike min şerri iblise ve cunudihi ve min şerri fesegetil- a'rebi vel-e'cemi ve hesbiyellahu la ilahe illa huve e'leyhi tevekkeltu ve huve rabbul-a'rşil a'zim."

Yine O Hazretten nakledildiğine göre: *"Her kim bir pazara veya mescide girdiğinde bir defa şunu söylerse:*

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وحْدَهُ لَا شرِيک لَهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً و الْحَمْدُ للَّه كَثِيراً و سُبْحَان اللَّه بُكْرَةً و أَصِيلًا و لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلِیِّ الْعَظِيمِ و صَلَّى اللَّهُ عَلَى محَمَّدٍ وَ آله .

"Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şerike lehu vellahu ekberu kebiren, velhemdulillahi kesiren ve subhanellahi bukreten ve esilen ve la havle ve la guvvete illa billahil-a'liyyil-a'zim ve sallal-

lahu e'la Muhemmedin ve alih." *kabul olmuş bir hacca eşittir."*

Muteber olan diğer bir hadiste nakledildiğine göre: *"Her kim pazarda şöyle söylerse:*

أَشْهَدُ أَنْ لَاإِلهَ إِلَّا اللَّهُ وحْدَهُ لَاشرِيکَ لَهُ، وَ اَشهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ و رَسُولُه .

"Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şerike leh ve eşhedu enne Muhemmeden abduhu ve resuluh." *Hak Teâlâ onun için bin iyilik yazar."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim pazara giderse, onun tatlı, acı ve ekşisine baksın ve şöyle söylesin:*

اَشْهَدُ اَنْ لا الهَ الاّ اللّهُ وحْدَهُ لا شريکَ لَهُ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّهُمَّ

انّی اَسْاءلُک منْ فَضْلک وَاسْتَجيرُ بِک منَ الظُّلْمِ والْغرمِ وَالْماثم.

"Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şerike leh ve enne Muhemmeden abduhu ve resuluh. Allahumme inni es-eluke min fazlike ves'teciru bike minez-zulmi vel-ğirami vel- measime."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim pazara gider ve şöyle söylerse:*

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وحدَهُ لاشريکَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ و رَسُولُه، اللَّهُمَّ

إِنِّی أَعُوذُ بِک منَ الظُّلْمِ وَ الْمَأْثَمِ وَ الْمَغْرَمِ .

"Eşhedu en la ilahe illallah vehdehu la şerike leh ve enne Muhemmeden abduhu ve resuluh. Allahumme inni euzu bike minezzulmi vel-me'semi vel-meğremi."*Hak Teâlâ o pazarda bulunan, konuşan ve konuşmayan her şeyin sayısı kadar ona sevap yazar."*

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir malı veya diğer bir şeyi satın almak istediğinde üç defa* ***"Allahu Ekber"*** *söyle ve sonra üç defa da şu duayı oku:*

اللَّهُمَ إِنِّی اشْتَرَیْتُهُ اَلْتَمس فیه من رِزْقِک فَاجْعَلْ لی فیه رِزْقا اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْتَوْدِعُک دِینِی وَ نَفْسی وَ أَهْلی و وُلْدی و عیَالی فَإِذَا اشْتَرَیْت مَتَاعاً أَوْ سلْعَةً أَوْ جَارِیَةً أَوْ دَابَّة .

"Allahumme inni iştereytuhu eltemisu fihi min rızgıke fec'el liy fihi rızgan. Allahumme inni estevdiuke dini ve nefsi ve ehli ve vuldi ve iyali feiza iştereyte metaen ev sileten ev cariyeten ev dabbeten.

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre İmam Rıza (a.s) satın aldıkları malın üzerine ***"Bereketen lena"*** yazıyorlardı ve ihtimalle el ile yazması kastediliyor olmalı.

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:*"Bir malı veya başka bir şeyi satın almak istediğinde bu duayı oku:*

حی یَا قَیُّومُ یَا دَائمُ یَا رءوف یَا رحیمُ أَسْأَلُک بِعِزَّتِک و قُدْرَتِک و مَا أَحَاطَ بِهِ علْمُکَ أَنْ تَقْسم لِی من التِّجَارَة الْیَومَ أَعْظَمَهَا رِزْقاً وَ أَوْسَعَهَا فَضْلًا و خَیْرَهَا عَاقبَةً فَإِنَّهُ لَا خَیْرَ فیمَا لَا عَاقبَةَ لَهُ .

"Ya heyyu ya gayyumu ya daimu ya raufu ya rahimu, es-eluke bi-izzetike ve gudretike ve ma ehate bihi ilmuke en tegsime liy minet-ticaretil-yevme azemuha rızgan ve evseaha fazlen ve heyraha agibeten fe-innehu la hayre fima la agibete lehu." Ve buyurmuştur: *"Bir hayvanı satın almak istediğinde şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ اقْدرْ لى أَطْوَلَهَا حَيَاةً وَ أَكْثَرَهَا مَنْفَعَةً و خَيْرَهَا عَاقِبَةً.

"Allahummegdir liy etveleha heyaten ve eksereha men'faeten ve hayraha agibeten."

Fıkhu'r-Rıza'da zikredildiğine göre: *"Bir malı bağlayıp saklamak istediğinde Ayet-elKürsi'yi oku ve yazarak malın arasına bırak. Sonra bu duayı oku ve Ayet-el Kürsi ile birlikte*

yaz:

و جَعَلْنا من بينِ أَيْديهِم سَدًّا و من خَلْفِهِم سَدًّا فَأَغْشَيْناهُمْ فَهُمْ لا يُبْصرون لَا ضيعَةَ عَلَى مَا حَفظَ اللَّهُ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حسبِى اللَّهُ لا إِله إِلَّا هُوَ عَلَيْه تَوَكَّلْتُ و هُوَ ربُّ الْعَرْشِ الْعَظيم .

"Ve ce'elna min beyni eydihim sedden ve min helfihim sedden fe-eğşeynahum fehum la yubsirun, la zay'ete e'leyye ma hefizellahu fe-in tevellev fe-gul hesbiyellahu la ilahe illa huve e'leyhi tevekkeltu ve huve rabbul-a'rşil a'zim." *Böyle yaparsan, o mal her beladan korunur."* Ve buyurmuştur: *"Eğer malın telef olursa, bu duayı oku:*

اللَّهُمَّ إِنِّی عَبْدُک و ابْنُ عَبْدک و ابْنُ أَمَتک و فِی قَبْضَتکَ نَاصِیتِی بِیَدک تَحْکُمُ مَا تَشَاءُ و تَفْعَلُ مَا تُرِیدُ اللَّهُمَّ فَلَک الْحَمْدُ عَلَی حُسْنِ قَضَائک و بَلَائک اللَّهُمَّ هُوَ مَالُک و رِزْقُک و أَنَا عَبْدُک خَوَّلْتَنی حین رَزَقْتَنی اللَّهُمَّ فَأَلْهِمْنِی شُکْرَک فیه و الصَّبْرَ عَلَیْه حینَ أُصبتُ وَ أُخذْتُ اللَّهُمَّ أَنْتَ أَعْطَیْت و أَنْت أَصَبْت اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنی ثَوَابَهُ و لَا تَنْسنی من خَلَفه فی دُنْیَای و آخرَتِی إِنَّک عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیرٌ اللَّهُمَّ أَنَا لَک و بِک و إِلَیْک و منْک لا أَمْلکُ لنَفْسی ضَرًّا و لا نَفْعا .

"Allahumme inni abduke vebnu abdike vebnu emetike ve fi gabzetike nasiyeti biyedike tehkumu ma teşau ve tef'elu ma turidu. Allahumme felekel-hemdu e'la husni gazaike ve belaike. Allahumme huve maluke ve rızguke ve ene abduke havvelteni hine rezegteni. Allahumme fe-elhimni şukreke fihi ves sabre e'leyhi hine esibtu ve ehiztu. Allahumme ente e'teyte ve ente esabte. Allahumme la tehrimni sevabehu ve la tenseni min helfihi ev fi dunyaye ve ahireti inneke e'la kulli şey'in gadirun. Allahumme ene leke ve bike ve ileyke ve minke la emliku li-nefsi zarran ve la nef'en."

İmam Cafer Sadık (a.s) sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Bir mümini aldatan kimse bizden değildir."* Ve buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) süte, su karıştırmayı yasaklamıştır."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre: O Hazrete şöyle arz ettiler; Bazıları, öğretmenin kazancı haramdır diyorlar! Hazret yalan söylüyorlar, bu Allahın düşmanları halkın çocuklarının Kuran öğrenmemesini istiyorlar diye buyurdu ve buyurdu ki eğer bir kimse kendi evladının diyesini (kan parasını) öğretmene verirse ona helaldir ve önce maaş şartı kesilmemesi daha iyidir, ne verirlerse alsın.

Muteber hadislerde şöyle belirtilmiştir: *"Kur'an-ı sattığınızda kâğıt ve cildini satın ve yazısını satmayı kastetmeyin."*

Sahih bir hadiste İmam Musa Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kur'an yazmak için maaş almanın bir sakıncası yoktur."*

Dördüncü Kısım:
Tarımcılık ve Ağaç Dikmenin Fazileti

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ yağmur yağmasından dolayı rahatsız olmasınlar diye, peygamberleri için ekim ve çiftçilik yapmalarını irade etmiştir."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hak Teâlâ, peygamberlerin rızkını gökten yağan yağmur damlalarından rahatsız olmamaları için, çiftçilikte (tarımda) ve hayvanların memelerinin sütünde karar kılmıştır."*

Yine diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Ekincilik yapın ve ağaç dikin. Vallahi ki, halk bundan daha helal ve daha temiz bir iş yapmıyorlar. Vallahi ki, deccalın çıkıp gelmesinden sonra dahi ekincilik edeceksiniz ve ağaç dikeceksiniz."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "Büyük kimya ekincilik etmektir." Ve diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: " tarımcılık yapanlar halkın hazineleridir. Ekiyorlar ve Allah iyi ve temiz rızık keramet buyuruyor. Onların yeri kıyamette diğer insanlardan daha iyidir ve onların menzilleri diğerlerinden daha yakındır ve onları o günde mübarek olarak adlandırırlar."

Muteber hadislerde nakledildiğine göre Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) kürekle tarlada çalışır ve mezraları bayındır ederdi. Hz. Resul (s.a.a) hurma çekirdeğini kendi mübarek ağzının suyuyla ıslatarak yere batırırdı ve hemen yeşillenirdi.

Beşinci Kısım:
Tarımcılık ve Ağaç Dikmenin Adabı

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Âdem (a.s) yeryüzüne geldi, yemeye ve içmeye ihtiyaç duydu. Sonra Cebrail'e (a.s) şikâyet etti. Cebrail (a.s) "Ekincilik yap" dedi. Hz. Âdem "Bana bir dua öğret" dedi. Cebrail (a.s) "Şöyle de " dedi:*

اللَّهُمَ اكْفِنى مَئُونَةَ الدُّنْيَا وَ كُلَّ هَوْلٍ دُون الْجَنَّة وَ اَلْبِسْنى الْعَافِيَةَ حَتَّى تَهْنِئَنى الْمَعِيشَةُ.

"Allahummekfini meuneted-dunya ve kulle hevlin dunel-cenneti ve elbisnil-afiyete hetta tehnienil-me'işetu."

Yine İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ekincilik yapmak istediğinde tohumdan bir avuç al ve kıbleye doğru durarak üç defa şöyle söyle:*

أَ فَرَأَيْتُمْ ما تَحْرُثُونَ أَ أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُون .

"Eferaeytum ma tehrusune e-entum tezraunehu em nehnuzzari'un." *Sonra şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَبّاً مُبَارَكاً وَ ارْزُقْنَا فيه السَّلَامَة .

"Allahummec'elhu hebben mubareken verzugna fihisselamete." *Sonra elinde bulunan tohum tanelerini dök."*

Diğer bir rivayette şöyle buyurmuştur: *"Taneyi döktüğünde (ektiğinde) şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ قَدْ بَذَرْتُ وَ أَنْت الزَّارِعُ فَاجْعَلْهُ حَبّاً مُتَرَاكماً.

"Allahumme gad bezertu ve entez-zari'u fec'elhu hebben muterakiben."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ağaç dikmek ve ekin ekmek esnasında bu ayeti okuyun:*

كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُها ثابِتٌ و فَرْعُها فى السَّماء تُؤْتِى أُكُلَها كُلَّ حينٍ بِإِذْنِ رَبِّها .

"Kelimeten tayyibeten keşeceretin tayyibetin esluha sabitun ve fer'uha fis-semai tu-ti ukuleha kulle hinin bi-izni rabbiha."

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim iyi hurma ağacı elde etmek isterse, kuru küçük balıkları alsın ve yarım ezilmiş hale getirsin ve her filize bir miktar döksün. Geri kalanını, temiz bir keseye koyup hurma ağacının arasına yerleştirsin."*

Yine O Hazret diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Meyveli ağacı kesmeyin ki, size azap nazil olur."*

Hz. Resul'den (s.a.a) nakledildiğine göre Hz. İsa (a.s) bir şehirden geçtiler onların meyvelerinde fazlaca kurt vardı. Bu konuda O Hazrete şikâyette bulundular. Hazret: *"Siz ağaç ektiğinizde önce toprak döküyorsunuz ve sonra suluyorsunuz. Bu sebepten dolayı sizin meyvelerinizde kurt oluşuyor. Bundan sonra önce su dökün ve sonra toprak dökün."*böyle yaptılar ve onların meyvelerindeki kurtlar ortadan kalktı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YOLCULUĞUN ADABI

Birinci Kısım:
İyi ve Kötü Olan Yolculuklar ve Yolculuk İçin İyi ve Kötü Olan Günler

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolculuk yapın ki, bedenleriniz sağlam olsun; Cihat edin ki, dünya ve ahiret ganimeti elde edesiniz ve hacca gidin ki, mal sahibi ve ihtiyaçsız olasınız."*

Sahih bir hadiste nakledildiğine göre Muhammed b. Müslim, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle sordu: "Öyle bir yere gidiyorum ki, orada kar ve buzdan diğer bir şey yoktur." Hazret: *"Mecbur olduğundan dolayı teyemmüm etsin ve artık böyle bir yere gitmesin ki, dini orada helak olsun."*

Sahih bir hadiste şöyle nakledilmiştir: Bir şahıs İmam Musa Kazım'ın (a.s) huzuruna gelerek "Yolculuğa çıkmak istiyorum; benim için dua edin" dedi. Hazret: *"Hangi gün gidiyorsun?"* diye sordu. Adam "O günün bereketi için, pazartesi gününde. Zira Hz. Resul (s.a.a) pazartesi günü dünyaya gelmiştir" dedi. Hazret: *"Yalan söylüyorlar; Hz. Resul (s.a.a) Cuma günü dünyaya gelmiştir ve hiçbir gün pazartesi gününden daha uğursuz değildir. Hz. Resul (s.a.a) o günde vefat etti ve Vahiy o gün bizden kesildi; o günde bizim hakkımızı gasp ettiler. Sana haber vermemi ve kolay ve rahat bir güne delalet etmemi (göstermemi) ister misin ki, Allah o günde demiri Hz. Davut (a.s) için yumuşatmıştır"* diye buyurdu. Adam "Evet" dedi. Hazret: *"O gün Salı günüdür"* diye buyurdu.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resulullah (s.a.a) Perşembe günü yolculuğa çıkar ve *"Perşembe gününü Allah, Resul ve melekler severler"* diye buyururdu.

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolculuk azaptan bir parçadır. Yolculukta işiniz yoluna girdiğinde, çabuk ehlinize (evinize) dönün."*

İkinci Kısım:
Sadaka ve Dua ile Yolculuktaki Uğursuzlukları Defetmek

Sahih bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Sadaka ver ve hangi günde istersen yolculuğa çık."*

Yine sahih olan diğer bir hadiste nakledildiğine göre O Hazretten: "Çarşamba ve bunun dışındaki günlerden bir günde yolculuk yapmanın keraheti var mıdır?" diye sordular. Hazret: *"Kendi yolculuğunu sadaka ile başlat ve her ne zaman istersen çık"* diye buyurdu.

Diğer bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim günün başlangıcında sadaka verirse, Hak Teâlâ o günün uğursuzluğunu ondan defeder."*

Seyyit b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Bazı vakitlerde yolculuk yapmaya kalkışırsan, o vakitlerde yolculuk yapmanın keraheti olursa, yolculuğa kalkışmadan önce Hamt, Nas, Felak, Ayet-el Kürsi, Kadir Suresi ve Ali İmran Suresi'nin sonunda olan:*

إِن فی خَلْقِ السَّماوات و الْأَرْض .

"İnne fi helgis-semevati vel-erzi"den surenin sonuna kadar oku. Sonra şöyle söyle:

اللَّهُمَ بِک یصُولُ الصَّائلُ و بِکَ یَطُولُ الطَّائِلُ وَ لَا حَوْلَ لکُلٍّ ذی حَوْلٍ إِلَّا بِک وَ لَا قُوَّةَ یَمْتَادُهَا ذو قُوَّةٍ إِلَّا منْک بِصَفْوَتِک منْ خَلْقک و خیَرَتک من بریَّتک مُحَمَّدٍ نَبِیِّک و عتْرَتِه و سُلَالَته عَلَیْه و عَلَیْهِمُ السَّلَامُ صَلِّ عَلَیْهِم و اکْفِنِی شر هَذَا الْیَوْمِ و ضَرَّهُ و ارْزُقْنِی خَیْرَهُ و یُمْنَهُ و اقْضِ لِی فِی مُتَصَرَّفَاتِی بِحُسْنِ الْعَاقبَة وَ بُلُوغِ الْمَحَبَّة و الظَّفَرِ بِالْأُمْنیَّة وَ کفَایَة الطَّاغیَة الْمُغْوِیَة وَ کُلِّ ذی قُدْرَةٍ لِی عَلَی أَذیَّةٍ حتَّی أَکُون فِی جُنَّةٍ و عصْمَةٍ منْ کُلِّ بَلَاءٍ و نقْمَةٍ وَ أَبْدِلْنِی فیه من الْمَخَاوِف أَمْناً و من الْعَوَائِقِ فیه یُسْراً حتَّی لَا یصُدَّنی صَادٌّ عنِ الْمُرَاد وَ لَا یحُلَّ بِی طَارِقٌ منْ أَذَی الْعبَاد إِنَّک عَلی کُلِّ شیءٍ قَدیر و الْأُمُورُ إِلَیْک تَصیر یَا منْ لَیْس کَمثْله شیْءٌ و هُوَ السَّمیع الْبَصیر.

"Allahumme bike yesulus-sailu ve bike yetulut-tailu ve la havle li kulli zi hevlin illa bike ve la guvvete yemtaduha zu-guvvetin illa minke bi sefvetike min helgike ve hiyeretike min bireyyetike muhemmedin nebiyyike ve i'tretihi ve sulaletihi e'leyhi ve e'leyhimus-selam salli e'leyhi ve e'leyhim vekfini şerre hazal yevmi

ve zarrehu verzugni hayrehu ve yumnehu vegzi liy fi muteserrafati bi husnil-afiyeti ve buluğil-mehebbeti vez-zeferi bil-emniyeti ve kifayetit- tağiyetil-muğviyyeti ve kulli zi gudretin liy e'la eziyyetin hetta ekune fi cunnetin ve i'smetin min kulli belain ve nigmetin ve ebdilni fihi minel mehavifi emnen ve minel e'vaigi fihi yusren hetta la yesuddeni saddun enil-muradi ve la yehulle bi-tarigun min ezel-i'badi inneke e'la kulli şey-in gadir, vel-umuru ileyke tesiru ya men leyse kemislihi şey-un ve huves-semi'ul-besir."

Bir rivayette nakledildiğine göre yolculuktan önce sadaka verdiğinde bu duayı oku:

اللَّهُمَ إِنَى اشْتَرَيتُ بِهَذه الصَّدَقَة سَلَامَتى و سَلَامَةَ سَفَرِى و مَا معى و سَلِّمْنى و سَلِّمْ مَا معى وَ بَلِّغْنى و ببَلَاغک الْحسنِ الْجميلِ

"Allahumme inni iştereytu bi-hazihis-sadegati selameti ve selamete seferi ve ma me'i ve sellimni ve sellim ma me'i ve belliğni ve bi-belağikel-hasanil-cemil." Ve sadakadan sonra şunu oku:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِىُّ الْعَظِيم سُبْحَان اللَّه رب السَّمَاوَات السَّبْعِ و ربِّ الْأَرَضين السَّبْعِ و ربِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ و مَا فيهِنَّ و مَا بَيْنَهُنَّ و الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعالَمين اللَّهُمَ كُنْ لى جَاراً منْ كُلِّ جَبَّارٍ عنيدٍ و من كُلِّ شَيْطَانٍ مرِيدٍ بِسمِ اللَّه دخَلْتُ و بِسمِ اللَّه خَرَجْتُ اللَّهُمَّ إِنِّى أُقَدِّمُ بين يدى نسْيَانى و عجلَتى بِسمِ اللَّه و مَا شَاء اللَّهُ فى سَفَرِى هَذَا ذَكَرْتُهُ أَوْ

نَسيتُهُ اللَّهُمَّ أَنْت الْمُسْتَعَانُ عَلَى الْأُمُورِ كُلِّهَا و أَنْت الصَّاحبُ فى السَّفَرِ و الْخَليفَةُ فى الْأَهْلِ اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا و اطْوِ لَنَا الْأَرْض و سَيِّرْنَا فيهَا بِطَاعتک و طَاعَة رسولِک اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لَنَا ظَهْرَنَا وَ بَارِکْ لَنَا فيمَا رَزَقْتَنَا و قنا عَذاب النَّارِ اللَّهُمَّ إِنَى أَعُوذ بِک من وَعْثَاء السَّفَرِ وَ كَآبَة الْمُنْقَلَبِ و سوء الْمَنْظَرِ فى الْأَهْلِ و الْمَال و الْوَلَد اللَّهُمَّ أَنْت عضُدى و نَاصِرِى اللَّهُمَّ اقْطَعْ عَنَى بُعْدَهُ و مشَقَّتَهُ و اصْحَبْنِى فيه و اخْلُفْنى فى أَهْلى بِخَيْرٍ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه الْعَلىِّ الْعَظيم .

“La ilahe illallahul-helimul-kerim, la ilahe illallahul-aliyyul-azim, subhanallahu rabbis semavatis-seb’i ve rabbil erezines-seb’i ve rabbil-arşil-azim ve ma fihinne vel-hemdulillahi rabbil âlemin. Allahumme kun li caren min kulli cebbarin e’nidin ve min kulli şeytanin meridin. Bismillahi deheltu ve bismillahi herectu. Allahumme inni ugaddimu beyne yedey nisyani ve e’celeti. Bismillahi ve maşaellahu fi seferi haza zekertuhu em nesiytuhu. Allahumme entel-muste’anu e’lel-umuri kulliha ve entes-sahibu fis seferi vel-helifetu fil-ehli. Allahumme hevvin e’leyna seferena vetvi lenal-erze ve seyyirna fiha bi ta’etike ve ta’eti resulike. Allahumme eslih lena zehrena ve barik lena fima rezegtena ve gina e’zaben nar. Allahumme inni euzu bike min ve’sais-seferi ve kabetil-mungelebi ve suil-menzeri fi-ehli vel- mali vel-veledi. Allahumme ente e’zudi ve nasıri. Allahummegte e’nni bo’dehu ve meşeggetehu veshebni

fihi vehlufni fi ehli bi heyrin ve la havle ve la guvvete illa billahil-aliyyil-azim."

Üçüncü Kısım:
Dışarı Çıkma Vaktindeki Gusül, Namaz ve Duanın Adabı

Seyyit b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Yolculuğa çıkmaya karar verdiğinde dışarı çıkmadan önce gusül etmek sünnettir ve gusül esnasında şunu söyleyin:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه و لَا حَوْلَ و لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه و عَلَى ملَّة رسولِ اللَّه و الصَّادقين عنِ اللَّه صَلَوَاتُ اللَّه عَلَيْهِمْ أَجْمَعين اللَّهُمَّ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِى و اشْرَح بِهِ صدْرِى وَ نَوِّرْ بِهِ قَبْرِى اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لى نوراً و طَهُوراً و حرزاً و شفَاءً من كُلِّ دَاءٍ وَ آفَةٍ و عَاهَةٍ و سوءٍ و ممَّا أَخَافُ وَ أَحْذَر و طَهِّرْ قَلْبِى و جَوَارِحى و عظَامى و دمى و شَعْرِى و بشرِى و مخَى و عصبِى و مَا أَقَلَّت الْأَرْض منِّى اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لى شَاهداً يَوْمَ حَاجتى و فَقْرِى و فَاقَتى إِلَيْک يَا ربَّ الْعَالَمين إِنَّک عَلى كُلِّ شيىءٍ قَدير .

"Bismillahi ve billahi ve la havle ve la guvvete illa billahi ve e'la milleti resulillahi vessadigine e'nillahi selevatullahi e'leyhim ecme'in. Allahumme tehhir bihi galbi veşreh bihi sedri ve nevvir bihi gabri. Allahummec'elhu liy nuren ve tehuren ve hirzen ve

şifaen min kulli dain ve afetin ve ahetin ve suin mimma ehafu ve ehzeru ve tehhir galbi ve cevarihi ve izami ve demi ve şi'ri ve beşeri ve muhhi ve e'sabi ve ma egeletil-erzu minni. Allahummec'elhu liy şahiden yevme haceti ve fegri ve fagati ileyke ya rebbel-âlemin, inneke e'la kulli şey-in gadir."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre İmam Muhammed Bakır (a.s) bir yolculuğa çıkmayı kararlaştırdığında kendi ailesini bir odada toplayarak bu duayı okuyorlardı:

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْتَوْدِعُک الْغَدَاةَ نَفْسی و مَالی و أَهْلی و وُلْدی الشَّاهد منَّا و الْغَائب اللَّهُمَ احفَظْنَا و احْفَظْ عَلَيْنَا اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فی جِوَارِک اللَّهُمَّ لَا تَسْلُبْنَا نعْمَتَک وَ لَا تُغَيِّرْ مَا بِنَا منْ عَافِيَتِک وَ فَضْلک.

"Allahumme inni estevdi'ukel-ğedate nefsi ve mali ve ehli ve vuldi veş-şahide minna vel-ğaibe. Allahummehfezna vehfez e'leyna. Allahummec'elna fi civarike. Allahumme la teslubna ni'meteke ve la tuğeyyir ma bina min afiyetike ve fezlike."

Seyyid b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Namazdan sonra bu duayı okuyun:*

اللَّهُمَّ إِنَی أَسْتَوْدِعُک الْيَوْمَ نَفْسی و أَهْلی و مَالی و وُلْدی و منْ كَان منَی بِسبِيلٍ الشَّاهد منْهُمْ و الْغَائبِ اللَّهُمَّ احْفَظْنَا بحفْظ الْإِيمَانِ و احْفَظْ عَلَيْنَا اللَّهُمَّ اجْمَعْنَا فی رحْمَتک وَ لَا تسْلُبْنَا فَضْلَک إِنَّا إِلَيْک رَاغبون اللَّهُمَّ إِنَّا نَعوذ بِک

مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَ كَآبَةِ الْمُنْقَلَبِ و سُوءِ الْمَنْظَرِ فِی الْأَهْلِ وَ الْمَالِ وَ الْوَلَدِ فِی الدُّنْیَا و الْآخرَةِ اللَّهُمَّ إِنِّی أَتَوَجَّهُ إِلَیْک هَذَا التَّوَجُّهَ طَلَباً لمَرْضَاتک وَ تَقَرُّباً إِلَیْک اللَّهُمَّ فَبَلِّغْنی مَا أُؤَمِّلُهُ و أَرْجُوهُ فیک و فی أَوْلِیَائک یَا أَرْحَمَ الرَّاحمین .

"Allahumme inni estevdi'ukel-yevme nefsi ve ehli ve mali ve vuldi ve men kane minni bi-sebiliş-şahidi minhum vel-ğaibi. Allahummehfezna vehfez e'leyna. Allahummecme'na fi rehmetike ve la teslubna fezleke inna ileyke rağibun. Allahumme inna ne'uzu bike min ve'sais- seferi ve kabetil-mungelebi ve suil-menzeri fil-ehli vel-mali vel veledi fid-dunya vel-ahireti. Allahumme inni eteveccehu ileyke hazat teveccuhe taleben li-merzatike ve tegerruben ileyke Allahumme fe-belliğni ma uvemmiluhu ve ercuhu fike ve fi-evliyaike ya erhemer-rahimin." *Ve eğer istersen bu duayı da oku:*

اللَّهُم خَرَجْتُ فی وجْهِی هَذَا بِلَا ثقَةٍ منِّی لغَیْرِک وَ لَا رجَاءِ یَأْوِی بی إِلَّا إِلَیْک وَ لَا قُوَّةٍ أَتَّکلُ عَلَیْهَا وَ لَا حیلَةٍ أَلْجَأُ إِلَیْهَا إِلَّا طَلَب رِضَاک و ابْتِغَاءَ رحْمَتک و تَعَرُّضاً لثَوَابِک و سُکُوناً إِلَی حُسْنِ عَائدَتک و أَنْت أَعْلَمُ بِمَا سبق لی فی علْمک فی وجْهِی ممَّا أُحبُّ وَ أَکْرَهُ اللَّهُمَّ فَاصرِفْ عَنَی مَقَادیر کُلِّ بَلَاءٍ و مَقْضیَّ کُلِّ لَأْوَاءَ وَ ابْسُطْ عَلَیَّ کَنَفاً من رحْمَتک وَ لُطْفاً منْ عَفْوِک

و سَعَةً من رِزْقِک وَ تَماماً منْ نعْمَتک و جِماعاً منْ مُعَافَاتک و وَفِّقْ لی فیه یَا رب جمِیع قَضَائک عَلَی مُوَافقَة هَوَای و حَقیقَة أَمَلی و ادْفَعْ عَنی مَا أَحْذَر و مَا لَا أَحْذَر عَلَی نَفْسی ممَّا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ منِّی و اجْعَلْ ذَلک خَیْراً لی لآخرتِی و دُنْیَای مع مَا أَسْأَلُک أَنْ تُخْلفَنی فیمن خَلَّفْتُ وَرَائی من وُلْدی و أَهْلی و مَالی و إِخْوَانِی و جمِیعِ حُزَانَتی بِأَفْضَلِ مَا تُخَلِّف فیه غَائباً من الْمُؤْمنِین فی تحصینِ کُلِّ عَوْرَةٍ و حفْظ کُلِّ مضیعَةٍ وَ تَمَامِ کُلِّ نعْمَةٍ و دفَاعِ کُلِّ سَیِّئَةٍ وَ کفَایَة کُلِّ محْذُورٍ و صَرْف کُلِّ مَکْرُوهٍ وَ کَمَالِ مَا یجْمَع لِی بِهِ الرِّضَا و السُّرُور فی الدُّنْیَا و الْآخرَةِ ثُمَّ ارزُقْنی ذکْرَک و شُکْرَک و طَاعَتَک و عبَادَتَک حَتَّی تَرْضی وَ بَعْدَ الرِّضَا اللَّهُمَّ إِنَی أَسْتَوْدعُک الْیَوْمَ دِینِی وَ نَفْسی و مَالی وَ أَهْلی و ذُرِّیَّتِی و جمِیع إِخْوَانِی اللَّهُمَّ احْفَظ الشَّاهد منَّا و الْغَائب اللَّهُمَّ احْفَظْنَا و احْفَظْ عَلَیْنَا اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فی جِوَارِک و لَا تَسْلُبْنَا نعْمَتَک وَ لَا تُغَیِّرْ مَا بِنَا منْ نعْمَة و عَافیَة و فَضْلٍ.

"Allahumme herectu fi vechi haza bila sigatin minni li-ğeyrike ve la recain ye'vi bi illa ileyke ve la guvvetin ettekilu e'leyha ve la hiletin elceu ileyha illa telebe rızake vebtiğae rehmetike ve

te'arruzen li-sevabike ve sukunen ila husni aidetike ve ente e'lemu bima sebege liy fi-ilmike fi vechi mimma uhibbu ve ekrehu. Allahumme fesrif e'nni megadire kulli belain ve megziyyi kulli leevae vebsut e'leyye kenefen min rehmetike ve lutfen min e'fvike ves'eten min rezgike ve temamen min ni'metike ve cimaen min muafatike ve veffig liy fihi ya rabbi cemi'e gezaike e'leyye muvafegete hevaye ve hegigeti e'meli vedfe e'nni ma ehzeru ve ma la ehzeru e'la nefsi mimma ente e'lemu bihi minni vec'el zalike hayren liy li-ahireti ve dunyaye me'e ma es-eluke en tuhlifni fimen halleftu verai min vuldi ve ehli ve mali ve ihvani ve cemi'i huzaneti bi-efzeli ma tuhallifu fihi ğaiben minel-mu-minine fi-teshini kulli avretin ve hıfzı kulli mezietin ve temami kulli ni'metin ve difai kulli seyyietin ve kifayeti kulli mehzurin ve serfi kulli mekruhin ve kemali ma yecme'u liy bihir-rıza ves-surura fid-dunya vel-ahireti summer zugni zikreke ve şükreke ve ta'eteke ve ibadeteke hetta terza ve be'derrıza. Allahumme inni estevdi'ukel-yevme dini ve nefsi ve ehli ve mali ve zurriyeti ve cemi'e ihvani. Allahummehfezi ş-şahide minna vel ğaibe. Allahummehfezna vehfez e'leyna. Allahumme ec'elna ficivarike ve la teslubna ni'meteke ve la tuğeyyir ma bina min ni'metin ve afiyetin ve fezlin.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre İmam Sadık (a.s) yola çıkmayı kararlaştırdığında bu duayı okuyorlardı:

اللَّهُمَ خَلِ سبِيلَنَا وَ أَحْسن تسيِيرَنَا وَ أَعْظِمْ عَافِيَتَنَا.

"Allahumme halli sebilena ve ehsin tesyirena ve e'zim afiyetena."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) bir yolculuğa çıkmaya karar verdiklerinde, yola koyulmak için kalktıkları vakit bu duayı okuyorlardı:

اللَّهُمَّ بِک استَتَرْتُ و إِلَيْک تَوَجَّهْتُ و بِک اعْتَصَمْتُ أَنْت ثِقَتِی و رجَائِی

اللَّهُمَّ اكْفِنِی مَا أَهَمَّنِی و مَا لَا أَهْتَمُّ بِهِ و مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ اللَّهُمَّ زَوِّدْنِی التَّقْوَى

وَ اغْفِرْ لِی و وَجِّهْنِی لِلْخَيْرِ حَيْثُ مَا تَوَجَّهْت .

"Allahumme bike istetertu ve ileyke teveccehtu ve bike i'tesemtu ente sigati ve recai. Allahumme ikfini ma ehemmeni ve ma la ehtemmu bihi ve ma ente e'lemu bihi Allahumme zevvidnit-tegva veğfirliy ve veccihni lil-hayri heysu ma teveccehtu."

Seyyid b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Evin kapısında durduğun zaman Hz. Zehra'nın (s.a) tespihini okusun ve Hamt suresi ile Ayet-el Kürsi'yi geçmiş şekildeki gibi okusun, sonra şöyle söylesin:*

اللَّهُمَ إِلَيْک وَجَّهْتُ وجهِی و عَلَيْک خَلَّفْتُ أَهْلِی و مَالِی و مَا خَوَّلْتَنِی قَدْ

وَثِقْتُ بِک فَلَا تُخَيِّبْنِی يَا منْ لَا يُخَيِّبُ منْ أَرَادَهُ وَ لَا يُضَيِّعُ من حَفِظَهُ اللَّهُمَّ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آله و احْفَظْنِی فِيمَا غِبْتُ عَنْهُ وَ لَا تَكِلْنِی إِلَى نَفْسِی يَا

أَرْحَمَ الرَّاحمين اللَّهُمَّ بَلِّغْنِی مَا تَوَجَّهْتُ لَهُ و سببْ لِی الْمُرَادَ و سخِّرْ لِی

عبَادَک و بِلَادَک و ارْزُقْنِی زِيَارَةَ نَبِيِّک و وَلِيِّکَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِين وَ الْأَئِمَّة منْ

وُلْده و جميعِ أَهْلِ بَيْتِه ع و مُدَّنى منْک بِالْمَعُونَة فى جميعِ أَحْوَالِى وَ لَا تَكلْنى إِلَى نَفْسى وَ لَا إِلَى غَيْرِى فَأَكلَّ وَ أَعْطَب و زَوِّدْنى التَّقْوَى و اغْفرْ لِى فى الْآخرَةِ وَ الْأُولَى اللَّهُمَّ اجْعَلْنى أَوْجَهَ منْ تَوَجَّهَ إِلَيْک .

"Allahumme ileyke veccehtu vechi ve e'leyke helleftu ehli ve mali ve ma havvelteni gad vesigtu bike fela tuheyyibni ya men la yuheyyibu men eradehu ve la yuzeyyi'u men hefizehu. Allahumme salli e'la muhemmedin ve âlihi vehfezni fima ğibtu e'nhu ve la tekilni ila nefsi ya erhemer-rahimin. Allahumme belliğni ma tevec-cehtu lehu ve sebbib liyel-murade ve sehhirli i'badeke ve biladeke verzugni ziyarete nebiyyike ve veliyyike emiril-mu-minin vel-eimmeti min vuldihi ve cemi'i ehli beytihi e'leyhi ve e'leyhimus selam ve muddeni minke bil-meuneti fi cemi'i ehvali ve la tekilni ila nefsi ve la ila ğeyri fe-ekille ve e'tabe ve zevvidniyet-tegva veğ-firliy fil-ahireti vel-uula. Allahummec'elni evcehe men teveccehe ileyk." *Ve bu duayı da okusun:*

بِسمِ اللَّه و بِاللَّه وَ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّه وَ اسْتَعَنْتُ بِاللَّه وَ أَلْجَأْتُ ظَهْرِى إِلَى اللَّه و فَوَّضْتُ أَمْرِى إِلَى اللَّه ربِّ آمَنْتُ بِكتَابِک الَّذى أَرْسَلْت لأَنَّهُ لَا يَأْتى بِالْخَيْرِ إِلَهِى إِلَّا أَنْت وَ لَا يصرِفُ السُّوء إِلَّا أَنْت عز جَارُک و جَلَّ ثَنَاؤُک و تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُک و عَظُمَتْ آلَاؤُک وَ لَا إِلَهَ غَيْرُک .

"Bismillahi ve billahi ve tevekkeltu e'lellahi vesteantu billahi ve elce-tu zehri ilellahi ve fevveztu emri ilellahi rabbi amentu bi kitabikellezi erselte li-ennehu la ye-ti bil-hayri ilahi illa ente ve la yesrifus-sue illa ente azze caruke ve celle senauke ve tegeddeset esmauke ve azumet alauke ve la ilahe ğeyruke."

Gerçektende bir rivayette şöyle belirtilmiştir: *"Her kim sabah evden çıkarken bu duayı okursa, akşam eve dönünceye kadar ona bir bela ulaşmaz; her kim akşam okur ve evden dışarı çıkarsa, sabah eve dönünceye kadar ona bir bela ulaşmaz."*

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) bir yolculuğa çıktıklarında bu duayı okuyorlardı:

اللَّهُمَّ احْفَظْنی و احْفَظْ مَا معی وَ بَلِّغْنی وَ بَلِّغْ مَا معی بِبَلَاغک الْحسنِ بِاللَّه أَسْتَفْتِح و بِاللَّه أَسْتَنْجِح و بِمحَمَّدٍ ص أَتَوَجَّهُ اللَّهُمَّ سَهِّلْ لی کُلَّ حُزُونَةٍ و ذَلِّلْ لی کُلَّ صُعُوبَةٍ و أَعْطنی من الْخَیْرِ کُلِّه أَکْثَرَ ممَّا أَرْجُو و اصرِف عَنِّی من الشَّرِّ أَکْثَرَ ممَّا أَحْذَرُ فی عَافِیَةٍ یَا أَرْحم الرَّاحمین .

"Allahummehfezni vehfez ma me'iy ve belliğni ve belliğ ma me'iy bi-belağikel-hasani billahi esteftihu ve billahi estencihu ve bi-muhemmedin sellellahu e'leyhi ve alihi eteveccehu. Allahumme sehhil liy kulle huzunetin ve zallil liy kulle suubetin ve e'tini minel-hayri kullihi eksere mimma ercu vesrif e'nni mineş-şerri eksere mimma ehzeru fi-afiyetin ya erhemer rahimin." *Ve bu duayı da okuyun:*

أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذی بِیده مَا دقَّ و جَلَّ و بِیده أَقْوَاتُ الْمَلَائکَة اَن یهبَ لَنا فی سَفَرِنَا أَمْناً و إِیمَاناً و سَلَامَةً و إِسْلَاماً و فقْهاً و تَوْفِیقاً وَ بَرَکَةً و هُدًی و شُکْراً و عَافِیَةً و مَغْفِرَةً و عَزْماً لَا یُغَادرُ ذَنْباً.

"Es-elullahillezi bi-yedihi ma degge ve celle bi-yedihi egvatul-melaiketi en yehebe lena fi-seferina emnen ve imanen ve selameten ve islamen ve fighen ve tevfigan ve bereketen ve huden ve şukren ve afiyeten ve mağfireten ve azmen la yuğadiru zenben."

Dördüncü Kısım:
Dışarı Çıkmakla İlgili Diğer Konular ve Yolculukta Bulundurulması Gereken Şeyler

Muteber bir hadiste Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir yolculuğa çıkar ve kendisi ile birlikte acı badem çubuğundan olan bir asa götürür ve bu ayeti okursa, Hak Teâlâ onu kendi ailesine dönünceye kadar her vahşinin yırtıcılığından, her hırsızdan ve her zehir sahibinden emniyette kılar ve dönüp asayı bırakıncaya kadar yetmiş yedi melek onunla birliktedir ve onun için istiğfar ederler. Ayetler budur:*

وَلَمَّا توجَّهَ تلْقَاء مدْيَن قَالَ عسى ربِّى اَنْ يَهْدينى سَوَاء السَّبيلِ وَلَمَّا ورد مَاء مدْيَن وجد عَلَيْه اُمَّةً من النَّاسِ يسْقُون ووجد من دُونهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقى حَتّى يُصْدر الرِّعَاءُ وَاَبُونَا شَيْخٌ كَبير فَسَقى لَهُمَا ثُمَّ تَولّى الَى الظِّلِّ فَقَالَ ربِّ انّى لمَا اَنْزَلْت الَىَّ من خَيْرٍ فَقير فَجَاءَتْهُ احْديهُمَا تَمْشى عَلَى اسْتحْيَاءٍ قَالَتْ انَّ اَبى يدْعُوك ليَجْزيَكَ اَجر مَا سَقَيْت لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَص عَلَيْه الْقَصص قَالَ لَا تخَفْ نَجوت من الْقَومِ الظَّالمين قَالَتْ احْديهُمَا يَا اَبَت اسْتَأْجرْهُ انَّ خَيْرَ منِ اسْتَأْجرت الْقَوىُّ الْاَمين قَال انّى

أُرِيدُ اَنْ اُنْكِحَكَ احْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلى اَنْ تَأْجُرَنى ثَمَانِى حِجَجٍ فَانْ اَتْمَمْتَ عشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا اُرِيدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ ستجِدُنى انْ شَاءَ اللّٰهُ من الصَّالحين قَالَ ذلكَ بَيْنى وَبَيْنَكَ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَان عَلَىَّ وَاللّٰهُ عَلى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ .

"Ve lemma teveccehe tilgae medyene, gale e'sa rabbi en yehdiyeni sevaes-sebili ve lemma verede mae medyene vecede e'leyhi ummeten minen-nasi yesgune ve vecede min dunihim imreeteyni tezudani, gale ma hetbukuna, galeta la nesgi hetta yusdirer-raau ve ebuna şeyhun kebirun fesega lehuma summe tevella ilez-zilli fegale rabbi inni lima enzelte ileyye min heyrin fegirun fecaethu ihdahuma temşi e'lestihyain galet inne ebi yed'uke li-yecziyeke ecre ma segeyte lena felemma caehu ve gasse e'leyhil-gasese gale la tehef necevte minel- gevmiz-zalimin, galet ihdahuma ya ebetiste-cirhu inne hayre meniste-certel-gaviyyul-emine, gale inni erudu en unkiheke ihdebneteyye hateyni e'la en te-cureni semaniye hicecin fein etmemte e'şren femin i'ndike ve ma uridu en eşugga e'leyke seteciduni inşaellahu mines- salihine, gale zalike beyni ve beyneke eyyemal-eceleyni gezeytu fela u'dvane e'leyye vellahu e'la ma negulu vekilun."

Diğer bir rivayette yine O Hazretten şöyle nakledilmiştir: *"Her kim yerin ayakları altında dönmesini (kayarcasına yürümeyi) isterse, kendisi ile birlikte acı badem ağacından bir asa götürsün."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Hz. Âdem (a.s) şiddetli bir hastalığa yakalandı ve onu bir korku sardı. Cebrail (a.s): "Acı badem ağacından bir dal ayır ve kendi sinene yapıştır" dedi. O da öyle yaptı ve Hak Teâlâ onun korkusunu ondan defetti."*

Yolda kendisi ile bulundurması gereken şeylerden biri de İmam Hüseyin'in (a.s) türbetinden olan tespihtir.

Nakledildiği gibi, İmam Cafer Sadık (a.s) Irak'a teşrif buyurduklarında halk O'nun yanında toplanarak şöyle sordu: "İmam Hüseyin'in (a.s) türbetinde her derdin şifası olduğunu biliyoruz. Acaba her hovf ve korkudan emniyette olmaya sebep olur mu?" Hazret: *"Ne zaman bir kimse onu her korkudan âmânda tutmasını isterse, O Hazretin türbetinden olan bir tespihi alsın ve üç defa bu duayı okusun:*

أَصْبَحْتُ اللَّهُمَ مُعْتَصِماً بِذِمَامِک الْمَنِيعِ الَّذی لَا يُطَاوَلُ وَ لَا يُحَاوَلُ مِنْ كُلِ غَاشِمٍ و طَارِقٍ مِنْ سَائِرِ مَا خَلَقْت و مِنْ خَلَقْت من خَلْقک الصَّامت و النَّاطِقِ فِی جُنَّةٍ مِنْ كُلِّ مخُوفٍ بِلِبَاسٍ سَابِغَةٍ وِلَاءِ أَهْلِ بيت نَبِيِّک مُحْتَجِباً مِنْ كُلِّ قَاصِدٍ لِی إِلَی أَذِيَّةٍ بِجِدَارِ حصينِ الْإِخْلَاصِ فِی الاعْتِرَافِ بِحَقِّهِم و التَّمَسُّک بِحَبْلِهِمْ مُوقِناً أَنَّ الْحقَّ لَهُمْ و مَعَهُمْ و فيهم و بِهِمْ أُوَالِی مَنْ وَالَوْا و أُجَانِبُ من جَانَبُوا فَأَعِذْنِی اللَّهُمَّ بِهِم مِنْ شَرِّ كُلِّ مَا أَتَّقيه يَا عَظِيم حجَزْتُ الْأَعَادِی عَنِّی بِبدِيعِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ إِنَّا جَعَلْنا من بينِ أَيْدِيهِم سَدًّا و من خَلْفِهِم سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لا يُبْصِرُون

"Esbehtuallahumme mu'tesimen bi-zimamikelmeniillezi la yutavelu ve la yuhavelu min kulli ğaşimin ve tarigin min sairi ma halegte ve mmen halegte min helgikes-samiti ven natigi ficunnetin min kulli mehufin bi-libasin sabiğetin velai ehli beyti nebiyyike muhteciben min kulli gasidin liy ila eziyyetin bi-cidarin hesinil-ihlasi fil-itirafi bi-heggihim vetternessuki bi--heblihim muginen ennel-hegga lehum ve meahum ve fihim ve bihim uvaliy men valev ve ucanibu men canebu fe-eizni. Allahumme bihim min şerri kulli ma ettegihi ya azimu heceztul e'adiye e'nni bi-bedi'issemavati vel-erzi inna ce'elna min beyni eydihim sedden ve min helfihim sedden fe-eğşeynahum fehum la yubsirun." *Sonra tesbihi öpsün ve her iki gözüne koyarak şöyle söylesin:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک بِحق هَذه التُّرْبَة و بِحق صَاحِبِهَا و بِحق جَدَه و بِحقِّ أَبِيه و بِحقِّ أُمِّه و بِحقِّ أَخيه و بِحق وُلْده الطَّاهِرِين اجْعَلْهَا شفَاء منْ كُلِّ دَاءٍ و أَمَاناً منْ كُلِّ خَوْفٍ و حفْظاً منْ كُلِ سوء .

"Allahumme inni es-eluke bi-heggi hazihit-turbeti ve bi-heggi sahibiha ve bi-heggi ceddihi ve bi-heggi ebihi ve bi-heggi ummihi ve bi-heggi ehihi ve bi-heggi vuldihit-tahirine ic'elha şifaen min kulli dain ve emanen min kulli havfin ve hıfzen min kulli suin." *Eğer sabah böyle yaparsa, akşama kadar Allah'ın amanın da olur ve eğer akşam böyle yaparsa, sabaha kadar âmânda olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Ebese Suresi'ni beyaz bir kâğıda yazar ve onu hangi yola gittiğinde üzerinde taşırsa, o yolda iyilikten diğer bir şey görmez ve o yolun kötülüklerinden korunur."*

Beşinci Kısım:
Yolculuk İçin Azık Götürmek ve Onu Sarf Etmenin Adabı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yola çıktığınızda kendinizle birlikte sofra götürün ve o sofraya nefis yemekler bırakın."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman yola çıkarsa kendi azığını iyi hazırlaması bir insanın şerefindendir."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Kendi azığının içinde ekmek götürün ki, berekete sebep olur."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre İmam Cafer Sadık (a.s) bazı ashaplarından *"İmam Hüseyin'in (a.s) kabrine gidiyor musunuz?"*diye sordu. "Evet" dediler. Hazret: *"Kendinizle bir sofra (azık) götürmüyor musunuz?"*diye sordu. "Evet" dediler. Hazret buyurdu: *"Eğer kendi babalarınızın ve annelerinizin kabirlerine giderseniz böyle yapmayacaksınızdır."* "Öyleyse ne gibi şeyler yiyelim?" dediler. Hazret buyurdu ki: *"Ekmek ile süt veya yoğurt."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Duyduğuma göre bir gurup vardır ki, İmam Hüseyin'in (a.s) kabrini ziyarete gittiklerinde kendileriyle birlikte, içinde keçi kavurması ve helvalar bulunan sofra götürüyorlar. Eğer kendi dostlarının kabrine giderlerse, böyle yapmazlar."*

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın katında en iyi harcamalar orta halliliktir. Allah israfı sevmez ancak hac ve umre yolunda."*

Altıncı Kısım:
Yolculukta Kendisiyle Arkadaş Götürmek ve Onlara Karşı Davranış Biçimi

Birçok muteber hadislerde nakledildiğine göre yola yalnız olarak çıkan kimse melundur.

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) İmam Ali'ye (a.s) vasiyet etti ki: *"Ya Ali! Hiçbir zaman yalnız yolculuğa çıkma ki, şeytan bir kimseyledir ve iki taneden daha uzaktır. Ya Ali! Yolculuğa yalnız çıkan bir şahıs sapmıştır ve iki kimse giderse, iki tane sapmışlardır ve üç kimse misafirdirler."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre: *"Her kim bir yolculuğa çıkarsa, şöyle söylesin:*

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه اللَّهُمَّ آنس وحْشتِی و أَعنِّی عَلَی وحْدَتِی وَ أَدِّ غَیْبَتِی .

"Maşaellahu la havle ve la guvvete illa billahi. Allahumme anis vehşeti ve e'inni e'la vehdeti ve eddi ğeybeti."

Hadislerden malum olduğuna göre en az arkadaşlık üç kişiyledir ve onların en fazlası yedi ve yediden fazlası aynı azık ve aynı sofra için iyi değildir.

Hz. Emirü'l Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolculukta, senin onun faziletini kendinden saydığın kadar, senin faziletini kendisinden saymayan kimse ile arkadaşlık (ve sohbet arkadaşlığı) yapma."*

İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Eğer arkadaş olacaksan kendi seviyende ve kendin gibi olanla arkadaşlık ve dostluk kur ve senin masrafını karşılayan kimseyle arkadaş olma ki, bu müminin aşağılanmasına sebep olur."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolcunun dostlarının üzerindeki hakkı, hastalığında onun için üç gün duraklamalarıdır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir insanın yolculukta görmüş olduğu bir takım şeyleri (diğerleri hakkında ve onların razı olmayacağı şeyler gibi) nakletmesi mürüvvetten değildir."*

Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir gurupla arkadaş olursan, "Burada konaklayın veya burada konaklamayın" diye söyleme ki, eğer sen bu işi onlara bırakırsan, onların içinde bu işi yapacak bir kimse vardır."*

Yedinci Kısım:
Yürümek ve Konaklamak Hakkında

Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yürümenin size kolay olması için kemeri sıkı ve karnının üzerine bağlayın."*

Yine Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Yolu şaşırırsanız, sağa doğru meyledin."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim yolculukta yolu kaybederse, **"Ya Salih! Eğisni"** diye bağırsın. Gerçektende cinlerden olan sizin mümin kardeşlerinizden bir şahıs vardır ki, "Salih" ismindedir. Allah için şehirlerde gezer ve sizin sesinizi duyduğunda cevap vererek yol gösterir."*

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Yolu kaybettiğinde şöyle bağır:*

يَا صَالِحُ يَا صَالِحُ أَرْشِدُونَا إِلَى الطَّرِيقِ رحمَكُمُ اللَّهُ.

"Ya Salih! Ya Salih! Erşeduna ilet-tarigi rahimekumullah." Ravi hadiste şöyle söylemiştir: "Biz bir yolculukta yolu kaybettik ve bir şâhısa söyledik. O bizden uzaklaştı ve zikredilen şekilde bağırdı. Sonra döndü ve şöyle söyledi: Yavaş bir ses duydum "Yol sağ taraftandır" dedi." Bir miktar mesafe kat ettikten sonra yolu bulduk."

Sekizinci Kısım:
Yolda ve Evde Okunması Gereken Dualar

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Yolculukta olduğun zaman şöyle söyle:*

اللَّهُمَ اجعَلْ مسيرِی عبراً و صَمْتی تَفَكُّراً وَ كَلَامی ذكْراً.

"Allahummec'el mesiri aberen ve samti tefekkuren ve kelami zikren."

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim nehrin aşağısına (nehir yatağı olmalı) gider ve sonra şöyle* ***"La ilahe illallahu vallahu ekber"*** *söylerse, Hak Teâlâ nehri onun için iyilikle doldurur."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *"Her kim bir yolculukta ve bir menzilde konaklar ve yırtıcılardan korkarsa, bu duayı okusun:*

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وحْدَهُ لَا شرِيکَ لَهُ وَ لَهُ الْحَمْدُ بِيده الْخَيْرُ و هُوَ عَلى كُلِّ شيءٍ قَديرٌ اللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِک من شَرِّ كُلِّ سبع .

"Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şerike lehu lehul-mulku ve lehul-hemdu bi-yedihil-hayru ve huve e'la kulli şey-in gadir. Allahumme inni euzu bike min şerri kulli sebuin." *Bu duayı okuduğunda o menzilden toparlanana kadar yırtıcıların şerrinden âmânda olur."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse korktuğu bir mevzuya (mekâna) dâhil olmak isterse, bu ayeti okusun:*

ربِّ أَدْخلْنى مُدْخَل صدْقٍ وَ أَخْرِجْنى مُخْرَج صدْقٍ و اجْعَلْ لى منْ لَدُنْک سُلْطاناً نَصيرا .

"Rabbi edhilni mudhele sıdgın ve ehricni muhrece sıdgın vec'el liy min ledunke sultanen nesiran." *Sonra korktuğu şahsı veya şeyi gördüğünde Ayet-el Kürsi okusun."*

Diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: *"Ne zaman bir yolculukta veya çölde olursan ve cinlerden veya onların dışındakilerden korkarsan, sağ elini kendi başına koy ve yüksek sesle şöyle söyle:*

أَفَغَيْرَ دينِ اللَّه يَبْغُون وَلَهُ أَسْلَمَ من فى السَّمَاوَات وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْه يُرْجَعُون .

"E-feğeyre dinillahi yebğune ve lehu esleme men fis-semavati vel-erzi tav'en ve kerhen ve ileyhi yurce'un."

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ya Ali! Menzilde konakladığında şöyle söyle:*

اللَّهُمَ أَنْزِلْنِی مُنْزَلًا مُبارَكاً وَ أَنْت خَيْرُ الْمُنْزِلين .

"Allahumme enzilni munzelen mubareken ve ente hayrul-munzilin." *Öyle ki o menzilin iyiliği sana nasip olsun ve onun şerri senden uzaklaşsın."*

Muteber bir hadiste Hz. Resul (s.a.a) Hz. Emirü'l-Müminin'e (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir şehre veya bir köye girmeye karar verirsen, ona baktığında şöyle söyle:*

اللَّهُمَ إِنَی أَسْأَلُک خَيْرَهَا وَ أَعُوذ بِک من شَرِّهَا اللَّهُمَّ أَطْعِمْنَا منْ جَنَاهَا و أَعذْنَا منْ وَبَائِهَا و حَبِّبْنَا إِلَی أَهْلِهَا و حبب صَالحی أَهْلِهَا إِلَيْنَا .

"Allahumme inni es-eluke hayreha ve euzu bike min şerriha. Allahumme et'imna min cenaha ve e'izna min vebaiha ve hebbib-na ila ehliha ve hebbib salihi ehliha ileyna."

Diğer bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir şehre müşerref olduğunda ve onu (şehri) gördüğün zaman şöyle söyle:*

اللَّهُمَّ ربَّ السَّمَاوَات السَّبْعِ و مَا أَظْلَلْتْ و ربَّ الْأَرَضين السَّبْعِ و مَا أَقَلَّتْ و ربَ الرِّيَاحِ و مَا ذَرَتْ و ربَّ الشَّيَاطينِ و مَا أَضَلَّتْ أَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَسْأَلُک منْ خَيْرِ هَذه الْقَرْيَة و مَا فيهَا وَ أَعُوذُ بِک من شَرِهَا و شر مَا فيهَا .

"Allahumme rebbus-semavatis-seb'i ve ma ezallet ve rabbul-erezines-seb'i ve ma egallet ve rabber-riyahi ve ma zeret ve rabuş-şeyatine ve ma ezallet es-eluke en tusalliye e'la muhemmedin ve âli muhemmedin ve es-eluke min hayri hazihil-garyeti ve ma fiha ve euzu bike min şerriha ve şerri ma fiha."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre Hz. Resul (s.a.a) yolculuğa çıktığında, gece olunca bu duayı okuyordu:

يَا أَرْضُ ربِّی و ربُّک اللَّهُ وَ أَعُوذُ بِاللَّه منْ شَرِّک و شر مَا فيک و سوءِ مَا خُلق فيک و سوءِ مَا يدبُّ عَلَيْک وَ أَعُوذُ بِاللَّه منْ أَسَدٍ وَ أَسْوَدَ و منْ شر الْحَيَّة و الْعَقْرَبِ و منْ شر سَاكنِ الْبَلَد و منْ شر وَالِدٍ و مَا وَلَدَ اللَّهُمَّ ربَّ السَّمَاوَات السَّبْعِ وَ مَا أَظْلَلْن و ربَّ الْأَرَضينَ السَّبْعِ و مَا أَقْلَلْن و ربَّ الرِّيَاحِ وَ مَا ذَرَيْن و ربَّ الشَّيَاطينِ و مَا أَضْلَلْنَ أَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَسْأَلُک خَيْرَ هَذه اللَّيْلَة و خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ و خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ و خَيْرَ

هَذه السَّنَة و خَيْرَ هَذَا الْبَلَد وَ أَهْله و خَيْرَ هَذه الْقَرْيَة وَ أَهْلهَا و خَيْرَ مَا فيهَا

وَ أَعُوذُ بِک من شرهَا و شر مَا فيهَا و شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخذ بِناصِيتِها إِنَّ

رَبِّى عَلى صراطٍ مُسْتَقيمٍ.

"Ya erzu rabbi ve rabbukillahu ve euzu billahi min şerriki ve min şerri ma fiki ve sui ma huliga fiki ve sui ma yeddubu e'leyki ve euzu billahi min esedin ve esvede ve min şerril- heyyeti vel-e'grabi ve min şerri sakinil-beledi ve min şerri validin ve ma velede Allahumme rabbis-semavatis-seb'i ve ma ezlelne ve rabbul-erezinesseb'i ve ma eglelne ve rabbur-riyahi ve ma zereyne ve rabbuşşeyatini ve ma ezlelne es-eluke en tusseliye e'la muhemmedin ve ali muhemmedin ve es-eluke hayre hazihil-leyleti ve hayre hazalyevmi ve hayre hazaş-şehri ve hayre hazihis-seneti ve hayre hazalbeledi ve ehlihi ve hayre hazihil-garyeti ve ehliha ve hayre ma fima ve euzu bike min şerriha ve şerri ma fiha ve min şerri kulli dabbetin ente ahizun binasiyetiha inne rabbi e'la sıratin mustegim."

Seyyid b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Bir kimse ne zaman bir tepeye, bir yüksekliğe veya bir köprüye yukarı doğru çıkarsa, şöyle söylesin:*

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و اللَّهُ أَكْبَر و الْحَمْدُ للَّه ربِّ الْعالَمين اللَّهُمَّ

لَک الشَّرَفُ عَلَى كُلِ شَرَف .

"Allahuekber allahuekber allahuekber la ilahe illallahu vallahu ekber vel-hemdulillahi rabbil-âlemin, Allahumme lekeş-şerefu e'la kulli şeref."

Baş dualarda nakledildiğine göre: *"Ne zaman yolda düşmanlardan ve hırsızlardan korkulursa, bu duayı okumalıdır:*

يَا آخذاً بِنَوَاصى خَلْقه و السَّافِع بِهَا إِلَى قُدْرَتِه و الْمُنْفذَ فيهَا حُكْمَهُ و خَالقَهَا و جَاعلَ قَضَائه لَهَا غَالباً إِنِّى مَكيدٌ لضَعْفى و لقُوَّتِک عَلَى منْ كَادَنى تَعَرَّضْتُ لَک فَإِن حُلْتَ بَيْنِى وَ بَيْنَهُمْ فَذَلک مَا أَرْجُو و إِنْ أَسْلَمْتَنى إِلَيْهِم غَيَّرُوا مَا بِى من نعْمَتک يَا خَيْرَ الْمُنْعمينَ لَا تجْعَلْ أحداً مُغَيِّراً نعَمَک الَّتى أَنْعَمْت بِهَا عَلَى سوَاک وَ لَا تُغَيِّرْهَا أَنْت ربِّى و قَدْ ترى الَّذى نَزَلَ بِى فَحُلْ بَيْنِى و بين شرهِم بِحقِّ مَا بِهِ تَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ يَا اللَّهُ ربُّ الْعَالَمين .

"Ya ahizen bi-nevasi helgihi ves-safia biha ila gudretihi vel-munfize fiha hukmehu ve haligaha ve ca'ile gezaihi leha ğaliben inni mekidun li-za'fi ve li-guvvetike e'la men kadeni te'erreztu fein hulte beyni ve beynehum fezalike ma ercu ve in eslemteni ileyhim ğayyeru ma bi min ni'metike ya hayrel-mun'imine la tec'el eheden muğeyyiran ni'metekelleti en'emte biha e'la sivake ve la tuğeyyir-ha ente rabbi ve gad terallezi nezele biy fehul beyni ve beyne şerri-him bi-heggi ma bihi testecibud-du'ae ya allahu rabbul âlemin."

Hz. Emirü'l-Müminin'den (a.s) nakledildiğine göre: *"Düşmanları defetmek için bu duayı okumalıdır:*

اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ أَنْ أُضَامَ فِی سُلْطَانِک اللَّهُمَ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ اَن أضلَّ فی هداکَ أَنْ أفْتَقر فی غنَاک اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذ بِکَ أَنْ أُضَيَّعَ فی سَلَامَتک اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ أَنْ أُغْلَب وَ الْأَمْرُ إِلَيْک.

"Allahumme inni euzu bike en uzame fi sultanike. Allahumme inni euzu bike en ezulle fi hedake. Allahumme inni euzu bike en ezayyea fi selametike. Allahumme inni euzu bike en eğlebe vel-emru ileyke."

Seyyid b. Tavus (r.a) şöyle rivayet etmiştir: *"Bir menzilde konakladığınızda şöyle söyleyin:*

اللَّهُمَ أَنزِلْنِی مُنْزَلًا مُبارَکاً وَ أَنت خَيْرُ الْمُنْزِلين .

"Allahumme enzilni munzelen mubareken ve ente hayrul-menzilin." *Sonra iki rekât namaz kılın. Hamt suresi ile küçük sure-lerden hangisini isterseniz okuyun ve sonra şöyle söyleyin:*

اللَّهُمَّ ارزُقْنَا خَيْرَ هَذه الْبُقْعَة وَ أعذنَا من شَرِّهَا اللَّهُمَّ أطْعمْنَا منْ جَنَاهَا و أعذنَا منْ وَبَاهَا حَبِّبْنَا إِلَى أَهْلهَا و حبب صَالحی أَهْلِهَا إِلَيْنَا

"Allahummerzugna hayra hazihil-bug'eti ve eizna min şerriha. Allahumme et'imna min cenaha ve eizna min vebaha ve hebbibna ila ehliha ve hebbib salihi ehliha ileyna." *Sonra şöyle söyle:*

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وحْدَهُ لَا شرِيکَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ و رَسُولُهُ وَ أَنَّ عَلِيّاً أَمِيرُ الْمُؤْمِنِين وَ الْأَئِمَّةَ مِنْ وُلْده أَئِمَّةٌ أَتوَلَّاهُمْ وَ أَبْرأُ مِنْ أَعْدَائِهِم اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُک خَيْرَ هَذه الْبُقْعَة وَ أَعُوذ بِک مِنْ شَرِّهَا اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ دُخُولِنَا هَذَا صَلَاحاً وَ أَوْسَطَهُ فَلَاحاً وَ آخرَهُ نَجَاحاً

"Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şerikeleh ve enne muhemmeden abduhu ve resuluhu ve enne aliyyen emirul muminine vel-eimmeti min vuldihi eimmetun etevellahum ve ebrau min e'daihim. Allahumme inni es-eluke hayre hazihil-bug'eti ve euzu bike min şerriha. Allahummec'el evvele duhulina haza selahen ve evsetahu felahen ve ahirehu necahen." Ve şöyle söylemiştir: *"Ne zaman kendi evinde yeryüzü yaratıklarından (böcek ve hayvanlardan) korkarsan, bu duayı oku ki, baş (asıl)dualardandır:*

يَا ذَارِئَ منْ فی الْأَرْضِ كُلِّهَا لعلْمک بِمَا يَكُون ممَّا ذَرَأْتَ لَکَ السُّلْطَانُ عَلَى كُلِّ منْ دُونَک إِنِّی أَعُوذ بِقُدْرَتِک عَلَى كُلِّ شیءٍ يضر من الضُّرِّ فِی بَدَنِی من سبعٍ أَوْ هَامَّةٍ أَوْ عَارِضٍ من سَائِرِ الدَّوَابِّ يَا خَالقَهَا بِفِطْرَتِه ادْرَأْهَا عَنِّی و احْجُزْهَا وَ لَا تُسَلِّطْهَا عَلَیَّ و عَافنی منْ بَأْسهَا يَا اللَّهُ الْعَلیُّ الْعَظِيمُ احْفَظْنی بِحفْظِک وَ أَجِنَّنِی بِسِتْرِکَ الْوَاقی من مخَاوِ فی يَا رحيم.

"Ya zarie men fil-erzi kulliha li-ilmike bima yekunu mimma zere'te lekes-sultanu e'la kulli men duneke inni euzu bi-gudretike e'la kulli şey-in yazurru minez-zurri fi bedeni min sebuin ev hammetin ev arizin min sairid-devabbi ya haligaha bi-fıtratihid'ra'ha e'nni vehcuzha ve la tusellitha aleyye ve afini min be'siha ya allahul-aliyyul-azimuh'fezni bi-hıfzıke ve ecinneti bi-sıtrikel'vagi min vehavi fi ya rahimu.

Şeyh Tebersi (r.a) şöyle zikretmiştir: *"Yüklenmek (toparlanıp gitmek) istediğinde iki rekât namaz kıl ve Allah'tan ilahi koruma ve himayet iste ve o mekân ile o mekânın ehline veda et ki, her mekânın meleklerden olan ehli (yerlisi) vardır. Sonra şöyle söyle:*

السَّلَامُ عَلَى مَلَائكَة اللَّه الْحَافظين السَّلَامُ عَلَيْنَا و عَلَى عبَاد اللَّه الصَّالحين و رحْمَةُ اللَّه وَ برَكَاتُهُ .

"Esselamu e'la melaiketillahil-hafizine, esselamu e'leyna ve e'la i'badillahis-salihine ve rahmetullahi ve berekatuh."

Dokuzuncu Kısım:
Deniz Yolculuğunun Adabı ve Köprüden Geçmek

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuşlardır: *"Ticaret için denize açılmak mekruhtur."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ticaret için denize açılan kimse, iyi rızık talebinde bulunmamıştır."*

Sahih bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Ticaret için gemiye binen kimse, kendi dinini yok olma konumuna getirmiştir."*

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Gemiye bindiğinde şöyle söyle:*

بِسمِ اللّه مجْريها ومرسيها انَّ ربّى لَغَفُورٌ رحيم .

"Bismillahi mecriha ve mursiha inne rabbi leğefurun rehimun." *Deniz dalgalandığı zaman sol tarafına yaslan ve sağ elinle dalgaya doğru işaret et ve şöyle söyle:*

قرَى بِقَرَارِ اللّه و اسْكُنى بِسَكينَة اللّه و لَا حَوْلَ و لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّه الْعَلى الْعَظيمِ .

"Gırri bi-gararillahi ves'kuni bi-sekinetillahi ve la havle ve la guvvete illa billahil- aliyyil-azim."

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim boğulmaktan korkarsa, şöyle söylesin:*

بِسمِ اللّه مجْراها و مرساها إِنَّ ربِّى لَغَفورٌ رحيم بِسمِ الله المَلكُ الحقَّ و ما قَدَرُوا اللّهَ حقَّ قَدْرِه و الْأَرْض جميعاً قَبْضَتُهُ يوم الْقيامَة و السَّماواتُ مَطْوِيَّات بِيمينِه سبحانَهُ وَ تَعالى عَمَّا يُشْرِكُون .

"Bismillahi mecraha ve mursaha inne rabbi le-ğefurun rehimun. Bismillahil-melikul- hagga ve ma gaderullahe hagga gedrihi vel-erzu cemi'en gabzatuhu yevmel-giyameti ves semavatu metviyyatun bi-yeminihi subhanehu ve te'ala e'mma yuşrikun."

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her köprünün ve geçidin yüksekliğinde bir şeytan vardır. Oraya ulaştığınızda* ***"Bismillah"*** *söyleyin ki, sizden uzaklaşsın."*

Diğer bir hadiste nakledildiğine göre köprü veya geçide adımını bastığında şöyle söyle:

بِسمِ اللَّه اللَّهُمَ ادْحَرْ عَنِّی الشَّیْطَانَ الرَّجِیم .

"Bismillahi, Allahummedher e'nniş-şeytanir-racim."

Onuncu kısım:
Yolcu Karşılamanın ve Onun Dönüş Adabı

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Hz. Resul (s.a.a) bir misafirle (yolcu ile) ved alaşırken onun elini tutarak şöyle söylüyorlardı:*

أَحْسن اللَّهُ لَک الصحَابَةَ و أَکْمَلَ لَک الْمَعُونَةَ و سَهَّلَ لَک الْحُزُونَةَ و قَرَّب لَک الْبَعِید و کَفَاک الْمُهِم و حَفظَ لَک دینَک و أَمَانَتَک و خَوَاتیم عَمَلک و وَجَّهَکَ لکُلِّ خَیرٍ عَلَیْک بِتَقْوَی اللَّه أَسْتَوْدعُکَ اللَّهَ سرْ عَلَی بَرَکَة اللَّه .

"Ehsenellahu lekes-sehabete ve ekmele lekel-meunete ve sehhele lekel-huzunete ve garrebe lekel-be'ide ve kefakel-muhimme ve hefize leke dineke ve emaneteke ve hevatime e'melike ve vecceheke li-kulli hayrin e'leyke bi-tegvallahi estevdi'ukellahe sir e'la bereketillahi."

Diğer bir rivayette nakledildiğine göre o esnada şöyle buyuruyordu:

أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دينَک و أَمَانَتَک و خَوَاتيم عَمَلک و وَجَّهَک للْخَيْرِ حَيْثُ مَا تَوَجَّهْت و رَزَقَک و زَوَّدَکَ التَّقْوَى و غَفَرَ لَک الذُّنوب .

"Estevdiullahe dineke ve emaneteke ve hevatime e'melike ve vecceheke lil-heyri heysu ma teveccehte ve razegake ve zevvedeket-tegva ve ğafera lekez-zunube."

Yine diğer bir rivayette nakledildiğine göre, ashaptan bir gurup O Hazretle vedalaşmak için İmam Cafer Sadık'ın (a.s) huzuruna gittiler. Hazret şöyle buyurdu:

اللَّهُمَّ اغْفرْ لَنَا مَا أَذْنَبْنَا و مَا نَحْنُ مُذْنبُون و ثَبِّتْنَا و إِيَّاهُمْ بِالْقَوْلِ الثَّابت فِى الْآخرَةِ و الدُّنْيَا و عَافنَا و إِيَّاهُمْ من شَرِّ مَا قَضيت فى عبَادک و بِلَادک فِى سُنَّتَنَا هَذه الْمُسْتَقْبَلَة و عجِّلْ نَصرَ آلِ مُحَمَّدٍ و وَلِيِّهِمْ وَ اخْزَ عَدُوَّهُمْ عَاجِلًا .

"Allahummeğfirlena ma eznebna ve ma nehnu muznibune ve sebbitna ve iyyahum bil- gavlis-sabiti fil-ahireti ved-dunya ve afina ve iyyahum min şerri ma gazayte fi-i'badike ve biladike fi-

sunnetina hazihil-mustegbeleti ve accil nesra âli muhemmedin ve veliyyihim vehze e'duvvehum acilen."

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre yolcunun, yolculuktan döndüğünde mümin kardeşlerini yemeye davet etmesi sünnettir.

Muteber bir hadiste İmam Muhammed Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse yolculuktan döndüğünde hatta bir taş bile olsa kendi ailesine hediye getirsin."*

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledildiğine göre: *"Hz. Resul (s.a.a) Mekke'den dönen kimseye şöyle buyuruyordu:*

قَبِلَ اللَّهُ منْک وَ أَخْلَف عَلَيْکَ نَفَقَتَک و غَفَرَ ذَنْبَک.

"Gabilellahu minke ve ehlefe e'leyke nefegeteke ve ğefere zenbeke."

Diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Her kim yolun tozu ile ulaşmış bir hacının boynuna elini atarsa (veya sarılırsa), Hacerü'l-Esved'i öpmüş gibidir."*

Diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir: *"Bir kimseye yolculuktan döndüğünde uygun olanı, gusül edip iki rekât namaz kılmak ve secdeye giderek yüz defa ilahi şükür edene kadar bu işle meşgul olmamasıdır."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"On şey vardır ki, üzüntüyü yok eder: Yürüyüş yapmak, binicilik, başı suya daldırmak, yeşilliğe bakmak, yemek ve içmek, cima etmek, misvak etmek, hatmi (bir çeşit ot) ile başı yıkamak, makbul kadının yüzüne bakmak ve erkeklerle konuşmak."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim her gün üç defa* ***"Subhanallah"*** *söylerse, Hak Teâlâ yetmiş çeşit belayı ondan uzaklaştırır ki, onların en azı fakirliktir."*

Muteber bir hadiste İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her kim Ehl-i Beyt (a.s) hakkında (onları metheden) bir mısra şiir okursa, Hak Teâlâ onun için cennette bir ev inşa eder."*

Diğer bir hadiste İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Her mümin Ehl-i Beyt'in (a.s) methi için bir mısra şiir söylerse, Hak Teâlâ onun için cennette dünyanın yedi katından daha büyük bir şehir inşa eder ve o şehre geldiğinde her mukarreb melek ve her mursel peygamber onu görmeye gelir."*

Muteber bir hadiste nakledildiğine göre: *"Hz. Resul (s.a.a) bazı şeyleri yasaklamıştır (sakındırmıştır). Bunlardan bazıları şöyledir:*

1- Cenabetli iken bir şey yemeği nehy etmiş ve buyurmuştur: "Fakirliğe sebep olur",

2- Tırnağı diş ile koparmayı,

3- Hamamda misvak etmeği,

4- Mescide burun suyu (sümük) atmayı

5- Farenin artığını yemeği,

Ve şöyle buyurmuştur: "Bir kapıdan girip diğer kapıdan çıkarak mescitleri yol yapmayın. Meğerki iki rekât namaz kılın (sonra geçin)."

6- Meyveli ağacın altına veya yolun ortasına idrar yapmayı,

7- Sol el ile veya yaslanarak bir şey yemelerini,

8- Mezarlara alçı sürmeyi (işleme gibi) ve kabristanda namaz kılmayı,

Ve şöyle buyurmuştur: "Her kim bir yerde gusül ederse, avretinin açılmayacağından haberdar olmalıdır."

9- Suyun içinde ayakta olarak idrar yapmayı yasaklamıştır ki, aklın ortadan kalkmasına (deliliğe) sebep olur.

10- Musibetlerde yüksek sesle ağlamayı ve nuheyi (ağıt yakmayı) yasaklamıştır.

11- Kadınların cenazelerin peşinden gitmesini,

12- Bir mümin bir şeyi satmak veya satın almak istediğinde bir başkasının gelip "Benim daha iyi bir malım var; benden satın al" veya "Bu malı fazlasına satın alıyorum" diye söylemesini,

13- Bir kimsenin yemeğe bulaşmış (kirli) eliyle gece uyumasını yasaklamıştır. Eğer böyle yapar ve şeytan onu deli ederse, kendisinden başkasını suçlamasın.

14- Kadının kocasından başkasının ve kendine namahremlerin yanında zaruri olan beş kelimeden fazla konuşmasını,

15- Bir kadının diğer bir kadına yalnızken o ve kocası arasında geçen şeyleri nakletmesini,

16- Gıybet etmeyi, onu dinlemeği, laf dolaştırmayı ve onu dinlemeyi nehy etmiş ve şöyle buyurmuştur: "Laf dolaştıran cennete giremez."

17- Fasıkların ziyafetine gitmeyi,

18- Yalan yere yemin etmeyi,

19- Şarap içilen sofraya oturmayı,

20- İnsanı Allah'ı anmaktan gafil eden konuşmadan,

21- Hurmayı ağaçtayken kırmızı veya sarı olmadan satmayı,

22- Şarabı satın almayı ve içirmeyi,

23- Ehli zimme kâfirlerle tokalaşmayı,

24- Mescitlerde şiir (İslami olmayan şiirler olmalı) okumayı ve kaybolmuş için mescitte bağırmayı,

25-Bir kimsenin bir Müslüman'ın avret yerine bakmasını nehy etmiş ve şöyle buyurmuştur: "Her kim bilerek bir Müslümanın avret yerine bakarsa, yetmiş bin melek ona lanet eder."

26- Bir kadının diğer bir kadının avret yerine bakmasını,

27- Bir kimsenin Allah'tan başkasına yemin etmesini nehiy etmiş ve şöyle buyurmuştur: "Her kim Allah'tan başkasına yemin ederse, Allah'ın rahmetinden beri (uzak) olmuştur."

28- Cuma günü cemaat imamı hutbe okurken konuşmayı yasaklamıştır. Eğer böyle yaparsa, onun Cuma sevabı kâmil değildir.

29- Dört ayaklıların yöntemi ile suya ağız dayayıp içmeyi nehiy etmiş ve şöyle buyurmuştur: "Kendi ellerinizle alın ve için ki, sizin en iyi kaplarınızdır."

30- Ondan su içilen bir kuyuya tükürmeyi,

31- Halkı, onların huzurlarında methetmeği yasaklamıştır."

Yine Hz. Resul (s.a.a) diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Cennet, her utanması az olan, kötü söz söyleyen (söven) ki, kendi söylediğine ve ona söylenene aldırmayana haramdır. Böyle bir kimsenin durumunu araştıracak olursan, o ya veledizinadır veya şeytan onun nutfesinde ortak olmuştur."*

İmam Musa Kazım'dan (a.s) şöyle nakledilmiştir: *"Her kim şaraptan sarhoş olur ve ondan sonra kırk gün içinde ölürse, Allah'ın katında putperest gibidir."*

Hz. Resul'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: *"Hak Teâlâ yedi yüz ümmeti, peygamberlerden sonra onların vasilerine itaat etmedikleri için mesh etmiştir (yani onların ruhunu diğer bir hayvanın cismine nakletmesini veya bizzat kendilerini hayvana çevirmesi). Sonra onların dört yüz sınıfı çöle ve üç yüz sınıfı da denize gittiler."*

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Bütün vahşiler, kuşlar ve yırtıcılar, âdem evladı kardeşini öldürünceye kadar birbirleriyle karışık idiler. Sonra birbirlerinden nefret ederek kaçtılar ve her bir hayvan kendi şekline meyletti."*

Hz. Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle buyurmuştur: *"Dört ayaklılara bindiğinizde Allah'ı anın ve şöyle söyleyin:*

سبحان الَّذى سخَّرَ لَنا هذا و ما كُنَّا لَهُ مُقْرِنين و إِنَّا إِلى ربِّنا لَمُنْقَلبُون .

"Subhanellezi sehhere lena haza ve ma kunna lehu mugrinine ve inna ila rabbina le-mungelibun."

Hazreti Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur; Her kim dört ayaklı (binek) satın alırsa binmesi ondan ve rızığı Allah'tandır.

Hazreti Emirül Müminin (a.s)'dan şöyle nakledilmiştir; Her kim kendisiyle birlikte yolculuğa dört ayaklı götürürse konakladığında kendisi bir şey yemeden önce ilk olarak ona su ve ot versin.

Elinizde bulunan bu değerli eserde, İslam ahlakı ve sünneti, insanlara karşı davranış adabı, günlük yaşamda karşılaştığımız ve içinden çıkamadığımız sorunların ilahi yoldan çözümleri, bazen kendi yanlışlarımızla dünya ve ahretimiz için oluşturduğumuz kötülük ve belalar ve çareleri, hadislerle bizlere anlatılmış ve takvalı olmanın yolları gösterilmiştir.
Hepimizin okuyup amel edenlerden olması ümidiyle..

Mütercim

حلية المتقين

KUTLU YAYINEVİ
göksel sözcüklerin yayıncısı

ISBN 978-625-7665-55-1

44 ₺

kutluyayinevi.com